

**REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2022./2023. GODINU**

„Parlament Federacije BiH može na osnovu nalaza i preporuka danih u godišnjem izvješću o reviziji i/ili godišnjem izvješću o izvršenju proračuna, smanjiti proračun jedne ili više proračunskih institucija, ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne radnje.“ (Član 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH)

Sarajevo, prosinac 2023. godine

**REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2022./2023. GODINU**

Broj: 04-04-1-3234/23

Sarajevo, prosinac 2023. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA	3
1. UVOD	5
1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora	5
1.2 Struktura Izvješća	7
2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2022/2023. GODINU	8
2.1 Planirane revizije	8
2.2 Izvršene revizije	9
3. FINACIJSKA REVIZIJA	12
3.1 Mišljenja revizora	12
3.2 Dane preporuke za 2022. godinu i postupanje po preporukama iz prethodnih izvješća 22	
3.3 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2022. godinu	24
3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke	25
3.4 Korisnici Proračuna Federacije BiH	29
3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke	30
3.5 Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	51
3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke	52
3.6 Gradovi i općine	63
3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke	64
3.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	82
3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke	84
3.8 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	111
3.8.1 Najvažniji nalazi i preporuke	113
3.9 Praćenje postupanja po preporukama iz ranije provedenih finansijskih revizija	128
4. REVIZIJA UČINKA.....	131
4.1 Izvješća o provedenim revizijama učinka	132
4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća revizije učinka „Zaštita rijeka u Federaciji Bosne i Hercegovine“	133
4.1.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje ljudskim resursima u domovima zdravlja“	139
4.1.3 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća revizije učinka „Rodna ravnopravnost i sprečavanje nasilja nad ženama“	141
4.2 Izvješća o praćenju realizacije preporuka revizije učinka.....	144
4.2.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća o praćenju „Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“	145
4.2.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvješća o praćenju „Efikasnost planiranja i realizacija mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	146
4.2.3 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“	148
5. ZAKLJUČAK	150

Popis grafikona i tabela

Grafikon 1. Struktura danih mišljenja	14
Grafikon 2. Najčešće oblasti u mišljenjima o FI kod institucija FBiH.....	17
Grafikon 3. Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti kod institucija FBiH	18
Grafikon 4. Najčešće oblasti u mišljenjima o FI kod kantona, gradova i općina	18
Grafikon 5. Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti kod kantona, gradova i općina.....	19
Grafikon 6. Najčešće oblasti u mišljenjima o FI kod poduzeća	20
Grafikon 7. Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti kod poduzeća.....	20
Grafikon 8. Najčešće kvalifikacije kod zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova	21
Grafikon 9. Realizacija preporuka prema subjektima.....	145
Grafikon 10. Realizacija preporuka danih Vladi FBiH.....	147
Grafikon 11. Realizacija preporuka prema subjektima	148
Tabela 1. Pregled izvršenih finansijskih revizija.....	9
Tabela 2. Pregled izvršenih praćenja postupanja po preporukama.....	11
Tabela 3. Pregled izvršenih revizija učinka	11
Tabela 4. Zbirni pregled danih mišljenja subjektima revizije	13
Tabela 5. Pregled danih mišljenja po subjektima za reviziju	14
Tabela 6. Broj danih preporuka u 2021. i 2022. godini.....	22
Tabela 7. Postupanje po preporukama, po sektorima	22
Tabela 8. Iskazani rashodi i izdaci u Izvješću o izvršenju Proračuna za 2022, s danim mišljenjem	24
Tabela 9. Iskazani rashodi i izdaci korisnika Proračuna FBiH za 2022, s danim mišljenjem i brojem preporuka	29
Tabela 10. Informacije o postupanju po preporukama Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i proračunskih korisnika	34
Tabela 11. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona.....	51
Tabela 12. Pregled danih mišljenja i broja preporuka revidiranim kantonima.....	51
Tabela 13. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima	52
Tabela 14. Informacije o postupanju po preporukama kantonalnih proračunskih korisnika	54
Tabela 15. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina	63
Tabela 16. Pregled danih mišljenja i broja preporuka revidiranim jedinicama lokalne samouprave	63
Tabela 17. Informacije o postupanju po preporukama jedinica lokalne samouprave.....	67
Tabela 18. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova	82
Tabela 19. Informacije o postupanju po preporukama zavoda, agencija i javnih ustanova	89
Tabela 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih poduzeća	111
Tabela 21. Pregled danih mišljenja i broja preporuka poduzećima.....	112
Tabela 22. Informacije o postupanju po preporukama poduzeća po preporukama poduzeća:.....	116
Tabela 23. Pregled postupanja po preporukama iz izvješća finansijske revizije o praćenju postupanja po preporukama	128
Tabela 24. Podaci o provedenim revizijama učinka.....	133
Tabela 25. Izvješća o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	144

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Godišnji izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama Ureda za reviziju za 2022./2023. godinu pruža detaljan pregled ključnih nalaza i preporuka proizašlih iz naših finansijskih revizija i revizija učinka, s relevantnim statističkim podacima. Ovo je rezultat našeg profesionalnog, objektivnog i predanog rada tokom cijelog revizijskog ciklusa, čiji je cilj jačanje odgovornosti i transparentnosti u javnom sektoru Federacije BiH.

Uprkos raznim negativnim dešavanjima u okruženju i šire, koja su imala ozbiljan uticaj na našu ekonomiju i zahtijevala reakcije vlasti, naš fokus bio je na provođenju revizija u skladu sa međunarodnim standardima te osiguranju i promovisanju transparentnosti, efikasnosti i zakonitosti upravljanja javnim sredstvima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Uspjeli smo realizovati 102 finansijske revizije subjekata čiji su ukupni budžeti i finansijski planovi iznosili preko 17 milijardi KM. Proveli smo 12 revizija praćenja postupanja po ranije datim preporukama, što je jedan od strateških opredjeljenja Ureda, čime osiguravamo našu prisutnost kod subjekata koje ne revidiramo svake godine, a kod kojih su utvrđene nepravilnosti.

Nastojali smo biti prisutni na svim nivoima vlasti u cijeloj Federaciji BiH, kod institucija koje su od velikog značaja za naše građane, kao što je zdravstveni sektor, kao i kod preduzeća koja su važna za ekonomski rast i razvoj Federacije BiH.

Revizijama učinka smo i ove godine pokazali spremnost da budemo inovativni i proaktivni, da se bavimo temama koje su akutne i aktuelne. Neizostavan dio naših revizija su oblasti koje su povezane sa UN-ovim ciljevima održivog razvoja, te smo obuhvatili područja poput okoliša, rodne ravnopravnosti, strateškog planiranja i zdravstva.

Na ovaj način dajemo doprinos boljem upravljanju javnim sredstvima i u funkciji smo pokretanja promjena u životima građana, što je u srži INTOSAI-jevih principa.

Ostat ćemo posvećeni našoj viziji i misiji i provoditi revizije u skladu s principima i standardima vrhovnih revizijskih institucija. Naš cilj ostaje jačanje povjerenja građana, Parlamenta FBiH i svih drugih učesnika.

Ostvarene rezultate postigli smo zahvaljujući našoj nezavisnosti, koju ćemo nastaviti održavati i jačati. S obzirom na to da smo izvršili svoje zakonske obveze, „štafetu“ prosljeđujemo revidiranim subjektima, njihovim organima upravljanja, zakonodavnim i izvršnim organima i organima za provođenje zakona, da nastave sa utrkom čiji je konačni cilj uspostavljanje odgovorne, transparentne i efikasne javne uprave.

Zajedničkim radom možemo osigurati bolje uslove za život svih građana i time podržati ključno obećanje UN-ove Agende za održivi razvoj: „Nikoga ne ostaviti zapostavljenog“.

Generalni revizor
Dževad Nekić, mr. ecc. sc.

1. UVOD

Sukladno članku 16. stavak 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH,¹ Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine sačinio je Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2022./2023. godinu.² U izvješće su inkorporirani najvažniji nalazi i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka, te se Parlamentu FBiH uz njega dostavlja i Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2022. godinu.

Godišnje izvješće za cilj ima na jednom mjestu objediniti informacije iz izvršenih revizija o korištenju i upravljanju javnim sredstvima u Federaciji BiH. Namijenjeno je prvenstveno Parlamentu Federacije BiH koji, sukladno Zakonu o reviziji, na temelju revizijskih nalaza i preporuka može smanjiti proračun jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.

1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora

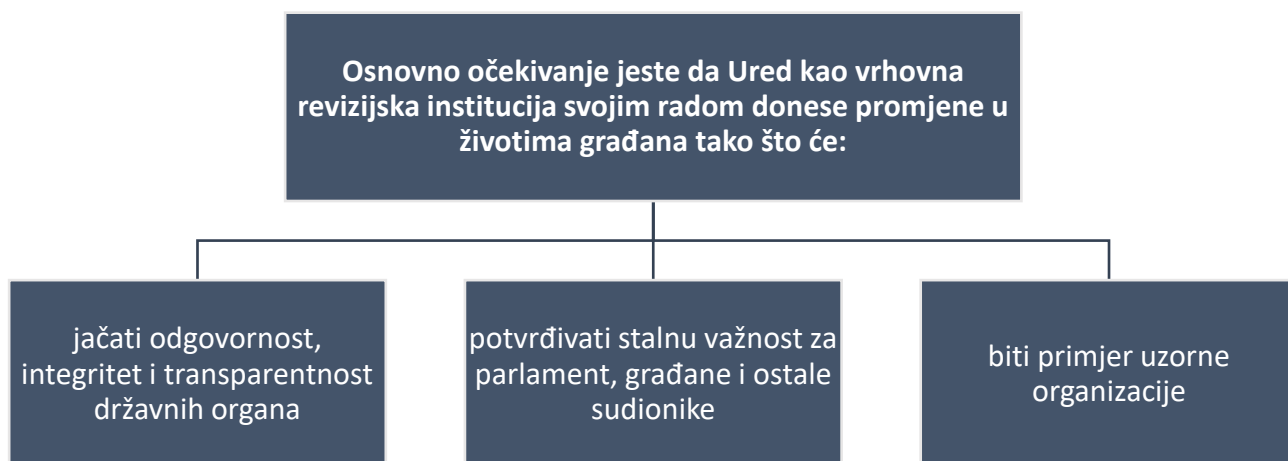

Ured za reviziju je vrhovna revizijska institucija³ u Federaciji BiH, uspostavljena Zakonom o reviziji.

Glavni cilj Ureda je da provođenjem revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju proračuna i finansijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, proračunskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.⁴

O svojim nalazima i preporukama informira odgovorne institucije i javnost kroz pravovremeno i javno objavljivanje revizorskih izvješća.

U provođenju svojih dužnosti i nadležnosti Ured je nepolitičan, nezavisan i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije.

¹ „Službene novine FBiH“, broj 22/06; u daljnjem tekstu: Zakon o reviziji

² U daljnjem tekstu: Godišnje izvješće

³ U daljnjem tekstu: VRI

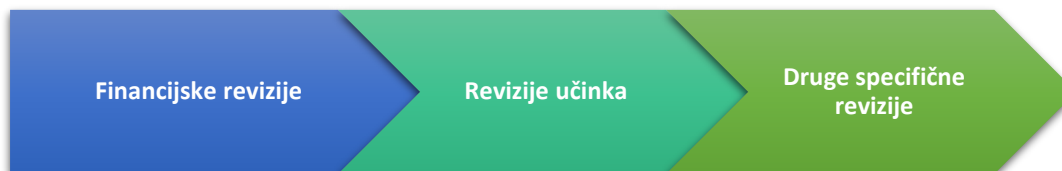
⁴ Članak 3. Zakona o reviziji

INTOSAI Principles	INTOSAI Founding Principles INTOSAI P-1-0
	INTOSAI Core Principles INTOSAI P-10-00
INTOSAI Standards	Fundamental Principles of Public Sector Auditing ISSAI 100-129
	SAI Organizational Requirements ISSAI 130-199
	Financial Audit
	Performance Audit
	Compliance Audit
	Other Engagements
	FA Principles ISSAI 200-299
	PA Principles ISSAI 300-399
	CA Principles ISSAI 400-499
	OE Principles ISSAI 600-699
INTOSAI Guidance	SAI Organizational Guidance GUID 1000-1999
	Supplementary Financial Audit Guidance GUID 2000-2999
	Supplementary Performance Audit Guidance GUID 3000-3999
	Supplementary Compliance Audit Guidance GUID 4000-4999
	Other Engagements GUID 6000-6999
	Subject Matter Specific Guidance GUID 5000-5999
	Other Guidance GUID 9000-9999

U svom radu Ured za reviziju primjenjuje principe i standarde revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija,⁵ odnosno INTOSAI-jev Okvir profesionalnih objava (IFPP). Ovaj Okvir postavlja temelje za rad VRI u Limskoj deklaraciji i Meksičkoj deklaraciji o nezavisnosti VRI.

Prema uspostavljenom Registru subjekata, u nadležnosti Ureda je preko 2.500 subjekata u Federaciji BiH. Ured za reviziju nadležan je da obavlja:

Parlament FBiH ili Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju mogu u bilo koje vrijeme zahtijevati da Ured za reviziju izvrši specijalnu reviziju, za koju su obvezni osigurati dodatna sredstva. Tijekom 2022./2023. godine nije bilo zahtjeva za ove revizije.

U izvješćima o financijskoj reviziji daju se dva mišljenja: mišljenje o financijskim izvješćima i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima sa zakonima i drugim propisima.

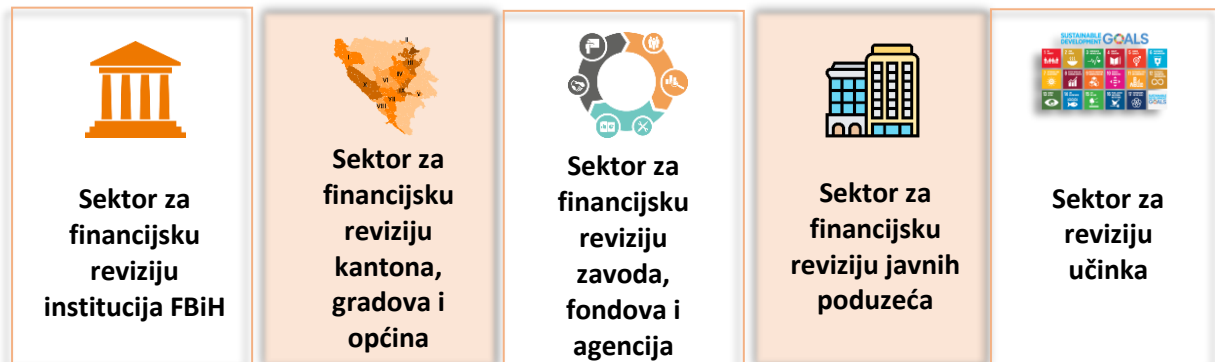
Provođenjem revizije učinka vrši se pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti, te se time nastoji doprinijeti efikasnijoj, efektivnijoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Sva revizijska izvješća objavljuju se na internet-stranici Ureda za reviziju, čime se osigurava pravovremena informiranost javnosti o revizijskim nalazima i preporukama.

⁵ Engl. INTOSAI

1.2 Struktura Izvješća

Uvažavajući vrste revizija i skupine subjekata koje su u nadležnosti Ureda za reviziju, uspostavljeni su sljedeći **sektori za reviziju**:

Pored ovih pet, uspostavljen je i **Sektor za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom** za finansijsku reviziju i reviziju učinka, koji izrađuje sve potrebne priručnike i uputstva i kontinuirano prati i usmjerava razvitak, izrađuje metodologiju i vrši upravljanje kvalitetom revizijskog procesa i danog mišljenja. Sektor izrađuje, razvija i unapređuje revizijske programe i alate za reviziju; izvješćuje rukovodstvo revizije o upravljanju kvalitetom procesom revizije; obavlja sve poslove organizacije, razvitka, izrade metodologije i upravljanja kvalitetom u ostalim poslovnim procesima u Uredu za reviziju te obavlja poslove međunarodne suradnje u pogledu razmjene iskustava u okviru INTOSAI Okvira profesionalnih objava.

Podaci u ovom Izvješću prikazani su po sektorima za reviziju, te je strukturirano na sljedeći način:

- Poglavlje 2: Dani su opći podaci o svim planiranim i izvršenim revizijama za 2022./2023. godinu;
- Poglavlje 3: Finansijska revizija: dani su najvažniji nalazi i preporuke, po skupinama subjekata. U okviru ovog dani su određeni statistički podaci izvršenih revizija, te pregledi sa osnovama za kvalifikaciju i točkama za isticanje pitanja. U dijelu *Najvažniji nalazi i preporuke* dan je rezime najznačajnijih nalaza koji su utvrđeni kod većeg broja subjekata iste skupine, te odgovarajuće preporuke koje imaju za cilj da otklone utvrđene nepravilnosti. Također, dan je pregled obavljenih praćenja postupanja po preporukama;
- Poglavlje 4: Revizija učinka: dani su najvažniji nalazi i preporuke iz izvršenih revizija učinka i praćenja realizacije preporuka.

2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2022./2023. GODINU

2.1 Planirane revizije

Planom revizije za 2022./2023. godinu predviđene su:

- **103 financijske revizije**
- **12 praćenja postupanja po preporukama iz ranije provedenih financijskih revizija**

- Objava **šest izvješća revizija učinka**, sudjelovanje u **jednoj paralelnoj reviziji** i **jedna glavna studija**

Planirana revizija „**Union banke**“ d.d. Sarajevo privremeno je obustavljena zbog nemogućnosti dobivanja revizijskih dokaza. O obustavljanju revizije obaviješteni su Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju i drugi nadležni organi.

2.2 Izvršene revizije

U nastavku je pregled svih izvršenih revizija u 2022./2023. godini:

Tabela 1. Pregled izvršenih finansijskih revizija

R. B.	Naziv subjekta revizije	Proračun/ Financijski plan/Planirani prihodi za 2022.
1.	Izvešće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	5.597.618.777
Korisnici Proračuna FBiH		
2.	Parlament Federacije BiH	15.053.301
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	3.020.103
4.	Vlada Federacije BiH	39.156.254
5.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	8.026.523
6.	Federalno ministarstvo pravde	4.494.909
7.	Federalno ministarstvo financija	1.272.308.653 ⁶
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	40.378.204
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	295.325.190
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	110.965.536
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.603.599
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	19.400.079
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	113.967.221
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	356.706.534
15.	Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta	10.969.370
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	292.602.775
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	28.702.012
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	48.177.289
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	11.482.670
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	8.216.825
	UKUPNO	2.680.557.047
Ostale revizije korisnika Proračuna Federacije BiH		
21.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine	28.465.356
22.	Federalna uprava policije	39.558.529
23.	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	20.928.088
24.	Vrhovni sud Federacije BiH	9.652.508
25.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.548.614.515
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	1.118.950
	UKUPNO	2.648.337.946
Kantoni		
27.	Županija Posavska	58.756.610
28.	Tuzlanski kanton	585.889.757
29.	Zeničko-dobojski kanton	497.437.671
30.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	48.391.494
31.	Hercegbosanska županija	99.683.781
	UKUPNO	1.290.159.313
Korisnici kantonalnih proračuna		
32.	Ministarstvo financija Unsko-sanskog kantona	5.031.960
33.	Ministarstvo financija Hercegovačko-neretvanskog kantona	19.811.230
34.	Ministarstvo financija Kantona Sarajevo	57.750.803
35.	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona	7.706.968
36.	Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla	6.207.256

⁶ U okviru planiranog proračuna Ministarstva financija na otplatu izvanjskog i unutarnjeg duga odnosi se 849.135.167 KM.

37.	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	91.227.578
	UKUPNO	187.735.795
Gradovi i općine		
38.	Općina Bužim	9.480.127
39.	Općina Jajce	19.940.492
40.	Općina Olovo	8.032.000
41.	Općina Fojnica	5.883.000
42.	Općina Donji Vakuf	5.350.000
43.	Općina Ključ	8.590.000
44.	Grad Ljubuški	17.447.500
45.	Općina Centar Sarajevo	64.650.000
46.	Općina Bugojno	10.686.000
47.	Općina Stari Grad Sarajevo	30.506.350
48.	Grad Visoko	25.980.000
49.	Općina Domaljevac – Šamac	3.876.000
50.	Općina Breza	6.438.463
51.	Općina Prozor – Rama	25.154.466
52.	Grad Živinice	32.941.991
53.	Opština Glamoč	4.465.000
54.	Općina Trnovo	20.730.435
55.	Grad Bihać	35.837.713
56.	Općina Ravno	4.958.990
	UKUPNO	340.948.527
Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove		
57.	Federalni zavod za zapošljavanje	125.706.257
58.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	219.405.500
59.	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	137.770.000
60.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	115.393.485
61.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	17.910.000
62.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	235.383.450
63.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	306.694.007
64.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	164.721.000
65.	Služba za upošljavanje Županije Posavske	1.968.558
66.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“	2.394.131
67.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	273.842.000
68.	Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	153.468.900
69.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	143.598.600
70.	Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać	50.198.269
71.	Dom zdravlja Ljubuški	6.526.386
72.	Dom zdravlja Odžak	3.407.744
73.	Dom zdravlja Tomislavgrad	4.756.179
74.	Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Cazin	10.895.104
75.	Javna ustanova Dom zdravlja Konjic	5.531.220
76.	Javna ustanova Dom zdravlja „Stari Grad“ Mostar	8.430.000
77.	Javna ustanova Dom zdravlja Zavidovići	6.752.966
78.	Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice	12.799.485
79.	Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak	4.513.256
80.	Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde	4.465.500
81.	Dom zdravlja Livno	3.254.350
82.	Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo	8.365.000
83.	Financijsko-informatička agencija	5.016.160
84.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	123.356.806
	UKUPNO	2.156.524.313
Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu		
85.	Javno poduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	137.588.471
86.	Javno poduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.409.421.697

87.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	499.001.243
88.	Igman d.d. Konjic	157.099.689
89.	„Iskraemeco Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	8.227.000
90.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude	1.969.000
91.	Javno poduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo	5.265.970
92.	Javno poduzeće Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o Sarajevo	61.604.000
93.	Javno poduzeće za gradski prijevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar	4.115.727
94.	Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o Bihać	2.188.500
95.	Operator – Terminali Federacije BiH d.o.o. Sarajevo – konsolidirana izvješća	4.457.000
96.	Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići	162.606.371
97.	Zrak d.d. Sarajevo	4.170.000
98.	Javno poduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik	2.279.280
99.	Javno komunalno poduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg	1.428.576
100.	Kantonalno javno komunalno poduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	11.207.331
101.	Javno komunalno poduzeće Pannonica d.o.o. Tuzla	3.428.936
102.	Javno komunalno poduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko	5.308.424
	UKUPNO	2.481.367.215

Tabela 2. Pregled izvršenih praćenja postupanja po preporukama

R. B.	Subjekti revizije	Godina za koju je prethodno vršena finansijska revizija
1.	Univerzitet u Sarajevu	2017.
2.	Sveučilište u Mostaru	2017.
3.	Kantonalno javno poduzeće „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo – Ilidža	2018.
4.	Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo	2018.
5.	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik – Bila	2018.
6.	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	2018.
7.	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj	2018.
8.	Hotelsko turističko društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum	2019.
9.	„Vodovod“, društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar	2019.
10.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	2020.
11.	Javno komunalno poduzeće „Vitkom“ d.o.o. Vitez	2020.
12.	„Centralno grijanje“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	2020.

Tabela 3. Pregled izvršenih revizija učinka

R. B.	Naziv revizije učinka	Datum objave
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“	6. 4. 2023.
2.	Izvješće revizije učinka „Zaštita rijeka u Federaciji Bosne i Hercegovine“	27. 4. 2023.
3.	Izvješće revizije učinka „Upravljanje ljudskim resursima u domovima zdravlja“	14. 7. 2023.
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	27. 7. 2023.
5.	Izvješće revizije učinka „Rodna ravnopravnost i sprečavanje nasilja nad ženama“	16. 10. 2023.
6.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“	31. 10. 2023.

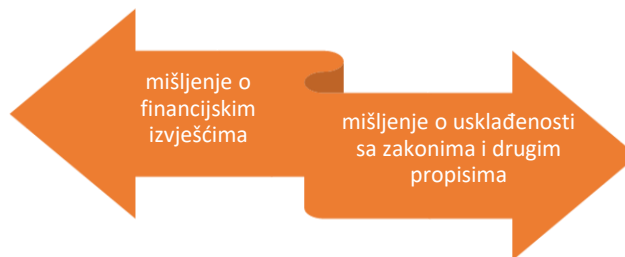
3. Financijska revizija

Prema članku 13. Zakona o reviziji, prilikom vršenja financijske revizije sukladno usvojenim revizijskim standardima, Ured za reviziju pregleda financijska izvješća s ciljem procjene jesu li ona pouzdana. Procjenjuje se primjenjuju li rukovoditelji institucija zakone i propise, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene, ocjenjuje se financijsko upravljanje, funkcija unutarnje revizije i sustavi unutarnjih kontrola. Provodi se prethodna revizija u tijeku financijske godine, uključujući praćenje primjene preporuka iz prethodnih revizija i analizu mjera poduzetih na temelju tih preporuka.

Ured svake godine obavlja financijsku reviziju i daje mišljenje o Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna FBiH i izvješćima Parlamenta FBiH, predsjednika FBiH, Vlade FBiH i njenih ministarstava.⁷ Uzimajući u obzir značajan broj subjekata u nadležnosti Ureda, pored obveznih godišnjih revizija, procjenom rizika utvrđuju se i ostali subjekti.

Prilikom procjene rizika kriteriji koji se razmatraju utvrđeni su Zakonom o reviziji i metodologijom za financijsku reviziju i reviziju usklađenosti, te uključuju visinu proračuna, prethodno dano mišljenje, raspoložive ljudske resurse, strateška opredjeljenja, posebne zahtjeve za reviziju koje Ured dobije od nadležnih i drugih organa, signale iz okruženja i medija itd.

Shodno usvojenoj metodologiji za financijsku reviziju i reviziju usklađenosti, u izvješćima o financijskoj reviziji daju se dva odvojena mišljenja:

3.1 Mišljenja revizora

Na osnovu Međunarodnog revizijskog standarda (MRevS) 700 – Formiranje mišljenja i izvješćivanje o financijskim izvješćima, ciljevi revizora su:

- a) formirati mišljenje o financijskim izvješćima temeljeno na ocjeni zaključaka stvorenih iz dobivenih revizijskih dokaza;
- b) jasno izraziti mišljenje pomoću pisanog izvješća.

U skladu s MRevS-om 705 – Modifikacije mišljenja u izvješću nezavisnog revizora, cilj revizora je jasno izraziti odgovarajuće modificirano mišljenje o financijskim izvješćima koje je nužno kada:

- a) revizor zaključi da, utemeljeno na dobivenim revizijskim dokazima, financijska izvješća kao cjelina nisu bez značajnog pogrešnog prikazivanja;
- b) revizor ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze da bi zaključio kako su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza.

⁷ Članak 11. i 13. Zakona o reviziji

Modificirana mišljenja prema ovom Standardu su:

- a) Mišljenje s rezervom;⁸
- b) Negativno mišljenje;⁹
- c) Suzdržano mišljenje.¹⁰

Pored formiranja mišljenja, revizor može usmjeriti korisnikovu pažnju, kada je to po revizorovoj prosudbi nužno, pomoću jasnog dodatnog priopćavanja u revizorovom izvješću:

(a) pitanja, koje je, iako je primjereno prezentirano ili objavljeno u financijskim izvješćima, od takve važnosti da je ono ključno za korisnikovo shvaćanje financijskih izvješća; ili

(b) ako je odgovarajuće, svakog drugog pitanja koje je relevantno za korisnikovo shvaćanje revizije, revizorovih odgovornosti ili revizorovog izvješća.¹¹

Sukladno ISSAI-ju 2706,¹² uz dana mišljenja o financijskim izvješćima i usklađenosti skrenuta je pažnja na određena pitanja koja su od značaja za korisnike izvješća, a koja nisu utjecala na mišljenja. Tako je u 35 izvješća u mišljenju o financijskim izvješćima i u 78 izvješća u mišljenju o usklađenosti sa zakonskim propisima skrenuta pažnja, odnosno istaknuta su određena značajna pitanja koja često zahtijevaju uključenost više institucija u njihovom rješavanju.

U nastavku je zbirni pregled mišljenja danih za 2022. godinu, prema razini vlasti i načinu organiziranja.

Tabela 4. Zbirni pregled danih mišljenja subjektima revizije

Redni broj	Skupine subjekata revizije	Dano mišljenje								Ukupno revidirano
		o financijskim izvješćima				o usklađenosti sa zakonskim propisima				
		Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	-	1	-	-	-	1	-	-	1
2	Korisnici Proračuna FBiH	19	5	-	1	7	17	1	-	25
3	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	1	10	-	-	-	11	-	-	11
4	Gradovi i općine	-	17	2	-	-	15	4	-	19
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	3	22	3	-	4	22	2	-	28
6	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	5	10	3	-	-	14	4	-	18
UKUPNO		28	65	8	1	11	80	11	0	102

⁸ Revizor će izraziti mišljenje s rezervom kada: (a) nakon što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, značajni, ali ne i prožimajući za financijska izvješća; ili (b) ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, ali revizor zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na financijska izvješća, ako ih ima, bili značajni, ali ne i prožimajući.

⁹ Revizor će izraziti negativno mišljenje kada, nakon što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, i značajni i prožimajući za financijska izvješća.

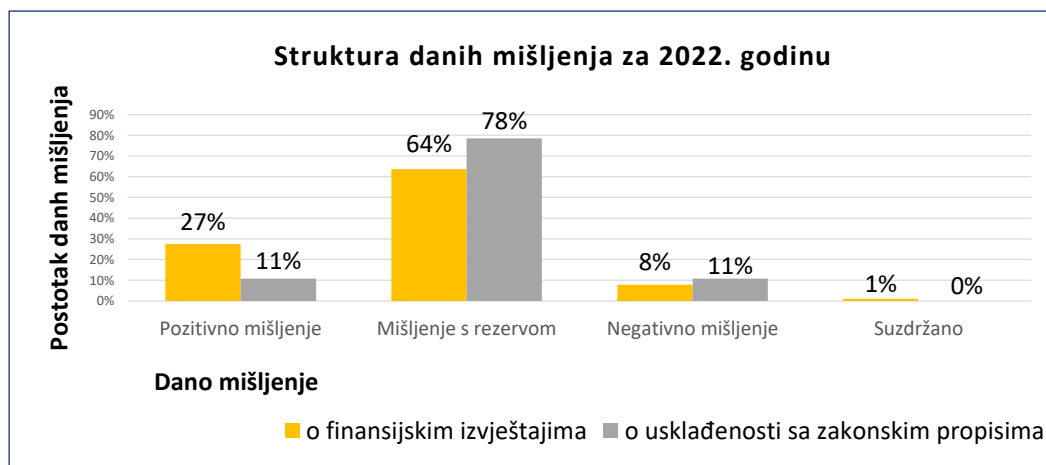
¹⁰ Revizor će suzdržati mišljenje kada ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, i zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na financijska izvješća, ako ih ima, bili i značajni i prožimajući. Revizor će suzdržati mišljenje kada, u iznimno rijetkim okolnostima koje uključuju višestruke neizvjesnosti, zaključi da, usprkos tome što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi sa svakom pojedinom neizvjesnošću, nije moguće formirati mišljenje o financijskim izvješćima zbog moguće interakcije neizvjesnosti i njihovog mogućeg kumulativnog učinka na financijska izvješća.

¹¹ MRevS 705- Točke za isticanje pitanja i točke za ostala pitanja u izvješću nezavisnog revizora

¹² Odjeljci za isticanje pitanja i odjeljci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskom izvješću

Grafički prikazana struktura danih mišljenja je:

Grafikon 1. Struktura danih mišljenja

Pregled danih mišljenja po revidiranim subjektima nalazi se u tabeli:

Tabela 5. Pregled danih mišljenja po subjektima za reviziju

R. b.	Subjekt za reviziju	DATO MIŠLJENJE	
		Za finansijska izvješća	Za usklađenost
		POZITIVNO	
1	Vlada Federacije BiH	✓	✓
2	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	✓	✓
3	Federalno ministarstvo trgovine	✓	✓
4	Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta	✓	✓
5	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	✓	✓
6	Federalna uprava policije	✓	✓
7	Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine	✓	✓
8	Financijsko-informatička agencija	✓	✓
		POZITIVNO	S REZERVOM
1	Parlament FBiH	✓	✓
2	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	✓	✓
3	Federalno ministarstvo pravde	✓	✓
4	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	✓	✓
5	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	✓	✓
6	Federalno ministarstvo zdravstva	✓	✓
7	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	✓	✓
8	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	✓	✓
9	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	✓	✓
10	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	✓	✓
11	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	✓	✓
12	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	✓	✓

13	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona	✓	✓
14	Federalni zavod za zapošljavanje	✓	✓
15	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH	✓	✓
16	Igman d.d. Konjic	✓	✓
17	Javno poduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo	✓	✓
18	Javno poduzeće „Međunarodni aerodrom Sarajevo“ d.o.o Sarajevo	✓	✓
19	Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać	✓	✓
20	Javno komunalno poduzeće „Pannonica“ d.o.o. Tuzla	✓	✓
		S REZERVOM	POZITIVNO
1	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/kantona Središnja Bosna	✓	✓
2	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	✓	✓
3	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“	✓	✓
		S REZERVOM	
1	Izvešće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	✓	✓
2	Federalno ministarstvo financija	✓	✓
3	Federalno ministarstvo kulture i sporta	✓	✓
4	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	✓	✓
5	Zavod za javno zdravstvo FBiH	✓	✓
6	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	✓	✓
7	Hercegbosanska županija	✓	✓
8	Tuzlanski kanton	✓	✓
9	Zeničko-dobojski kanton	✓	✓
10	Županija Posavska	✓	✓
11	Ministarstvo financija Hercegovačko-neretvanskog kantona	✓	✓
12	Ministarstvo financija Kantona Sarajevo	✓	✓
13	Ministarstvo financija Unsko-sanskog kantona	✓	✓
14	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	✓	✓
15	Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla	✓	✓
16	Grad Ljubuški	✓	✓
17	Grad Visoko	✓	✓
18	Grad Živinice	✓	✓
19	Općina Breza	✓	✓
20	Općina Bužim	✓	✓
21	Općina Centar Sarajevo	✓	✓
22	Općina Domaljevac – Šamac	✓	✓
23	Općina Donji Vakuf	✓	✓
24	Općina Fojnica	✓	✓
25	Općina Jajce	✓	✓
26	Općina Ključ	✓	✓
27	Općina Olovo	✓	✓
28	Općina Prozor-Rama	✓	✓
29	Općina Trnovo	✓	✓
30	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	✓	✓
31	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	✓	✓

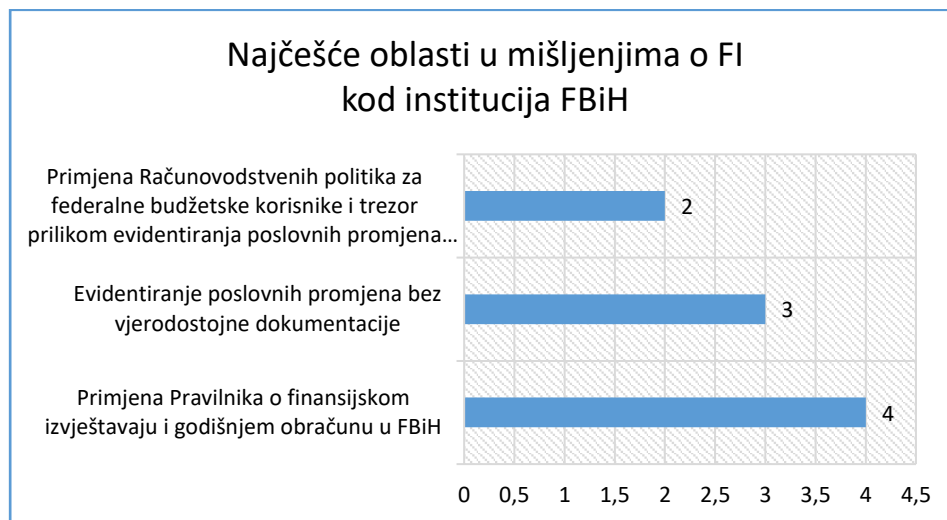
32	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	✓	✓
33	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	✓	✓
34	Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Cazin	✓	✓
35	Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać	✓	✓
36	Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	✓	✓
37	Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde	✓	✓
38	Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak	✓	✓
39	Dom zdravlja Ljubuški	✓	✓
40	Javna ustanova Dom zdravlja „Stari Grad“ Mostar	✓	✓
41	Javna ustanova Dom zdravlja Zavidovići	✓	✓
42	Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice	✓	✓
43	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	✓	✓
44	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	✓	✓
45	Služba za upošljavanje Županije Posavske	✓	✓
46	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	✓	✓
47	Javno poduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	✓	✓
48	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	✓	✓
49	ISKRAEMECO Sarajevo d.o.o. Sarajevo	✓	✓
50	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude	✓	✓
51	Javno poduzeće za gradski prijevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar	✓	✓
52	Javno poduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik	✓	✓
53	Javno komunalno poduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg	✓	✓
54	Kantonalno javno komunalno poduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	✓	✓
55	Javno komunalno poduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko	✓	✓
		S REZERVOM	NEGATIVNO
1	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	✓	✓
2	Općina Bugojno	✓	✓
3	Općina Glamoč	✓	✓
4	Općina Stari Grad Sarajevo	✓	✓
5	Dom zdravlja Odžak	✓	✓
6	Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo	✓	✓
7	Javno poduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	✓	✓
		NEGATIVNO	S REZERVOM
1	Grad Bihać	✓	✓
2	Javna ustanova Dom zdravlja Konjic	✓	✓
3	Dom zdravlja Livno	✓	✓
4	Dom zdravlja Tomislavgrad	✓	✓
		NEGATIVNO	
1	Općina Ravno	✓	✓
2	Operator – Terminali Federacije BiH d.o.o. Sarajevo – konsolidirana izvješća	✓	✓
3	Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići	✓	✓
4	Zrak d.d. Sarajevo	✓	✓
		SUZDRŽANO	S REZERVOM
1	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	✓	✓

Kada su u pitanju oblasti koje su najčešće temelj za kvalifikaciju, potrebno je analizu prikazati zasebno za:

- mišljenja o finansijskim izvješćima;
- mišljenja o usklađenosti;
- po sektorima;
- prema primjenjivom okviru za finansijsko izvješćivanje.

Kod 26 institucija Federacije BiH:

- na finansijska izvješća dano je ukupno deset kvalifikacija, od kojih su četiri vezane za **primjenu Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu u FBiH**, tri za **evidentiranje poslovnih promjena bez vjerodostojne dokumentacije** i dvije za **primjenu Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu prilikom evidentiranja poslovnih promjena – rashoda**;
- njih deset je imalo ukupno 23 kvalifikacije vezane za **obavljanje poslova iz nadležnosti, odnosno primjenu zakonskih propisa i podzakonskih akata prilikom obavljanja poslova iz nadležnosti**, a devet subjekata je imalo ukupno 16 kvalifikacija vezanih za **primjenu Zakona o proračunima u FBiH prilikom dodjele transfera i nadzora na utroškom tih sredstava**. To znači da se od ukupnog broja kvalifikacija 75% odnosilo samo na ove dvije oblasti.

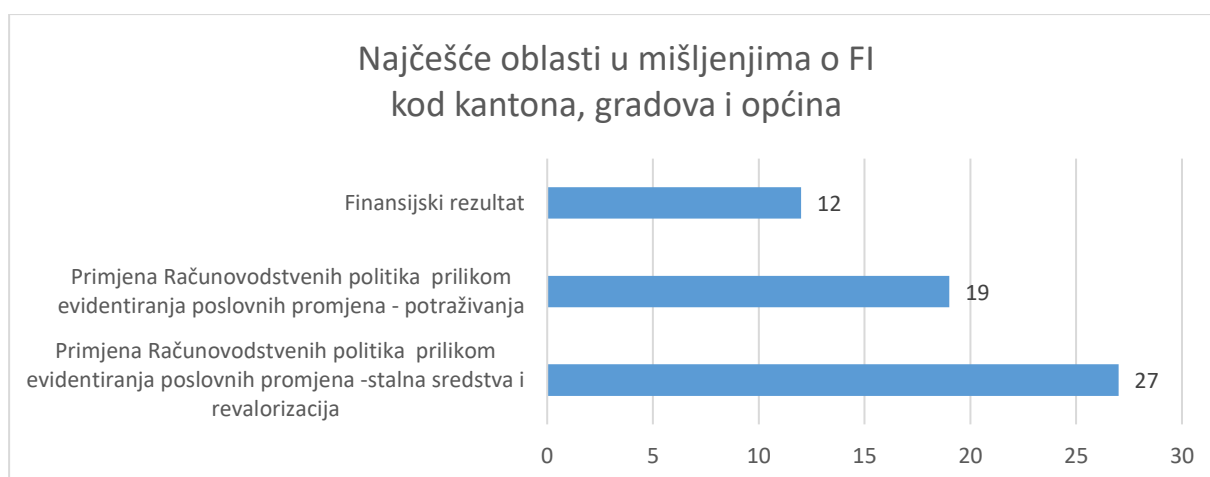
Grafikon 2. Najčešće oblasti u mišljenjima o FI kod institucija FBiH

Grafikon 3. Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti kod institucija FBiH

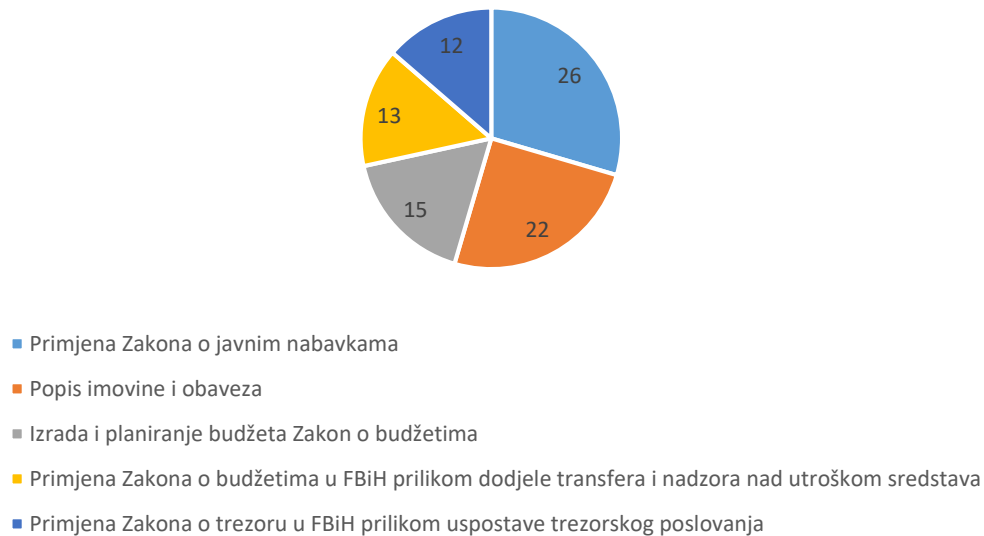
U Sektoru za finansijsku reviziju kantona, gradova i općina, od 30 revidiranih subjekata:

- na finansijska izvješća dane su ukupno 84 kvalifikacije, od kojih se 27 odnosilo na pogrešnu **primjenu Računovodstvenih politika prilikom evidentiranja poslovnih promjena kod stalnih sredstava**, 19 na pogrešnu **primjenu Računovodstvenih politika prilikom evidentiranja poslovnih promjena kod potraživanja** i 12 na **pogrešno utvrđen finansijski rezultat** i;
- ukupno su dane 122 kvalifikacije na mišljenje o usklađenosti – 24 subjekta imala su ukupno 26 kvalifikacija za primjenu **Zakona o javnim nabavama**; 20 za **popis imovine i obveza**, 14 subjekata imalo je 15 kvalifikacija za primjenu **Zakona o proračunima u FBiH pri izradi i planiranju proračuna**, a 11 subjekata je dobilo 14 kvalifikacija za primjenu **Zakona o proračunima u FBiH prilikom dodjele transfera i nadzora nad utroškom sredstava**.

Grafikon 4. Najčešće oblasti u mišljenjima o FI kod kantona, gradova i općina

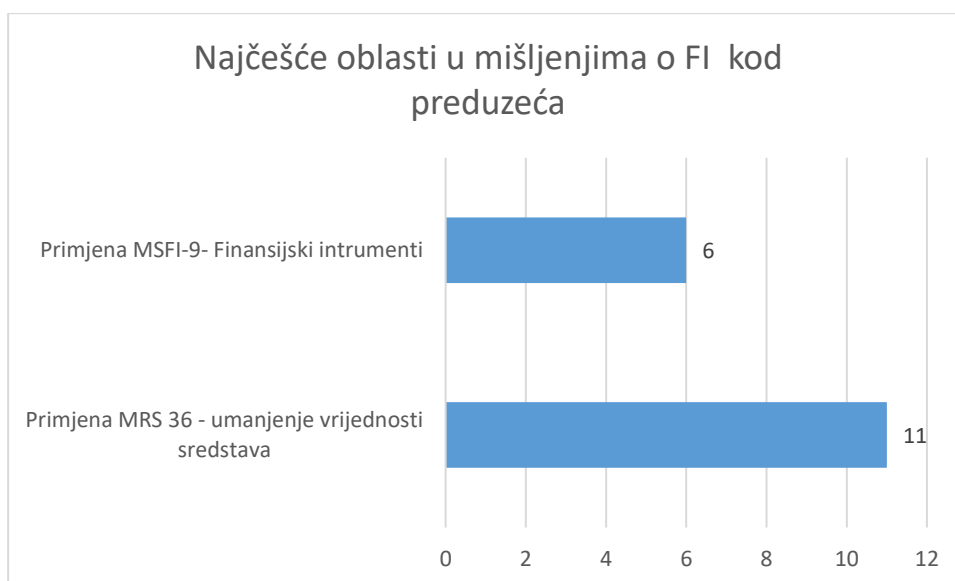
Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti
kod kantona, gradova i općina

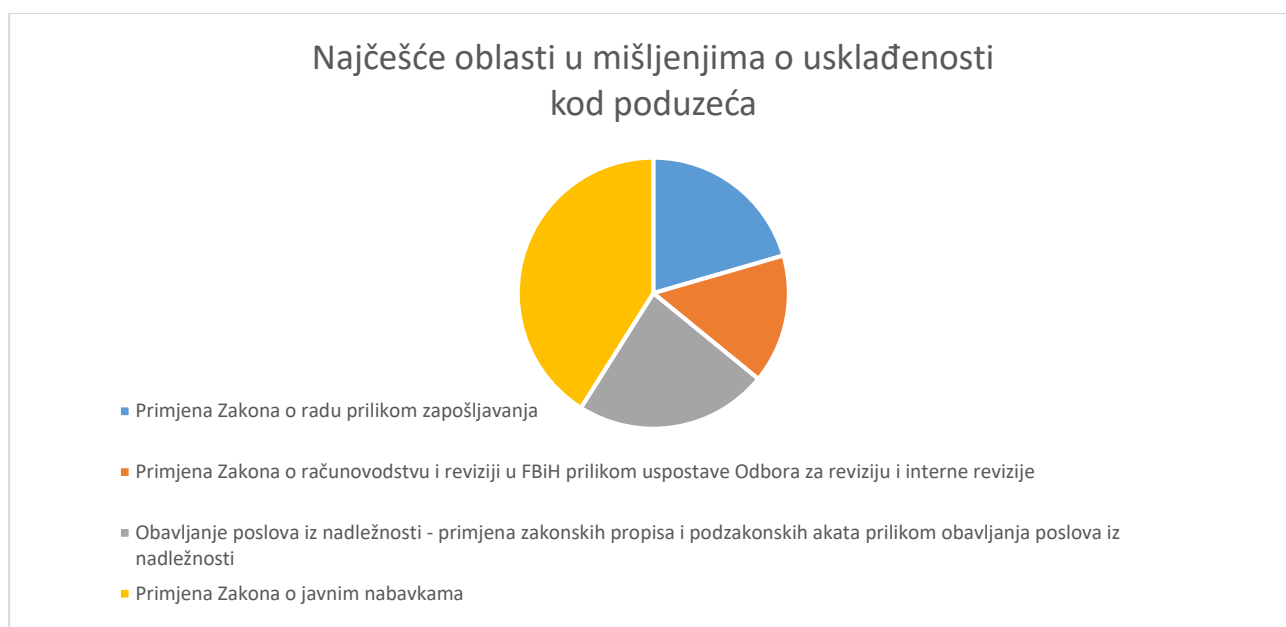
Grafikon 5. Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti kod kantona, gradova i općina

U Sektoru za finansijsku reviziju poduzeća u većinskom državnom vlasništvu, od 18 revidiranih subjekata:

- na finansijska izvješća dane su ukupno 32 kvalifikacije, od kojih se 11 odnosilo na primjenu **MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava**, a šest se odnosilo na primjenu **MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti**;
- ukupno je dano 55 kvalifikacija na mišljenje o usklađenosti – 13 subjekata imalo je ukupno 16 kvalifikacija za primjenu **Zakona o javnim nabavama**; sedam subjekata imalo je devet kvalifikacija za primjenu **zakonskih propisa i podzakonskih akata prilikom obavljanja poslova iz nadležnosti**; osam je imalo kvalifikacije za primjenu **Zakona o radu prilikom zapošljavanja** i šest za primjenu **Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH prilikom uspostave odbora za reviziju i unutarnje revizije**.

Grafikon 6. Najčešće oblasti u mišljenjima o FI kod poduzeća

Grafikon 7. Najčešće oblasti u mišljenjima o usklađenosti kod poduzeća

U Sektoru za financijsku reviziju zavoda, fondova i agencija, od 28 revidiranih subjekata, potrebno je istaknuti da 18 primjenjuje kontni okvir za privredu, a deset za proračunske korisnike.

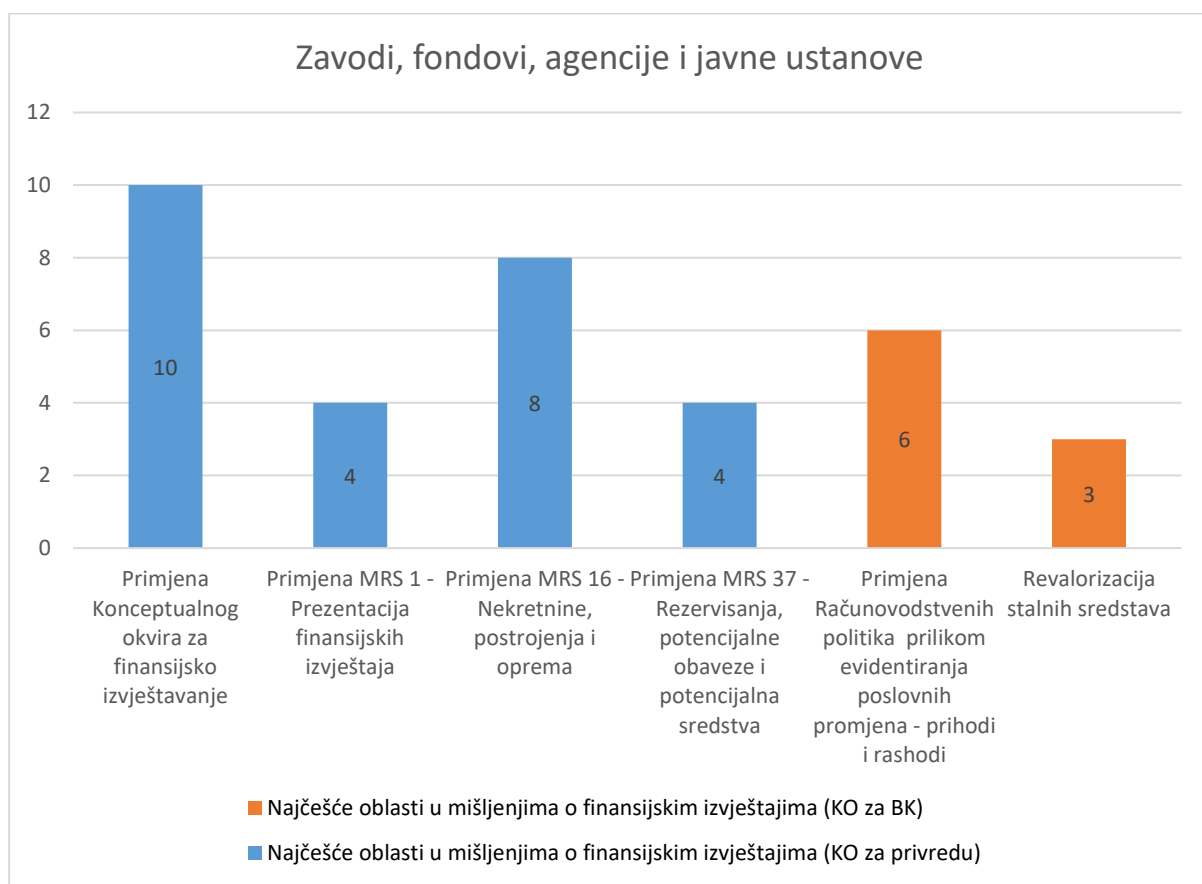
Kod 18 subjekata koji primjenjuju kontni okvir (KO) za privredu:

- na financijska izvješća dano je ukupno 39 kvalifikacija, od kojih se devet odnosilo na primjenu **Konceptualnog okvira za financijsko izvješćivanje**, osam se odnosilo na primjenu **MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema**, četiri na primjenu **MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva** i četiri na primjenu **MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća**;

- ukupno je dato 49 kvalifikacija na mišljenje o usklađenosti. 15 subjekata imalo je ukupno 15 kvalifikacija za **godišnji popis imovine i obveza**; 13 za primjenu **Zakona o javnim nabavama**; šest subjekata je imalo osam kvalifikacija za primjenu **zakonskih propisa i podzakonskih akata prilikom obavljanja poslova iz nadležnosti**.

Kod deset subjekata koji primjenjuju kontni okvir (KO) za proračunske korisnike:

- na finansijska izvješća dato je ukupno devet kvalifikacija, od kojih se četiri odnose na primjenu Računovodstvenih politika prilikom evidentiranja poslovnih promjena kod rashoda i tri na revalorizaciju stalnih sredstava;
- ukupno je dato 18 kvalifikacija na mišljenje o usklađenosti, od kojih se sedam odnosi na primjenu **zakonskih propisa i podzakonskih akata prilikom obavljanja poslova iz nadležnosti** i po četiri na **godišnji popis imovine i obveza** i **primjenu Zakona o proračunima u FBiH prilikom planiranja i izvršavanja proračuna/financijskog plana**.

Grafikon 8. Najčešće kvalifikacije kod zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova

3.2 Dane preporuke za 2022. godinu i postupanje po preporukama iz prethodnih izvješća

Nakon izvršenih financijskih revizija za 2022. godinu, za 102 subjekta dano je 1.805 preporuka. Uvažavajući da su i za 2021. i 2022. godinu izvršene 102 financijske revizije, može se zaključiti da je dan veći broj preporuka. S obzirom na veliki broj subjekata koji su revidirani prvi put, dano je 17% više preporuka u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 6. Broj danih preporuka u 2021. i 2022. godini

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Broj danih preporuka za 2021. godinu	Broj danih preporuka za 2022. godinu
1	2	3	4
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH	20	26
2.	Korisnici Proračuna FBiH	272	289
3.	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	200	219
4.	Gradovi i općine	292	452
5.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	380	525
6.	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	377	294
UKUPNO		1.541	1.805

Tabela 7. Postupanje po preporukama, po sektorima

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				UKUPNO
		Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	0	1	19	0	20
	postotak	0%	5%	95%	0%	100%
2.	Korisnici Proračuna FBiH	94	41	120	19	274
	postotak	34%	15%	44%	7%	100%
3.	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	27	37	60	4	128
	postotak	21%	29%	47%	3%	100%
4.	Gradovi i općine	144	66	141	41	392
	postotak	37%	17%	36%	10%	100%
5.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	151	55	103	21	330
	postotak	46%	17%	31%	6%	100%
6.	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	24	13	24	4	65
	postotak	37%	20%	37%	6%	100%
UKUPNO		444	213	467	89	1.213

U skladu sa Zakonom o reviziji, u tijeku obavljanja prethodne revizije izvršena je ocjena postupanja po preporukama iz prethodnih izvješća, i to kod 67 subjekata za 1.213 preporuka. Analiza i ocjena postupanja po preporukama nije se vršila kod 27 subjekata kod kojih su se revizije obavljale prvi put i kod osam subjekata kod kojih je proteklo više od deset godina od posljednje izvršene revizije.

Značajan broj preporuka nije realiziran ili je djelomično realiziran, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 67 subjekata kod kojih je vršena ocjena postupanja po danim preporukama, od 1.213 realizirano je 37%. Može se konstatirati da bi u narednom razdoblju trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mjere na njihovoj realizaciji, a sve s ciljem efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnog novca.

3.3 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2022. godinu

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu sačinjeno je na temelju podataka iz Glavne knjige Riznice i daje sliku potrošnje institucija Proračuna FBiH.

U njemu su iskazani prihodi, primici i financiranje u iznosu od 5.304.270.543 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 5.100.515.233 KM, te višak prihoda nad rashodima u iznosu od 203.755.311 KM.

Tabela 8. Iskazani rashodi i izdaci u Izvješću o izvršenju Proračuna za 2022, s danim mišljenjem

Red. broj	Subjekt revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	5.100.515.233	S rezervom	S rezervom	26

U nastavku je pregled danog mišljenja/isticanja pitanja u Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH:

Naziv Izvješća	Dano mišljenje/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Stalna sredstva na datum bilance podcijenjena su za 66.598.631 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava; Ne možemo potvrditi stanje neporeznih prihoda iskazano u Izvješću o novčanim tijekovima u iznosu od 353.942.351 KM, s obzirom na to da nam nisu prezentirani prilivi sredstava koji se odnose na neporezne prihode u 2022. godini. Pored toga, nije nam prezentirana dokumentacija, niti nam je dano dodatno obrazloženje u vezi novčanih isplata iskazanih u Izvješću o novčanim tijekovima. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su prihodi i rashodi prevedeni na primitke i izdatke novca, odnosno da je Izvješće o novčanim tijekovima sačinjeno u skladu sa Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; Ne možemo potvrditi iskazana stanja u Glavnoj knjizi Riznice bivših institucija koje su prešle sa federalne na državnu razinu (Federalno ministarstvo obrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija), koja se odnose na stalna sredstva (28.367.736 KM), kratkoročna potraživanja i plasmane (16.263.774 KM), te kratkoročne obveze i razgraničenja u iznosu od 79.662.188 KM. Nisu provedene aktivnosti na okončanju raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom i aktivnosti vezane za utvrđivanje točnog iznosa obveza ovih institucija, a u 2022. godini isplaćeno je 881.920 KM na ime obveza po osnovu sudskih presuda. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Planiranje Proračuna FBiH za 2022. godinu nije izvršeno u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH u dijelu poštovanja rokova i smjernica danih Instrukcijama br. 2 za pripremu Proračuna FBiH za 2022. godinu. To je imalo za posljedicu nedovoljno osigurana sredstva za financiranje Fonda solidarnosti (16%, odnosno 28.500.000 KM od uplaćenih sredstava od doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 177.314.360 KM). Pored toga, Proračunom nisu planirana dovoljna sredstva za isplaćene mirovine (10.183.218 KM) i plaćene kamate po izvanjskom dugu (3.315.862 KM), a planirana su sredstva za određene kapitalne transfere koji nisu zasnovani na relevantnoj dokumentaciji, zbog čega je njihova realizacija bila jako niska;

	<p>2. Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2022. godinu ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, početno i završno stanje imovine, obveza i izvora vlasništva, te podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom, zbog čega nije sačinjen u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH;</p> <p>3. Vlada FBiH je, na prijedlog proračunskih korisnika, usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima utroška sredstava proračunski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvješćivanja. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu;</p> <p>4. Vlada Federacije BiH nije obavijestila Ured za reviziju institucija u FBiH o poduzetim radnjama s ciljem premašivanja slabosti i nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću za 2021. godinu u skladu s člankom 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH, budući da se nije očitovala u svojstvu organa izvršne vlasti Federacije BiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2021–2025. kao jedna od aktivnosti u nadležnosti Ministarstva financija je nastavljanje uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvješćivanja proračunskih korisnika. U 2022. godini Ministarstvo financija nije poduzelo aktivnosti na realizaciji ove aktivnosti, što može utjecati na realizaciju krajnjeg roka; • Vlada Federacije BiH donijela je „Uredbu o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena“, čiji je opći cilj osiguranje materijalne, finansijske potpore i poboljšanje materijalnog statusa najugroženijih kategorija stanovništva. Na osnovu ove Uredbe, pravna lica su isplaćivala jednokratne pomoći zaposlenicima iz vlastitih sredstava. Međutim, člankom 2. stavak 2. Uredbe propisano je da će se sredstva za provođenje osigurati preraspodjelom sredstava između proračunskih korisnika, kao i iz Tekuće rezerve Vlade FBiH, te da će se za nepravilno dodijeljena sredstva izvršiti povrat na Jedinstveni račun Riznice Proračuna Federacije BiH; • Neefikasno upravljanje i neracionalno korištenje poslovnih prostora koji su u vlasništvu Federacije BiH, a koji su odlukama Vlade FBiH dani na korištenje institucijama. U 2022. godini iz Proračuna FBiH izdvojena su značajna sredstva za iznajmljivanje prostora za proračunske korisnike u iznosu od 5.542.850 KM, dok se značajan broj poslovnih prostora ne koristi ili se neracionalno koristi; • Vrijednost stalnih sredstava u Glavnoj knjizi Riznice i finansijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine nije realno iskazana, s obzirom na to da za dio nekretnina nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o vlasništvu i posjedu (točka 6.3.2.1 Izvješća); • Nepovučena kreditna sredstva za koje je ugovorena i plaća se taksa zaključno sa 31. 12. 2022. godine iznosila su 878.343.030 KM, a taksa na nepovučena sredstva u 2022. godini plaćena je u iznosu od 3.935.373 KM.
--	--

3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke¹³

Značajan broj preporuka koji je dan u Izvješću o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH, a koji se ponavlja već dulje razdoblje, još uvijek nije realiziran. Veliki broj nerealiziranih preporuka sustavnog je karaktera, za koje se ne poduzimaju aktivnosti na realizaciji, zbog čega se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Proračunski korisnici nisu izvršili revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, iako je rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, iznosio 17,4%, zbog čega su na datum bilance stalna sredstva podcijenjena.

¹³ U poglavljima „Najvažniji nalazi i preporuke“ prvo su prezentirani nalazi, a preporuke su *boldirane*.

Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s člankom 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, člankom 66. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i točkom 25. Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i Riznicu.

- Izvješće o novčanim tijekovima nije sačinjeno u skladu sa Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, odnosno prihodi i rashodi nisu prevedeni na primitke i izdatke novca, s obzirom na to da nisu prezentirani prilivi sredstava koji se odnose na neporezne prihode u 2022. godini, niti je dano dodatno obrazloženje u vezi novčanih isplata iskazanih u izvješću o novčanim tijekovima.

Izvješće o novčanim tijekovima sačinjavati uz dodatno obrazloženje o prilivima i odlivima novca na način da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca, u skladu sa Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

- Prilikom prijenosa nadležnosti bivših institucija s federalne na državnu razinu (Federalno ministarstvo obrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija), nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza, zbog čega godinama nakon prijenosa nadležnosti nije vršen popis i usklađivanje. Zbog toga ne možemo potvrditi iskazana stanja stalnih sredstava, kratkoročnih potraživanja i plasmana, te kratkoročnih obveza i razgraničenja u Glavnoj knjizi Riznice ovih institucija.

Utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i potraživanja bivših institucija: Federalno ministarstvo obrane, Vojska Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosna služba FBiH i Carinska uprava FBiH.

Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolaganja pravima i obvezama nad imovinom institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetske na državnu razinu.

- Planiranje Proračuna FBiH za 2022. godinu nije izvršeno u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. To je imalo za posljedicu nedovoljno osigurana sredstva za financiranje Fonda solidarnosti, za isplatu mirovina i kamate po izvanjskom dugu, a planirana su značajna sredstva za određene kapitalne transfere koja nisu zasnovana na relevantnoj dokumentaciji, jer je njihova realizacija bila veoma mala.

Poduzeti aktivnosti kako bi se planiranje Proračuna FBiH vršilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

- Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH nije sačinjeno u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH jer ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, početno i završno stanje imovine, obveza i izvora vlasništva, te podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom.

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH sačinjavati u skladu s člankom 97. Zakona o proračunima u FBiH.

- Nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu, s obzirom na to da je Vlada FBiH, na prijedlog proračunskih korisnika usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima utroška sredstava proračunski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvješćivanja.
- Raspodjela tekućih i kapitalnih transfera nije bila transparentna u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu, jer su i ove godine programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera Vlada FBiH odobrava interventna sredstva, koja je na zahtjev korisnika, bez javnog poziva, odobravao rukovoditelj organa uprave.

- Za financiranje pojedinih oblasti tekućih transfera nisu doneseni zakonski propisi (nije donesen Zakon o šumama, nije izvršena izmjena Zakona o vodama) ili nisu usuglašeni sa Zakonom o proračunima u FBiH (Zakon o zdravstvenom osiguranju u dijelu financiranje Fonda solidarnosti). Pojedini transferi se planiraju i realiziraju iako nemaju zakonski osnov.

Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvješćivanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz proračunskih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonski osnov.

Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja i odobravanja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.

- Kod izdataka za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela utvrđena je nedosljedna primjena Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe kod isplate naknade članovima povjerenstava za redovne poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika, te definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Uredbom je isplata naknade uvjetovana obavljanjem poslova izvan radnog vremena i imenovanjem u najviše dva radna tijela u tijeku godine, što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.
- Obračun naknada članovima povjerenstava nije imao tretman plaće, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i njihovim provedbenim propisima.

Potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe u dijelu formiranja i plaćanja povjerenstava čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika.

Naknade za rad zaposlenika u povjerenstvima obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.

- Utvrđeno je različito tumačenje i postupanje kod primjene odredbi Zakona o radu po pitanju radnog vremena i vođenja evidencija o radnom vremenu. Utvrđeno je da je najveći broj korisnika donio odluku o radnom vremenu, ali nisu ujednačeni stavovi o početku i kraju radnog vremena, te vremenu odmora u tijeku radnog vremena.

Potrebno je da Vlada FBiH donese odluku o radnom vremenu na razini FBiH kojom će se regulirati početak i kraj radnog vremena, te vrijeme odmora u tijeku radnog vremena, u skladu sa Zakonom o radu.

U Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu skrenuta je pažnje na određena pitanja:

- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS) predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvješćivanja proračunskih korisnika, čija je implementacija planirana Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2017-2020. u Federaciji BiH, nisu usvojeni. Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2021-2025., nastavljeno je uvođenje MRS JS;
- Opći cilj „Uredbe o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena“, koju je donijela Vlada FBiH, bio je osiguranje materijalne, financijske potpore i poboljšanje materijalnog statusa najugroženijih kategorija stanovništva. Na osnovu ove Uredbe pravna lica su isplaćivala jednokratne pomoći zaposlenicima iz vlastitih sredstava, iako je člankom 2. stavak 2. Uredbe propisano da će se sredstva osigurati preraspodjelom između proračunskih korisnika i iz Tekuće rezerve Vlade, a da će se za nepravilno dodijeljena sredstva izvršiti povrat na Jedinствeni račun Riznice Proračuna FBiH;
- Neefikasno upravljanje i neracionalno korištenje poslovnih prostora u vlasništvu Federacije BiH, a koji su odlukama Vlade FBiH dani na korištenje institucijama. Značajan dio ovih prostora se ne koristi ili se neracionalno koristi, a u 2022. godini iz Proračuna FBiH su izdvojena značajna sredstva za iznajmljivanje prostora za proračunske korisnike;
- Za jedan dio nekretnina nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o vlasništvu i posjedu, zbog čega vrijednost stalnih sredstava u Glavnoj knjizi Riznice i financijskim izvješćima nije realno iskazana
- Nepovučena kreditna sredstva za koje je ugovorena i plaća se taksa sa 31. 12. 2022. godine iznosila su 878.343.030 KM, a taksa na nepovučena sredstva u 2022. godini plaćena je u iznosu od 3.935.373 KM.

3.4 Korisnici Proračuna Federacije BiH

Pored Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu, planirana je i izvršena revizija 25 korisnika proračuna. Proračun FBiH za 2022. godinu odobren je za 62 korisnika u iznosu od 5.597.618.777 KM, a na 25 subjekata kod kojih je izvršena revizija odnosi se 5.328.894.993 KM ili 95,2% ukupno odobrenih sredstava. Planirano je 19 obveznih revizija (Parlament FBiH, Predsjednik FBiH i dva potpredsjednika, Vlada FBiH i 16 ministarstava) i šest ostalih proračunskih korisnika. Iako su u Proračunu FBiH sredstva za Parlament FBiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH) i Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH odobrena za šest korisnika, posebno za svakog, revidirani su kao dva subjekta revizije.

Ukupni rashodi i izdaci Proračuna FBiH iskazani su u iznosu od 5.100.515.232 KM, a ukupni iskazani rashodi i izdaci revidiranih korisnika iznose 4.882.818.427 KM ili 95,7% ukupnih rashoda i izdataka u 2022. godini.

U nastavku je pregled iskazanih rashoda i izdataka u financijskim izvješćima proračunskih korisnika, sa danim mišljenjem i brojem preporuka za 2022. godinu:

Tabela 9. Iskazani rashodi i izdaci korisnika Proračuna FBiH za 2022, s danim mišljenjem i brojem preporuka

Red. broj	Subjekti revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Parlament Federacije BiH	14.640.344	Pozitivno	S rezervom	14
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.589.644	Pozitivno	S rezervom	13
3.	Vlada Federacije BiH	10.073.168	Pozitivno	Pozitivno	7
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	7.888.421	Pozitivno	Pozitivno	4
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.572.503	Pozitivno	S rezervom	12
6.	Federalno ministarstvo financija	1.111.479.874	S rezervom	S rezervom	27
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	29.272.093	Pozitivno	S rezervom	14
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	94.643.158	Pozitivno	S rezervom	14
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	110.529.105	Pozitivno	S rezervom	20
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.566.143	Pozitivno	Pozitivno	4
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	17.519.999	Pozitivno	S rezervom	8
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	112.362.032	Pozitivno	S rezervom	11
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	353.615.892	Pozitivno	S rezervom	11
14.	Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta	13.009.011	Pozitivno	Pozitivno	4
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	235.147.517	Pozitivno	S rezervom	13
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	20.226.975	S rezervom	S rezervom	17
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	48.103.275	Pozitivno	Pozitivno	7
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	11.087.404	Pozitivno	S rezervom	9

19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	7.814.287	S rezervom	S rezervom	8
20.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	903.114	S rezervom	Negativno	21
21.	Federalna uprava policije	37.442.676	Pozitivno	Pozitivno	4
22.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.605.645.233	Suzdržano	S rezervom	18
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	14.695.883	Pozitivno	S rezervom	14
24.	Vrhovni sud Federacije BiH	7.919.854	Pozitivno	Pozitivno	3
25.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	11.070.820	S rezervom	S rezervom	12
	UKUPNO	4.882.818.425			289

U 25 izvješća o financijskoj reviziji korisnika Proračuna FBiH za 2022. godinu dano je ukupno 289 preporuka s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sustava unutarnjih kontrola.

Napominjemo da su u šest izvješća, uz dana mišljenja o financijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja, i to u četiri izvješća u kojima je dano pozitivno mišljenje i u dva u kojima je dano mišljenje s rezervom.

Također, u svih 25 izvješća uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena pitanja, od kojih je u 17 izvješća dano mišljenje s rezervom, u sedam je dano pozitivno mišljenje, a u jednom izvješću je dano negativno mišljenje.

3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom korisnika Proračuna FBiH utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti, za koje su dane odgovarajuće preporuke. Kod jednog broja korisnika utvrđene su nepravilnosti koje su utjecale na istinita i fer financijska izvješća, s obzirom na to da knjigovodstveno evidentiranje nije izvršeno na osnovu relevantne dokumentacije ili u izvještajnom razdoblju (Federalno ministarstvo financija, Zavod za javno zdravstvo FBiH) i godišnja financijska izvješća nisu sačinjena u skladu sa Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH (Federalno ministarstvo kulture i sporta, Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje, Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom). Najveći broj odstupanja od uspostavljenih kriterija kod ovih subjekata odnosi se na neusklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sustav financijskog upravljanja i kontrole kod revidiranih korisnika Proračuna FBiH još uvijek nije uspostavljen i implementiran kako je propisano Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim zakonskim i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Uspostaviti i implementirati sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji reguliraju ovu oblast.

- Jedan broj proračunskih korisnika nije uspostavio unutarnju reviziju u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti unutarnju reviziju u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

- Kod pojedinih korisnika radno vrijeme nije usklađeno sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe, niti su uspostavljene vjerodostojne evidencije o radnom vremenu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

Radno vrijeme uskladiti sa odredbama Zakona o radu i Odluke o radnom vremenu u federalnim organima državne, te osigurati vjerodostojne evidencije o radnom vremenu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

- Pojedini korisnici nisu poduzeli aktivnosti na ažuriranju Plana integriteta koje, između ostalog, podrazumijevaju i analizu radnih mjesta i identificiranje rizičnih područja, procjenu rizika prema radnim mjestima i organizacijskim jedinicama.

Poduzeti aktivnosti na ažuriranju Plana integriteta u skladu s ciljevima i mjerama Akcionog plana za borbu protiv korupcije.

- Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika Proračuna FBiH, što je utjecalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH i Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH.

Uskladiti Registar proračunskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka proračunskih korisnika.

- **Ugovori o djelu** zaključivani su sa izvanjskim suradnicima za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjoj organizaciji, za što nije provedena procedura u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Ugovore o djelu zaključivati za obavljanje jednokratnih poslova koji traju određeno vrijeme, s jasno definiranim predmetima, u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji angažiranje izvršitelja vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Poslovi za koje su nadležni pojedini korisnici nisu obavljani u potpunosti u skladu sa zakonima i drugim propisima, kojim su utvrđeni:

- Federalno ministarstvo financija, kao i druga nadležna ministarstva, nisu u potpunosti vršila monitoring i nadzor nad radom društava za koja su nadležni u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa sudjelovanjem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.

Vršiti nadzor nad radom i monitoring privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa sudjelovanjem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.

- Federalno ministarstvo financija rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostupanjskih organa nije provodilo u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH. Na 31. 12. 2022. godine bilo je neriješeno 6.497 predmeta.

Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostupanjskih organa obavljati u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.

- Federalno ministarstvo pravde nije poduzimalo aktivnosti na reformi javne uprave koje su utvrđene Strateškim okvirom za reformu javne uprave u BiH 2018-2022, koji je Vlada FBiH usvojila u lipnju 2018. godine. Nijedna aktivnost predviđena Akcijskim planom za reformu javne uprave nije realizirana.

Osigurati uvjete za realizaciju Akcionog plana za reformu javne uprave.

- Klinički centri nisu dostavili Federalnom ministarstvu zdravstva izvješća o radu i poslovanju za 2022. godinu kako bi bila prosljeđena na razmatranje Parlamentu FBiH, što nije u skladu sa statutima centara i člankom 23. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH. Posljedica toga je da se Parlament FBiH, kao osnivač, nije bavio analizom izvješća o poslovanju kliničkih centara, a naročito izvješća u kojima je prikazan višak rashoda nad prihodima, niti su po tom osnovu namirivanja gubitka ukoliko smatraju da je opravdan, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i člankom 41. Zakona o ustanovama. Iako još uvijek nisu potpisani ugovori o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima, niti je Parlament FBiH razmatrao godišnja izvješća o poslovanju kliničkih centara, iz Proračuna FBiH se već godinama izdvajaju značajna sredstva za kliničke centre bez evaluacije učinaka dodijeljenih proračunskih sredstava kroz tekuće transfere.

Osigurati potpisivanje ugovora o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima između osnivača, Federacije BiH i kantona nad sveučilišno-kliničkim bolnicama;

Prikupiti godišnja izvješća o radu i poslovanju sveučilišno-kliničkih bolnica i dostaviti na razmatranje Parlamentu FBiH u skladu sa odredbama statuta i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.

- Zakon o koncesijama FBiH, koji je u nadležnosti Federalnog ministarstva prostornog uređenja, nije usklađen sa ostalim zakonskim propisima, a Povjerenstvo za koncesije FBiH je u tehničkom mandatu od 2012. godine i ima svega dva člana od sedam kako je propisano Zakonom.

Sačinuti i Vladi FBiH dostaviti prijedlog članova Povjerenstva za koncesije na daljnje postupanje;

Sačinuti nacrt zakona o koncesijama FBiH sa utvrđenim zaštitnim klauzulama kojima će se urediti i štititi eksploatacija prirodnih resursa FBiH.

- Postupci javnih nabava nisu vršeni u potpunosti u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama u dijelu planiranja i sačinjavanja plana nabava, odabira odgovarajućeg postupka, sačinjavanja i poštovanja tenderske dokumentacije, zaključivanja ugovora za fiskalnu godinu za koju su sredstva odobrena i poštovanja utvrđenih rokova i uvjeta iz zaključenih ugovora.

Planiranje i provođenje postupaka nabave vršiti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima donesenim na osnovu Zakona.

- S obzirom na to da nisu usklađeni propisi, nije jasno utvrđen status Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje i nije osigurano evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu mirovina i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvješćivanje. Prelaskom Federalnog zavoda na različito poslovanje nije moguće utvrditi iznos proračunskih sredstava utrošenih za financiranje obveza po osnovu prava utvrđenih člankom 129. zakona o MIO (mirovine ostvarene pod povoljnijim uvjetima), niti je poznato koliko je sredstava za redovne mirovine isplaćeno iz doprinosa za MIO.

U suradnji s Federalnim ministarstvom financija osigurati evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u dijelu iskazivanja proračunskih sredstava za financiranje obveza po osnovu prava utvrđenih člankom 129. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju.

- Za raspodjelu sredstava tekućih transfera kod pojedinih korisnika nisu doneseni jasni i mjerljivi kriteriji, zbog čega se izbor korisnika u najvećoj mjeri zasnivao na subjektivnoj ocjeni. Navedeno ukazuje da nije osigurano transparentno i efikasno upravljanje proračunskim sredstvima, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu.

Utvrđiti jasne i mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se financiraju iz tekućih transfera u svrhu objektivnog bodovanja i definirati potrebnu dokumentaciju kojom se potvrđuje ispunjenost propisanih kriterija.

- Sredstva na poziciji transfera planiraju se i odobravaju određenim proračunskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženi sredstava, niti su sa pojedinim korisnicima zaključeni ugovori.

Sa korisnicima sredstava transfera zaključiti ugovore kojima će se regulirati međusobna prava i obveze, te uspostaviti adekvatan nadzor nad utroškom sredstava za predviđene namjene i izvješćivanje, a u slučaju nenamjenskog utroška poduzeti aktivnosti na povratu sredstava.

- Povjerenstvo za dodatnu kontrolu utroška sredstava financijske pomoći izvozno orijentiranim privrednim društvima u uvjetima pandemije COVID-19 Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije nije utvrdilo nenamjenski utrošak, a Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija nisu izvršili kontrolu namjenskog utroška sredstava financijske pomoći u uvjetima pandemije COVID-19 kod poslovnih subjekata koji su smanjili broj radnika na 31. 12. 2020. u odnosu na 30. 9. 2020. godine, što nije u skladu s člankom 38. Uredbe o interventnim mjerama za potporu ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Smanjenje broja zaposlenih imalo je za posljedicu da nije ispunjen opći cilj – očuvanje radnih mjesta u skladu s člankom 3. ove Uredbe.

Poduzeti aktivnosti s ciljem povrata nenamjenski utrošeni sredstava od svih privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja zaposlenih u skladu s člankom 5. Uredbe o interventnim mjerama za potporu ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19.

- Nisu poduzimane sve propisane radnje za naplatu potraživanja od krajnjih korisnika za pravna lica i kantone, koja su na osnovu supsidijarnih ugovora prenesena na krajnje korisnike u skladu s člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH.

Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH.

- Godišnji popis imovine i obveza kod jednog broja proračunskih korisnika nije izvršen pravovremeno, cjelovito, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Popis imovine i obveza vršiti pravovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno sa stanjem utvrđenim popisom, kako je utvrđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i drugim propisima kojima se regulira ova oblast.

- Federalno ministarstvo financija je u ranijem razdoblju dalo suglasnost za otvaranje posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa izvan Jedinog računa Riznice, putem kojih se implementiraju razvojno-investicijski projekti, što nije u skladu sa Zakonom o riznici. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se financijska izvješća, na što je i do sada ukazivano u izvješćima o financijskoj reviziji.

Nastaviti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvješćivanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem pravovremene realizacije projekata.

Inicirati aktivnosti prema Vladi FBiH i ministarstvima koja imaju otvorene račune izvan Jedinog računa Riznice u cilju njihovog zatvaranja.

Tabela 10. Informacije o postupanju po preporukama Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i proračunskih korisnika

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				
		Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2022. godinu	0	1	19	0	20
	<i>postotak</i>	0%	5%	95%	0%	100%
Korisnici Proračuna FBiH						
1.	Parlament Federacije BiH	4	0	9	0	13
	<i>postotak</i>	31%	0%	69%	0%	100%
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2	2	8	0	12
	<i>postotak</i>	17%	17%	67%	0%	100%
3.	Vlada Federacije BiH	4	1	3	0	8
	<i>postotak</i>	50%	13%	38%	0%	100%
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	4	1	1	0	6
	<i>postotak</i>	67%	17%	17%	0%	100%
5.	Federalno ministarstvo pravde	3	2	6	1	12
	<i>postotak</i>	25%	17%	50%	8%	100%
6.	Federalno ministarstvo financija	6	3	16	5	30
	<i>postotak</i>	20%	10%	53%	17%	100%
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	4	4	4	0	12
	<i>postotak</i>	33%	33%	33%	0%	100%
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	2	0	9	0	11
	<i>postotak</i>	18%	0%	82%	0%	100%
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	2	8	5	2	17
	<i>postotak</i>	12%	47%	29%	12%	100%
10.	Federalno ministarstvo trgovine	3	0	2	0	5
	<i>postotak</i>	60%	0%	40%	0%	100%
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	6	5	0	0	11
	<i>postotak</i>	55%	45%	0%	0%	100%
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	5	3	2	0	10
	<i>postotak</i>	50%	30%	20%	0%	100%
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	1	2	4	2	9
	<i>postotak</i>	11%	22%	44%	22%	100%
14.	Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta	1	0	2	0	3
	<i>postotak</i>	33%	0%	67%	0%	100%
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	7	0	3	0	10
	<i>postotak</i>	70%	0%	30%	0%	100%
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	2	1	9	2	14
	<i>postotak</i>	14%	7%	64%	14%	100%
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	1	2	0	0	3
	<i>postotak</i>	33%	67%	0%	0%	100%
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	4	0	5	1	10
	<i>postotak</i>	40%	0%	50%	10%	100%

19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	8	2	2	0	12
	<i>postotak</i>	67%	17%	17%	0%	100%
20.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	7	1	7	0	15
	<i>postotak</i>	47%	7%	47%	0%	100%
21.	Federalna uprava policije	0	1	0	2	3
	<i>postotak</i>	0%	33%	0%	67%	100%
22.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	3	2	7	1	13
	<i>postotak</i>	23%	15%	54%	8%	100%
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	2	0	10	1	13
	<i>postotak</i>	15%	0%	77%	8%	100%
24.	Vrhovni sud Federacije BiH	6	1	0	1	8
	<i>postotak</i>	75%	12,5%	0%	12,5%	100%
25.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	7	0	6	1	14
	<i>postotak</i>	50%	0%	43%	7%	100%
UKUPNO		94	41	120	19	274
	<i>postotak</i>	34%	15%	44%	7%	100%

Izvršena je ocjena postupanja po danim preporukama kod 25 subjekata. Od ukupno 274 preporuke dane u prethodnim izvješćima 34% je realizirano, 15% djelomično realizirano i 44% nije realizirano. Za 19 preporuka (7%) nije izvršena ocjena postupanja jer u revidiranoj godini nije bilo poslovnih događaja na koje su se odnosile ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su preporuke neprovodive.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Parlament Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Unutarnja organizacija Parlamenta FBiH nije uređena jedinstvenim pravilnikom, a Pravilnik Stručne službe Doma naroda nije usuglašen sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> lako je Parlament FBiH registriran kao jedno pravno lice, sa jednim identifikacijskim brojem, Federalnom ministarstvu financija dostavljena su tri proračunska zahtjeva za Dom naroda, Predstavnički dom i Zajedničku službu, kako su i odobrena Proračunom FBiH za 2022. godinu. Parlament FBiH sačinjava i podnosi jedno finansijsko izvješće Finansijsko-informatičkoj agenciji, a svaki proračunski korisnik pojedinačna izvješća o izvršenju odobrenog proračuna dostavlja Federalnom ministarstvu financija. Parlamentu FBiH u razdoblju od 2014. do 2022. godine dostavljeno je više prijedloga zakona iz različitih oblasti, kao i prostorni plan FBiH, koji nisu razmatrani. Nedonošenje ovih propisa ima višestruke posljedice na ekonomski rast i razvitak, zaštitu i unapređenje okoliša i prirodnih dobara, kao i zaštitu od kriminala i suzbijanje korupcije u FBiH. Zbog nedonošenja prostornog plana FBiH u primjeni je Prostorni plan SRBiH 1981–2000. godine u dijelu koji nije u suprotnosti sa Ustavom FBiH. U oblasti šuma u FBiH od 2009. godine nema jedinstvenog zakonskog okvira kojim bi se utvrdilo očuvanje i zaštita šuma. Nedonošenjem zakona iz oblasti borbe protiv korupcije i kriminala nisu stvorene osnovne pretpostavke za efikasnije suzbijanje organiziranog oblika krivičnih djela korupcije, organiziranog kriminala, terorizma i međukantonalnog kriminala, kao ni za usklađenost sa direktivama EU.

	<ul style="list-style-type: none"> • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%. • Planiranje i provođenje javnih nabava nije vršeno na razini registriranog pravnog lica kao jednog ugovornog organa.
Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Osnova za mišljenje 1. Unutarnja organizacija Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH nije uređena jednim pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a usvojenim pojedinačnim pravilnicima nije uređen način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještenika, te opis i podjela poslova. Navedeno nije u skladu s Uredbom o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> • Iako su Predsjednik i potpredsjednici FBiH registrirani kao jedno pravno lice, sa jednim identifikacijskim brojem, Federalnom ministarstvu financija dostavljena su tri proračunska zahtjeva za Ured predsjednika FBiH (1101), Ured potpredsjednice FBiH (1102) i Ured potpredsjednika FBiH (1103), kako su i odobrena Proračunom FBiH za 2022. godinu. Predsjednik i potpredsjednici FBiH sačinjavaju i podnose jedno finansijsko izvješće Finansijsko-informatičkoj agenciji, a svaki proračunski korisnik pojedinačna izvješća o izvršenju odobrenog proračuna dostavlja Federalnom ministarstvu financija. • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%. • Planiranje i provođenje javnih nabava nije vršeno na razini registriranog pravnog lica kao jednog ugovornog organa.
Vlada Federacije BiH (Generalno tajništvo)	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno
	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> • Vlada FBiH je izvršni organ vlasti čije su nadležnosti utvrđene Ustavom FBiH i potrebno ju je razlikovati od Vlade FBiH kao proračunskog korisnika u okviru kojeg se osiguravaju finansijska sredstva za rad Generalnog tajništva. Uredbom o Generalnom tajništvu Vlade FBiH utvrđen je djelokrug i osnove unutarnje organizacije Generalnog tajništva, koji obavlja stručne poslove za Vladu FBiH. Zbog toga je potrebno razlikovati Vladu FBiH kao izvršni organ vlasti koji čine premijer i ministri od Vlade FBiH kao proračunskog korisnika; • Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno

Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije upisano kao nositelj prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi, a koje je iskazano u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 6.703.958 KM, jer nije donesen propis o podjeli imovine ranijeg Ministarstva unutarnjih poslova SR BiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo pravde	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije poduzimalo aktivnosti utvrđene Strateškim okvirom za reformu javne uprave u BiH 2018–2022, niti aktivnosti koje su utvrđene Akcijskim planom za reformu javne uprave u kojima je bilo zaduženo kao nositelj, što je imalo za posljedicu da nijedna aktivnost predviđena Akcijskim planom nije realizirana; Imenovanje članova povjerenstava za utvrđivanje prijedloga liste vještaka, polaganje pravosudnog ispita, ispita za stalne sudske tumače, stručnog upravnog ispita, stručnog ispita za stečajnog upravitelja i stručnog ispita za zemljišnoknjižnog referenta nije vršeno u skladu s načelom transparentnosti utvrđenim Zakonom o proračunima u FBiH, kao i zakonskim i podzakonskim propisima kojima su regulirane ove oblasti. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava koji su zaposlenici Ministarstva nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo financija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ul style="list-style-type: none"> Rashodi za plaćene obveze po izvanjskom dugu u iznosu od 3.315.862 KM, nisu iskazani sa 31. 12. 2022. godine što nije u skladu s člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju u razdoblju na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti da se Proračunom FBiH za 2022. godinu osiguraju dovoljna sredstva za izmirenje ovih obveza. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ministarstvo se nije pridržavalo načela zakonitosti i efikasnosti jer nije rješavalo u zakonski utvrđenom roku po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostupanijskih organa, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH. U tijeku godine riješeno je svega 18,7% predmeta koji datiraju iz 2016. godine, a sa 31. 12. 2022. godine je 6.497 neriješenih predmeta, što je više za 234 predmeta u odnosu na 2021. godinu; Nisu osigurani uvjeti za primjenu odgovarajućih stopa doprinosa na naknade za rad u povjerenstvima, što je utjecalo na to da obračun naknada zaposlenicima kod proračunskih

	<p>korisnika po osnovu angažiranja u povjerenstvima nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima;</p> <p>3. Radno vrijeme u Ministarstvu iznosi 40 sati sa uračunatim dnevnim odmorom u tijeku radnog dana, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe. Navedeno ima za posljedicu i da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu;</p> <p>4. Za potraživanja po kreditima iz ranijih godina, koji su po osnovu supsidijarnih sporazuma s Federacije BiH preneseni na krajnje korisnike, kao i za ona za koje postoji reprogram, u iznosu najmanje od 13.766.706 KM, nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Registar proračunskih korisnika Federacije BiH nije usklađen sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH, jer u okviru Parlamenta FBiH i Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH vode po tri proračunska korisnika, sa jednim identifikacijskim brojem; • Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava, niti je proračunskim korisnicima pravovremeno dostavilo instrukciju o postupanju u vezi revalorizacije, s obzirom na to da je saznanje o rastu cijena objavljeno u siječnju 2023. godine. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%; • Na osnovu suglasnosti Ministarstva iz prethodnog razdoblja, za razvojno-investicijske projekte pojedini proračunski korisnici otvorili su namjenske račune izvan Jedinstvenog računa Riznice, što nije u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijska izvješća, na što je i do sada ukazivano u izvješćima o finansijskoj reviziji; • Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2021–2025., kao jedna od aktivnosti u nadležnosti ovog Ministarstva je nastavljanje uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvješćivanja proračunskih korisnika. U 2022. godini Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti na realizaciji ove aktivnosti, što može utjecati na realizaciju krajnjeg roka; • Od prelaska Federalnog ministarstva obrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH na državnu razinu nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obveza, niti je izvršena verifikacija obveza prema dobavljačima, za plaće i naknade zaposlenika i ostale obveza i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi Riznice FBiH u knjigovodstvenim evidencijama ovih institucija. Za poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku ovih institucija zaduženo je Ministarstvo.
Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poduzećima „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići u stečaju, „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik i „Zrak“ d.d. Sarajevo dodijeljena su sredstva po više podnesenih zahtjeva i iznad ukupno dozvoljenog iznosa za 708.357 KM, iako je Programom utroška sredstava – Subvencije javnim poduzećima za uvezivanje radnog staža za 2022. godinu, utvrđeno da poduzeća mogu ostvariti pravo na dodjelu sredstava samo po jednom podnesenom zahtjevu i u maksimalnom iznosu od 300.000 KM po jednom poduzeću; 2. Poduzeću „Aluminij“ d.d. Mostar odobrena su sredstva u iznosu od 907.096 KM po Programu utroška sredstava – Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima za uvezivanje radnog staža za 2022. godinu, iako ovo poduzeće nije ispunjavalo osnovni kriterij za sudjelovanje i izbor korisnika sredstava. Programom je propisano da je korisnik pomoći privatno poduzeće, koje nije u većinskom vlasništvu FBiH ili bilo koje razine vlasti u FBiH. Međutim, ovo poduzeće nije privatno, jer ima mješovitu strukturu kapitala sa vlasničkim udjelima: Vlada FBiH 44%, Vlada Republike Hrvatske 12% i pojedinačni dioničari 44% – kapital u privatnom vlasništvu; 3. Povjerenstvo za dodatnu kontrolu utroška sredstava finansijske pomoći izvozn

	<p>orijentiranim privrednim društvima u uvjetima pandemije COVID-19 nije utvrdilo nenamjenski utrošak za najmanje 1.490.736 KM kod poduzeća koja su smanjila broj radnika na 31. 12. 2020. godine u odnosu na 30. 9. 2020. godine u skladu s člankom 38. Uredbe o interventnim mjerama za potporu ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Smanjenje broja zaposlenih imalo je za posljedicu da nije ispunjen opći cilj – očuvanje radnih mjesta, u skladu s člankom 3. Uredbe.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; • Stupanjem na snagu Zakona o naftnim derivatima FBiH, od 2014. do 31. 12. 2022. godine po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata prikupljen je i „Operatoru – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo doznačen iznos od 76.046.911 KM, dok je u istom razdoblju utrošeno 42.842.010 KM (56,3%). Za troškove rada utrošeno je 36,3% od ukupno prikupljenih sredstava, a za nabavu rezervi naftnih derivata svega 5,1%. „Operator – Terminali Federacije BiH“ d.o.o. Sarajevo nije namjenski utrošio sredstva, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH, jer nisu nabavljeni naftni derivati s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na osnovu odluka Vlade FBiH u ranijem razdoblju iz Proračuna FBiH JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo doznačen je iznos od 35.266.036 KM, koji se odnosi se na sudjelovanje Vlade FBiH u osnovnom kapitalu, a koji je u Ministarstvu evidentiran na poziciji Dugoročni plasmani. Prema raspoloživim i u registar upisanim podacima iz aktualnog izvoda iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu na 15. 1. 2016. godine, jedini osnivač bila je Federacija BiH, sa 100%-tnim udjelom osnivača i ugovorenim (upisanim) i uplaćenim kapitalom u iznosu od 18.773.273 KM. S obzirom na to da je u 2016. godini pokrenut stečaj u BH Airlinesu zbog gubitka koji u značajnom dijelu premašuje ukupni kapital, izvjesno je kako od iskazanih dugoročnih plasmana nema, niti će biti ekonomskih koristi, te da dugoročni plasmani nisu realno iskazani. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljena vjerodostojna evidencija o radnom vremenu, u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, na osnovu koje možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu, a koja je osnov za obračun plaće i drugih prava iz radnog odnosa; 2. Kapitalni transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta, Kapitalni transferi drugim razinama vlasti (koji su odobreni za izgradnju autocesta i brzih cesta) i Kapitalni transferi odobren JP Aerodrom Bihać d.o.o. nisu planirani u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, na osnovu relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju. Proračunom FBiH za 2022. godinu odobreno je 229.300.000 KM za izgradnju cesta i brzih cesta, programi utroška sredstava doneseni su u iznosu od 222.400.000 KM, a realizirano je 46.008.131 KM. Također, JP-u Aerodrom Bihać d.o.o. odobreno je 19.700.000 KM, od čega je realizirano i Aerodromu doznačeno 3.018.111 KM; 3. Ministarstvo nije izvršilo kontrolu namjenskog utroška sredstava finansijske pomoći u uvjetima pandemije COVID-19 za najmanje 2.506.321 KM kod poslovnih subjekata sektora javnog cestovnog prijevoza koji su smanjili broj radnika na 31. 12. 2020. u odnosu na 30. 9. 2020. godine, što nije u skladu s člankom 38. Uredbe o interventnim mjerama za potporu ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Smanjenje broja zaposlenih imalo je za posljedicu da nije ispunjen opći cilj – očuvanje radnih mjesta, u skladu s člankom 3. Uredbe.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo je donijelo Pravilnik o ispitivanju ispušnih plinova motornih vozila (EKO test) u stanicama za tehnički pregled vozila u skladu s Europskom direktivom. Ovim Pravilnikom utvrđeno je da se prilikom registracije motornih vozila u FBiH, pored tehničkog pregleda, obvezno vrše i ispitivanja ispušnih plinova motornih vozila, za koje je utvrđena posebna cijena, što je uvećalo ukupnu cijenu tehničkog pregleda u FBiH jer obveza EKO testa nije utvrđena u ostalim dijelovima BiH; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo zdravstva	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>
	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Pregovaranje s ciljem postizanja nižih cijena lijekova sadržanih u Listi lijekova obveznog zdravstvenog osiguranja FBiH nije vršeno, iako je predviđeno Zakonom o lijekovima i Pravilnikom o izradi Liste lijekova obveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste; Nisu donesena sva stručno-medicinska uputstva koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih imenovana povjerenstva utvrđuju pravo korištenja lijekova s posebnim režimom propisivanja sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti; Raspodjela prikupljenih sredstava od igara na sreću za projekte liječenja teško oboljele djece i mladih, te akcija dobrovoljnog darovanja krvi, u iznosu od 410.573 KM, izvršena je najvećim dijelom na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije definirana dokumentacija, odnosno dokaz o njihovom ispunjavanju. Samim tim nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Na osnovu Sporazuma o međusobnim pravima i obvezama u vezi s nabavom cjepiva putem Instrumenta za globalni pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19 (COVAX) potpisanog u 2020. godini izvršena je avansna uplata u iznosu od 13.682.011 KM za nabavu 800.000 doza cjepiva. Od ugovorene količine isporučeno je samo je 212.660 doza, dok za avansno uplaćena sredstva u iznosu od 10.044.990 KM isporuka nije izvršena, zbog čega se provode aktivnosti na raskidu Sporazuma i povratu sredstava; Ministarstvo ni u 2022. godini nije predložilo Vladi FBiH imenovanje stalnog Upravnog odbora Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja zbog nedostavljanja prijedloga dva kantonalna ministarstva zdravstva, što nije u skladu s člankom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. To za posljedicu ima da od 2015. godine ovim Zavodom upravlja privremeni Upravni odbor imenovan na razdoblje do tri mjeseca, odnosno do okončanja postupka konačnog imenovanja u skladu sa Zakonom; Zaposlenici su angažirani u velikom broju povjerenstava formiranih na osnovu posebnih propisa, za poslove i zadatke koji su u nadležnosti Ministarstva, po kojem osnovu su isplaćivane neto naknade u iznosima do 18.020 KM godišnje. Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima povjerenstava koji su zaposlenici Ministarstva nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo financija nije osiguralo preduvjete za ovaj obračun; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%; S obzirom na to da Federalno ministarstvo financija nije definiralo knjigovodstveno evidentiranje, finansijsko izvješćivanje i godišnji obračun za razvojno-investicijske projekte koji se realiziraju putem projektnih računa, Ministarstvo nije uspostavilo knjigovodstvene

	evidencije i finansijsko izvješćivanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.
Federalno ministarstvo trgovine	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno
	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih djelatnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, kao i vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost;Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH;Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo prostornog uređenja	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Nije osigurano efikasno korištenje sredstava u iznosu od 2.750.000 KM s obzirom na to da sredstva revolving fonda nisu realizirana u skladu s Operativnim planom za poboljšanje energetske efikasnosti u institucijama FBiH. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, što je za posljedicu imalo da nije ostvaren usvojeni cilj smanjenja potrošnje energije u zgradama javne namjene, te nisu ostvarene uštede koje bi se koristile kao instrument otplate investicija;Nije izvršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava dodijeljenih u 2021. godini Gradu Široki Brijeg u iznosu od 25.000 KM, prije odobravanja sredstava u 2022. godini u iznosu od 430.000 KM, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">Aktivnosti na donošenju i implementaciji prostornih i regulacijskih planova na teritoriji FBiH ne provode se pravovremeno jer procedura usvajanja nacрта i prijedloga u Parlamentu FBiH traje dugo. Za izradu ovih planova do 31. 12. 2022. godine utrošeno je 7.427.183 KM. Zbog nedonošenja prostornog plana FBiH u primjeni je Prostorni plan SRBiH 1981–2000. godine u dijelu koji nije u suprotnosti sa Ustavom FBiH. Napominjemo da nedonošenje planova ima višestruke posljedice na razvitak i unapređenje prostornog planiranja, što može utjecati na zaštitu okoliša i prirodnih dobara;Važeći Zakon o koncesijama FBiH iz 2006. godine nije usklađen sa ostalim zakonskim propisima koji reguliraju upotrebu prirodnih resursa, niti su predviđene kaznene odredbe za korisnike prirodnih resursa koji nisu potpisali ugovor o koncesiji, zbog čega prirodni resursi FBiH nisu zaštićeni. Također, Povjerenstvu za koncesije FBiH istekao je mandat 2012. godine, a u 2022. djelovala je sa dva od sedam članova propisanih Zakonom. Na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH dostavila je Parlamentu FBiH Prijedlog odluke o imenovanju povjerenstva, koji nije prihvaćen. Imajući u vidu navedene zakonske neusuglašenosti po pitanju koncesija u FBiH, prikupljeni prihodi po ovom osnovu u 2022. godini iznose 68.825 KM;Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH;Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima

	<p>Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%;</p> <ul style="list-style-type: none"> Na osnovu suglasnosti Federalnog ministarstva financija iz prethodnog razdoblja, Ministarstvo za razvojno-investicijski projekt ima otvoren namjenski račun izvan Jedinstvenog računa Riznice, što nije u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH. Za ovaj račun nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijska izvješća, na što je i do sada ukazivano u izvješćima o finansijskoj reviziji.
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi opravdanost dodjele poticaja po osnovu proizvodnji i ostalih potpora u 2022. godini u ukupnom iznosu od 126.254 KM za korisnike koji su prekršili uvjete na osnovu kojih su ostvarili poticaje u 2021. godini. Zbog načinjenih prekršaja Ministarstvo je trebalo izdati rješenja o zabrani apliciranja u skladu sa člankom 49. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku; Izdavanje rješenja o odbijanju prava na poticaje po modelu ruralnog razvitka iz 2012. godine nije izvršeno efikasno, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku FBiH, što je imalo za posljedicu da do okončanja revizije još uvijek nije izdato 70 od ukupno 242 rješenja, iako je sa 31. 12. 2021. godine utvrđeno da nema potencijalnih obveza po ovom osnovu. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; Nadzor i kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspektora i dodatna kontrola federalne poljoprivredne inspekcije, u suradnji s kantonalnom, nisu vršeni u obujmu predviđenom člankom 27. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%; S obzirom na to da Federalno ministarstvo financija nije definiralo knjigovodstveno evidentiranje, finansijsko izvješćivanje i godišnji obračun za razvojno-investicijske projekte koji se realiziraju putem projektnih računa, Ministarstvo nije uspostavilo knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvješćivanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.
Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Izmjenama i dopunama programa utroška sredstava za sufinansiranje izgradnje spomen-obilježja, uređenja mezarja i grobalja u iznosu od 1.000.000 KM i za tradicionalno održavanje sportskih igara u iznosu od 100.000 KM navedeni su korisnici i iznosi sredstava koji su im odobreni, bez primjene kriterija utvrđenih prvobitnim programima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu; Otvoreni postupak za nabavu servera i UPS-a za informacijski sustav ISVDV u vrijednosti od 102.000 KM nije proveden u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama s obzirom na to da ocjena ponuda u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti nije u potpunosti izvršena u skladu s uvjetima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo obavlja poslove iz oblasti vojnih evidencija koji, prema Zakonu o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, nisu u njegovoj nadležnosti, a Uredba o privremenom preuzimanju dijela funkcija prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane iz oblasti vojnih evidencija, kojom su ovi poslovi dani Ministarstvu u nadležnost, proglašena je neustavnom u 2014. godini. Izmjene i dopune navedenog Zakona u dijelu dopune nadležnosti Ministarstva nikad nisu izvršene.

	<ul style="list-style-type: none">• Neusklađenost članka 7. stavak (3) Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite sa Zakonom o upravnom postupku, kojim u prethodnom razdoblju korisniku prava nije omogućeno sudjelovanje u postupku, imala je za posljedicu da su presudama sudova korisnici vraćeni u pravo i retroaktivno im je izvršen obračun i isplata naknada. U 2022. godini po ovom osnovu na poziciji invalidnina isplaćen je i evidentiran iznos od 3.849.935 KM, a ukupno do kraja 2022. godine iznos od 34.317.365 KM. Također, Zakonom nije predviđen rok za završetak procesa revizije niti sačinjavanje detaljne analize utrošenih sredstava za revidiranje implementacije Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite za razdoblje 2010. – 2022. godine.• Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH.
Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno
	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">• Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da kod zaposlenika nije iskazano vrijeme početka i kraja radnog dana, kao i vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost;• Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%;• Raspodjela sredstava prikupljenih od igara na sreću za projekte iz oblasti promicanja tehničke kulture u iznosu od 169.295 KM izvršena je na osnovu sedam posebnih kriterija. Za dva kriterija nije utvrđena dokumentacija kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Iako dodijeljeni bodovi prema ova dva kriterija nisu imali utjecaja na konačan izbor korisnika, skrećemo pažnju na to da ovi kriteriji nisu mjerljivi i ne mogu se objektivno ocijeniti, što može dovesti do netransparentne raspodjele sredstava.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine koju koristi i koja je u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine iskazana u iznosu od 503.746 KM sadašnje vrijednosti.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">1. Revizija na donesena prvostupanjska rješenja nije vršena efikasno, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, što je dovelo do gomilanja predmeta, a samim tim i neefikasnog provođenja Zakona o roditeljima njegovateljima u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da su, od cca 900 pristiglih zahtjeva sa 31. 12. 2022. godine, u pravo uvedena svega 192 korisnika;2. Raspodjela sredstava od igara na sreću u iznosu od 1.369.628 KM za projekt „Zadovoljavanje potreba lica sa invaliditetom u smislu poboljšanja životnih uvjeta i rada njihovih organizacija“ izvršena je na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije utvrđena dokumentacija kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Zbog navedenog raspodjela ovih sredstava nije izvršena transparentno, na osnovu mjerljivih kriterija kojima bi se potvrdio broj dodijeljenih bodova i iznos odobrenih sredstava, što nije u skladu s člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nejednoobraznost u postupku donošenja odluka o radnom vremenu i vođenja evidencija o radu, s obzirom na to da je provedenim revizijama proračunskih korisnika konstatirana različita primjena odredbi Zakona o radu. Također, Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe, koju je donijela Vlada FBiH 2006. godine, nije decidno navedeno vrijeme početka i završetka rada i korištenja dnevnog odmora; • Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima povjerenstava koji su zaposlenici Ministarstva nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo financija nije osiguralo preduvjete za ovaj obračun; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo kulture i sporta	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnja finansijska izvješća za 2022. godinu nisu sačinjena u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH s obzirom na to da ne daju točne podatke o transferima, u zavisnosti od njihove namjene i korisnika. Neporezni prihodi nisu iskazani u Računu prihoda i rashoda, a u Analizi iskaza sačinjenoj uz finansijska izvješća nije obrazloženo izvršenje proračuna. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine koju koristi i koja je u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine iskazana u iznosu od 1.061.271 KM sadašnje vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacija tekućih transfera u iznosu od 6.549.250 KM i realizacija sredstava od igara na sreću iz 2021. godine u iznosu od 575.140 KM izvršena je najvećim dijelom bez primjene jasnih i mjerljivih kriterija i za koje nije definirana dokumentacija kojom se dokazuje njihova ispunjenost. Ne možemo potvrditi niti ispunjenost utvrđenih kriterija (hitnost, nepredviđenost, specifičnost programa) kod realizacije interventnih sredstava u iznosu od 542.000 KM. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano transparentno i efikasno upravljanje proračunskim sredstvima u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu; 2. Kapitalni transferi drugim razinama vlasti – Izgradnja bazena Mostar, Izgradnja sportske dvorane Mostar i Izgradnja Hrvatskog narodnog kazališta Mostar nisu planirani u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. Sredstva su odobrena u iznosu od 13.500.000 KM, a realizirano je 4.900.000 KM, što je 36,29% od odobrenog iznosa. Također, Ministarstvo nije kvartalno izvješćivalo Federalno ministarstvo financija, odnosno Vladu FBiH, o realizaciji ovih projekata u skladu s odlukama Vlade FBiH i zaključenim ugovorima; 3. Popis imovine i obveza na 31. 12. 2022. godine, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, nije izvršeno u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; 4. Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.

Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno
	Isticanje pitanja
	<ul style="list-style-type: none">• Razvojno-investicijski projekti utvrđeni Programom javnih investicija FBiH 2022–2024. godine ostvareni su zaključivanjem sporazuma između Ministarstva i općina o realizaciji projekata rekonstrukcije stambenog fonda i zatvaranja kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja. Sporazumima kojima su definirane obveze i odgovornosti između Ministarstva i općina, općine su se obvezale da će osigurati svu neophodnu infrastrukturu koja je u njihovoj nadležnosti s ciljem realizacije sporazuma. Općine nisu pravovremeno osigurale neophodnu infrastrukturu za realizaciju zaključenih sporazuma, što je imalo za posljedicu realizaciju od samo 52% u odnosu na planirana sredstva. Također, u dostavljenim propisanim obrascima „Informacija o projektu“ (IP obrasci) Federalnom ministarstvu financija za projekte iz nadležnosti Ministarstva koji se financiraju iz kreditnih sredstva, donacija i proračuna FBiH, utvrđena su značajna odstupanja u ukupnim vrijednostima programa, planiranim vrijednostima i vrijednostima realizacije iz prethodnih razdoblja u odnosu na Program javnih investicija Federacije BiH 2022–2024. godine;• Na osnovu suglasnosti Federalnog ministarstva financija iz prethodnog razdoblja, Ministarstvo za realizaciju razvojno-investicijskih projekata ima otvorene namjenske račune izvan Jedinstvenog računa Riznice, što nije u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH. Za ove račune nije uspostavilo knjigovodstvenu evidenciju i ne sačinjava finansijska izvješća, na što je i do sada ukazivano u izvješćima o finansijskoj reviziji;• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH;• Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Osnova za mišljenje
	<ol style="list-style-type: none">1. Raspodjela sredstava od igara na sreću u iznosu od 575.085 KM za projekte „Zaštita prava djece koja su žrtve zlostavljanja, pedofilije i prosjačenja“ i „Sudjelovanje u liječenju, prevenciji i borbi protiv ovisnosti o drogi, alkoholu, igrama na sreću i kocki“ izvršena je na temelju posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije utvrđena dokumentacija kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Zbog navedenog raspodjela ovih sredstava nije izvršena transparentno na osnovu mjerljivih kriterija kojima bi se potvrdio broj dodijeljenih bodova i iznos odobrenih sredstava, a što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH;2. Sveučilištima u Sarajevu, Tuzli, Bihaću i Zenici odobrena su sredstva Transfera za financiranje bolonjskog procesa za 2022. godinu, iako ove visokoškolske ustanove nisu dostavile izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava ovoga transfera za 2021. godinu, a što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
	Isticanje pitanja
	<ul style="list-style-type: none">• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH;• Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022.

	<p>godini iznosio je 17,4%.</p> <p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tekući rashodi nisu proračunom planirani i knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Navedeno se odnosi na Tekući transfer za razvitak turizma u FBiH, koji je planiran kao tekući, iako su sredstva odobravana korisnicima u kapitalne namjene za: Program 2 – Program potpore iznajmljivačima koji se bave iznajmljivanjem smještajnih kapaciteta u cilju proširenja i unapređenja smještajnih kapaciteta i infrastrukture u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu u ruralnim predjelima (300.000 KM), Program 3 – Sufinanciranje umjetnog osnježavanja u okviru ski centara na skijalištima na području FBiH (700.000 KM) i Program 5 – Potpora kupovini novog ski lifta na Ponijerima (1.500.000 KM). <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljena vjerodostojna evidencija o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, na osnovu koje možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu, a koja je osnov za obračun plaće i drugih prava iz radnog odnosa; 2. Kriteriji za raspodjelu sredstava „Tekućeg transfera za razvitak turizma u FBiH“ za Program 2. i 3. nisu mjerljivi i ne mogu se objektivno ocijeniti. Također, nije utvrđena ni dokumentacija kojom se potvrđuje ispunjenost svih kriterija, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2022. godinu; 3. Ministarstvo nije izvršilo kontrolu namjenskog utroška sredstava finansijske pomoći u uvjetima pandemije COVID-19 za najmanje 5.539.830 KM kod poslovnih subjekata turističko-ugostiteljskog sektora koji su smanjili broj radnika na 31. 12. 2020. u odnosu na 30. 9. 2020. godine, što nije u skladu s člankom 38. Uredbe o interventnim mjerama za potporu ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Smanjenje broja zaposlenih imalo je za posljedicu da nije ispunjen opći cilj – očuvanje radnih mjesta u skladu s člankom 3. Uredbe. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansijska i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo finansijska kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
<p>Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U Analizi iskaza – tekstualnom obrazloženju uz finansijska izvješća i Ostalim finansijskim podacima koji se odnose na izvanbilančne evidencije nije navedena pojedinačna vrijednost i struktura oduzete imovine pribavljene krivičnim djelom. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; 2. Trajno oduzeta imovina iskazana u izvanbilančnoj evidenciji Agencije manje je iskazana za iznos od 2.036.597 KM, s obzirom na to da nisu evidentirane sve nekretnine koje su Agenciji dane na upravljanje. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trajno oduzeta imovina iskazana u izvanbilančnoj evidenciji Agencije u iznosu od 10.683.474 KM, koja je prema prezentiranoj dokumentaciji postala vlasništvo, odnosno imovina FBiH, nije evidentirana kao imovina FBiH u Glavnoj knjizi Riznice, što za posljedicu ima da je imovina FBiH manje iskazana za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

	<ol style="list-style-type: none">1. Agencija nije sačinila prijedlog strategije za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u FBiH i akcijski plan za njeno izvršenje, te ih uputila Vladi FBiH i Parlamentu FBiH na usvajanje, što je obveza utvrđena Zakonom o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom. Ovi dokumenti treba da predstavljaju jedinstvenu politiku u oblasti oduzimanja i upravljanja nezakonito stečenom imovinom krivičnim djelom u FBiH;2. Vođenje evidencija o oduzetoj imovini nije se provodilo u skladu sa odredbama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, s obzirom na to da nije osiguran jednak unos evidentiranih podataka o oduzetoj imovini u pisanom i elektronskom obliku. Stručni kolegij Agencije nije izvršio procjenu tehničkih i organizacijskih mjera zaštite ličnih i drugih podataka, što je bila obveza u skladu sa Uputstvom o uspostavi, vrsti i sadržaju evidencija o upravljanju i raspolaganju nezakonito stečenom imovinom krivičnim djelom, zbog čega je krajem 2022. godine došlo do trajnog gubitka podataka, što je dovelo u pitanje tačnost podataka o imovini kojom upravlja i raspolaže Agencija;3. Agencija nije transparentno izvješćivala o svome radu nadležne organe i institucije, s obzirom na to da šestomjesečno izvješće o radu i finansijsko-materijalnom poslovanju nije dostavljeno Vladi FBiH, niti je Godišnje izvješće o stanju u oblasti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom objavljeno i dostavljeno Vladi FBiH i Parlamentu FBiH, što je obveza u skladu sa Zakonom o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom;4. Agencija je zaključila 75 ugovora o djelu i jedan ugovor o autorskom djelu za koje je isplaćena neto naknada u iznosu od 83.461 KM. Za obavljanje utvrđenih poslova pojedini izvršitelji ostvarili su neto naknadu u iznosu od 80 KM do 28.497 KM. Nije proveden javni odabir edukatora iz područja finansijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, kao i drugih izvršitelja usluga, već je ravnatelj birao izvršioce i utvrđivao visinu naknade. Zbog navedenog nije osiguran transparentan način odabira izvršitelja usluga i utvrđivanja naknada za njihov rad. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH;5. Godišnji popis nije izvršen u cijelosti, jer nije popisana oduzeta imovina u iznosu od 12.063.082 KM i obveze prema dobavljačima u iznosu od 10.192 KM, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH;6. Trajno oduzeti novac deponiran na računu posebnih namjena u iznosu od 2.471.640 KM kojim upravlja Agencija, nije uplaćen na Jedinstveni račun Riznice kao prihod FBiH u skladu sa Zakonom o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom;7. Agencija nije vršila poslove upravljanja i raspolaganja imovinom na osnovu principa javnosti, efikasnosti i dobrog domaćina, kako je pripisano Zakonom o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom i Pravilnikom o postupku prodaje, najma, čuvanja i održavanja oduzete imovine, s obzirom na to da nije ušla u posjed svih nekretnina koje su postale vlasništvo, odnosno imovina FBiH, niti je izvijestila Vladu FBiH po tom pitanju. Nije izvršen nadzor nad radom privrednih društava „Emiran“ d.o.o. Sarajevo i „Umax group“ d.o.o. Sarajevo, iako je Agencija imala uvid u godišnja finansijska izvješća, čiji finansijski pokazatelji ukazuju na upitnu sposobnost podmirjenja dospjelih obveza. Nisu poduzete aktivnosti na raskidu ugovora sa upravom društva „Emiran studentski dom – Univerzitetski hotel“ d.o.o. Sarajevo koja, i pored opomena, u zadanim rokovima nije izvršila obveze;8. Za usluge iz Aneksa II dio B. Zakona o javnim nabavama proveden je jedan postupak javne nabave „Nabava usluga hotelskog smještaja i stručnog usavršavanja“ procijenjene vrijednosti u iznosu od 100.000 KM, iako se radi o dva različita predmeta nabave. Ugovorom koji je sastavni dio Poziva za dostavljanje ponuda nisu definirane jedinične cijene i količine usluga, a izabrani ponuđač dostavio je ponudu samo za hotelske usluge u ukupnom iznosu od 100.000 KM. Pozivom za dostavljanje ponuda postavljeni su ograničavajući uvjeti za dostavljanje ponuda, zbog čega nije osigurana pravična konkurencija u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. Za izvršene usluge ispostavljene su fakture za smještaj i organizaciju seminara, po jediničnim cijenama koje nisu bile navedene u Obrascu za cijenu ponuda niti su navedene Ugovorom. Plaćanje je izvršeno na osnovu ispostavljenih faktura, iako uz fakture nije priložen zapisnik o izvršenju pojedinačnih usluga kako je definirano ugovorom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, bez informacije o razdoblju korištenja prekida
--	--

	<p>rada ili vremena koje je zaposlenik proveo na terenu, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost;</p> <ul style="list-style-type: none"> Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Federalna uprava policije	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <hr/> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4% (točka 6.2.2 Izvješća).
Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nismo dobili dovoljne i primjerene revizijske dokaze kojima bismo potvrdili razliku aktive i pasive iskazanu u Bilanci stanja u iznosu od 62.899.118 KM, a što je posljedica neprimjenjivanja Okvira finansijskog izvješćivanja prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, odnosno Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Finansijska izvješća su dostavljena Finansijsko-informatičkoj agenciji koja je o iskazanoj neravnoteži u Bilanci stanja obavijestila Federalni zavod, uz zahtjev da se izvrši ispravka. Federalni zavod po tom zahtjevu nije postupio, već je dostavljeno obrazloženje zbog čega ispravka nije izvršena. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Rješavanja o pravima osiguranika iz mirovinskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stupnju nisu izvršena u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku za 32,8% od ukupno uzorkovanih predmeta. Također, predmeti koji su na osnovu presuda nadležnih sudova vraćeni na ponovni postupak Federalnom zavodu nisu rješavani u roku utvrđenom Zakonom o upravnim sporovima; Stvorene su obveze iznad sredstava odobrenih operativnim proračunom Federalnog zavoda za iznos od najmanje 3.882.061 KM, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2022. godinu; Nije izvršeno usklađivanje iskazanih stanja stalnih sredstava u pomoćnim evidencijama i Glavnoj knjizi Federalnog zavoda za iznos od 12.312.433 KM. To je imalo za posljedicu da su stalna sredstva koja se odnose na vrijednost stambenih objekata u pomoćnim evidencijama manje iskazana za navedeni iznos, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakonom o organizaciji mirovinskog i invalidskog osiguranja u FBiH regulirano je poslovanje Federalnog zavoda, zbog čega je postojala potreba da se prije prelaska na riznično poslovanje izvrši usklađivanje ovog Zakona, Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o riznici u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da u Glavnoj knjizi Riznice nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu mirovina i rad Federalnog zavoda, naročito prihoda iz Proračuna FBiH kojim se financiraju mirovine ostvarene po povoljnim uvjetima, odnosno Glavna knjiga ne sadrži informacije o izvorima i utrošku sredstava u skladu s važećim

	<p>zakonskim propisima;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilnikom o radu Federalnog zavoda utvrđeno je puno radno vrijeme u trajanju od 37,5 sati tjedno. S obzirom na to da je revizijom utvrđeno neizvršavanje poslova iz nadležnosti, odnosno dodijeljenih radnih obveza i zadataka u zakonski utvrđenim rokovima, smatramo neprimjerenim trajanje radnog vremena kraće od 40 sati tjedno; • Federalni zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 6.631.564 KM sadašnje vrijednosti; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
<p>Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu niti je u posjedu nekretnina čija je sadašnja vrijednost u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 122.132 KM. Nakon izvještajnog razdoblja, kao naknadni događaj, na osnovu Odluke Vlade FBiH od 1. 6. 2023. godine, isknižen je objekt kompleksa „Vila Braun“ nabavne vrijednosti od 3.663.114 KM, koji je također na datum bilance bio evidentiran bez vjerodostojnih dokumenata o vlasništvu i posjedu (točka 7.2.2 Izvješća). <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba nije osigurala efikasno i racionalno upravljanje imovinom koja je u vlasništvu Federacije BiH, a koja joj je Uredbom o Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i odlukama Vlade FBiH dana na upravljanje i korištenje. Naime, nije izvršena potpuna kontrola korištenja prostora bivšeg Zavoda za platni promet FBiH i racionalna raspodjela proračunskim korisnicima, u skladu sa stvarnim potrebama. Pored toga, poduzete aktivnosti nisu osigurale da se poslovni prostori Federalnog ministarstva obrane i Vojske Federacije efikasno koriste i štite od daljnjeg propadanja i bespravnog korištenja. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokrenuti su sudski procesi za naplatu potraživanja od zakupa 70 poslovnih prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, po kojima ukupni tužbeni zahtjevi iznose 3.731.917 KM. S obzirom na to da je za većinu zakupljenih prostora neriješen status vlasništva i da je značajan broj korisnika poslovnih prostora nelikvidan, naplata većeg dijela ovih potraživanja je neizvjesna; • Obračun naknada članovima povjerenstava koji su zaposlenici Službe nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo financija nije osiguralo preduvjete za ovaj obračun; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
<p>Vrhovni sud Federacije BiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iako je Zakon o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u FBiH donesen u srpnju 2014. godine, a počeo se primjenjivati nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu, Vlada FBiH je tek u rujnu 2022. godine usvojila Akcijski plan za implementaciju Zakona i intenzivirala aktivnosti na iznalaženju smještaja Posebnog odjeljenja Federalnog tužilaštva FBiH i Posebnog odjeljenja Vrhovnog suda. Nakon što se riješi pitanje smještaja ovih posebnih odjeljenja, uslijedit će aktivnosti na popuni sistematiziranih radnih mjesta. Sve navedeno ima utjecaja na obavljanje poslova iz nadležnosti u dijelu suzbijanja korupcije i

	<p>organiziranog i međukantonalnog kriminala;</p> <ul style="list-style-type: none"> Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da kod zaposlenika nije iskazano vrijeme početka i kraja radnog dana, kao ni vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost); Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima povjerenstava nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva financija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Riznici FBiH; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Zavod za javno zdravstvo FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Izdaci za materijal i usluge procijenjeni su za 291.948 KM s obzirom na to da su izdaci za nabavu cjepiva u iznosu od 216.073 KM i izdaci za usluge medija s ciljem podizanja svijesti o značaju cijepljenja protiv COVID-a 19 u iznosu od 75.875 KM u Glavnoj knjizi evidentirani na 31. 12. 2022. godine na osnovu dokumentacije koja se odnosi na 2023. godinu. To nije u skladu s člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Planiranje potrebnih količina cjepiva za 2022. godinu nije vršeno na osnovu realnih pokazatelja, što je imalo za posljedicu da je Zavod u posljednjem kvartalu izdao narudžbenice za 83% ugovorenih količina u tijeku godine, te je u skladištu na kraju godine ostao značajan broj neiskorištenih cjepiva. Ovakvim načinom planiranja i nabave cjepiva nije zadovoljen princip efikasnosti kod izrade i izvršenja proračuna utvrđen Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna FBiH za 2022. godinu; Zavod, iako je bio obavezan, nije primjenjivao odredbe Zakona o javnim nabavama za nabave usluga skladištenja i transporta cjepiva protiv COVID-a 19 u iznosu od 178.993 KM, kako bi se osigurala transparentnost, omogućio veći stupanj aktivne konkurencije, te efikasnije trošenje javnih sredstava; Plan javnih nabava Zavoda nije sačinjen na način da daje potpune informacije o predmetima nabave, njihovim procijenjenim vrijednostima i vrstama postupaka, čime nije osiguran princip transparentnosti. Također, u postupku nabave cjepiva za imunizaciju posebnih skupina i pod povećanim rizikom, te potrošnog materijala procijenjene vrijednosti 612.027 KM, kao i nabave usluga uvoza, skladištenja i transporta lijekova (cjepiva), medicinskih sredstava i druge opreme procijenjene vrijednosti 85.500 KM, tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, odnosno nije sačinjena na način da pruža potpune informacije o uvjetima ugovora, koji su ponuđačima bitni za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. To nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> U tijeku 2022. godine uništeno je 607.709 doza cjepiva protiv COVID-19, jer im je istekao rok, a koje su prilikom prijema donacije bile kratkog roka trajanja. Za uništenje je pripremljeno 29.190 doza cjepiva. S ciljem podizanja svijesti o značaju cijepljenja protiv COVID-a 19, Zavod je 27. 12. 2022. godine zaključio Ugovor za nabavu usluga kreiranja marketinških materijala, te usluga objava putem medija u iznosu od 151.749 KM, čija je realizacija previđena u narednoj godini; Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena jer Federalno ministarstvo financija kroz modul stalnih sredstava nije osiguralo tehničke preduvjete. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.

3.5 Kantoni i kantonalni proračunski korisnici

U izvještajnom razdoblju obavljene su financijske revizije pet kantona i šest kantonalnih proračunskih korisnika. Revidirani su kantoni koji nisu bili predmet revizije u prethodnoj godini, i to: Županija Posavska, Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton, Bosansko-podrinjski kanton i Hercegbosanska županija.

Proračuni ovih kantona planirani su u ukupnom iznosu od 1.290.159.313 KM. Ukupni prihodi i primici pet revidiranih kantona u 2022. godini iskazani su u konsolidiranim financijskim izvješćima u iznosu od 1.176.843.827 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.140.616.811 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i financijskog rezultata za 2022. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2022. godine, po subjektima revizije:

Tabela 11. Pregled financijskih pokazatelja revidiranih kantona

(u KM)

Red. br.	Kantoni	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan financijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit ¹⁴
1	2	3	4	5	6
1.	Županija Posavska	57.914.881	57.201.806	713.075	2.004.552
2.	Tuzlanski kanton	523.725.930	500.407.705	23.318.225	74.398.267
3.	Zeničko-dobojski kanton	452.908.664	447.033.211	5.875.453	-63.040.804
4.	Bosansko-podrinjski kanton	46.082.131	44.373.022	1.709.109	-923.615
5.	Hercegbosanska Županija	96.212.221	91.601.067	4.611.154	13.479.040
	UKUPNO	1.176.843.827	1.140.616.811	36.227.016	25.917.440

Kod dva revidirana kantona iskazani su akumulirani deficiti (viškovi rashoda nad prihodima) u iznosu od ukupno 63.964.419 KM, od čega se 63.040.804 KM odnosi na Zeničko-dobojski kanton.

U nastavku je pregled revidiranih kantona, s danim mišljenjima i brojem preporuka za 2022. godinu:

Tabela 12. Pregled danih mišljenja i broja preporuka revidiranim kantonima

Redni broj	Subjekti revizije	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
		o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Županija Posavska	S rezervom	S rezervom	24
2.	Tuzlanski kanton	S rezervom	S rezervom	22
3.	Zeničko-dobojski kanton	S rezervom	S rezervom	30
4.	Bosansko-podrinjski kanton	S rezervom	S rezervom	28
5.	Hercegbosanska Županija	S rezervom	S rezervom	21

Uz mišljenje o financijskim izvješćima Zeničko-dobojskog kantona istaknuto je pitanje koje se odnosi na obveze po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 144.065.665 KM, koje se kao rashod priznaju u visini i godini u kojoj se proračunom planira njihovo izmirenje, zbog čega ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima nije točno iskazan. Vlada Kantona je usvojila Akcijski plan za izmirenje obveza po sudskim izvršnim rješenjima kojim je planirano izmirenje ovih obveza u razdoblju 2020.-2042. godine. Određena pitanja istaknuta su i uz mišljenja o usklađenosti Zeničko-dobojskog kantona i Županije Posavske. Kantonima je dano ukupno 125 preporuka.

¹⁴ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

U nastavku je pregled revidiranih kantonalnih proračunskih korisnika, rashoda i izdataka iskazanih u financijskim izvješćima za 2022. godinu, danih mišljenja i broja preporuka:

Tabela 13. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
			o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Ministarstvo financija Unsko-sanskog kantona	4.937.957	s rezervom	s rezervom	14
2.	Ministarstvo financija Hercegovačko-neretvanskog kantona	14.416.358	s rezervom	s rezervom	15
3.	Ministarstvo financija Kantona Sarajevo	47.715.608	s rezervom	s rezervom	16
4.	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona	7.644.823	pozitivno	s rezervom	10
5.	Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla	2.115.145	s rezervom	s rezervom	16
6.	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	78.594.316	s rezervom	s rezervom	23
	UKUPNO	155.424.207			94

Pet kantonalnih proračunskih korisnika je prvi put revidirano u 2022. godini, a Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo bilo je predmet revizije 2019. godine. Revidiranim kantonalnim proračunskim korisnicima dane su ukupno 94 preporuke.

Uz mišljenja s rezervom o usklađenosti sa zakonskim propisima kod svih kantonalnih proračunskih korisnika su istaknuta određena značajna pitanja.

3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom kantona i kantonalnih proračunskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sustav financijskog upravljanja i kontrole nije uspostavljen na način propisan Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Određena kantonalna ministarstva financija ni u 2022. godini nisu uspostavila zajedničke jedinice unutarne revizije u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Navedeno ima za posljedicu da se ne vrši unutarnja revizija proračunskih korisnika proračuna kantona, ali ni gradova, općina i ostalih pravnih lica u kojima Kanton ima većinski udjel, a koja ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za unutarnju reviziju. U određenim slučajevima, u jedinicama za unutarnju reviziju popunjeno je samo jedno radno mjesto.

Potrebno je da kantonalna ministarstva financija uspostave zajedničku jedinicu za unutarnju reviziju, u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Kantonalni proračunski korisnici nisu sačinili i usvojili vlastite planove integriteta, u skladu sa akcijskim planovima i kantonalnim strategijama za borbu protiv korupcije.

Sačiniti plan integriteta s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti u radu.

- Rukovoditelji kantonalnih proračunskih korisnika u određenim slučajevima nisu sačinjavali izjave o fiskalnoj odgovornosti, a pojedina kantonalna ministarstva financija nisu vršila njihovu provjeru, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Potrebno je da rukovoditelji proračunskih korisnika sačinjavaju izjave o fiskalnoj odgovornosti i dostavljaju ih ministarstvu financija koje vrši njihovu suštinsku i formalnu provjeru, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

- Prilikom pripreme i izrade kantonalnih proračuna nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH.

Prilikom pripreme i izrade proračuna dosljedno se pridržavati Zakona o proračunima u FBiH.

- Rashodi i izdaci proračunom nisu planirani na odgovarajućim pozicijama kontnog plana za proračunske korisnike koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, a u određenim slučajevima pri knjigovodstvenom evidentiranju poslovnih promjena nisu dosljedno primijenjene ni važeće računovodstvene politike.

Dosljedno primjenjivati kontni plan za proračunske korisnike koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i računovodstvene politike koje su u primjeni.

- Periodična i godišnja financijska izvješća nisu sačinjena na način propisan Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Periodična i godišnja financijska izvješća sačinjavati na način propisan Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

- Nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu, u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i računovodstvenim politikama koje se primjenjuju.

Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i računovodstvenim politikama.

- Kantonalni proračunski korisnici nisu proveli sveobuhvatne godišnje popise imovine, obveza i potraživanja i nisu izvršili usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine, obveza i potraživanja, te izvršiti usuglašavanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Dugoročne obveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane na odgovarajućim pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Dugoročne obveze po osnovu kredita evidentirati na odgovarajućim pozicijama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Raspodjela transfera vršena je bez kriterija ili bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera nisu se zaključivali ugovori, te nije uspostavljen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava.

Raspodjelu transfera vršiti na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se urediti međusobna prava i obveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Nisu okončane aktivnosti na uspostavljanju registra koncesijskih ugovora u skladu sa kantonalnim zakonima o koncesijama.

Okončati aktivnosti na uspostavljanju registra zaključenih ugovora o koncesijama.

- Raspored radnog vremena nije utvrđen u skladu s kantonalnim aktima ili drugim propisima kojima se uređuje radno vrijeme, a evidencije o radnom vremenu nisu uspostavljene ili se ne vode u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

Radno vrijeme uskladiti sa aktima kojima je ono utvrđeno, a evidenciju radnog vremena voditi u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

- Nabave roba, radova i usluga nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima (tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisani način, nije odabrana odgovarajuća vrsta postupka ili su nabave vršene bez provedene procedure i zaključenih ugovora). Nisu poštovane odredbe zaključenih ugovora s dobavljačima.

Nabave roba, radova i usluga vršiti uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama, te osigurati poštovanje odredbi zaključenih ugovora s dobavljačima.

- Ugovori o djelu zaključivali su se za poslove koji su sistematizirani pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Angažiranje izvršitelja za obavljanje poslova sistematiziranih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH, kantonalnim zakonima o državnoj službi i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Tabela 14. Informacije o postupanju po preporukama kantonalnih proračunskih korisnika

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				
		Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Županija Posavska	4	5	11		20
	<i>postotak</i>	20%	25%	55%	0%	100%
2.	Tuzlanski kanton	3	10	6		19
	<i>postotak</i>	16%	53%	31%	0%	100%
3.	Zeničko-dobojski kanton	5	9	12		26
	<i>postotak</i>	19%	35%	46%	0%	100%
4.	Bosansko-podrinjski kanton	3	3	16		22
	<i>postotak</i>	14%	14%	72%	0%	100%
5.	Hercegbosanska Županija	5	3	9		17
	<i>postotak</i>	29%	18%	53%	0%	100%
6.	Ministarstvo financija Unsko-sanskog kantona	Revizija vršena prvi put				
7.	Ministarstvo financija Hercegovačko-neretvanskog kantona	Revizija vršena prvi put				
8.	Ministarstvo financija Kantona Sarajevo	Revizija vršena prvi put				
9.	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona	Revizija vršena prvi put				
10.	Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla	Revizija vršena prvi put				
11.	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	7	7	6	4	24
	<i>postotak</i>	29%	29%	25%	17%	100%
UKUPNO		27	37	60	4	128
<i>postotak</i>		21%	29%	47%	3%	100%

Od 128 preporuka danih kantonima i kantonalnim proračunskim korisnicima u prethodnim izvješćima, ocjenom postupanja utvrđeno je da je 21% njih realizirano, 29% djelomično, a 47% nije realizirano. Ocjena postupanja po preporukama nije izvršena za četiri preporuke (3%), u najvećoj mjeri zbog toga što su se odnosile na transfere koji u revidiranoj godini nisu planirani i realizirani ili zbog izmjene propisa koji uređuju oblast na koju se odnosi preporuka.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2022. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Županija Posavska	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>1. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer nisu evidentirane ceste koje su Odlukom Vlade FBiH iz 2022. godine prekategoriizirane u regionalne ceste. Nije izvršena ni revalorizacija stalnih sredstava, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%, zbog čega su stalna sredstva na datum bilance podcijenjena za najmanje 7.746.739 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu.</p> <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Nije uspostavljen proračunski nadzor nad zakonitošću i namjenskim utroškom sredstava kod proračunskih korisnika, što je obveza u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH;</p> <p>2. Radno vrijeme u organima uprave, te pravo i način korištenja odmora u tijeku radnog vremena nije bilo uređeno aktom, a kod značajnog broja proračunskih korisnika evidencija o radnom vremenu ne sadrži sve propisane elemente. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu;</p> <p>3. Programima utroška tekućih transfera i odlukom Vlade Županije nisu utvrđeni jasni i mjerljivi kriteriji, nije vršena ocjena zahtjeva u skladu s njima, ni utvrđen način na koji je određena visina odobrenih sredstava korisnicima. Zbog navedenog nismo mogli potvrditi da je raspodjela transfera u iznosu od 3.533.900 KM izvršena u skladu s utvrđenim programima i odlukom. Raspodjela dijela tekućeg transfera kod Ministarstva financija u iznosu od 730.000 KM izvršena je bez prethodno definiranih kriterija. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije Posavske za 2022. godinu;</p> <p>4. Vlada Županije nije utvrdila kriterije za raspodjelu kapitalnih transfera planiranih Proračunom na svojoj poziciji, a kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstva gospodarstva, rada i prostornog uređenja nije utvrđeno na koji način je određena visina sredstava po korisniku. Ministarstvo gospodarstva, rada i prostornog uređenja nije prezentiralo dokumentaciju koja potvrđuje da je izvršena ocjena primljenih zahtjeva u skladu s utvrđenim kriterijima. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je raspodjela kapitalnih transfera u iznosu od 830.000 KM izvršena u skladu sa programima i Zakonom o izvršavanju proračuna Županije Posavke za 2022. godinu;</p> <p>5. Godišnji popis nije izvršen u cijelosti s obzirom na to da nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, kao ni potraživanja i obveza na datum vršenja popisa, a nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i revizije u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>6. Zajednički postupci javnih nabava za kancelarijski materijal i robu za spravljanje napitaka nisu pokrenuti pravovremeno, iako su razdoblja važenja okvirnih sporazuma za njih istekli u 2021. godini, što je imalo za posljedicu da se nabava roba u iznosu od najmanje 93.826 KM izvršila bez zaključenih ugovora. Pojedini proračunski korisnici su aneksima o produljenju roka ili odobravanjem novih rokova za izvođenje radova izmijenili uvjete iz tenderske dokumentacije. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U 2022. godini u Županiji nije bio donesen zakon o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika, a platni razredi i koeficijenti za izabrane dužnosnike, državne službenike i namještenike nisu bili usklađeni sa platnim razredima i koeficijentima propisanim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. Također, ni koeficijenti za obračun plaće policijskih službenika nisu usklađeni sa koeficijentima propisanim Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika u FBiH.

Tuzlanski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stalna sredstva na datum bilance podcijenjena su za 45.017.103 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne proračunske korisnike i Riznicu, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora u iznosu od 1.247.224 KM sa izvanjskim suradnicima za izvođenje nastave, odnosno za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova u JU Univerzitet u Tuzli, koji se vrše u kontinuitetu tijekom cijele godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o radu; 2. Po zaključenom ugovoru o nabavci specijalnih vozila Uprave policije u vrijednosti od 5.199.995 KM uplaćen je avans od 50% od vrijednosti ugovora, iako to tenderskom dokumentacijom nije bilo predviđeno. Uplata je izvršena prije dostavljanja bankarske garancije za dobro izvršenje ugovora, a uslijed nepoštovanja ugovorenog roka isporuke nije aktivirana bankarska garancija i zaštitne klauzule iz ugovora. Zbog navedenog nije postupljeno u skladu s odredbama zaključenog ugovora i Zakonom o javnim nabavama.
Zeničko-dobojski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potraživanja su manje iskazana za 2.786.684 KM jer nije knjigovodstveno evidentirano potraživanje po osnovu sporazuma o izvansudskom poravnanju za izmirenje duga od „Natron“ d.d. Maglaj, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Stalna sredstva na datum bilance podcijenjena su za 63.148.807 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu Zeničko-dobojskog kantona, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava; 3. Ne možemo potvrditi primljene tekuće transfere i donacije iskazane u Izvješću o novčanim tijekovima u iznosu od 25.323.593 KM s obzirom na to nisu prevedeni na primitke novca. Također, nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su rashodi i izdaci prevedeni na izdatke novca. Zbog navedenog, Izvješće o novčanim tijekovima nije sačinjeno u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na datum bilance evidentirane su obveze u iznosu od 144.065.664 KM na osnovu evidencije ASA Bank d.d. Sarajevo o zaprimljenim sudskim rješenjima o izvršenju, koje se najvećim dijelom odnose na presude iz radno-pravnih odnosa. Sredstva za plaćanje ovih obveza se planiraju i realiziraju na osnovu Akcionog plana za izvršenje generalnih mjera naloženih Presudom Evropskog suda iz 2019. godine, kojim je planirano izmirenje obveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u razdoblju od 22 godine, počev od 2020. godine. U prethodnim razdobljima nisu planirana sredstva za izmirenje ovih obveza u dovoljnom iznosu, zbog čega rashodi i obveze nisu iskazane na odgovarajućim bilančnim pozicijama u trenutku njihovog nastanka, kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora u iznosu od 1.420.901 KM sa izvanjskim suradnicima za izvođenje nastave, odnosno za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova u JU Univerzitet u Zenici, koji se vrše u kontinuitetu tijekom cijele godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o radu; 2. Kapitalni transferi drugim razinama vlasti kod Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (2.000.000 KM) i Kantonalne direkcije za ceste (3.950.000 KM) dodijeljeni su bez javnog poziva i bez jasno utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava. Raspodjela kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama kod Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (570.000 KM) nije izvršena na osnovu kriterija utvrđenih programom utroška ovih

	<p>sredstava. Zbog navedenog nije osiguran princip transparentnosti, niti je postupljeno u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Kantona za 2022. godinu;</p> <p>3. U postupku nabave motornog vozila Kantonalne direkcije za ceste u iznosu od 86.988 KM tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura dovoljan stupanj aktivne konkurencije. Također, realizacija dijela zaključenih okvirnih sporazuma i ugovora za izvođenje radova za rekonstrukciju cesta (3.813.099 KM) nije započela jer nisu prethodno osigurani preduvjeti za njihovu realizaciju, što ima utjecaja na efikasno trošenje javnih sredstava. Zbog navedenog nije postupljeno u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> U 2022. godini na snazi je bila Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, kojom je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije COVID-19 omogućen prijem u radni odnos bez obveznog javnog oglašavanja, ali nije definirano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme. U svibnju 2023. godine donesena je nova Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu kojom je također ostavljena mogućnost zapošljavanja u javnom sektoru bez provedene procedure obveznog javnog oglašavanja, koja nije u skladu s odredbama Zakona o radu.
Bosansko-podrinjski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Dospjele obveze po Ugovoru o reprogramu obveza po osnovu kredita Međunarodnog monetarnog fonda – III Stand-by aranžman, u ukupnom iznosu od 9.472.439 KM, nisu evidentirane na odgovarajućoj poziciji kratkoročnih obveza, a rashodi i izdaci nisu priznati u izvještajnim razdobljima na koja se odnose. Ovo je imalo za posljedicu da je za isti iznos manje iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH; Stalna sredstva na datum bilance podcijenjena su za 7.017.966 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije uspostavljena jedinica za unutarnju reviziju, što je obveza u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH; Radno vrijeme u kantonalnim organima iznosi 40 sati sa uračunatim dnevnim odmorom u tijeku radnog dana, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Bosansko-podrinjskog kantona Goražde; Tekući transferi neprofitnim organizacijama Vlade Kantona u iznosu od 252.538 KM dodijeljeni su bez jasno utvrđenih kriterija, a nije osiguran ni nadzor nad utroškom sredstava odobrenih putem tekućih transfera drugim razinama vlasti i neprofitnim organizacijama u ukupnom iznosu od 677.804 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršenju Proračuna Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2022. godinu; Za potraživanja Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša i Ministarstva za privredu u ukupnom iznosu od najmanje 196.728 KM nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH; Nije proveden cjelovit popis potraživanja i obveza, te samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Plan javnih nabava Direkcije za ceste ne sadrži točne podatke o broju planiranih postupaka javnih nabava i njihovim procijenjenim vrijednostima. Tenderskom dokumentacijom za nabavu radova na redovitom održavanju regionalnog puta nisu predviđene okvirne količine predmeta nabave, a zapisnici o otvaranju ponuda ne sadrže ukupnu cijenu i potkriterije koji se vrednuju. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama i provedbenim aktima; Za zajedničke nabave koje je provela Vlada Kantona i zaključila okvirne sporazume, ugovorni organi nisu zaključili pojedinačne ugovore, niti su pratili realizaciju okvirnih

	<p>sporazuma. Tenderska dokumentacija za nabavu bankarskih usluga vođenja depozitnog računa i transakcijskog računa u dijelu dokazivanja tehničke i profesionalne sposobnosti nije sačinjena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju. Proračunski korisnici nisu donosili odluke o pokretanju postupaka, te nisu izvješćivali o provedenim postupcima. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama i provedbenim aktima.</p>
Hercegbosanska županija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stalna sredstva na datum bilance podcijenjena su za 6.554.081 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za proračunske korisnike i Riznicu, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjoj razini viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljena jedinica za unutarnju reviziju, što je obveza u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH; 2. Uredbom o radnom vremenu definirano je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati tjedno, dok je raspored radnog vremena utvrđen na način da se pauza računa u puno radno vrijeme. Ovo ima za posljedicu da radno vrijeme bez pauze traje 37,5 sati, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu; 3. Nije proveden cjelovit popis imovine i obveza, te samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 4. Nabava goriva, lož-ulja, uredskog materijala, tonera i punjenja za printere, faks aparate i aparate za kopiranje, te tiskanice, obrasce, djelovodnike, zapisnike i ostali printani materijal izvršeni su u značajnom iznosu bez provedene procedure javnih nabava i važećih ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama i člankom 23. Zakona o izvršavanju proračuna za 2022. godinu; 5. Uprava za ceste u postupku odabira najpovoljnijeg ponuđača za izvanredno održavanje cesta u iznosu od 1.503.450 KM nije utvrdila procijenjenu vrijednost na propisani način, nije sačinila tendersku dokumentaciju na način da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju, te je prihvatila ponudu koja je veća od osiguranih sredstava za ovu nabavu. Uprava za inspeksijske poslove za nabavu informatičke opreme u vrijednosti od 24.796 KM nije odabrala odgovarajuću vrstu postupka i nabavu je izvršila na osnovu zaključenih izravnih sporazuma. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama.
Ministarstvo financija Unsko-sanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U Bilancu stanja nije ispravno preuzet saldo izvora stalnih sredstava iz Glavne knjige, zbog čega su izvori sredstava i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama više iskazani za 10.534.403 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; 2. Pozajmice namjenskih novčanih sredstava korištene za izmirenje obveza Proračuna Kantona iz ranijeg razdoblja u iznosu od 8.890.000 KM nisu evidentirane kao unutarnje transakcije na odgovarajućim bilančnim pozicijama, već na poziciji dugoročnih plasmana i dugoročnih obveza. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, što je utjecalo na to da su precijenjene dugoročne obveze i dugoročni plasmani za navedeni iznos; 3. Ne može se potvrditi knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u obliku prava jer u ranijem razdoblju nisu knjigovodstveno evidentirana ulaganja u nabavu softvera. Izdaci za nadogradnju ISFU sustava nisu evidentirani kao uvećanje vrijednosti stalnih sredstava u obliku prava, već na poziciji ugovorenih usluga u iznosu od 201.989 KM. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, što je utjecalo na to da su precijenjene ugovorene usluge, a podcijenjena stalna sredstva u obliku prava i izvori sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

	<p>1. Nije vršena suštinska provjera izjava o fiskalnoj odgovornosti i nije uspostavljena jedinica za unutarnju reviziju u Unsko-sanskom kantonu, što je obveza u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava, niti je proračunskim korisnicima pravovremeno dostavilo instrukciju o postupanju u vezi revalorizacije, s obzirom na to da je saznanje o rastu cijena objavljeno u siječnju 2023. godine. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne proračunske korisnike i Riznicu Unsko-sanskog kantona, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%; Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i završetka rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
Ministarstvo financija Hercegovačko-neretvanskog kantona	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>1. U Bilancu stanja nije ispravno preuzet saldo izvora stalnih sredstava iz Glavne knjige, zbog čega su izvori sredstava i financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama više iskazani za 67.426.458 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Nije vršena suštinska provjera izjava o fiskalnoj odgovornosti i nije uspostavljena jedinica za unutarnju reviziju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, što je obveza u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;</p> <p>2. Nije uspostavljena evidencija o radnom vremenu zaposlenika s podacima o radnom vremenu, početku i završetku rada, prekidima u radu i ukupnom dnevnom radnom vremenu, što je obveza u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava, niti je osiguralo tehničke preduvjete i proračunskim korisnicima dostavilo instrukciju o postupanju u vezi revalorizacije. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu Hercegovačko-neretvanskog kantona, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Ministarstvo financija Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Dugoročne obveze po osnovu glavnice za četiri kredita koja se otplaćuju putem Razvojne banke FBiH i Privredne banke Sarajevo u iznosu od 7.742.079 KM u Glavnoj knjizi nisu evidentirane na poziciji izvora sredstava, već na poziciji dugoročnih razgraničenja, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prilikom izrade Proračuna Kantona Ministarstvo je dalo instrukciju proračunskim korisnicima da ne planiraju namjenske prihode i primitke koji nisu utrošeni ranijih godina. Ovo je imalo za posljedicu da financijski zahtjevi proračunskih korisnika ne sadrže sve rashode i izdatke koji se planiraju izvršiti u tijeku godine, a samim tim ni Proračun ne sadrži rashode i izdatke u skladu sa stvarnim potrebama proračunskih korisnika. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH;</p> <p>2. Naknade za rad zaposlenika u povjerenstvima, za koji nismo mogli potvrditi da je obavljen izvan radnog vremena, isplaćene su u iznosu od najmanje 75.770 KM. Ove naknade nisu imale tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porezi i doprinosi. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona Sarajevo za 2022. godinu, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.</p> <p>Isticanje pitanja</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava, niti je proračunskim korisnicima pravovremeno dostavilo instrukciju o postupanju u vezi revalorizacije, s obzirom na to da je saznanje o rastu cijena objavljeno u siječnju 2023. godine. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu Kantona Sarajevo, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <hr/> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima u iznosu od 485.396 KM dodijeljeni su bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija i definirane dokumentacije koja se treba dostaviti s ciljem dokazivanja njihove ispunjenosti. Imajući u vidu navedeno, nismo mogli potvrditi da su primijenjeni svi kriteriji utvrđeni Odlukom Vlade, niti da je u potpunosti osigurana transparentnost kod izvršenja proračuna, što nije u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju Proračuna Tuzlanskog kantona i Zakona o proračunima u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, s obzirom na to da njen obračun i unos vrši kantonalno ministarstvo financija. Ministarstvu nije bilo omogućeno samostalno unošenje revalorizacije u glavnu knjigu. Proračunski korisnici u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Računovodstvenim politikama za kantonalne proračunske korisnike i riznicu Tuzlanskog kantona, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Ne možemo potvrditi iskazana stalna sredstva u iznosu od 629.302 KM s obzirom na to da se radi o sredstvima koja su u vlasništvu, a ne i u posjedu Uprave. Nabavljena oprema predana je općinskim i gradskim strukturama civilne zaštite prije nego što je Vlada Kantona donijela odluku o prijenosu vlasništva. Za dio stalnih sredstava (motorna vozila) koja nisu stavljena u uporabu izvršen je obračun amortizacije. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća realizirana su u iznosu do 745.245 KM, što je samo od 19 % od planiranih, a za zaštitu od požara i vatrogastva 3.350 KM sto je samo 3% planiranih, što ukazuje na neefikasno korištenje namjenskih sredstava i neizvršavanje poslova iz nadležnosti u skladu sa Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona, Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Tuzlanskom kantonu i Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu na području Tuzlanskog kantona.</p> <p>2. Godišnjim popisom imovine i obveza nisu obuhvaćena sva stalna sredstva koja su iskazana u poslovnim knjigama, a nije prezentirana ni dokumentacija koja potvrđuje da su ih popisom obuhvatile pravne osobe kod kojih se nalaze ova sredstva, zbog čega on nije proveden u potpunosti u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>3. Tenderskom dokumentacijom za nabavu putničkih vozila iz kategorije limuzina, kao terenskih vozila za potrebe opremanja struktura civilne zaštite, predviđena je 51 karakteristika koje moraju biti sve ispunjene kako bi se ponuda ocijenila prihvatljivom. Tendersku dokumentaciju preuzelo je deset ponuđača, a ponudu je dostavio samo jedan ponuđač, sa kojim je zaključen ugovor u iznosu od 170.854 KM. Navedeno ukazuje na to da tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju, u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.</p>

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U evidencijama o radnom vremenu kod svih zaposlenika iskazan je identičan početak i kraj radnog vremena, a korištenje pauze i prekida u tijeku rada nije evidentirano za sve zaposlenike, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost; • Nije jasno definiran način utvrđivanja visine sredstava koja se odobravaju za otklanjanje posljedica od prirodne nesreće temeljem Odluke o postupku i uvjetima za dodjelu jednokratne novčane pomoći općinama Tuzlanskog kantona, a nisu donesene ni dodatne upute ili instrukcije, na što je ukazalo i Kantonalno povjerenstvo za procjenu šteta; • Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena s obzirom na to da njen obračun i unos vrši Ministarstvo financija Tuzlanskog kantona. Proračunski korisnici, u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne proračunske korisnike i riznicu, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%.
Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stalna sredstva podcijenjena su za 11.187.825 KM jer nije evidentirano osam trolejbusa koji su nabavljeni i registrirani u 2022. godini (8.715.024 KM), kao ni izvedeni radovi na rekonstrukciji tramvajske pruge (2.472.801 KM). Pomoćna knjiga kapitalne imovine nije usuglašena sa Glavnom knjigom Ministarstva jer ne sadrži ulaganja u tuđa sredstva i sredstva u pripremi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Izdaci za nabavu stalnih sredstava više su iskazani za 264.468 KM jer se odnose na izdatke iz 2021. godine, što nije u skladu sa modificiranim načelom nastanka događaja propisanim Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 3. U Analizi iskaza koja je dio godišnjih finansijskih izvješća nisu dana obrazloženja za odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane rashode i izdatke, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uz proračunski zahtjev Ministarstvo nije sačinilo obrazloženje, niti je planiranje izvršeno na osnovu relevantne dokumentacije u dijelu tekućih i kapitalnih transfera i izdataka za nabavu stalnih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH; 2. Ministarstvo nije sačinilo prijedlog strategije sigurnosti cestovnog saobraćaja Kantona Sarajevo koju usvaja Skupština Kantona na razdoblje od deset godina, niti je sačinjen prijedlog programa sigurnosti cestovnog saobraćaja Kantona koji donosi Vlada Kantona za razdoblje od pet godina. Navedeno ima za posljedicu da trenutno na razini Kantona ne postoje strateški dokumenti propisani Zakonom o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo; 3. Obračun naknada zaposlenicima po osnovu angažiranja u povjerenstvima nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porezi i doprinosi u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima; 4. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu s izvanjskim suradnicima u iznosu od najmanje od 57.400 KM za redovne poslove, sistematizirane Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva, koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, što nije u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i unutarnjim aktima; 5. Nisu osigurani preduvjeti za realizaciju ugovora za radove na izgradnji i opremanju tramvajskih stajališta za kontroliranu naplatu i uvođenje elektronskog sustava naplate, što za posljedicu ima da ugovor još uvijek nije realiziran, iako je rok bio travanj 2020. godine. Nije vršen ni obračun ugovorene kazne, a na datum bilance ugovor je realiziran u iznosu od 5.740.439 KM ili 80% ugovorene vrijednosti. Također, nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora i ugovoreni rokovi, niti je vršen obračun ugovorenih penala za kašnjenje u realizaciji ugovora za rekonstrukciju tramvajske pruge (za sekcije III i IV), čija je realizacija na datum bilance ukupno iskazana u iznosu od 25.635.698 KM. Zbog navedenog prilikom izvršavanja Proračuna nije postupljeno u skladu s načelom efikasnosti, kako je definirano Zakonom o proračunima u FBiH; 6. Godišnji popis stalnih sredstava, potraživanja i kratkoročnih razgraničenja nije izvršen u potpunosti, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu

	<p>sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Direkcija za puteve, u skladu sa Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo, kantonalna je upravna organizacija u sastavu Ministarstva, sa statusom pravnog lica. U 2022. godini donesen je Zakon o cestama Kantona Sarajevo kojim je utvrđeno osnivanje JP Ceste Kantona Sarajevo, čime bi se izvršila transformacija Direkcije u ceste u javno poduzeće koje će obavljati poslove upravljanja, građenja, održavanja, rekonstrukcije i zaštite regionalnih cesta. Po ovom osnovu poduzete su određene aktivnosti koje nisu okončane;• Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, a Ministarstvo saobraćaja nema ovlaštenja za unos podataka u modul stalnih sredstava u okviru sustava za riznično poslovanje koji je u nadležnosti Ministarstva financija Kantona Sarajevo. Proračunski korisnici, u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu Kantona Sarajevo, vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio je 17,4%;• Značajan dio planiranih izdataka za nabavu stalnih sredstava za nabavu zemljišta i rješavanje imovinskopravnih pitanja za izgradnju saobraćajnica koje su u nadležnosti Kantona nije realiziran (najvećim dijelom odnosi se na kreditna sredstva). S obzirom na to da ova sredstva imaju namjenski karakter, a koja se zbog dugotrajnih procesa rješavanja imovinskopravnih odnosa ne troše u godini kada su planirana, ona se prenose iz godine u godinu do njihovog okončanja. Na kraju godine ukupno neutrošena sredstva po osnovu kreditnih sredstava za projekte koji se odnose na kapitalne izdatke iznosila su 27.453.233 KM i ona se razgraničavaju.
--	---

3.6 Gradovi i općine

U izvještajnom razdoblju obavljene su financijske revizije 19 jedinica lokalne samouprave, od čega četiri grada i 15 općina.

Planirani proračuni revidiranih gradova i općina iznosili su 340.948.527 KM. Revidirane jedinice lokalne samouprave su u financijskim izvješćima za 2022. godinu iskazale ukupne prihode i primitke u iznosu od 252.296.828 KM, a rashode i izdatke u iznosu od 258.879.008 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i financijskog rezultata za 2022. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2022. godine, po subjektima revizije:

Tabela 15. Pregled financijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina

Red. broj	Subjekti revizije	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan financijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit ¹⁵
1	2	3	4	5	6
1.	Općina Bužim	8.378.917	6.843.582	1.535.335	2.909.235
2.	Općina Jajce	17.778.173	16.459.173	1.319.000	870.573
3.	Općina Olovo	7.039.384	7.574.744	-535.360	-485.877
4.	Općina Fojnica	5.709.491	5.919.559	-210.068	-136.894
5.	Općina Donji Vakuf	5.227.569	4.720.085	507.484	1.551.788
6.	Općina Ključ	6.545.137	6.577.275	-32.138	-156.447
7.	Grad Ljubuški	17.819.140	17.795.790	23.350	-758.476
8.	Općina Centar Sarajevo	30.649.073	32.734.774	-2.085.701	6.292.890
9.	Općina Bugojno	10.354.527	10.414.216	-59.689	-2.649.029
10.	Općina Stari Grad Sarajevo	20.450.738	19.606.934	843.804	2.601.051
11.	Grad Visoko	19.764.465	19.609.829	154.636	1.243.052
12.	Općina Domaljevac – Šamac	3.823.543	3.586.659	236.884	37.383
13.	Općina Breza	6.430.234	6.152.445	277.789	-1.576.180
14.	Općina Prozor – Rama	19.881.964	24.610.605	-4.728.641	-6.686.926
15.	Grad Živinice	24.788.754	23.830.871	957.883	4.104.468
16.	Općina Glamoč	3.578.839	3.986.195	-407.356	2.946.575
17.	Općina Trnovo	8.481.557	17.274.173	-8.792.616	3.852.995
18.	Grad Bihać	30.645.345	26.128.500	4.516.845	-5.746.926
19.	Općina Ravno	4.949.978	5.053.599	-103.621	-607.224
	UKUPNO	252.296.828	258.879.008	-6.582.180	7.606.031

U nastavku je pregled danih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave:

Tabela 16. Pregled danih mišljenja i broja preporuka revidiranim jedinicama lokalne samouprave

Red. broj	Subjekti revizije	Dana mišljenja		Broj danih preporuka
		o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Općina Bužim	S rezervom	S rezervom	19
2.	Općina Jajce	S rezervom	S rezervom	26
3.	Općina Olovo	S rezervom	S rezervom	14
4.	Općina Fojnica	S rezervom	S rezervom	22
5.	Općina Donji Vakuf	S rezervom	S rezervom	23
6.	Općina Ključ	S rezervom	S rezervom	13
7.	Grad Ljubuški	S rezervom	S rezervom	21
8.	Općina Centar Sarajevo	S rezervom	S rezervom	21
9.	Općina Bugojno	S rezervom	Negativno	33
10.	Općina Stari Grad Sarajevo	S rezervom	Negativno	21
11.	Grad Visoko	S rezervom	S rezervom	22

¹⁵ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

12.	Općina Domaljevac – Šamac	S rezervom	S rezervom	24
13.	Općina Breza	S rezervom	S rezervom	25
14.	Općina Prozor – Rama	S rezervom	S rezervom	28
15.	Grad Živinice	S rezervom	S rezervom	27
16.	Općina Glamoč	S rezervom	Negativno	28
17.	Općina Trnovo	S rezervom	S rezervom	24
18.	Grad Bihać	Negativno	S rezervom	27
19.	Općina Ravno	Negativno	Negativno	34

U 19 izvješća o financijskoj reviziji jedinica lokalne samouprave za 2022. godinu dane su ukupno 452 preporuke.

Napominjemo da su uz dana mišljenja istaknuta određena pitanja koja nisu imala utjecaja na mišljenja, i to uz jedno mišljenje o financijskim izvješćima i pet mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima.

3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom gradova i općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se uspostavio i implementirao sustav financijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu, što je obveza utvrđena Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Nisu imenovani koordinatori za financijsko upravljanje i kontrolu, ne vrši se identifikacija i procjena rizika, a za određene procese iz nadležnosti nisu donesene pisane procedure koje ih uređuju. U pojedinim slučajevima dizajnirani sustav nije implementiran.

Uspostaviti sustav unutarnjih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Nisu uspostavljeni registri proračunskih korisnika ili nisu uspostavljeni na način propisan Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Nisu okončane ni aktivnosti na uspostavljanju rizničnog sustava poslovanja, u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH.

Uspostaviti registar proračunskih korisnika shodno Zakonu o proračunima u FBiH i okončati aktivnosti na uspostavljanju rizničnog poslovanja shodno Zakonu o riznici u FBiH.

- Računovodstvene politike nisu usklađene s Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i nisu dosljedno primijenjene. U pojedinim slučajevima prilikom planiranja rashoda i izdataka i njihovog knjigovodstvenog evidentiranja nije dosljedno primijenjen kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. To je za posljedicu imalo pogrešna iskazivanja u godišnjim financijskim izvješćima.

Donijeti računovodstvene politike u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i dosljedno ih primjenjivati, te dosljedno primjenjivati kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Jedinice za unutarnju reviziju nisu uspostavljene u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u FBiH.

Uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Izjave o fiskalnoj odgovornosti nisu sačinjene i dostavljene nadležnom ministarstvu financija ili nisu sačinjene na propisani način, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Sačinjavati izjave o fiskalnoj odgovornosti u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

- Nisu doneseni i implementirani planovi integriteta i planovi borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.

Donijeti i implementirati plan integriteta i plan borbe protiv korupcije, s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.

- Odluke o radnom vremenu nisu usuglašene s odredbama Zakona o radu, a u određenim slučajevima raspored radnog vremena nije utvrđen u skladu s odlukama o radnom vremenu. Evidencije o radnom vremenu nisu uspostavljene ili se ne vode na način propisan Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

Odluku o radnom vremenu uskladiti s odredbama Zakona o radu, te uspostaviti evidenciju o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.

- Prilikom pripreme i izrade proračuna nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH.

Dosljedno postupati u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH prilikom pripreme i izrade proračuna.

- U određenim slučajevima preuzete su obveze preko visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH i odluka o izvršenju proračuna kojima je utvrđeno da se obveze na teret proračuna tekuće godine mogu preuzeti samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti.

Obveze na teret proračuna tekuće godine preuzimati samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i odluke o izvršavanju proračuna.

- Ne sačinjava se Analiza iskaza (tekstualni dio), a u određenim slučajevima ni godišnja računovodstvena izvješća (Bilanca stanja, Izvješće o novčanim tijekovima i Godišnje izvješće o izvršenju proračuna) nisu sačinjeni na način propisan Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio), a godišnja računovodstvena izvješća sačinjavati na način propisan Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

- Raspodjela transfera u određenim slučajevima nije izvršena na način propisan odlukama o izvršenju proračuna i unutarnjim aktima (na osnovu javnog poziva i uz primjenu odgovarajućih kriterija). S korisnicima transfera ne zaključuju se ugovori kojima se reguliraju međusobna prava i obveze i nije uspostavljen nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava. U pojedinim slučajevima, odlukama o izvršenju proračuna nije uređen način raspodjele transfera.

Raspodjelu transfera vršiti na osnovu jasnih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se regulirati međusobna prava i obveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Koeficijenti i platni razredi za obračun plaća nisu usklađeni sa koeficijentima i platnim razredima utvrđenim Zakonom o plaćama i naknadama u organima uprave u FBiH. U određenim slučajevima nisu doneseni pravilnici o plaćama.

Koeficijente i platne razrede za obračun plaća uskladiti sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima uprave u FBiH, te donijeti pravilnike o plaćama.

- Neiskorišteni namjenski prihodi priznati su kao prihod tekućeg razdoblja i nisu preknjiženi na kratkoročna razgraničenja prije izrade godišnjeg obračuna, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. To ima za posljedicu pogrešno iskazivanje prihoda i financijskih rezultata, kao i vremenskih razgraničenja i neraspoređenih viškova prihoda i rashoda u financijskim izvješćima.

Neurošene namjenske prihode prije izrade godišnjeg obračuna preknjižavati na kratkoročna razgraničenja i prenositi u proračun naredne godine, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH.

- Neraspoređeni viškovi prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima nisu realno iskazani s obzirom na to da prilikom knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena i zaključnih knjiženja na kraju godine nisu dosljedno primijenjene odredbe Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i računovodstvene politike.

Izvršiti analizu ranijih knjiženja na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima, provesti korektivna knjiženja, a zaključna knjiženja provoditi na način propisan odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima (knjigovodstvene i druge), a u određenim slučajevima nisu uspostavljena pomoćna knjiga kapitalne imovine. Određena stalna sredstva nisu knjigovodstveno evidentirana, a značajan dio stalnih sredstava se vodi kao sredstva u upotrebi, iako se koriste, te nije izvršen obračun amortizacije. Nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i računovodstvenim politikama koje se primjenjuju.

Uspostaviti potpune evidencije o stalnim sredstvima, kao i pomoćnu knjigu kapitalne imovine.

Stalna sredstva koja se koriste staviti u upotrebu i vršiti obračun amortizacije.

Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i računovodstvenim politikama koje se primjenjuju.

- Potraživanja i plasmani jedinica lokalne samouprave nisu realno iskazani, nije prezentirana dokumentacija koja je bila osnov za knjigovodstveno evidentiranje, u okviru redovnih potraživanja iskazana su i sumnjiva i sporna potraživanja, a nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

Izvršiti sveobuhvatnu analizu potraživanja i plasmana koji su iskazani u Glavnoj knjizi, te u skladu s konstatiranim poduzeti aktivnosti kako bi financijska izvješća davala točne informacije o njihovom stanju, te poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati.

- Obveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane ili njihovo knjigovodstveno stanje nije usuglašeno sa stvarnim, zbog čega financijska izvješća ne daju točno stanje o dugoročnim obvezama i izvorima sredstava jedinica lokalne samouprave. U određenim slučajevima Federalnom ministarstvu financija nisu dostavljana izvješća o dugu i izdanim garancijama, u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH.

Obveze po osnovu dugoročnih kredita evidentirati u Glavnoj knjizi, na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, vršiti redovito usuglašavanje njihovog knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, te Federalnom ministarstvu financija dostavljati izvješća o dugu i izdanim garancijama.

- Godišnji popis imovine i obveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno, a u pojedinim slučajevima nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Popis imovine i obveza vršiti sveobuhvatno, te vršiti usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim.

- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima i nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora sa dobavljačima.

Nabave u potpunosti vršiti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i zaključenim ugovorima s dobavljačima.

Ocjena postupanja po preporukama koje su dane u prethodnim godinama izvršena je kod 13 revidiranih subjekata. Kod šest nije izvršena s obzirom na značajan protok vremena (preporuke dane prije deset i više godina).

Tabela 17. Informacije o postupanju po preporukama jedinica lokalne samouprave

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				
		Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Općina Bužim					
2.	Općina Jajce					
3.	Općina Olovo					
4.	Općina Fojnica					
5.	Općina Donji Vakuf					
6.	Općina Ključ					
7.	Grad Ljubuški	17	5	4	3	29
	<i>Postotak</i>	59%	17%	14%	10%	100%
8.	Općina Centar Sarajevo	25	2	4	8	39
	<i>Postotak</i>	64%	5%	10%	21%	100%
9.	Općina Bugojno	8	10	32	6	56
	<i>Postotak</i>	14%	18%	57%	11%	100%
10.	Općina Stari Grad Sarajevo	14	4	4	1	23
	<i>Postotak</i>	61%	17%	17%	5%	100%
11.	Grad Visoko	6	3	15	1	25
	<i>Postotak</i>	24%	12%	60%	4%	100%
12.	Općina Domaljevac – Šamac	9	5	13	6	33
	<i>Postotak</i>	27%	15%	40%	18%	100%
13.	Općina Breza	8	10	13	2	33
	<i>Postotak</i>	24%	30%	40%	6%	100%
14.	Općina Prozor – Rama	13	4	5	2	24
	<i>postotak</i>	54%	17%	21%	8%	100%
15.	Grad Živinice	11	4	8		23
	<i>postotak</i>	48%	17%	35%	0%	100%
16.	Općina Glamoč	2	2	12	4	20
	<i>postotak</i>	10%	10%	60%	20%	100%
17.	Općina Trnovo	16	8	6	1	31
	<i>postotak</i>	52%	26%	19%	3%	100%
18.	Grad Bihać	13	4	14	5	36
	<i>postotak</i>	36%	11%	39%	14%	100%
19.	Općina Ravno	2	5	11	2	20
	<i>postotak</i>	10%	25%	55%	10%	100%
UKUPNO		144	66	141	41	392
<i>postotak</i>		37%	17%	36%	10%	100%

Od ukupno 392 preporuke koje su dane u prethodnim izvješćima 37% je realizirano, 17% djelomično, a 36% nije realizirano. Ocjena postupanja 10% danih preporuka nije izvršena u najvećoj mjeri jer su se preporuke odnosile na aktivnosti kojih nije bilo u revidiranoj godini ili su se promijenili propisi koji uređuju ove aktivnosti.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2022. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Općina Bužim	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <ol style="list-style-type: none"> Na poziciji kratkoročnih potraživanja (sumnjiva i sporna) iskazan je iznos od 329.659 KM iz ranijeg razdoblja za koji nije vršeno usuglašavanje stanja i koji je osporen u stečajnom postupku. Potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rente u iznosu od 61.662 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. Također, nije vršen prijenos dospjelih potraživanja na poziciju sumnjivih i spornih. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer su ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje cesta i puteva, zgrade i objekte komunalne infrastrukture u iznosu od najmanje 6.825.007 KM iskazana na poziciji sredstava u pripremi dulje razdoblje, iako su u upotrebi. Zbog toga nije vršen ni obračun amortizacije, a efekte na finansijska izvješća ne možemo mjeriti. Također, nije vršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Godišnji popis imovine i obveza nije proveden u cijelosti jer nije izvršen popis zemljišta, kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, te nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Plan javnih nabava ne daje podatke o svim postupcima koji se planiraju provesti i njihovim procijenjenim vrijednostima. Tenderska dokumentacija za najmanje četiri postupka javne nabave za izvođenje radova ugovorene vrijednosti od 2.194.208 KM nije sačinjena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama.
Općina Jajce	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Primici od domaćeg zaduživanja više su iskazani za 2.588.487 KM, a namjenski prihodi za 103.482 KM jer su priznati kao primici i prihodi, iako nisu utrošeni u predviđene namjene i trebalo ih je preknjižiti na vremenska razgraničenja, što za posljedicu ima više iskazan finansijski rezultat za 2.691.969 KM. Zbog navedenog i zbog toga što završna knjiženja u tekućoj i ranijim godinama nisu provedena u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu ne možemo potvrditi i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Tekući rashodi nisu proračunom planirani i knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog izdaci za komunalnu potrošnju, održavanje lokalnih puteva i zajedničkih dijelova zgrada i drugi u iznosu od 1.481.016 KM nisu iskazani na poziciji izdataka za materijal, sitan inventar i usluge, nego na poziciji tekućih transfera; Na poziciji kratkoročnih potraživanja iskazana su potraživanja u iznosu od najmanje 419.600 KM za koja su obustavljeni izvršni postupci zbog nemogućnosti naplate i koja je odnose na ranija razdoblja, i koja nisu preknjižena na sumnjiva i sporna. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Obveze po osnovu ugovora o kupovini stadiona u iznosu od 540.000 KM nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilanca stanja ne daje točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer je nabavna vrijednost fudbalskog stadiona manje iskazana za 540.000 KM, vršen je obračun amortizacije na sredstva koja nisu stavljena u upotrebu, nisu evidentirani stanovi kojima Općina raspolaže i osnivačka ulaganja u javna poduzeća. Nije izvršena ni revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Općina ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu i pravu raspolaganja za Vatrogasni dom evidentiran na poziciji stalnih sredstva, čija je nabavna vrijednost iskazana u iznosu od 43.232 KM.

	<p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Registar proračunskih korisnika nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, a nije uspostavljen ni riznični način poslovanja u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH; 2. Nije uspostavljena jedinica za unutarnju reviziju, što nije u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za unutarnju reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH; 3. Nije izrađen dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2022. – 2024. godine. Proračunom nisu planirani svi prihodi, primici, rashodi i izdaci za razdoblje od jedne fiskalne godine. Ne sačinjavaju se planovi novčanih tijekova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci iznad visine utvrđene Proračunom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Proračunima u FBiH i Odlukom o izvršenju Proračuna. 4. Evidencija o radnom vremenu nije uspostavljena, iako je obveza njenog vođenja utvrđena Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu; 5. Godišnji popis imovine i obveza nije izvršen u potpunosti i u zakonskom roku, a nije izvršeno ni usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 6. Aneksima ugovora odobrena je izmjena rokova za izvođenje radova, a time su izmijenjeni uvjeti postavljeni tenderskom dokumentacijom za izbor dobavljača. U pojedinim slučajevima prihvaćaju se ponude i zaključuju ugovori u vrijednostima znatno većim od procijenjenih, bez dokaza o osiguranim sredstvima financiranja. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.
Općina Olovo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 11.585.123 KM jer nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste, vodovodnu i komunalnu infrastrukturu. Stalna sredstva nisu usuglašena sa izvorima sredstava, niti pomoćna knjiga stalnih sredstava sa Glavnom knjigom. Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Pozicija kratkoročnih potraživanja manje je iskazana za 1.512.539 KM, jer potraživanja po osnovu ugovora o prodaji dijela nekretnina u Poslovnoj zoni „Golubište“ Pilana nisu knjigovodstveno evidentirana. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Registar proračunskih korisnika nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, a nije uspostavljen ni riznični način poslovanja u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH; 2. Proračunom nisu planirani rashodi i izdaci po izvorima financiranja, nisu se sačinjavali planovi novčanih tijekova i operativni planovi i nisu poduzete mjere za uravnoteženje Proračuna. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Odlukom o izvršenju Proračuna; 3. Raspodjela tekućih transfera u iznosu od 72.550 KM za sportske udruge, boračke i udruge građana, te kapitalnih transfera u iznosu od 49.000 KM nije izvršena na osnovu utvrđenih kriterija, što nije u skladu sa Odlukom o izvršenju Proračuna; 4. Prilikom provođenja pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja u vrijednosti od 49.775 KM nisu ispoštovane odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu koji se odnosi na dokumentiranje vođenja pregovora sa ponuđačima. Također, dva pregovaračka postupka su provedena naknadno za radove koji su već bili izvršeni.
Općina Fojnica	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primljeni transferi od ostalih razina vlasti više su iskazani za 100.000 KM jer su priznati kao prihod, iako nisu utrošeni za predviđene namjene, što za posljedicu ima netočno iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Izdaci za nabavu stalnih sredstava su manje iskazani za 150.000 KM jer nisu priznati u 2022. godini kada su i nastali, nego su evidentirani na kratkoročnim razgraničenjima, što za posljedicu ima netočno iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 3. Kratkoročna potraživanja manje su iskazana za 244.580 KM jer nije evidentiran dospjeli iznos zajma u iznosu od 163.737 KM i zbog pogrešnog evidentiranja pretplata u iznosu od 80.843 KM

	<p>na sumnjivim i spornim potraživanjima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>4. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 2.765.742 KM jer nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste, vodovodnu i kanalizacijsku infrastrukturu te u izvanjsku rasvjetu. Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Nije izvršeno ni usuglašavanje dugoročnih plasmana u iznosu od 1.697.811 KM. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije u potpunosti uspostavljen riznični način poslovanja u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH; 2. Rashodi i izdaci nisu Proračunom planirani po izvorima financiranja. Nije pribavljeno mišljenje kantonalnog ministarstva financija prije dostavljanja nacрта, odnosno prijedloga proračuna Vijeću. Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci iznad visine utvrđene Proračunom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Proračunima u FBiH i Odlukom o izvršenju Proračuna; 3. Godišnji popis imovine i obveza nije izvršen u potpunosti i u zakonskom roku, a nije izvršeno ni usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 4. Za radove na izgradnji i rekonstrukciji vodovodne i kanalizacijske infrastrukture u iznosu od 346.572 KM ugovori su zaključeni nakon provedenih pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja, iako nisu ispunjeni zakonski uvjeti za odabir ove vrste postupka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.
Općina Donji Vakuf	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prihodi su više iskazani za 161.084 KM, jer su namjenska sredstva priznata iako nisu realizirana, zbog čega je i finansijski rezultat više iskazan za navedeni iznos. Također, namjenska sredstva u iznosu od najmanje 588.771 KM u ranijem razdoblju priznata su kao prihod iako nisu utrošena za predviđene namjene, niti su završna knjiženja provedena u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu, zbog čega ne možemo potvrditi iskazani višak prihoda nad rashodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer objekti komunalne infrastrukture nisu knjigovodstveno evidentirani, niti je u tekućoj i ranijim godinama vršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava za iznos izdataka za njihovu nabavu. Nije izvršena ni revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljen Registar proračunskih korisnika, niti je sačinjena i dostavljena Izjava o fiskalnoj odgovornosti, kako je to propisano Zakonom o proračunima u FBiH, a nije ni uspostavljen riznični način poslovanja u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH; 2. Pojedini rashodi i izdaci nisu proračunom planirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova i operativni planovi, niti se pridržavalo ograničenja utvrđenih Proračunom, jer su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzimane su obveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Proračuna za te namjene. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Odluke o izvršenju proračuna za 2022. godinu; 3. Plaće uposlenika su neosnovano uvećane za 44.253 KM, s obzirom na to da je načelnik donio Odluku o načinu obračuna plaće za 2022. godinu koja nije u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i Odlukom Vijeća o plaćama i naknadama u organima uprave Općine; 4. Nije proveden cjelovit popis imovine i obveza, s obzirom na to da njime nisu obuhvaćena stalna sredstva i potraživanja, te samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, a što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Nabava roba i usluga u iznosu od najmanje 82.910 KM izvršena je bez provedenih postupaka javnih nabava i zaključenih ugovora. Također, dodjeljivani su ugovori za izvođenje radova i u slučajevima kada su cijene iz ponuda bile znatno veće od osiguranih sredstava za te nabave. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama i Odlukom o izvršavanju proračuna za 2022. godinu.
Općina Ključ	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na poziciji kratkoročnih potraživanja (sumnjiva i sporna) iskazana su potraživanja iz ranijeg razdoblja u iznosu od najmanje 317.926 KM za koja je nastupio rok zastare. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Vrijednost stalnih sredstava i izvora sredstava ne možemo potvrditi jer na poziciji stalnih sredstava nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste, kao ni svi poslovni prostori koje Općina koristi. Efekte na finansijska izvješća ne možemo mjeriti. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plan javnih nabava Općinskog fonda za komunalne djelatnosti i infrastrukturu i njegove izmjene i dopune nisu sačinjene na način da daju sveobuhvatne podatke po svim lotovima koji se planiraju provesti. Ugovoreni radovi u iznosu od 66.444 KM nisu izvršeni u utvrđenim rokovima, a nisu aktivirane bankarske garancije, niti zaštitne klauzule iz ugovora. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama.
Grad Ljubuški	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primljeni transferi od ostalih razina vlasti više su iskazani za 287.887 KM jer su priznati kao prihod, iako nisu realizirani. Također, namjenski prihodi i transferi u iznosu od 311.544 KM u ranijem razdoblju priznati su kao prihod, iako nisu utrošeni, i trebalo ih je preknjižiti na vremenska razgraničenja. Zbog toga je u finansijskim izvješćima neraspoređeni višak rashoda nad приходima manje iskazan za 599.431 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu; 2. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja koja su iskazana u iznosu od 648.280 KM, jer potraživanja po osnovu komunalne naknade nisu evidentirana, nisu uspostavljene njihove točne pomoćne evidencije, niti se vrši usklađivanje potraživanja na datum bilance, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu; 3. Vrijednost stalnih sredstava manje je iskazana za 893.229 KM jer nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu; 4. Kratkoročne tekuće obveze su manje iskazane za 305.244 KM, s obzirom na to da su obveze u iznosu od 223.474 KM iskazane na poziciji kratkoročnih razgraničenja, a obveze u iznosu od 81.770 KM na poziciji finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p>

	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljena Jedinica za unutarnju reviziju u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH; 2. Pojedini rashodi i izdaci nisu proračunom planirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Nije planirano pokriće deficita, a ne sačinjavaju se ni planovi novčanih tijekova i operativni planovi. Nije se pridržavalo ograničenja utvrđenih Proračunom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Proračuna za te namjene od najmanje 1.137.031 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima FBiH i Odluke o izvršenju proračuna za 2022. godinu; 3. Pravilnikom o radnom vremenu definirano je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati tjedno, dok je raspored radnog vremena utvrđen na način da se pauza računa u puno radno vrijeme. Ovo ima za posljedicu da radno vrijeme bez pauze traje 37,5 sati, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu u FBiH i navedenog Pravilnika; 4. Nije proveden cjelovit popis, s obzirom na to da njime nije obuhvaćena cjelokupna imovina i obveze, te samim tim nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Davana je suglasnost za produljenje rokova za izvođenje radova, čime su izmijenjeni uvjeti postavljeni tenderskom dokumentacijom za izbor dobavljača s kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 808.351 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.
Općina Centar Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izdaci za tekuće održavanje i ugovorene usluge nisu proračunom planirani i knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog, ovi rashodi u iznosu od 431.949 KM iskazani su na poziciji tekućih transfera i drugih tekućih rashoda umjesto na poziciji izdataka za materijal, sitan inventar i usluge; 2. Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima zbog pogrešno provedenih stavova knjiženja primitaka i izdataka od finansijske imovine iz ranijih godina. Također, iznos od 1.232.643 KM za koji nam nije prezentirana struktura, preknjižen je sa ove pozicije na kratkoročna vremenska razgraničenja. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, a efekte na finansijska izvješća ne možemo izmjeriti; 3. Kratkoročna razgraničenja precijenjena su za najmanje 550.467 KM, jer se odnose na nenaplativa potraživanja po osnovu naknade štete iz ranijeg razdoblja. Kratkoročni plasmani su više iskazani za 553.985 KM, jer ranijih godina nisu provedeni odgovarajući stavovi knjiženja. Zbog navedenog, kratkoročna razgraničenja i kratkoročni plasmani nisu realno iskazani, niti je osigurano poštovanje računovodstvenog načela točnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 4. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer nisu evidentirani svi poslovni prostori i stanovi kojima Općina raspolaže. Stalna sredstva u iznosu od 1.805.208 KM (rekonstrukcija kosog lifta u naselju Ciglane) iako su stavljena u upotrebu, evidentirana su u okviru stalnih sredstava u pripremi, zbog čega nije vršen obračun amortizacije. Također, nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odobravanjem privremenog korištenja javnih površina u svrhu formiranja javnog parking prostora (117 parking mjesta) na osnovu zahtjeva, bez javnog oglašavanja, površine 3.740 m² i mjesečne naknade od 34.059 KM, nije ispoštovan princip transparentnosti i ekonomičnosti kako je utvrđeno Zakonom o proračunima u FBiH. Zbog navedenog nije osigurana pravična i aktivna konkurencija, a što je imalo utjecaj na visinu ostvarenih prihoda Općine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da se imovinom Općine treba raspolagati u interesu lokalnog stanovništva i s pažnjom dobrog domaćina;

	<ol style="list-style-type: none">2. U Jedinstveni račun riznice nije uključen transakcijski račun preko kojeg se vrši isplata naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, što nije u skladu s odredbama Zakona o riznici;3. Nije proveden sveobuhvatan popis stalnih sredstava i potraživanja, kao ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;4. U postupku nabave specijaliziranog vozila za prikupljanje i odvoz otpada u iznosu od 490.390 KM tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura dovoljan stupanj aktivne konkurencije. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Zakonom o financiranju političkih stranaka utvrđeno je da se političke stranke mogu financirati iz proračuna jedinica lokalnih samouprava. Odlukom Vijeća nije utvrđen procenat sredstava koja će se odobravati za ove namjene, a vodeći se člankom 7. Zakona o financiranju političkih stranaka, sredstva za financiranje političkih stranaka ne mogu prelaziti iznos od 0,2% Proračuna Općine, odnosno 129.300 KM. Za financiranje političkih skupina koje participiraju u radu Vijeća odobrena su sredstva u iznosu od 300.000 KM, što predstavlja 0,46% Proračuna. Imajući u vidu iznos Proračuna (57.580.000 KM), koji je izmjenama i dopunama povećan na 64.650.000 KM, te uvažavajući činjenicu da su u Proračunu sadržana neutrošena namjenska sredstva koja se iz godine u godinu prenose, kao i namjenski primljeni transferi, smatramo da je iznos predviđen za financiranje političkih skupina neprimjeren. Do donošenja Odluke Vijeća o financiranju političkih stranaka, koalicija političkih stranaka, nezavisnih vijećnika i klubova samostalnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću Centar u lipnju 2022. godine, ni raspodjela sredstava nije vršena na način propisan navedenim Zakonom.
<p>Općina Bugojno</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Dio kapitalnih transfera u iznosu od 979.154 KM i tekućih transfera u iznosu od 365.708 KM trebalo je planirati i iskazati na poziciji izdataka za nabavu stalnih sredstava i tekućih rashoda shodno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog kapitalni i tekući transferi su više iskazani za navedene iznose;2. Prihodi su manje iskazani za iznos od najmanje 536.933 KM jer komunalna naknada za koju je Zakonom o komunalnim djelatnostima utvrđeno da je javni prihod nije uplaćena na depozitni račun Općine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH;3. Kratkoročna potraživanja manje su iskazana jer potraživanja po osnovu naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i rente u iznosu od najmanje 213.814 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. Za kratkoročne plasmane od 128.165 KM nastupila je zastara, a nisu poduzete aktivnosti na ocjeni njihove naplativosti. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;4. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer lokalne ceste i objekti komunalne infrastrukture u nadležnosti Općine i osnivačka ulaganja nisu knjigovodstveno evidentirani. Ulaganje u izgradnju mosta u Gračanici u iznosu od najmanje 299.907 KM evidentirano je na poziciji sredstava u pripremi, iako je dulje razdoblje u upotrebi. Nije izvršena ni revalorizacija stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Registar proračunskih korisnika nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, a nije uspostavljen ni riznični način poslovanja u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH;2. Rashodi i izdaci nisu Proračunom planirani po izvorima financiranja. Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci iznad visine utvrđene Proračunom. Odlukom o izvršenju proračuna nije uređena detaljna struktura tekućih i kapitalnih transfera i njihovo izvršenje. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH;3. Evidencija o radnom vremenu nije uspostavljena, iako je obveza njenog vođenja utvrđena Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu;4. Tekući transferi u iznosu od najmanje 506.511 KM (dio transfera za kulturu, sport, obrazovanje i neprofitnim organizacijama) odobreni su korisnicima bez utvrđenih kriterija, za dio nije utvrđena namjena, a kod transfera za poticaj poljoprivrednoj proizvodnji kasnilo se sa sačinjavanjem i usvajanjem programa. Zbog navedenog nije osiguran princip transparentnosti prilikom raspodjele sredstava, praćenje namjenskog utroška niti su planirana sredstva realizirana u tijeku fiskalne godine, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine;

	<p>5. Javnom poduzeću za stambeno-komunalne djelatnosti i lokalni razvitak d.o.o. Bugojno su Odlukom Vijeća povjerena ovlaštenja za vršenje poslova iz oblasti komunalne djelatnosti za koje ne možemo potvrditi da su predviđeni Zakonom o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona, niti da se obavljaju na način propisan ovim Zakonom. Međusobna prava i obveze Općine i poduzeća u dijelu koji se odnosi na obavljanje komunalnih djelatnosti i drugih povjerenih ovlaštenja nisu jasno uređeni;</p> <p>6. Godišnji popis nije proveden u cijelosti jer nije izvršen popis stalnih sredstva u obliku prava i sredstava u pripremi, nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja, te nije izvršeno usklađivanje stanja iskazanog u knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjem shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>7. Kod nabave izvođenja radova na izgradnji dovodnog cjevovoda Husića vrelo prihvaćena je ponuda i zaključen ugovor u vrijednosti od 636.743 KM, što je za 145.343 KM (30%) više od procijenjene vrijednosti nabave. Vrijednost ove ponude bila je znatno veća od osiguranih sredstava, a postupak nije okončan poništenjem. Za nabave u iznosu od najmanje 54.491 KM nisu provedeni postupci javnih nabava i zaključeni ugovori, a za nabave u iznosu od najmanje 321.254 KM nije proveden odgovarajući postupak. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Odluka o općinskoj upravi od 13. 11. 2006. godine kojom je utvrđena unutarnja organizacija jedinstvenog općinskog organa Općine Bugojno nije usklađena sa Zakonom o organizaciji uprave u FBiH. Propisi kojima se bliže regulira obavljanje komunalnih djelatnosti nisu usklađeni sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Srednjobosanskog kantona, a ni koeficijenti i platni razredi zaposlenih u organima općine nisu utvrđeni na način propisan Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH. Donošenje ovih akata je, u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, u nadležnosti Vijeća. Općinsko Vijeće je tijekom 2022. godine održalo samo tri sjednice.
Općina Stari Grad Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Kratkoročna potraživanja više su iskazana za najmanje 303.237 KM, jer se dio odnosi na potraživanja koja su naplaćena, ali nije provedeno knjigovodstveno evidentiranje, a dio se odnosi na nenaplativa potraživanja. Zbog navedenog potraživanja nisu realno iskazana, niti je osigurano poštovanje računovodstvenog načela točnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih događaja u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Tekući rashodi nisu proračunom planirani i knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog izdaci za održavanje cesta u iznosu od 270.043 KM iskazani su na poziciji tekućih transfera umjesto na poziciji izdataka za materijal, sitan inventar i usluge; Vrijednost stalnih sredstava ne možemo potvrditi jer su u okviru stalnih sredstava u pripremi iskazana sredstva u iznosu od 892.587 KM (školska sportska dvorana i zgrade kolektivnog stanovanja), iako su stavljena u upotrebu, zbog čega nije vršen obračun amortizacije. Također, nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Dodjelom tri parking prostora u zakup neposrednom pogodbom bez javnog oglašavanja, površine 2.714 m² (mjesečna naknada 18.402 KM), nije ispoštovan princip transparentnosti i ekonomičnosti kako je utvrđeno Zakonom o proračunima u FBiH. Zbog navedenog nije osigurana pravična i aktivna konkurencija, a što je imalo utjecaj na visinu ostvarenih prihoda Općine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da se imovinom Općine treba raspolagati u interesu lokalnog stanovništva i s pažnjom dobrog domaćina. Dva ugovora o zakupu parking prostora su zaključena na razdoblje od četiri godine, što nije u skladu sa Zakonom o privremenom korištenju javnih površina Kantona Sarajevo; U Jedinствени račun riznice nije uključen transakcijski račun preko kojeg se vrši isplata naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, a u Glavnoj knjizi riznice nisu evidentirane transakcije koje proizlaze iz ovih poslovnih promjena. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o riznici; Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem za dio stalnih sredstava i potraživanja, zbog čega godišnji popis nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;

	<p>4. Plan javnih nabava nije sačinjen na način da daje sveobuhvatne podatke po svim postupcima koji se planiraju provesti. U postupku javne nabave za izvođenje radova na rekonstrukciji Trga oslobođenja – Alija Izetbegović nije traženo pojašnjenje neprirodno niske ponuđene cijene, iako je razlika između prvorangiranog i drugorangiranog ponuđača bila viša od 20%, a za nabave u vrijednosti od najmanje 126.613 KM nisu provedeni odgovarajući postupci javne nabave, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Statut Općine, kojim se uređuje samoupravni djelokrug Općine, organizacija, ovlasti, način rada njegovih organa i druga pitanja od značaja za Općinu nije usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, iako je obveza usklađivanja utvrđena navedenim Zakonom u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu, odnosno 2007. godine; Općina je 30. 8. 2019. godine zaključila „Ugovor/sporazum o partnerstvu čiji je cilj izgradnja stambeno-poslovnog objekta“ sa „Amkom“ d.o.o. Sarajevo, bez prethodno pribavljene suglasnosti Općinskog pravobranilaštva, zbog čega nije postupljeno u skladu sa Odlukom o pravobranilaštvu Općine Stari Grad.
Grad Visoko	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne može se potvrditi knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava jer nisu knjigovodstveno evidentirane ceste, stanovi i poslovni prostori. Sredstva u pripremi u vrijednosti od 1.189.705 KM nisu stavljena u upotrebu, iako je investicija okončana, nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, a nije uspostavljena ni pomoćna knjiga kapitalne imovine, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Prihodi i primici su više iskazani za 755.467 KM jer su namjenska sredstva priznata kao prihod, iako nisu realizirana. Zbog toga ne možemo potvrditi finansijski rezultat i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u finansijskim izvješćima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Na poziciji kratkoročnih potraživanja (sumnjiva i sporna) iskazana su potraživanja iz ranijeg razdoblja u iznosu od najmanje 651.081 KM za koje je nastupio rok zastare. Potraživanja po osnovu komunalne naknade za 2022. godinu nisu knjigovodstveno evidentirana. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu donesene smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje, Odluka o izvršavanju Proračuna ne sadrži sve propisane elemente, planiranje i knjigovodstveno evidentiranje pojedinih rashoda i izdataka nije izvršeno u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, a ne sačinjavaju se ni planovi novčanih tijekova i operativni planovi; Tenderskom dokumentacijom za provođenje otvorenih postupaka nisu jasno utvrđeni rokovi izvođenja radova, zbog čega smo zaključili da nije sačinjena na način da sadrži neophodne informacije. Ne možemo potvrditi da je Tehnička specifikacija za nabavu vatrogasnog vozila sačinjena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, zbog čega ugovorni organ nije postupio u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama; Godišnji popis nije proveden u cijelosti jer nisu popisani zemljište, zgrade, poslovni prostori, stanovi i dr., te nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Općina Domaljevac-Šamac	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi potraživanja koja su u Bilanci stanja iskazana u iznosu od 210.757 KM s obzirom na to da potraživanja za komunalnu naknadu nisu knjigovodstveno evidentirana u Glavnoj knjizi. Također, za potraživanja od iznajmljivanja poslovnih prostora i zemljišta od najmanje 94.252 KM nisu poduzete sve zakonom propisane aktivnosti naplate. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; Stalna sredstva manje su iskazana za 550.510 KM jer nije izvršena njihova revalorizacija, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Pored toga, nije obračunata amortizacija na objekte komunalne infrastrukture u iznosu od najmanje 1.119.317 KM, iako su u upotrebi. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljen riznični način poslovanja, što nije u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH; 2. Nisu sačinjene smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje i proračunske instrukcije broj 1. i 2., nisu planirana sredstva u proračunu za pokriće deficita prethodnih godina, a rashodi i izdaci Proračunom nisu planirani po izvorima financiranja. Također, Odlukom o izvršavanju Proračuna nije detaljno uređena struktura i način izvršavanja rashoda, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH; 3. Radno vrijeme u Općini sa uključenim dnevnim odmorom traje 40 sati, što nije u skladu sa Zakonom o radu, kojim je propisano da se pauza od 30 minuta ne uračunava u radno vrijeme. Nije uspostavljena evidencija o radnom vremenu zaposlenika s podacima o početku i završetku rada, prekidima u radu i ukupnom dnevnom radnom vremenu, što je obveza u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu; 4. Izvješće o popisu ne sadrži informacije o stvarnom stanju imovine, obveza i potraživanja, nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, niti je donesena odluka o popisu. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 5. Prema zaključenim ugovorima na izgradnji vodovodne mreže u naselju Domaljevac – Centar i Centar I u ukupnom iznosu od 853.174 KM nisu ispoštovani ugovoreni rokovi za izvođenje radova, a uslijed njihovog nepoštovanja nisu naplaćeni penali od izvođača, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama zaključenih ugovora i Zakonom o javnim nabavama.
Općina Breza	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije sačinjena analiza iskaza kao dio Godišnjih finansijskih izvješća za 2022. godinu, kojom se obrazlaže izvršenje proračuna, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; 2. Primljeni transferi od ostalih razina vlasti više su iskazani u iznosu od 156.874 KM jer su priznati kao prihod iako su uplaćeni u 2023. godini. Također, namjenska sredstva od naknada za spašavanje i nesreće u iznosu od 63.278 KM u ranijem razdoblju priznata su kao prihod iako nisu utrošena za predviđene namjene i trebalo ih je razgraničiti. Zbog toga je u finansijskim izvješćima neraspoređeni višak rashoda nad prihodima manje iskazan za iznos od 220.152 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 3. Kratkoročna potraživanja nisu točno iskazana u iznosu od najmanje 200.359 KM jer potraživanja po osnovu komunalne naknade i naknade za rentu nisu evidentirana, niti se vrši usklađivanje potraživanja na datum bilance. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 4. Ne može se potvrditi knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 15.854.222 KM i njihova struktura, jer nije uspostavljena pomoćna knjiga kapitalne imovine, nije vršen obračun amortizacije niti je izvršeno usuglašavanje stalnih sredstava sa izvorima stalnih sredstava. Nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 5. Obveze po osnovu ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture „Vodopskrba, kanalizacija i čvrsti otpad“ u iznosu od 345.262 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilanca stanja ne daje točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije u potpunosti uspostavljen riznični način poslovanja shodno Zakonu o riznici u FBiH; 2. Planovi novčanih tijekova i operativni planovi nisu se sačinjavali niti su se poštovali prioriteta izvršavanja Proračuna jer dospjele obveze po dugoročnom kreditu nisu izmirene u utvrđenom roku. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima FBiH i Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine; 3. Godišnji popis imovine i obveza nije proveden, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Općina Prozor-Rama	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Primljeni transferi su više iskazani za 198.000 KM jer su priznati iako nisu utrošeni za propisane namjene, dok izdaci za otplate dugoročnih obveza u iznosu 134.903 KM nisu iskazani u knjigovodstvenim evidencijama, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u Bilanci stanja više je iskazan za 3.990.000 KM jer zatvaranje i raspored konta primitaka od domaćeg zaduženja nisu izvršeni prijenosom na ovu poziciju kako je to propisano Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Potraživanja se ne evidentiraju u trenutku njihova nastanka, niti su uspostavljene njihove ažurne pomoćne evidencije, zbog čega ne možemo potvrditi potraživanja za komunalnu naknadu iskazana u iznosu od 1.929.886 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 3. Vrijednost stalnih sredstava manje je iskazana za 968.528 KM jer nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu; 4. Ne možemo potvrditi stanje dugoročnih plasmana, koji predstavljaju ulaganja novčanih sredstava na rok duži od 12 mjeseci, iskazanih u iznosu od 165.837 KM, s obzirom na to da nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila njihovo postojanje, što nije u skladu s Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu; 5. Izvori stalnih sredstava nisu usuglašeni sa stanjem stalnih sredstava za 556.639 KM, a izvori novčanih sredstava nisu usuglašeni sa stanjem dugoročnih obveza za 3.456.041 KM, što nije u skladu s Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Riznicu. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proračunom je planirana raspodjela neraspoređenog viška prihoda nad rashodima u većem iznosu nego što je iskazan u financijskim izvješćima, a izdaci za otplatu dugova nisu ni planirani. Nisu osigurana mišljenja nadležnih ministarstava financija na plan prihoda i ocjenu kreditne sposobnosti, a nisu sačinjavani ni planovi novčanih tijekova i operativni planovi. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH; 2. Pravilnikom o radnom vremenu definirano je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati tjedno, dok je raspored radnog vremena utvrđen na način da se pauza računa u puno radno vrijeme. Ovo ima za posljedicu da radno vrijeme bez pauze traje 37,5 sati, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu u FBiH i navedenog Pravilnika; 3. Transfer za sport u iznosu od 664.624 KM i transfer za kulturu u iznosu od 56.875 KM nisu realizirani uz primjenu jasnih i mjerljivih kriterija, a dio poticaja za razvitak poljoprivrede nije realiziran za namjene propisane Programom utroška sredstava za razvitak poljoprivrede i ruralnog razvitka; 4. Nije proveden cjelovit popis imovine i obveza s obzirom na to da njime nisu obuhvaćene dugoročne obveze, stalna sredstva u obliku prava i stalna sredstva u pripremi, a popisne liste kratkoročnih obveza i potraživanja predstavljaju preuzeta salda iz knjigovodstvenih evidencija, te samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Prilikom zaključivanja ugovora za građevinske radove nije se vodilo računa o građevinskoj sezoni, te su zaključivani aneksi ugovora o produljenju rokova dovršetka radova u ugovorenoj vrijednosti od 2.908.037 KM, čime su izmijenjeni uvjeti postavljeni tenderskom dokumentacijom za izbor dobavljača. Također, za četiri postupka javnih nabava prihvaćene su ponude i zaključeni ugovori čija je vrijednost za 128.946 KM veća od njihovih procijenjenih vrijednosti, bez dokaza o osiguranim sredstvima financiranja. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.
<p>Grad Živinice</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izdaci za nabavu stalnih sredstava i tekući transferi i drugi tekući rashodi nisu Proračunom planirani i knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, prema vrstama i potkategorijama kontnog plana, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog, ovi rashodi i izdaci u iznosu od 1.764.450 KM iskazani su na pozicijama kapitalnih transfera i izdataka za materijal, sitan inventar i usluge; 2. Prihodi su više iskazani za 1.348.182 KM jer su namjenska sredstava priznata kao prihod iako nisu utrošena u predviđene namjene, što je za posljedicu imalo više iskazan financijski rezultat za isti iznos. Također, namjenski prihodi i ranijih godina priznati su iako nisu utrošeni, zbog čega ne možemo potvrditi i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH;

	<p>3. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste i komunalnu infrastrukturu, niti stanovi kojima Grad raspolaže. Pomoćna knjiga stalnih sredstava nije usuglašena sa Glavnom knjigom. Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>4. Obveze po osnovu sudske odluke iz 2022. godine nisu knjigovodstveno evidentirane u razdoblju nastanka poslovnog događaja, što je za posljedicu imalo da su rashodi i obveze podcijenjeni za najmanje 694.162 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Registar proračunskih korisnika nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, a nije uspostavljen ni riznični način poslovanja u skladu sa Zakonom o riznici u FBiH;</p> <p>2. Uz Nacrt proračuna nije sačinjeno obrazloženje, a izmjene i dopune Proračuna nisu izvršene po istom postupku koji se primjenjuje kod donošenja proračuna. Nisu se sačinjavali planovi novčanih tijekova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci u iznosu od najmanje 399.645 KM iznad visine utvrđene u posebnom dijelu Proračuna. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH;</p> <p>3. U povjerenstva za popis imenovani su zaposlenici koji su materijalno ili finansijski zaduženi za sredstva i zaposlenici koji vode knjigovodstvenu evidenciju potraživanja i obveza. U poslovnim knjigama nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim godišnjim popisom za dio stalnih sredstava, potraživanja i obveza, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>4. Plan javnih nabava ne sadrži točne podatke o planiranim postupcima i njihovim procijenjenim vrijednostima. Ugovorima za nabavu izvođenja radova ukupne vrijednosti od 947.275 KM izmijenjeni su uvjeti postavljeni tenderskom dokumentacijom, a prilikom provođenja dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja u iznosu od 288.040 KM nije dokumentirano vođenje pregovora s ponuđačima. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama.</p>
Općina Glamoč	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Primljeni transferi od ostalih razina vlasti u iznosu od 346.118 KM, za koje je utvrđena posebna namjena, nisu realno iskazani s obzirom na to da nisu iskazani u iznosu stvarno utrošenih sredstava, a neutrošeni dio sredstava na kraju godine nije razgraničen. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu;</p> <p>2. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja u iznosu od najmanje 277.654 KM jer potraživanja od fizičkih lica za komunalnu naknadu iz ranijeg razdoblja u iznosu od 174.120 KM nisu iskazana u skladu s načelom pojedinačnog iskazivanja događaja, a najmanje 103.534 KM se odnosi na potraživanja od pravnih lica nad kojima je zaključen stečajni postupak. Dospjela potraživanja nisu preknjižena na sumnjiva i sporna, a nije izvršeno ni usuglašavanje stanja potraživanja kupaca putem izvoda otvorenih stavki. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>3. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava u iznosu od najmanje 2.655.623 KM jer u prethodnim razdobljima ulaganja u lokalne ceste nisu evidentirana kao povećanje stalnih sredstava, a nisu knjigovodstveno evidentirana ni osnivačka ulaganja Općine u javna poduzeća i ustanove. Općina nije uspostavila knjigu kapitalne imovine, a revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenost: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Registar proračunskih korisnika nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, a nije uspostavljen ni riznični način poslovanja, što je obveza utvrđena Zakonom o riznici u FBiH;</p> <p>2. Rashodi i izdaci nisu planirani po izvorima financiranja, Nacrtom proračuna nije planiran raspored proračunskog suficita, a nije pribavljeno ni mišljenje Kantonalnog ministarstva financija. Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova i operativni planovi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o Proračunima u FBiH i Odlukom o izvršenju Proračuna;</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Osnovica za obračun plaće utvrđuje se množenjem boda koji određuje načelnik, sa prosječnim godišnjim brojem radnih sati, i nije utvrđena pisanim aktom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH, kojim je propisano da se utvrđivanje osnovice i boda vrši pregovorima sa reprezentativnim sindikatom i Odlukom Vijeća o izvršenju proračuna za svaku proračunsku godinu, niti je osnovna plaća utvrđena na propisani način; 4. Radno vrijeme u Općini iznosi 40 sati sa uračunatim dnevnim odmorom u tijeku radnog dana. Evidencija o radnom vremenu nije uspostavljena. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu. Zbog toga ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu; 5. Raspodjela tekućih transfera za kulturu i sport, nevladine i omladinske organizacije, vjerske zajednice i mjesne zajednice u iznosu od 93.924 KM izvršena je bez unaprijed utvrđenih, jasno definiranih i mjerljivih kriterija i bez javnog poziva, a većina korisnika nije dostavila izvješće o namjenskom utrošku sredstava. Navedeno nije u skladu sa Odlukom o izvršenju Proračuna i Zakonom o proračunu u FBiH; 6. Godišnji popis nije proveden u cijelosti jer nije izvršen popis novčanih sredstava na deviznom računu, nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; 7. Za nabavu radova za izgradnju sportske dvorane (faza I) prihvaćena je ponuda koja je za 514.800 KM viša od procijenjene vrijednosti, a za nabavu radova za sanaciji zgrade općinske uprave za lot 2 za 106.158 KM. Zapisnici o ocjeni ponuda kod nabave vatrogasnog vozila i kamiona za odvoz smeća ne sadrže analizu ponuda vezanu uz ispunjenje zahtjeva u pogledu opisa predmeta nabave i tehničkih specifikacija, zbog čega ne možemo potvrditi da su ugovori o nabavci ovih vozila u iznosu od 221.130 KM zaključeni na osnovu prihvatljivih ponuda, a za nabave u iznosu od najmanje 80.399 KM nisu provedeni postupci i zaključeni ugovori. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bankovni račun Centra za socijalni rad čiji je osnivač Općinsko vijeće Općine Glamoč je, prema izjavi odgovorne osobe, blokiran. Kako bi se osiguralo obavljanje poslova iz nadležnosti Centra za socijalni rad, Općina je u organ uprave zaposlila dva radnika Centra, iako ova radna mjesta nisu sistematizirana Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji službi za upravu u jedinstvenom općinskom organu uprave Općine Glamoč, te vrši plaćanje tekućih troškova poslovanja Centra. Na isti način vrši se plaćanje tekućih troškova poslovanja JP „Komunalac“ d.o.o. Glamoč – u stečaju.
Općina Trnovo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stalna sredstva manje su iskazana za 8.553.678 KM jer nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Pored toga, nije obračunata amortizacija građevinskih objekata i opreme nabavne vrijednosti 3.175.349 KM iskazanih kao sredstva u pripremi, iako su u upotrebi. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programom uređenja gradskog građevinskog zemljišta nije jasno utvrđena namjena korištenja naknada, niti su uspostavljene evidencije njihovog namjenskog utroška, zbog čega se nismo uvjerali da su korištene za propisane namjene i da su preuzete obveze samo u visini raspoloživih sredstava. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH; 2. Na datum bilance nije proveden cjelovit popis sredstava u pripremi i nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 3. Odobrene su izmjene rokova za izvođenje radova za sanaciju lokalnih puteva i hitne intervencije na čišćenju bujičnih vodotoka za ugovore u vrijednosti od 282.359 KM, čime su izmijenjeni uvjeti postavljeni tenderskom dokumentacijom za izbor dobavljača. Vrijednost zaključenog ugovora za izvođenje radova zimske službe je za 12.617 KM veća od procijenjene vrijednosti, te ista ne predstavlja procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme obavještenja o nabavci. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Za pojedine zaposlenike nisu se vodile potpune evidencije o prisustvu na poslu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, a ocjenjivanje rada državnih službenika i namještenika nije izvršeno za 2022. godinu u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Pravilnikom o radnim odnosima.

Grad Bihać	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na poziciji kratkoročnih potraživanja kod JU Zavod za prostorno uređenje iskazana su potraživanja po osnovu komunalne naknade iz ranijeg razdoblja u iznosu od najmanje 3.445.358 KM, za koja nije prezentirana struktura i koja nisu preknjižena na sumnjiva i sporna. Također, nisu knjigovodstveno evidentirana potraživanja, nego samo uplate po osnovu naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od 624.637 KM, zbog čega su ona iskazana u potražnom saldu i neosnovano su umanjila ukupan iznos potraživanja. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu Grada; 2. Na poziciji finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama iskazan je iznos od 1.758.444 KM koji se ne odnosi na potraživanja i obveze iz unutarnjih poslovnih odnosa u okviru organa i organizacija, nego na knjigovodstveno evidentiranje drugih poslovnih događaja JU Centra za socijalni rad. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 3. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer su ulaganja u objekte komunalne i cestovne infrastrukture kod JU Zavod za prostorno uređenje u iznosu od najmanje 8.543.645 KM iskazana na poziciji sredstava u pripremi dulje razdoblje, iako su u upotrebi. Zbog toga nije vršen ni obračun amortizacije, a efekte na finansijska izvješća ne možemo mjeriti. Nije vršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 4. Ne možemo potvrditi kratkoročne plasmane u iznosu od 528.185 KM i dugoročne plasmane u iznosu od 4.865.067 KM s obzirom na to da se odnose na poslovne događaje iz ranijeg razdoblja, za koje Grad ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju; 5. Obveze po osnovu Sporazuma o kreditu i financiranju za Projekt obnove gradskih voda i kanalizacijskih sustava u BiH („KfW“) u iznosu od 3.911.660 KM nisu knjigovodstveno evidentirane, kao ni potraživanje po ustupljenim kreditnim sredstvima od JP „Vodovod“ d.o.o. Bihać. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 6. Izvore sredstava u iznosu od 6.723.293 KM ne možemo potvrditi s obzirom na to da se odnose na poslovne događaje iz ranijeg razdoblja, za koje Grad ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju. <p>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Strateški plan unutarnje revizije i godišnji plan nisu doneseni, niti su poslovi unutarnje revizije obavljani, iako je funkcija unutarnje revizije bila uspostavljena u 2022. godini. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH; 2. Prilikom izrade i planiranja Proračuna nisu se poštovali propisani rokovi. Rashodi i izdaci nisu Proračunom planirani po izvorima financiranja. Odlukom o izvršavanju Proračuna nije uređena detaljna struktura tekućih i kapitalnih transfera i njihovo izvršavanje, a nije sačinjen ni plan kapitalnih izdataka po godinama i izvorima financiranja; 3. Za potraživanja iskazana u okviru Jedinstvenog gradskog organa uprave u iznosu od najmanje 1.760.711 KM nisu poduzete sve zakonom propisane aktivnosti naplate. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH; 4. Nije izvršen cjelovit popis imovine i obveza jer popisom nisu obuhvaćeni zemljište, građevine, stalna sredstava u obliku prava, sredstva u pripremi i potraživanja. Također, popis imovine i obveza nije izvršen u zakonski propisanom roku. Shodno navedenom, godišnji popis imovine i obveza nije izvršen u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Nisu poduzete aktivnosti u skladu s odredbama zaključenih ugovora za najmanje četiri postupka javnih nabava ugovorene vrijednosti 619.237 KM za kašnjenja u slučaju neispunjenja preuzetih obveza dobavljača u utvrđenim rokovima. Tenderska dokumentacija u postupcima javnih nabava ugovorene vrijednosti 85.950 KM nije sačinjena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama.
Općina Ravno	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu donesene vlastite računovodstvene politike, a nisu primijenjene ni Računovodstvene politike za federalne proračunske korisnike i riznicu. Knjigovodstvo se ne vodi u skladu sa analitičkim kontnim planom za proračunske korisnike, a nisu uspostavljene ni obvezne pomoćne knjige. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;

	<ol style="list-style-type: none">2. Kapitalni transferi u iznosu od najmanje 106.287 KM iskazani su na poziciji tekućih transfera, a naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 40.209 KM u okviru izdataka za materijal i usluge. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH;3. Rashodi i izdaci u iznosu od najmanje 489.013 KM, kao i plaće i naknade troškova zaposlenih, nisu evidentirani niti priznati na osnovu nastanka poslovnog događaja, već u momentu plaćanja. Kratkoročne tekuće obveze prema dobavljačima u iznosu od najmanje 346.972 KM nisu knjigovodstveno evidentirane. Navedeno nije u skladu sa računovodstvenim principom modificiranog nastanka događaja i odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH;4. Bilanca stanja ne daje pregled stanja kratkoročnih potraživanja i razgraničenja jer se knjigovodstveno ne evidentiraju u Glavnu knjigu, nisu prezentirane vjerodostojne knjigovodstvene isprave, niti su uspostavljene njihove pomoćne evidencije. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH;5. Ne možemo potvrditi strukturu stalnih sredstava u iznosu od 8.868.571 KM jer se ne vode pomoćne knjige, knjigovodstveno evidentiranje se ne vrši na odgovarajućim kontima, amortizacija je obračunata na cjelokupan iznos sredstava, a ne na pojedinačna sredstva. Stalna sredstva u pripremi u iznosu od 447.615 KM, koja se odnose na projekte vodoopskrbe i rekonstrukcije lokalnih cesta, nisu evidentirana u Glavnoj knjizi. Revalorizacija stalnih sredstava nije izvršena, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH;6. Izvore stalnih sredstava koji su iskazani u iznosu od 8.261.347 KM ne možemo potvrditi jer se stalna sredstva ne evidentiraju na propisani način, a dugoročne obveze po osnovu kredita nisu knjigovodstveno evidentirane na poziciji izvora novčanih sredstava. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima nismo potvrdili jer se rashodi i izdaci ne priznaju u izvještajnom razdoblju na koji se odnose nezavisno o plaćanju. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.
Mišljenje o usklađenost: Negativno	
Osnova za mišljenje	
<ol style="list-style-type: none">1. Općina nije uspostavila registar proračunskih korisnika, niti je uspostavljen riznični sustav poslovanja u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o riznici u FBiH;2. Nisu poduzete aktivnosti na uspostavljanju sustava unutarnjih kontrola zasnovanog na COSO modelu. Koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu nije imenovan, a pojedina ključna radna mjesta nisu popunjena. Ne vrši se identifikacija i procjena utjecaja rizika, značajni procesi nisu uređeni pisanim aktima, a pojedini unutarnji akti nisu dosljedno primijenjeni. Ovo je imalo za posljedicu neusklađenost poslovanja sa propisima, što nije u skladu sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u FBiH;3. Nisu poštovani rokovi izrade Proračuna, Nacrt proračuna ne sadrži rashode i izdatke iskazane po izvorima financiranja, a nisu se sačinjavali ni operativni planovi i planovi novčanih tijekova. Stvoreni su rashodi i izdaci preko iznosa odobrenih proračunom. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Odluke o izvršenju Proračuna Općine;4. Korištene su osnovice za obračun plaća u iznosima od 348 KM i 365 KM, što nije u skladu sa Odlukom o izvršenju proračuna Općine, kojom je utvrđeno da osnovica za obračun plaće iznosi 315 KM;5. Odlukom o radnom vremenu definirano je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati tjedno, dok je raspored radnog vremena utvrđen na način da se pauza računa u puno radno vrijeme. Ovo je imalo za posljedicu da radno vrijeme bez pauze traje 37,5 sati, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu. Evidencija o radnom vremenu nije uspostavljena, iako je obveza njenog vođenja utvrđena Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su zaposlenici bili prisutni i obavljali poslove u utvrđenom radnom vremenu;6. Općina nije zaključila ugovore sa korisnicima sredstava tekućih transfera neprofitnim organizacijama kako bi se osigurao nadzor nad namjenskim trošenjem i poduzele aktivnosti povrata novca u slučaju nenamjenskog utroška. Određeni korisnici transfera nisu dostavljali izvješća o namjenskom utrošku te nije izvršen nadzor nad njihovim korištenjem. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o proračunima u FBiH;7. Godišnji popis imovine i obveza nije proveden u cijelosti, jer povjerenstvo za popis u svom izvješću nije konstatiralo stvarno stanje stalnih sredstava i obveza, te nije izvršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	

3.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom razdoblju obavljeno je 28 financijskih revizija, i to: osam zavoda na federalnoj i kantonalnoj razini (šest zavoda za zdravstveno osiguranje, Federalni zavod za zapošljavanje i Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine), 18 javnih ustanova na federalnoj, kantonalnoj i općinskoj razini (11 domova zdravlja, četiri bolnice, dvije službe za zapošljavanje i jedna ustanova iz oblasti pružanja usluga smještaja i ishrane studentima i drugim korisnicima) i dvije federalne agencije. Kod 11 subjekata revizija je obavljena prvi put.

Financijski planovi revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova iznosili su 2.156.524.313 KM. U nastavku je pregled iskazanih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, financijskog rezultata, te obveza u financijskim izvješćima revidiranih subjekata za 2022. godinu:

Tabela 18. Pregled financijskih pokazatelja revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova

Red. br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Financijski rezultat	Obveze na 31. 12. 2022. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	65.130.878	51.653.352	13.477.526	55.618.429
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	214.863.163	230.254.512	-15.391.349	43.281.326
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	132.133.544	128.090.410	4.043.134	14.806.468
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	125.952.658	117.009.243	8.943.415	9.860.876
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	18.267.482	17.421.188	846.294	8.106.454
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	226.282.051	219.938.103	6.343.947	18.991.620
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	306.208.479	300.737.046	5.471.433	32.750.216
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	167.830.259	157.953.621	9.876.638	44.904.385
9.	Služba za upošljavanje Županije Posavske	1.877.312	1.882.509	-5.197	6.295
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“	2.269.016	1.949.409	319.607	272.941
11.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	283.310.784	282.005.513	1.217.240	133.781.514
12.	Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	153.202.296	153.920.253	-744.967	88.574.753
13.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	140.631.600	147.690.727	-7.059.127	244.259.633
14.	Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać	45.554.677	41.566.776	3.987.901	36.603.632
15.	Dom zdravlja Ljubuški	6.277.817	6.224.763	53.054	1.557.773
16.	Dom zdravlja Odžak	3.691.401	3.553.215	124.110	617.358
17.	Dom zdravlja Tomislavgrad	4.751.870	4.641.603	110.267	4.094.739
18.	Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Cazin	9.359.238	9.349.619	9.011	1.570.870
19.	Javna ustanova Dom zdravlja Konjic	5.612.207	5.556.752	55.076	14.266.119

20.	Javna ustanova Dom zdravlja Stari grad Mostar	8.587.921	8.888.680	-303.207	3.877.723
21.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zavidovići	7.349.922	7.315.011	30.744	2.579.112
22.	Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice	12.747.057	13.369.689	-623.824	3.947.375
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak	4.722.585	4.678.795	43.790	1.977.195
24.	Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde	4.410.163	4.398.404	11.200	2.219.600
25.	Dom zdravlja Livno	3.775.954	3.682.289	93.665	2.668.835
26.	Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo	8.465.539	7.927.159	538.380	8.245.161
27.	Financijsko-informatička agencija	5.212.921	4.494.782	718.139	1.574.363
28.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	64.750.358	58.044.860	6.705.498	3.943.257
	UKUPNO	2.033.229.152	1.994.198.283	38.892.398	784.958.022

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima i brojem preporuka za 2022. godinu:

Tabela 19. Pregled danih mišljenja i broja preporuka zavodima, fondovima i agencijama

Red. br.	Revidirani subjekti	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
		o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	Pozitivno	S rezervom	18
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	Pozitivno	S rezervom	12
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	S rezervom	Pozitivno	21
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	S rezervom	S rezervom	27
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	S rezervom	S rezervom	24
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	S rezervom	S rezervom	14
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	S rezervom	Pozitivno	12
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	S rezervom	S rezervom	23
9.	Služba za upošljavanje Županije Posavske	S rezervom	S rezervom	12
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“	S rezervom	Pozitivno	7
11.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	S rezervom	S rezervom	18
12.	Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	S rezervom	S rezervom	33
13.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	S rezervom	S rezervom	25
14.	Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać	S rezervom	S rezervom	23
15.	Dom zdravlja Ljubuški	S rezervom	S rezervom	10
16.	Dom zdravlja Odžak	S rezervom	Negativno	25
17.	Dom zdravlja Tomislavgrad	Negativno	S rezervom	22
18.	Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Cazin	S rezervom	S rezervom	16
19.	Javna ustanova Dom zdravlja Konjic	Negativno	S rezervom	21

20.	Javna ustanova Dom zdravlja Stari grad Mostar	S rezervom	S rezervom	16
21.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zavidovići	S rezervom	S rezervom	11
22.	Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice	S rezervom	S rezervom	19
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak	S rezervom	S rezervom	17
24.	Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde	S rezervom	S rezervom	22
25.	Dom zdravlja Livno	Negativno	S rezervom	23
26.	Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo	S rezervom	Negativno	29
27.	Financijsko-informatička agencija	Pozitivno	Pozitivno	7
28.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	S rezervom	S rezervom	18

U 28 izvješća o financijskoj reviziji zavoda, agencija i javnih ustanova za 2022. godinu dano je ukupno 525 preporuka s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sustava unutarnjih kontrola. U odnosu na prethodnu godinu, kada je dano 380 preporuka u 27 izvješća, značajan je porast danih preporuka, s obzirom na to da je revizija obavljena prvi put kod 11 subjekata.

Napominjemo da su u 19 izvješća, uz dana mišljenja o financijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja, i to u jednom izvješću u kojem je dano pozitivno mišljenje, 16 izvješća u kojima je dano mišljenje s rezervom i dva izvješća u kojima je dano negativno mišljenje.

Također, istaknuta su određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 27 subjekta, od kojih je četiri uz pozitivno mišljenje, 21 uz mišljenje s rezervom i dva uz negativno mišljenje.

3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom zavoda, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se uspostavio sustav financijskog upravljanja i kontrole kako je utvrđeno Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji reguliraju ovu oblast, u dijelu kontrolnog okruženja i upravljanja rizicima, kontrolnih aktivnosti, praćenja i procjene. Nisu sačinjene mape procesa, nije vršeno identificiranje i procjena rizika, niti je uspostavljen Registar rizika. Osim toga, za dio poslovnih procesa nisu sačinjeni unutarnji akti kojima bi se definirala ovlaštenja i odgovornosti, odnosno kako bi se uspostavile kontrolne aktivnosti i smanjili rizici na prihvatljivu razinu.

Donijeti nedostajuće unutarnje akte kojima će se regulirati ključni procesi, sačiniti mapu procesa, utvrditi rizike i sukladno tome donijeti registar rizika, kako to nalaže Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

- Funkcija unutarnje revizije nije uspostavljena sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti funkciju unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

- Jedan broj revidiranih subjekata ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama subjekata.

Osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama.

- Kod dijela revidiranih subjekata vrijednost osnovnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, niti je prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno evidentiranje kapitala.

Utvrđiti činjenično stanje i stvarnu vrijednost osnovnog kapitala s ciljem realnog iskazivanja kapitala u financijskim izvješćima i izvršiti usklađivanje osnovnog kapitala u sudskom registru.

- Kod većeg broja revidiranih subjekata godišnji popis imovine i obveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza i uskladiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Dio županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja vršio je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite na temelju županijskih propisa i akata koji nisu usklađeni sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama.

U suradnji sa županijskim skupštinama/vladama osigurati da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite provodi putem postupaka javne nabave, a ugovori o pružanju usluga zdravstvene zaštite zaključuju s najpovoljnijim ponuđačima, kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

- Kod županijskih zavoda zdravstvenog osiguranja potraživanja, obveze, razgraničeni prihodi, prihodi i rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu evidentirani sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Na propisanim bilančnim pozicijama evidentirati potraživanja, obveze, razgraničene prihode, prihode i rashode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Dio izvanproračunskih fondova nije izvršio revalorizaciju stalnih sredstava, iako je prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%, što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama izvanproračunskih fondova, a za posljedicu je imalo podcijenjena stalna sredstva i izvore sredstava.

Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama.

- Kod dijela zdravstvenih ustanova nije uspostavljen unutarnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Uspostaviti i provoditi unutarnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika sukladno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

- Nisu provođene redovne mjere upravljanja rizikom likvidnosti sukladno Zakonu o financijskom poslovanju, što je dovelo do nepravovremenog izvršavanja novčanih obveza.

Potrebno je da menadžment poduzme aktivnosti na upravljanju rizikom likvidnosti sukladno Zakonu o financijskom poslovanju.

- Nisu dosljedno primijenjene odredbe kolektivnih ugovora prilikom obračuna plaća i naknada, a unutarnji akti koji reguliraju obračun plaća i naknada nisu usklađeni s kolektivnim ugovorima, što je za posljedicu imalo da se obračun plaća i naknada ne vrši sukladno kolektivnim ugovorima.

Unutarnje akte uskladiti s važećim kolektivnim ugovorima i sukladno njima vršiti obračun i isplatu plaća.

- Uspostavljene evidencije o radnom vremenu nisu vođene sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu.

Evidencije o radnom vremenu zaposlenika voditi sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu.

- Nisu dosljedno i točno primijenjene odredbe Konceptualnog okvira za financijsko izvješćivanje, Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja, posebno u dijelu: priznavanja rezerviranja; vršenja procjene i objave značajne neizvjesnosti u vezi stalnosti poslovanja; priznavanja prihoda po temelju doniranih sredstava; priznavanja značajnih iznosa prihoda i rashoda koji se odnose na prethodna razdoblja; vršenja procjene očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja; testiranja umanjenja vrijednosti stalnih sredstava; primjene modela revalorizacije kod mjerenja i priznavanja stalnih sredstava, iako je unutarnjim aktima definirana primjena modela nabavne vrijednosti, ili primjene modela revalorizacije na dio skupine stalnih sredstava; iskazivanja i mjerenja zaliha; priznavanja ulaganja u investicijske nekretnine bez prethodno ispunjenih uvjeta; ne evidentiranja obveza prema Poreznoj upravi FBiH i ne evidentiranja zemljišta u poslovnim knjigama. To je za posljedicu imalo nerealno iskazana sredstva, obveze, prihode, rashode, financijski rezultat tekuće i prethodnih godina.

Dosljedno primjenjivati odredbe Konceptualnog okvira za financijsko izvješćivanje, Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja, s ciljem istinitog i fer izvješćivanja.

- Nepravilnosti u primjeni Zakona o javnim nabavama konstatirane su u sve tri faze ciklusa javnih nabava (planiranje, provođenje postupaka javnih nabava i realizacija ugovora).
 - Najvažniji nalazi iz faze planiranja su: planiranje koje nije zasnovano na realnim potrebama; nedovoljno planirana sredstva za konkretne nabave; Planom nije definirana vrsta postupaka koji se planiraju provesti ili Plan ne sadrži pojedinačno procijenjene vrijednosti nabava; procijenjene vrijednosti navedene u odlukama o pokretanju postupaka ne prate procijenjene vrijednosti iz Plana javnih nabava; Planom nisu obuhvaćeni svi postupci koji su i provedeni.

Planom javnih nabava obuhvatiti sve postupke koji se provode u tijeku godine, sačinjavati ga na temelju realnih potreba i na način da se detaljno planiraju postupci i potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka javne nabave sukladno Zakonu o javnim nabavama.

- Najvažniji nalazi iz faze provođenja postupaka javnih nabava su: nepravovremeno pokretanje postupaka; ne sačinjavanje zapisnika o ocjeni ponuda; dijeljenje predmeta nabave; tehničke specifikacije iz tenderske dokumentacije ne omogućavaju svim ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup u nadmetanju; postupci javnih nabava okončani su izborom dobavljača i zaključivanjem ugovora, iako su cijene svih prihvatljivih ponuda bile znatno više od osiguranih sredstava; postupci javnih nabava su pokrenuti i provedeni, a da prethodno nisu ispunjeni uvjeti za njihovo pokretanje (pokrenuti su prije nego su osigurana financijska sredstva za njihovu realizaciju; provedeni su postupci koji nisu planirani Planom, niti su donesene posebne odluke o pokretanju tih postupaka) i nabava roba i usluga bez primjene procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama.

Nabavu roba, usluga i radova vršiti pravovremeno i sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, a izbor dobavljača i postupke javnih nabava provoditi uz dosljedno poštovanje principa i odredbi Zakona o javnim nabavama.

Tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da omogući jednak i nediskriminirajući pristup svim potencijalnim ponuđačima, sukladno članku 54. Zakona o javnim nabavama.

- Najvažniji nalazi iz faze realizacije ugovora su: nije uspostavljen sustav praćenja realizacije ugovora i nisu poduzimane aktivnosti sukladno odredbama zaključenih ugovora u slučajevima izvršenja obveza dobavljača u ugovorenim rokovima (što više dobiva na značaju u onim slučajevima kada se radi o nepoštovanju ugovorenih obveza/rokova kod dobavljača za koje je ponuđeni rok isporuke imao presudnu ulogu u njihovom izboru).

Uspostaviti sustav praćenja realizacije ugovora i poduzeti aktivnosti sukladno odredbama zaključenih ugovora u slučaju neispunjenja preuzetih obveza dobavljača u utvrđenim rokovima.

- Poslovi iz nadležnosti ne obavljaju se u potpunosti sukladno zakonskim propisima kojima su utvrđeni. Zbog značaja, odnosno iznosa sredstava kojima upravljaju, izdvajamo nalaze utvrđene u dijelu obavljanja poslova iz nadležnosti kod Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine i Operatora za obnovljive izvore energije i efikasne kogeneracije.

Federalni zavod za zapošljavanje

- Sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekta s drugim organizacijama i institucijama realizirana su u iznosu od 41.384.956 KM, što je samo 38% od ukupno planiranih sredstava, te za posljedicu ima smanjenje očekivanih efekata poticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s financijskim planom i ugovorenih obveza po zaključenim ugovorima između Federalnog zavoda, županijskih službi za zapošljavanje i korisnika sredstava, kako bi se što više osiguranih sredstava ekonomično i efikasno realiziralo u godini za koju su osigurana, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

- Objedinjavanje i vođenje zbirnih evidencija u oblasti rada i zapošljavanja nije sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja, niti su poduzimane aktivnosti prema županijskim službama koje nisu integrirane s Jedinstvenim informacijskim sustavom dijelu dostavljanja propisanih evidencija.

Potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda poduzmu sve mjere i aktivnosti u cilju potpune integracije JIS-a sa svih 10 županijskih službi za zapošljavanje.

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine

- Povjerenstva za izdavanje suglasnosti za liječenje osiguranih osoba FBiH nisu primjenjivale Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, niti je obavljena periodična evaluacija terapijskog liječenja pacijenata, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i „Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH“.

Liste čekanja pacijenata voditi na obrascima i sa svim potrebnim podacima, kako je utvrđeno Uputstvom o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koje je donio Upravni odbor.

Vršiti periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti i izvješćivanje o provedenom monitoringu i evaluaciji, u skladu sa „Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH“.

Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju

- Podaci o popunjenosti dinamičkih kvota na internet-stranici nisu redovito ažurirani, što je obveza propisana odredbama Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Zbog raskidanja ugovora sa privilegiranim proizvođačima u 2022. godini došlo je do značajnog smanjenja popunjenosti dinamičkih kvota.

Na internet stranici redovito ažurirati podatke o popunjenosti dinamičkih kvota za svaki tip postrojenja, u skladu sa odredbama Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

- Nije utvrđena metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače, kao ni udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za poticaj, što je obveza propisana Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

Donijeti pravilnik kojim će se utvrditi metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače, kao i udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za poticaj, u skladu sa odredbama Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

- Tijekom 2022. godine nisu rješavani zahtjevi za stjecanje statusa privilegiranog proizvođača, na osnovu prethodno zaključenih predugovora o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora, što nije u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Zakonom o upravnom postupku.

Rješavanje zahtjeva za stjecanje statusa privilegiranih proizvođača vršiti u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku.

- Pasivan odnos osnivača prema zdravstvenim ustanovama, koji se ogleda u neispunjavanju obveza koje osnivači imaju sukladno Zakonu o ustanovama, osnivačkim aktima i Statutu zdravstvenih ustanova (nedonošenje akta o osnivanju zdravstvene ustanove kojim bi se regulirao iznos sredstava za osnivanje i početak rada i način njihovog osiguravanja; nezaključivanje ugovora između osnivača i zdravstvenih ustanova kojim bi se regulirala međusobna prava, obveze i odgovornosti; nepoduzimanje aktivnosti na pokriću iskazanih gubitaka).
- Prijem zaposlenika bez javnog oglašavanja vršen je sukladno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH Vlade FBiH i županijskim uredbama, kojima je omogućen prijem u radni odnos bez javnog oglašavanja.

Tabela 20. Informacije o postupanju po preporukama zavoda, agencija i javnih ustanova

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				
		Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	2	6	11	0	19
	<i>postotak</i>	10%	32%	58%	0%	100%
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	0	0	8	0	8
	<i>postotak</i>	0%	0%	100%	0%	100%
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	5	3	3	0	11
	<i>postotak</i>	46%	27%	27%	0%	100%
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	7	4	3	3	17
	<i>postotak</i>	40%	24%	18%	18%	100%
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	7	4	8	1	20
	<i>postotak</i>	35%	20%	40%	5%	100%
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	16	7	1	0	24
	<i>postotak</i>	67%	29%	4%	0%	100%
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	9	2	4	0	15
	<i>postotak</i>	60%	13%	27%	0%	100%
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	0	3	9	2	14
	<i>postotak</i>	0%	21%	65%	14%	100%
9.	Služba za upošljavanje Županije Posavske	8	2	5	1	16
	<i>postotak</i>	50%	13%	31%	6%	100%
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“	5	1	1	2	9
	<i>postotak</i>	56%	11%	11%	22%	100%
11.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	23	3	4	2	32
	<i>postotak</i>	72%	9%	13%	6%	100%
12.	Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	8	2	8	0	18
	<i>postotak</i>	44%	12%	44%	0%	100%
13.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	10	3	14	0	27
	<i>postotak</i>	37%	11%	52%	0%	100%
14.	Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać	9	7	3	2	21
	<i>postotak</i>	43%	33%	14%	10%	100%
15.	Dom zdravlja Ljubuški	Revizija vršena prvi put				
16.	Dom zdravlja Odžak	Revizija vršena prvi put				
17.	Dom zdravlja Tomislavgrad	Revizija vršena prvi put				
18.	Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Cazin	Revizija vršena prvi put				
19.	Javna ustanova Dom zdravlja Konjic	Revizija vršena prvi put				
20.	Javna ustanova Dom zdravlja Stari grad Mostar	Revizija vršena prvi put				
21.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zavidovići	Revizija vršena prvi put				

22.	Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice	Revizija vršena prvi put				
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak	Revizija vršena prvi put				
24.	Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde	Revizija vršena prvi put				
25.	Dom zdravlja Livno	Revizija vršena prvi put				
26.	Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo	11	2	8	1	22
	<i>postotak</i>	50%	9%	36%	5%	100%
27.	Financijsko-informatička agencija	13	1	3	3	20
	<i>postotak</i>	65%	5%	15%	15%	100%
28.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	18	5	10	4	37
	<i>postotak</i>	49%	14%	27%	10%	100%
UKUPNO		151	55	103	21	330
postotak		46%	17%	31%	6%	100%

Ocjena postupanja po preporukama izvršena je kod svih subjekata, izuzev onih koji su revidirani prvi put (njih 11).

Od ukupno 330 danih preporuka 46% je realizirano, 17% djelomično, a 31% nije realizirano. Za 21 preporuku (6%) nije izvršena ocjena postupanja u najvećoj mjeri zbog toga što su se odnosile na poslovne događaje kojih u revidiranoj godini nije bilo ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su neprovođive.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2022. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Federalni zavod za zapošljavanje	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Isticanje pitanja
	<ul style="list-style-type: none"> Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja na datum bilance iskazan je iznos od 16.004.888 KM, koji se odnosi na dospjela potraživanja iz razdoblja 2001-2013. godine. Iako su poduzimane aktivnosti na povratu ovih plasiranih sredstava, zbog neosiguranja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita, u skladu sa zaključenim ugovorima, i nepravovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava. Dugoročna potraživanja po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za dane komisione kredite iz prethodnog razdoblja, na datum bilance iskazana su u iznosu od 20.326.976 KM. Iako su banke i Federalni zavod u prethodnom razdoblju i tijekom 2022. godine poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava i knjigovodstvenom otpisu nenaplativih potraživanja, neizvjesna je naplata ovih potraživanja, s obzirom na to da je veći dio ocijenjen kao trajno nenaplativ.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Osnova za mišljenje
	<ol style="list-style-type: none"> Sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekta s drugim organizacijama i institucijama realizirana su u iznosu od 41.384.956 KM, što je samo 38% od ukupno planiranih sredstava, te za posljedicu ima smanjenje očekivanih efekata poticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti. Navedeno nije u skladu s člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH. Nije izvršen sveobuhvatan popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, kao ni usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem ovih razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Objedinjavanje i vođenje zbirnih evidencija u oblasti rada i zapošljavanja nije u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, niti su poduzimane aktivnosti prema kantonalnim službama koje nisu integrirane s Jedinstvenim informacijskim sustavom u dijelu dostavljanja propisanih evidencija.

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Preuzete su obveze za lijekove i potrošni materijal, kao i liječenje u inozemstvu, iznad visine utvrđene u posebnom dijelu Financijskog plana za 2022. godinu u iznosu od 11.288.501 KM, što nije u skladu sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH. 2. Povjerenstva za izdavanje suglasnosti za liječenje osiguranih osoba FBiH nisu primjenjivale Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, niti je obavljena periodična evaluacija terapijskog liječenja pacijenata, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i „Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH“. 3. Plan javnih nabava lijekova koji se financiraju iz sredstava Fonda solidarnosti nije sačinjen uz jasno definiranje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabava, čime nije osigurano transparentno provođenje javnih nabava, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iako je Zavod poduzeo aktivnosti prema nadležnom ministarstvu, Federalnom ministarstvu financija i Vladi FBiH vezano za osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Proračuna FBiH za financiranje Fonda solidarnosti, u 2022. godini nisu osigurana sredstva za njegovo financiranje u zakonom propisanom iznosu. Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje ostvareni su u iznosu od 177.314.360 KM, dok su prihodi iz Proračuna FBiH iznosili 28.500.000 KM, što predstavlja samo 16% sredstava koja su se trebala uplatiti iz Proračuna FBiH u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju. • Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca, što nije u skladu s člankom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno može imati za posljedicu nerješavanje problema iz nadležnosti Zavoda.
Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati na osnovu nastanka poslovnog događaja, što je propisano člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su rashodi precijenjeni za 1.089.691 KM. Osim toga, nisu evidentirana potraživanja i obveze po istom osnovu, zbog čega su obveze podcijenjene za 1.689.375 KM, a potraživanja za 93.161 KM, što nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu šest poslovnih prostora čija je nabavna vrijednost u Bilanci stanja na 31. 12. 2022. godine iskazana u iznosu od 736.508 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, a korištenje pauze i prekid rada se ne evidentiraju, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. • Na području Srednjobosanskog kantona postupak ugovaranja usluga zdravstvene zaštite se ne provodi u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže uređuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, zbog toga što je Vlada Srednjobosanskog kantona Zaključcima odložila primjenu Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava u FBiH. To je imalo za posljedicu i neprovođenje kontrole i praćenja ugovorenih zdravstvenih usluga kako je predviđeno Jedinstvenom metodologijom. • Nisu stečeni uvjeti da Zavod sačinjava Program zdravstvene zaštite s obzirom na to da Plan i program mjera zdravstvene zaštite na području Srednjobosanskog kantona, koji se utvrđuje na prijedlog Zavoda za javno zdravstvo, nije donio nadležni ministar zdravstva, te da na području kantona nije u primjeni Jedinstvena metodologija kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.
Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

kantona	<p>1. Rashodi i prihodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati u skladu s člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja, a prihodi u onom razdoblju kada su mjerljivi i raspoloživi. To je za posljedicu imalo precijenjene rashode u iznosu od 2.866.195 KM i prihode u iznosu od 1.734.203 KM.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 651.653 KM sadašnje vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Stvoreni su rashodi, odnosno preuzete obveze iznad sredstava odobrenih Financijskim planom za 2022. godinu u ukupnom iznosu od 4.314.423 KM (od kojih su najznačajniji troškovi lijekova sa esencijalne liste lijekova 1.530.552 KM, naknade za bolovanja preko 42 dana 1.152.670 KM i naknade za prijevoz pacijenata izvan kantona 1.103.418 KM). To nije u skladu sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Odlukom o načinu izvršavanja financijskog plana za 2022. godinu i Odlukom o načinu izvršavanja Rebalansa Financijskog plana za 2022. godinu.</p> <p>2. Popis potraživanja i obveza po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i obveza prema dobavljačima, kao i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme sedam zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos koju je donijela Vlada Unsko-sanskog kantona, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, a što nije u skladu sa Zakonom o radu. Ravnatelj Zavoda u posljednjih nekoliko godina više puta su imenovani i razriješeni dužnosti po osnovu odluka o imenovanju ili razrješenju koje je donijela Vlada Unsko-sanskog kantona ili na vlastiti zahtjev ravnatelja za razrješenjem. Navedeno je imalo utjecaja na funkcioniranje i rad Zavoda, uzimajući u obzir nadležnosti ravnatelja utvrđene Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda. Naknade za regres za godišnji odmor i vjerske praznike u iznosu od 61.517 KM isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Zavod financira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, isplata naknada u navedenim iznosima nije primjerena. Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prihodi i rashodi po temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja, a prihodi u onom razdoblju kada su mjerljivi i raspoloživi. To je za posljedicu imalo precijenjene rashode za 507.926 KM i prihode za 104.051 KM. Osim toga, zbog međusobnog prebijanja obveza i potraživanja po temelju paušalnih naknada, podcijenjene su obveze, potraživanja i razgraničeni prihodi za 178.646 KM, što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prilikom sačinjavanja i donošenja Financijskog plana nisu ispoštovani rokovi, nisu sačinjavani godišnji i kvartalni planovi novčanih tijekova, niti su planirana odgovarajuća sredstva za pokriće akumuliranog deficita, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Također, sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju nisu planirana i izdvojena sredstva pričuve.</p> <p>2. Zavod nije učinio javno dostupnim Naputak o uvjetima i načinu dodjele jednokratne novčane pomoći sa granta za pomoć pojedincima, na temelju kojega se mogu ostvariti jednokratne novčane pomoći za teška oboljenja. Zbog navedenoga nije osigurana transparentnost i pravo na zaštitu svim osiguranim osobama sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti. Također, nije se moglo utvrditi na koji način su odobrena sredstva jednokratne novčane pomoći po pojedinačnim zahtjevima.</p>

	<p>3. Popis potraživanja i obveza, te usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i obveza nije izvršeno sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da kod zaposlenika nije iskazano vrijeme početka i kraja radnog dana, kao i vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.• Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite obavljeno je putem javnog poziva prema zdravstvenim ustanovama na temelju Odluke Vlade Županije Posavske o osnovama za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnicima. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije sukladan članku 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama.• Nije prezentirano na koji način je Upravno vijeće utvrdilo maksimalni iznos do kojega Zavod financira ili sufinancira ortopedska i druga pomagala, a koji je utvrđen na temelju članka 19. Statuta „Odlukom o listi ortopedskih i drugih pomagala koja se financiraju ili sufinanciraju iz sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Županije Posavske“.
<p>Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati u skladu s člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja, a prihodi u onom razdoblju kada su mjerljivi i raspoloživi. To je za posljedicu imalo podcijenjene rashode u iznosu od 342.581 KM i prihode u iznosu od 339.448 KM. Također, nisu evidentirani razgraničeni prihodi u visini iskazanih potraživanja, što je za posljedicu imalo podcijenjene razgraničene prihode na datum bilance za 901.135 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za dvije garaže, koje su iskazane u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 10.960 KM neto knjigovodstvene vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Pravilnik o radu nije usuglašen s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona u dijelu utvrđivanja uvećanja osnovne plaće za ravnatelja, pomoćnika ravnatelja i rukovodeće zaposlenike, što je imalo za posljedicu da se obračun plaće za ove zaposlenike nije vršio u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, odnosno isplatu većih iznosa u odnosu na prava predviđena ovim propisima.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Vlada Zeničko-dobojskog kantona donijela je Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu. Ovom Uredbom omogućen je prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja u Zavodu za vrijeme dok je na snazi Naredba o proglašenju epidemije zarazne bolesti COVID-19 na teritoriji FBiH, a da pri tome nije utvrđeno da li se izuzetak odnosi na prijem na određeno ili neodređeno vrijeme. Osim toga, Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja ako se radi o poslovima koji ne trpe odlaganje na određeno vrijeme, a najdulje do 120 dana sa istim izvršiocem, u kojem razdoblju se mora okončati procedura prijema u radni odnos. Zavod je po ovom osnovu u tijeku 2022. godine primio u radni odnos na određeno vrijeme, a najdulje do 120 dana, ukupno šest zaposlenika.• Upravni odbor Zavoda je zaključio ugovor o radu s ravnateljem, kojim je utvrđeno da će ravnatelju, ukoliko bude smijenjen prije isteka mandatnog razdoblja na koji je imenovan, biti isplaćene sve neto plaće do kraja predviđenog mandatnog razdoblja, što nije u skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika Zavoda i Pravilnikom o radu.• Nije pribavljena prethodna suglasnost Zeničko-dobojskog kantona prije potpisivanja Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavca i radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i njegovih izmjena i dopuna, između Zavoda i Sindikalne organizacije službenika Zavoda, što je bila obveza u skladu s člankom 138. Zakona o radu.

	<ul style="list-style-type: none"> Odluka Vlade Zeničko-dobojskog kantona o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova nije usklađena sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH u dijelu provođenja programa zdravstvene zaštite na osnovu dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga putem javne nabave i nagradnog plaćanja timovima obiteljske medicine na osnovu ostvarenih rezultata rada.
Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati na osnovu nastanka poslovnog događaja, što je propisano člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su na datum bilance obveze podcijenjene za 2.495.144 KM, od čega se na 2022. godinu odnosi 456.675 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vlada Kantona je donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu. Ovom Uredbom omogućen je prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja na određeno vrijeme najdulje do šest mjeseci, jednokratno u tijeku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto, i na određeno vrijeme najdalje do 12 mjeseci ukupno za konkretno radno mjesto za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u Kantonu, kao i za vrijeme izvanrednog stanja u FBiH koje proglašuje nadležne institucije. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu. Zavod je u tijeku 2022. godine primio u radni odnos na određeno vrijeme 31 zaposlenika u skladu sa odredbama Uredbe. Zavod je u 2022. godini financirao kapitalne izdatke po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti, iako je financiranje ovakvih izdataka u zdravstvu isključiva obveza osnivača u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.
Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani niti priznati na osnovu nastanka poslovnog događaja, što je propisano člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su rashodi precijenjeni za 290.730 KM. Osim toga, nisu evidentirane obveze po istom osnovu koje se odnose na 2022. godinu, zbog čega su obveze podcijenjene za 1.759.193 KM, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. Stalna sredstva na datum bilance podcijenjena su za 1.524.598 KM s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, iako je, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena proizvođača industrijskih proizvoda u 2022. godini iznosio 17,4%. Navedeno nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika Zavoda, kojima je propisano da se revalorizacija vrši ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više, kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovne prostore koje koristi u Čitluku i Čapljini, koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 174.323 KM neto knjigovodstvene vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije sačinjeno godišnje izvješće o radu Zavoda za 2022. u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Zavod nije primjenjivao Naredbu federalnog ministra zdravstva o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH i Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanja ugovora sa zdravstvenim ustanovama prilikom određivanja pripadajućih sredstava i ugovaranja obavljanja zdravstvenih usluga na području Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2022. godinu, kao i za dodatno odobrena sredstva zdravstvenim ustanovama u ukupnom iznosu od 13.000.000 KM. Navedeno nije u skladu s člankom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člankom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

	<p>3. Nije sačinjen plan i program redovnih kontrola za 2022. godinu, zbog čega nije vršeno praćenje i kontrola izvršenja rashoda zdravstvene zaštite ukupne vrijednosti 134.998.121 KM u skladu s Pravilnikom o načinu provođenja nadzora i kontrole i zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.</p> <p>4. Popis potraživanja, kratkoročnih obveza, kratkoročnih razgraničenja i izvanbilančne evidencije nije izvršen, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona je 9. 12. 2022. godine privremeno imenovala Anu Vidačak za ravnateljicu Zavoda, do okončanja postupka izbora i imenovanja ravnatelja, a najdulje na razdoblje do tri mjeseca. Nakon njenog imenovanja, Upravni odbor nije zaključio novi ugovor o radu s privremeno imenovanom ravnateljicom, koja je zaposlenica Zavoda na radnom mjestu savjetnika za zdravstveno osiguranje. Nakon isteka razdoblja do tri mjeseca, Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona nije imenovala ravnatelja Zavoda.• Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazano identično dnevno radno vrijeme u trajanju od 7 h i 30 minuta, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.• Nisu stečeni uvjeti da Zavod sačini program zdravstvene zaštite s obzirom na to da plan i program mjera zdravstvene zaštite na području Hercegovačko-neretvanskog kantona, koji se utvrđuje na prijedlog Zavoda za javno zdravstvo, nije donio nadležni ministar zdravstva.• Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite izvršeno je na osnovu Smjernica Upravnog odbora za obračun sredstava za financiranje usluga zdravstvene zaštite u Hercegovačko-neretvanskom kantonu i Odluke Upravnog odbora o izboru zdravstvenih ustanova s kojim će Zavod zaključiti ugovor o pružanju zdravstvenih usluga za 2022. godinu, na koju je Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona dalo suglasnost u skladu s Odlukom Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama koje osiguravaju usluge zdravstvene zaštite, a financiraju se iz sredstava Zavoda. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona nije u skladu s člankom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama.• Zavod financira kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove po osnovu obveza koje je preuzeo i izmiruje od Hercegovačko-neretvanskog kantona (kredit Saudijskog fonda za razvitak i kredit Export-import banke Republike Koreje), iako je financiranje ovakvih ulaganja u zdravstvo isključiva obveza osnivača.
<p>Služba za upošljavanje Županije Posavske</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Vrijednost stalnih sredstava manje je iskazana za 86.905 KM jer nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Za poslovni prostor iskazan u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 112.316 KM sadašnje vrijednosti Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prijedlog financijskog plana nije dostavljen nadležnom Ministarstvu na daljnju proceduru usvajanja, niti je sačinjen dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2022. – 2024. godine. To nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH.</p> <p>2. Nije obavljan monitoring, evaluacija i izvješćivanje o realizaciji programa sufinanciranja zapošljavanja, kako je utvrđeno zaključenim sporazumima o financiranju i realizaciji programa sa Federalnim zavodom za zapošljavanje.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Upravni odbor od 14. 7. 2022. godine nije djelovao u punom sazivu od pet članova u skladu sa Statutom, s obzirom na to da je jedan član razriješen, a da Vlada Županije Posavske nije imenovala novog člana Upravnog odbora.• Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, kao i vrijeme korištenja pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.

	<ul style="list-style-type: none"> Naknade po osnovu rada zaposlenicima za regres u iznosu od 8.902 KM i toplog obroka u iznosu od 2.562 KM isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Služba najvećim dijelom financira iz uplate doprinosa za zapošljavanje, smatramo da isplata regresa i toplog obroka iznad propisanog neoporezivog iznosa nije primjerena. Od 3.891 nezaposlene osobe na području Županije Posavske na 31. 12. 2022. godine njih 1.029 nije imalo plaćeno zdravstveno osiguranje Službe i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je posljedica primjene članka 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članka 3.b točka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovitog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.
Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Vrijednost stalnih sredstava manje je iskazana za 61.578 KM jer nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjoj razini iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da se evidentiraju podaci o prisutnosti na poslu, odnosno evidencije ne sadrže podatke o vremenu početka i kraja radnog dana, prekidima, niti korištenju pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Skrećemo pažnju na način obračuna i isplate regresa zaposlenicima u iznosu od 11.217 KM, koji je isplaćen iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa i na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Služba najvećim dijelom financira iz uplate doprinosa za zapošljavanje, smatramo da isplata regresa u navedenom iznosu nije primjerena. Također, skrećemo pažnju na to da je, u skladu s odredbama Pravilnika o radu Službe, regres obračunat i isplaćen u visini od 70% plaće svakog zaposlenika ili u iznosu prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, ako je to za radnika povoljnije. Smatramo da to nije primjereno budući da se radi o naknadama troškova zaposlenih koje bi svaki zaposlenik trebao ostvariti u istom iznosu. Od 2.901 nezaposlene osobe na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, u prosincu 2022. godine čak 1.331 nije imala plaćeno zdravstveno osiguranje Službe i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je posljedica primjene članka 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članka 3.b. točka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovitog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.
Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 302.879.825 KM jer je na datum bilance vršena procjena nadoknadive vrijednosti za građevinske objekte, čiji efekti nisu knjigovodstveno evidentirani. Također, na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost ostalih stalnih sredstava umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva. To nije u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na finansijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti. Zalihe su na datum bilance precijenjene za 9.434.141 KM jer su u knjigovodstvenoj evidenciji iskazane zalihe tuđe robe, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vrijednost osnovnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u finansijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 234.531.475 KM, dok u sudskom registru nije upisan kapital. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>

	<p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Plan javnih nabava za 2022. godinu nije sačinjen na način da se planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka predviđenih Zakonom o javnim nabavama, čime nije osigurano transparentno provođenje javnih nabava. Za otvorene postupke koje je provodila Klinička apoteka nisu sačinjavani zapisnici o ocjeni ponuda. Izvršeno je dijeljenje postupka javne nabave lijekova, reagenasa, medicinskog potrošnog materijala i medicinske opreme u iznosu od 467.404 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod većine zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, kao i pauza u tijeku rada bez informacije o razdoblju korištenja, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Akt o osnivanju zdravstvene ustanove kojim bi se regulirao iznos sredstava za osnivanje i početak rada i način njihovog osiguravanja nisu donijeli osnivači Kliničkog centra. Također, osnivači su imali obvezu da zaključe ugovor kojim bi se regulirala međusobna prava, obveze i odgovornosti, koji do okončanja ove revizije nije zaključen. Odluke o preuzimanju osnivačkih prava nad Kliničkim centrom donijela su samo dva osnivača: FBiH i Kanton Sarajevo, dok su suglasnost na Statut dali samo sljedeći osnivači: FBiH, Unsko-sanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton i Zeničko-dobojski kanton. Sve skupa ukazuje na to da između osnivača ne postoji usuglašen stav po pitanju statusa Kliničkog centra, i nije u skladu sa Zakonom o ustanovama, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom.
<p>Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 85.152.475 KM jer je njihova vrijednost uvećana po osnovu primjene modela revalorizacije, iako je unutarnjim aktima utvrđeno da se sredstva vode po trošku nabave. To nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Također, na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na financijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti.</p> <p>2. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 1.769.332 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu ima podcijenjene rashode, što je imalo utjecaja i na financijski rezultat.</p> <p>3. Odgođeni prihodi podcijenjeni su za 4.512.616 KM s obzirom na to da je na teret odgođenih prihoda evidentiran iznos od 4.833.333 KM po osnovu sredstava financijske konsolidacije koji je trebalo evidentirati u korist aktivnih vremenskih razgraničenja. Pored navedenog, na poziciji odgođenog prihoda priznato je 320.717 KM koji se odnose na rezerviranja po sudskim sporovima koji su okončani, a obveze izmirene. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina.</p> <p>4. Prilikom sastavljanja godišnjih financijskih izvješća Bolnica nije izvršila procjenu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupila u skladu s točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća. Na 31. 12. 2022. godine akumulirani gubitak do visine kapitala iz ranijeg razdoblja iznosio je 46.922.564 KM, ukupne obveze 88.574.753 KM, od čega se na kratkoročne obveze odnosi 63.190.865 KM, dok je tekuća imovina iznosila 34.397.992 KM. Navedeno ukazuje na to da Bolnica tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Bolnice da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u financijskim izvješćima.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Bolnica ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu na najvećem dijelu zemljišta i nekretnina na području kompleksa Gradina i Kreka, kao i četiri stana koja su evidentirana u poslovnim knjigama Bolnice. Istovremeno, u ZK izvancima navedena su zemljišta i građevinski objekti koji se vode kao vlasništvo Bolnice, a koji nisu evidentirani u poslovnim knjigama. Vrijednost osnovnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u financijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 61.917.709 KM, dok u sudskom registru nije upisan kapital. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>

	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Pravilnik o plaćama Bolnice nije usklađen sa odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području Tuzlanskog kantona u dijelu obračuna stimulacija zaposlenicima, što je imalo za posledicu isplate stimulacija koje nisu u skladu s Kolektivnim ugovorom, a koje nisu ni dokumentirane. Obračun i isplata plaće za pomoćnike ravnatelja vršen je na osnovu odluka Upravnog odbora, što je imalo za posledicu ostvarivanje plaće u većem iznosu. Zbog navedenog, obračun plaća za pomoćnike ravnatelja i obračun stimulacija zaposlenicima nije izvršen u skladu s Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području Tuzlanskog kantona. Evidencije o radnom vremenu nisu vođene u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažiranim na radu u dijelu vremena odlaska i dolaska na posao, prekida rada, obavljanja dežurstva, rada po pozivu, pripravnosti i dr., niti su sadržavale podatke o prekovremenom radu za koje je utvrđeno da se obračunava i isplaćuje. U određenim slučajevima prekovremeni rad je iskazan preko fonda sati dozvoljenog Zakonom o radu. Također, zaposlenici Bolnice su na mjesečnoj razini obavljali znatno veći broj radnih sati redovitog rada uključujući i dežurstva. To nije u skladu s odredbama Zakona o radu i Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području Tuzlanskog kantona. Nisu provedene redovne mjere upravljanja rizikom likvidnosti shodno Zakonu o finansijskom poslovanju, što je dovelo do nepravovremenog izvršavanja novčanih obveza. Na 31. 12. 2022. godine obveze prema dobavljačima iznosile su 46.088.402 KM. Popis imovine i obveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, s obzirom na to da nije izvršen popis zemljišta, građevinskih objekata, dijela opreme i inventara, potraživanja i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza. Plan javnih nabava nije sačinjen na način da sadrži sve elemente utvrđene Pravilnikom o javnim nabavama Bolnice i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabava, čime nije osigurano transparentno provođenje javnih nabava. Izravni postupci su pokretani, a da nisu bili planirani Planom javnih nabava, niti su donesene posebne odluke o pokretanju postupka za nabave ugovorene u najmanjem iznosu od 447.460 KM. Izvršeno je dijeljenje postupaka nabava prehrambenih proizvoda, reagenasa i servisa medicinskih aparata i opreme. Prilikom nabava lijekova i medicinskog potrošnog materijala ostvaren je promet veći od vrijednosti na koje su zaključeni okvirni sporazumi sa dobavljačima i vršene su nabave u razdoblju između zaključivanja dva okvirna sporazuma, odnosno bez ugovora ili zaključenog okvirnog sporazuma. Izvršene su nabave održavanja i popravke opreme dijelovima koji nisu bili predmet tenderske dokumentacije, niti okvirnog sporazuma. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Bolnica je prethodnih godina, kao i najveći dio 2022. godine, funkcionirala bez Nadzornog odbora koji je Vlada FBiH imenovala Rješenjem od 8. 12. 2022. godine. Poslovi koji su u nadležnosti Nadzornog odbora u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom tijekom 2022. godine nisu obavljani. Osim toga, Bolnicom od 25. 5. 2022. godine rukovodi vršitelj dužnosti ravnatelja do imenovanja ravnatelja, a najdulje do šest mjeseci. Do okončanja revizije ravnatelj nije imenovan, što nije u skladu s člankom 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme 155 zaposlenika, od čega je 110 medicinski kadar, po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH Vlade FBiH, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu. Akt o osnivanju zdravstvene ustanove kojim bi se regulirao iznos sredstava za osnivanje i početak rada i način njihovog osiguravanja nisu donijeli osnivači Bolnice. Također, osnivači su imali obvezu da zaključe ugovor kojim bi se regulirala međusobna prava, obveze i odgovornosti, koji do okončanja ove revizije nije zaključen. To nije u skladu sa Zakonom o ustanovama, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom, a ukazuje i na to da između osnivača ne postoji usuglašen stav po pitanju statusa Bolnice. <p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p>
--	--

Sveučilišna klinička bolnica Mostar	<p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 118.116.328 KM jer na datum bilance nisu evidentirana zemljišta u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Također, na datum bilance nije izvršena procjena nadoknadiive vrijednosti za stalna sredstva shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na financijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti. 2. Nisu izvršena rezerviranja po osnovu radnih sporova i sporova za naknadu štete koji su u tijeku u iznosu od 670.880 KM u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. To može imati za posljedicu da su rashodi i obveze podcijenjeni za 670.880 KM, što je imalo utjecaja i na financijski rezultat. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravilnik o radu nije usklađen s važećim kolektivnim ugovorima u dijelu obračuna plaća deficitarnom kadru, što je za posljedicu imalo da se obračun plaća deficitarnom kadru ne vrši u skladu s odredbama važećih kolektivnih ugovora. Po ovom osnovu izvršeno je uvećanje plaća deficitarnom kadru u bruto iznosu od 337.682 KM. 2. Nije osigurana transparentnost prilikom angažmana na sistematizirana radna mjesta kako nalažu Zakon o radu i Pravilnik o radu Bolnice, s obzirom na to da je izvršen angažman na osnovu ugovora o djelu u neto iznosu od 281.018 KM i na osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima u neto iznosu od 724.220 KM. 3. Uz isplate neto plaća zaposlenicima za 2022. godinu nisu uplaćene obveze za pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 29.255.009 KM, što sa obvezama iz prethodnog razdoblja iznosi 81.072.943 KM. To nije u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima i Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa. 4. Nisu provedene redovne mjere upravljanja rizikom likvidnosti shodno Zakonu o financijskom poslovanju, što je dovelo do nepravovremenog izvršavanja novčanih obveza. Na 31. 12. 2022. godine obveze prema dobavljačima iznosile su 89.103.266 KM. 5. Nije izvršeno usuglašavanje obveza po osnovu poreza i doprinosa, pripadajućih naknada i troškova prinudne naplate sa Poreznom upravom FBiH, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na 31. 12. 2022. godine u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. 6. Plan javnih nabava i izmjene i dopune Plana nisu sačinjeni na način da se osigura transparentno provođenje javnih nabava. Nabava lijekova, potrošnog materijala i sredstava za higijenu u iznosu od 10.477.094 KM izvršena je bez provođenja propisanih procedura javnih nabava i zaključenih ugovora, a izvršeno je i dijeljenje postupaka javnih nabava namještaja, EKG uređaja i katetera. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme 102 zaposlenika, od čega su 52 zaposlenika medicinski kadar, po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH Vlade FBiH, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, a što nije u skladu sa Zakonom o radu. • Bolnica je u razdoblju od 15. 7. 2018. do 14. 12. 2022. godine funkcionirala bez Nadzornog odbora, kada je Vlada FBiH Rješenjem od 14. 12. 2022. godine imenovala novi Nadzorni odbor, zbog čega Nadzorni odbor tijekom 2022. godine nije obavljao poslove koje su mu Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom dani u nadležnost. • Bolnica osiguranicima sa područja Hercegovačko-neretvanskog kantona i Zapadnohercegovačke županije kontinuirano pruža usluge iznad visine vrijednosti ugovorenih sredstava. Po osnovu zaključenih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga za 2022. godinu sa zavodima zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona i Zapadnohercegovačke županije naplaćeno je 82.142.704 KM, dok je vrijednost pruženih zdravstvenih usluga iznosila 88.057.478 KM. U razdoblju od 2017. do 2022. godine Bolnica je osiguranicima ovih zavoda pružila zdravstvenih usluga više za 32.755.801 KM u odnosu na vrijednost ugovorenih usluga. • Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i pauza u tijeku rada bez informacije o razdoblju korištenja, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> Akt o osnivanju zdravstvene ustanove kojim bi se regulirao iznos sredstava za osnivanje i početak rada i način njihovog osiguravanja nisu donijeli osnivači Bolnice. Također, osnivači su imali obvezu da zaključe ugovor kojim bi se regulirala međusobna prava, obveze i odgovornosti, koji do okončanja revizije nije zaključen. Već dulje razdoblje ostvaruje se negativan financijski rezultat, koji na 31. 12. 2022. godine iznosi ukupno 93.466.870 KM, dok istovremeno Bolnica nema iskazan vlasnički kapital, jer udio u vlasništvu, prava i obveze koje proizlaze iz suosnivačkog udjela nisu utvrđeni.
Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 1.361.268 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu ima podcijenjene rashode, što je imalo utjecaja i na financijski rezultat. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vrijednost osnovnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u financijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 18.058.830 KM, dok u sudskom registru nije upisan kapital. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Stimulacije zaposlenicima u bruto iznosu od 223.740 KM po osnovu posebnog angažiranja i ostvarenih ušteta Ustanove, prilikom obavljanja poslova i radnih zadataka iz radnog odnosa, nisu isplaćene u skladu s Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na teritoriji Unsko-sanskog kantona. Popis potraživanja od kupaca, obveza prema dobavljačima i kapitala nije izvršen, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Naknadno odobrene četiri nabave u iznosu od 2.042.594 KM, koje su realizirane u vrijednosti od 1.976.960 KM, nisu predviđene u Planu nabava, niti su za njih donesene posebne odluke o pokretanju postupaka. Izvršeno je i dijeljenje postupaka javnih nabava usluga servisiranja medicinske i druge opreme, lijekova, dijelova za medicinsku opremu, štamparskog materijala i elektromaterijala. To nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme 46 zaposlenika, od čega su 44 zaposlenika medicinski kadar, po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos Vlade Unsko-sanskog kantona, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, a što nije u skladu sa Zakonom o radu. Vođenje evidencija o radnom vremenu za dio zaposlenika vrši se na način da se evidentiraju podaci o prisutnosti na poslu i ukupnom radnom vremenu, bez podataka o vremenu početka i kraja radnog dana, prekidima i korištenju pauze, a za dio zaposlenika na način da je iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, bez podataka o korištenju pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
Dom zdravlja Ljubuški	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zemljišta od 986.503 KM s obzirom na to da je izvršeno uvećanje vrijednosti zemljišta u korist revalorizacijskih rezervi i kapitala, iako unutarnjim aktom nije definiran model mjerenja zemljišta nakon početnog priznavanja. To nije u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Efekte na financijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije proveden sveobuhvatan popis kapitala, obveza i odgođenih prihoda, kao ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Nisu poduzete aktivnosti u skladu s odredbama zaključenih ugovora koje se odnose na obračun ugovorenih penala za kašnjenja u slučaju neispunjenja preuzetih obveza dobavljača u utvrđenim rokovima. To ukazuje da nije osigurano praćenje izvršenja obveza dobavljača prilikom nabave roba i usluga u vrijednosti od 118.030 KM u skladu sa ugovorima zaključenim na osnovu Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zakon o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke nije usklađen sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u dijelu kojim je definirano da ravnatelj zdravstvene ustanove mora imati znanje o zdravstvenom menadžmentu koje se dokazuje certifikatom o obavljenoj edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta, odnosno završenom specijalizacijom ili postdiplomskim studijem iz zdravstvenog menadžmenta. • Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme sedam zaposlenika bez provedene procedure javnog oglašavanja, a po osnovu Zakona o radu Županije Zapadnohercegovačke, kojim nije reguliran način prijema kod zapošljavanja na određeno ili neodređeno radno vrijeme, a što nije u skladu sa federalnim Zakonom o radu. • Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
Dom zdravlja Odžak	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prihodi za 2022. godinu precijenjeni su za 133.355 KM jer su priznati u cijelosti iako se radi o doniranim sredstvima koja je trebalo evidentirati na odloženim prihodima shodno odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Navedeno ima za posljedicu precijenjene prihode i financijski rezultat za 2022. godinu, i podcijenjene odložene prihode. 2. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava jer na datum bilance nisu evidentirana zemljišta u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno za posljedicu ima podcijenjeno imovinu i kapital, a efekte na financijska izvješća nije moguće procijeniti. 3. Ne možemo potvrditi vrijednost zaliha iskazanih u iznosu od 82.099 KM jer je prilikom nabave sirovina i materijala vršeno priznavanje rashoda razdoblja bez zaduživanja zaliha, iako nije došlo do stvarnog utroška, a knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih rabata za robu u iznosu od 32.831 KM priznato je kao prihod razdoblja, što nije u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe. Također, nije uspostavljeno materijalno knjigovodstvo zaliha, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2022. godine je iznosio 0,69, što ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima (424.982 KM) nije u mogućnosti izmiriti tekuće obveze (617.358 KM). • Vrijednost osnovnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u financijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 2.334.556 KM, a u Rješenju o upisu u sudski registar u iznosu od 3.662.192 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljen unutarnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika, što je obveza u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Županije Posavske. 2. Evidencije o radnom vremenu nisu vođene u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu, a obračun plaća je vršen na temelju sustavno podešenog mjesečnog fonda sati od 165 h. Zaposlenicima je izvršeno uvećanje osnovne plaće koje nije u skladu sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u djelatnosti zdravstva na teritoriji Županije Posavske. Također, obračun plaće ravnatelja nije vršen u skladu s Rješenjem Upravnog odbora o određivanju osnova za obračun plaće djelatnika. 3. Popis imovine, obveza, kapitala i izvanbilančne evidencije i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nisu izvršeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. 4. Nabava roba i usluga u ukupnoj vrijednosti od 319.624 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama i zaključenih ugovora, čime nije osigurana transparentnost u poslovanju i najefikasnije korištenje javnih sredstava, u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općina Odžak kao osnivač nije poduzimala aktivnosti na pokriću akumuliranog gubitka, što je obveza u skladu sa člankom 41. Zakona o ustanovama, a koji je na 31. 12. 2022. godine iskazan u iznosu od 1.652.333 KM.
Dom zdravlja Tomislavgrad	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi iskazane odgođene prihode u iznosu od 1.189.615 KM, koji su preneseni sa pozicije revalorizacijskih rezervi bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave, koja mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obujam nastalog poslovnog događaja. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

	<p>2. Na datum bilance obveze po osnovu poreza i doprinosa su podcijenjene, s obzirom na to da su iskazane u iznosu od 1.227.805 KM, dok prema evidenciji Porezne uprave FBiH iznose 3.070.802 KM. To nije u skladu sa Konceptualnim okvirom za financijsko izvješćivanje i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a može imati utjecaja i na akumulirani financijski rezultat.</p> <p>3. Prilikom sastavljanja godišnjih financijskih izvješća Dom zdravlja nije izvršio procjenu niti objavio značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupio u skladu s točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća. Na 31. 12. 2022. godine akumulirani gubitak iz prethodnih razdoblja iznosio je 649.066 KM, ukupne obveze 4.094.739 KM, od čega se na dugoročne obveze odnosi 2.175.186 KM, a na kratkoročne obveze 1.919.553 KM, dok je tekuća imovina iznosila 562.737 KM. Navedeno ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u financijskim izvješćima.</p> <p>4. Nije izvršeno priznavanje potraživanja i prihoda u iznosu od 305.255 KM po osnovu presuda zbog nepoštovanja zaključenih ugovora o specijalizaciji u skladu s Konceptualnim okvirom za financijsko izvješćivanje i računovodstvenim načelom nastanka događaja. To je imalo za posljedicu da su podcijenjena potraživanja na datum bilance i prihodi za 2022. godinu za navedeni iznos, što je imalo utjecaja i na financijski rezultat.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije uspostavljen unutarnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika, što je obveza u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije. Nije proveden sveobuhvatan popis, jer njime nije obuhvaćeno zemljište, građevinski objekti, potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Tenderska dokumentacija za postupak javne nabave za izvođenje radova ugovorene vrijednosti 58.669 KM nije sačinjena na način da sadrži sve neophodne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude. Također, nisu poduzete aktivnosti u skladu s odredbama zaključenog ugovora za postupak javne nabave ugovorene vrijednosti 344.787 KM za kašnjenja u slučaju neispunjenja preuzetih obveza dobavljača u utvrđenim rokovima. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, a korištenje pauze se ne evidentira, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Upravno vijeće nije donijelo plan pokrivanja gubitka Doma zdravlja u skladu s člankom 52. Statuta, koji je na 31. 12. 2022. godine iskazan u iznosu od 649.066 KM. Skupština Hercegbosanske županije kao osnivač nije poduzimala aktivnosti na pokriću akumuliranog gubitka, što je obveza u skladu sa člankom 54. Zakona o ustanovama Hercegbosanske županije.
Dom zdravlja Cazin	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 7.063.252 KM, jer su u knjigovodstvenoj evidenciji iskazani stanovi za koje nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje. Na datum bilance nije izvršena procjena nadoknadive vrijednosti za stalna sredstva, što nije u skladu sa odredbama Konceptualnog okvira za financijsko izvješćivanje, MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na financijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 435.042 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu ima podcijenjene rashode, što je imalo utjecaja i na financijski rezultat. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Dom zdravlja ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja za područne ambulante koje su u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine iskazane u iznosu od 244.729 KM sadašnje vrijednosti. Tijekom 2022. godine nisu poduzimane aktivnosti na osiguranju navedene dokumentacije. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršen popis građevinskih objekata, stanova i zaliha neutrošenih lijekova,

	<p>laboratorijskog i potrošnog materijala, te nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme 12 zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos Vlade Unsko-sanskog kantona, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, a što nije u skladu sa Zakonom o radu.
<p>Javna ustanova Dom zdravlja Konjic</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi vrijednost zemljišta i građevinskih objekata iskazanih u iznosu od 2.922.731 KM neto knjigovodstvene vrijednosti, s obzirom na to da je izvršeno evidentiranje zemljišta i dijela građevinskih objekata u korist revalorizacijskih rezervi, iako unutarnjim aktom nije definiran model mjerenja stalnih sredstava. To nije u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Efekte na finansijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti. Na datum bilance podcijenjene su obveze za iznos obračunatih kamata po osnovu neplaćenih poreza i doprinosa iz prethodnog razdoblja za 10.654.645 KM, s obzirom na to da nisu knjigovodstveno evidentirane. To nije u skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvješćivanje i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a ima utjecaja i na akumulirani finansijski rezultat. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvješća Dom zdravlja nije izvršio procjenu niti objavio značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupio u skladu s točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća. Na 31. 12. 2022. godine gubitak iznad visine kapitala iznosio je 10.523.020 KM, ukupne obveze 14.266.119 KM, koje se u cijelosti odnose na kratkoročne obveze, dok je tekuća imovina iznosila 685.714 KM. Navedeno ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvješćima. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Dom zdravlja ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora i zemljišta iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 2.922.731 KM neto knjigovodstvene vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršena redovna isplata neto plaća zaposlenicima za razdoblje listopad – prosinac 2022. godine i u skladu s tim nisu uplaćene obveze za pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 484.999 KM, što sa obvezama iz prethodnog razdoblja ukupno iznosi 11.169.620 KM neplaćenih javnih prihoda. To nije u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak. Centralno popisno povjerenstvo nije sačinilo izvješće o obavljenom popisu i dostavilo ga na razmatranje tijelu nadležnom za razmatranje rezultata popisa i odlučivanje o popisu. Također, u povjerenstva za popis imenovana je osoba koja je zadužena za evidentiranje poslovnih promjena koje su predmet popisa. To nije u skladu sa člankom 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Upravni odbor nije razriješio dužnosti ravnateljicu Doma zdravlja u roku od 30 dana od podnošenja njenog zahtjeva za razrješenje s mjesta ravnatelja (15. 7. 2022. godine), što nije u skladu sa člankom 69. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i člankom 31. Statuta. Također, nadležni ministar zdravstva nije donio rješenje o razrješenju ravnatelja u skladu s člankom 69. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Odlukom Upravnog odbora od 3. 2. 2023. godine ravnateljica je razriješena funkcije. Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod većine radnika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, bez informacija o prekidu rada i korištenju pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Doma zdravlja i osnivač – Grad Konjic nisu zaključili ugovor kojim bi se regulirala međusobna prava i obveze koje nisu regulirane Odlukom o preuzimanju osnivačkih prava, što nije u skladu s člankom 13. Odluke o preuzimanju osnivačkih prava.
<p>Javna ustanova Dom zdravlja Stari grad Mostar</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prihodi po osnovu pruženih zdravstvenih usluga precijenjeni su za 490.513 KM jer su evidentirani prihodi iz 2021. godine, što je imalo utjecaja i na finansijski rezultat. To nije u

	<p>skladu s Konceptualnim okvirom za financijsko izvješćivanje i zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom zdravlja ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora i zemljišta iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 4.061.978 KM sadašnje vrijednosti. Tijekom 2022. godine nisu poduzimane aktivnosti na osiguranju navedene dokumentacije. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Nije proveden sveobuhvatan popis jer njime nisu obuhvaćena potraživanja po osnovu ugovorne imovine, akontacija poreza na dobit, odgođeni prihodi i rezerviranja, ostale obveze i razgraničenja i rezerviranja po započetim sudskim sporovima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme devet zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, a što nije u skladu sa Zakonom o radu. • Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, kao i pauza u tijeku rada, bez informacije o razdoblju korištenja, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
<p>Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zavidovići</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje:</p> <p>1. Ne možemo potvrditi vrijednost revalorizacijskih rezervi u iznosu od 1.010.177 KM, iskazanih u okviru kapitala, s obzirom na to da je izvršeno evidentiranje zemljišta u korist revalorizacijskih rezervi na osnovu procjene vještaka, iako je unutarnjim aktom definirano da se sva materijalna imovina početno i nakon početnog priznavanja mjeri metodom nabavne vrijednosti. To nije u skladu s odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.</p> <p>2. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 3.773.979 KM jer su u okviru stalnih sredstava u pripremi iskazana ulaganja u poslovne prostore u iznosu od 359.373 KM, koja datiraju iz 2000. godine, a u okviru avansa za građevinske objekte iskazan je iznos od 200.950 KM iz 2004. godine. Na datum bilance nije izvršen test na umanjenje vrijednosti stalnih sredstava, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na financijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom zdravlja ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja za područnu ambulantu Hajderovići koja je u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine iskazana u iznosu od 95.225 KM nabavne vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Stimulacije zaposlenicima u bruto iznosu od 97.443 KM po osnovu ostvarenih ušteda, racionalizacija i inovacija u procesu rada, nisu isplaćene u skladu s Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u djelatnosti liječnika medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona i Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme tri zaposlenika, po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu Vlade Zeničko-dobojskog kantona, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja. • Vođenje evidencija o radnom vremenu za zaposlenike koji su raspoređeni na rad u područnim ambulantomama, vrši se na način da je iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, bez podataka o korištenju pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. • Na datum bilance iskazane su obveze za porez i doprinose u iznosu od 459.170 KM, koje se odnose na isplaćene neto plaće iz ranijeg razdoblja, po osnovu sudskih presuda i sudskih nagodbi.

Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava jer na datum bilance nisu evidentirana zemljišta u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno za posljedicu ima podcijenjenu imovinu i kapital, a efekte na finansijska izvješća nije moguće procijeniti. 2. Ne možemo potvrditi vrijednost zaliha iskazanih u iznosu od 102.159 KM jer je prilikom nabave sirovina i materijala vršeno zaduživanje zaliha uz istovremeno razduživanje zaliha u korist rashoda razdoblja, iako nije došlo do stvarnog utroška. Također, nije uspostavljeno materijalno knjigovodstvo zaliha. To nije u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe, i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2022. godine iznosio je 0,63, što ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima (1.042.627 KM) nije u mogućnosti izmiriti tekuće obveze (1.664.646 KM). <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije proveden sveobuhvatan popis zaliha s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. 2. Prilikom nabave medicinske opreme za potrebe stomatološke službe tenderska dokumentacija nije sačinjavana na način da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju. Zaključeni su aneksi ugovora za nabavu usluga ishrane pacijenata, kojima su izmijenjeni predmet i trajanje ugovora. To nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme 19 zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu Vlade Tuzlanskog kantona, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu. • Upravni odbor od 21. 10. 2021. do 27. 10. 2022. godine nije djelovao u punom sazivu od tri člana u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom, s obzirom na to da Gradsko vijeće Grada Živinice nije imenovalo člana Upravnog odbora ispred kantonalnog ministarstva zdravstva. • Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, bez evidencije o korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. • Grad Živinice kao osnivač nije poduzimao aktivnosti na pokriću akumuliranog gubitka, što je obveza u skladu sa člankom 41. Zakona o ustanovama, a koji je na 31. 12. 2022. godine iskazan u iznosu od 2.307.193 KM.
Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava jer na datum bilance nije evidentirano zemljište u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno za posljedicu ima podcijenjenu imovinu, a efekte na finansijska izvješća nije moguće procijeniti. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom zdravlja ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja za područnu ambulantu koja je u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine iskazana u iznosu od 88.338 KM nabavne vrijednosti, koja je u cijelosti amortizirana. • Statutarne rezerve iskazane su u iznosu od 332.384 KM kao posljedica poduzetih aktivnosti s ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja i stvarne vrijednosti osnovnog kapitala. Do okončanja revizije ove aktivnosti nisu okončane. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljen unutarnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika, što je obveza u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Srednjobosanskog kantona. 2. Nije izvršen popis građevinskih objekata, ostalih potraživanja i ostalih obveza, kao ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. 3. Nabava roba i usluga u vrijednosti od 129.427 KM izvršena je bez zaključenih ugovora, čime nije osigurana transparentnost u poslovanju u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. Nisu

	<p>poduzete aktivnosti u skladu s odredbama zaključenih ugovora koje se odnose na obračun ugovorenih penala za kašnjenja u slučaju neispunjenja preuzetih obveza dobavljača u utvrđenim rokovima. To ukazuje da nije osigurano praćenje izvršenja obveza dobavljača prilikom nabave radova ukupne vrijednosti od 3.751.460 KM u skladu sa ugovorima zaključenim na osnovu Zakona o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme tri zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Srednjobosanskom kantonu, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja. Zakon o zdravstvenoj zaštiti Srednjobosanskog kantona nije usklađen s federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u dijelu kojim je definirano da Upravni odbor usvaja Plan rada i razvitka i godišnji program rada i da ravnatelj ima obvezu podnošenja Upravnom odboru pismenih izvješća o cjelokupnom poslovanju jednom tromjesečno. Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod većine zaposlenika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, bez informacije o razdoblju korištenja pauza u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
<p>Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 2.738.234 KM, jer su iskazana ulaganja u investicijske nekretnine (277.142 KM) za koje nisu ispunjeni uvjeti za njihovo priznavanje sukladno MRS-u 40 – Ulaganje u nekretnine. Na datum bilance nije izvršena procjena nadoknadive vrijednosti za stalna sredstva, niti je uspostavljena pomoćna knjiga stalnih sredstava, što nije sukladno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na finansijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti. Priznavanje prihoda po osnovu potraživanja od specijaliziranih na temelju nagodbi i presuda nije izvršeno sukladno Konceptualnom okviru za finansijsko izvješćivanje i računovodstvenom načelu nastanka događaja. To je imalo za posljedicu da su na datum bilance precijenjena rezerviranja za 171.719 KM i prihodi za 2022. godinu za 14.654 KM, što je imalo utjecaja i na finansijski rezultat. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Dom zdravlja ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja za tri stana u Turkovićevoj i Titovoj ulici koja su iskazana u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 24.792 KM nabavne vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije uspostavljen unutarnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika, što je obveza sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti. Popis imovine, obveza, kapitala i tuđih stalnih sredstava, i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Postupci javnih nabava u iznosu od najmanje 203.339 KM pokrenuti su prije nego su osigurana finansijska sredstva za njihovu realizaciju, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Gradsko vijeće grada Goražda nije imenovalo upravno vijeće Doma zdravlja sukladno članku 64. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članku 23. Statuta, zbog čega je Dom zdravlja u razdoblju od 30. 10. 2021. do 10. 2. 2022. godine, kao i od 10. 5. 2022. do 8. 9. 2022. godine, funkcionirao bez upravnog vijeća, a od 10. 2. 2022. do 10. 5. 2022. godine s privremenim Upravnim vijećem. Zbog navedenog Upravno vijeće nije obavljalo poslove koji su mu Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom dani u nadležnost. Gradsko vijeće Grada Goražda imenovalo je Upravno vijeće 8. 9. 2022. godine. Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, a korištenje pauze u tijeku rada nije evidentirano, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Grad Goražde kao osnivač nije poduzimao aktivnosti na pokriću akumuliranog gubitka, što je obveza sukladno članku 41. Zakona o ustanovama, a koji je na 31. 12. 2022. godine iznosio 2.336.285 KM.
<p>Dom zdravlja Livno</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prihodi razdoblja su precijenjeni za 44.539 KM jer su evidentirani prihodi koji se odnose na 2021. godinu, što je imalo utjecaja i na finansijski rezultat. To nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnom okviru za finansijsko izvješćivanje.

	<p>2. Na datum bilance podcijenjene su obveze po temelju neplaćenog duga za poreze, doprinose i obračunate kamate iz prethodnog razdoblja za 568.769 KM, s obzirom na to da nisu knjigovodstveno evidentirane. To nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnom okviru za financijsko izvješćivanje, a ima utjecaja i na akumulirani financijski rezultat.</p> <p>3. Prilikom sastavljanja financijskih izvješća Dom zdravlja nije izvršio procjenu niti objavio značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupio sukladno točki 25. MRS-a 1 – <i>Prezentacija financijskih izvješća</i>. Na 31. 12. 2022. godine gubitak iznad visine kapitala iznosio je 804.461 KM, ukupne obveze 2.668.835 KM, od čega se na kratkoročne obveze odnosi 1.783.079 KM, dok je tekuća imovina iznosila 425.647 KM. Navedeno ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u financijskim izvješćima.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom zdravlja ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja za zemljište i građevinske objekte, koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine u iznosu od 1.665.756 KM neto knjigovodstvene vrijednosti. • Vrijednost temeljnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u financijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine iskazan temeljni kapital u iznosu od 690.010 KM, dok je u sudskom registru iskazan kapital u iznosu od 2.000 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Nije izvršen sveobuhvatan popis, jer njime nisu obuhvaćena potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, obveze prema dobavljačima i odgođeni prihodi, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>2. Nabava lijekova u ukupnoj vrijednosti od 34.250 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama i zaključenih ugovora, čime nije osigurana transparentnost u poslovanju i najefikasnije korištenje javnih sredstva, sukladno Zakonu o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom zdravlja obavlja djelatnost pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i određenih oblika specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite, iako nema rješenje o ispunjenju propisanih uvjeta glede prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme izdano od nadležnog ministarstva. • Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih djelatnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, a korištenje pauze se ne evidentira, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. • Skupština Hercegbosanske županije kao osnivač nije poduzimala aktivnosti na pokriću gubitka iznad visine kapitala koji je na 31. 12. 2022. godine iznosio 804.461 KM, što je obveza sukladno Zakonu o ustanovama Hercegbosanske županije i Statutu Doma zdravlja.
<p>Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Rashodi razdoblja su precijenjeni za 91.300 KM jer su evidentirani rashodi koji se odnose na prethodne godine, što je imalo utjecaja i na financijski rezultat. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za financijsko izvješćivanje.</p> <p>2. Utvrđena je neusuglašenost bilančnih pozicija sadašnje vrijednosti doniranih stalnih sredstava i odloženog prihoda iz osnova doniranih stalnih sredstava u iznosu od 98.021 KM, zbog čega ne možemo potvrditi da je knjigovodstveno evidentiranje doniranih stalnih sredstava izvršeno u skladu sa zahtjevima MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.</p> <p>3. Na datum bilance podcijenjene su obveze po osnovu obračunatih kamata i troškova za neplaćene poreze i doprinose iz prethodnog razdoblja za 5.950.879 KM, s obzirom na to da nisu knjigovodstveno evidentirane. To nije u skladu sa Konceptualnim okvirom za financijsko izvješćivanje i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a ima utjecaja i na akumulirani financijski rezultat.</p> <p>4. Izvješće o promjenama na kapitalu nije sačinjeno u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i formi obrasca izvješća o promjenama na kapitalu, s obzirom na to da u njemu nije prikazano pokrće akumuliranog viška rashoda nad prihodima koje je izvršeno i knjigovodstveno evidentirano u 2022. godini, i iskazano u Bilanci stanja.</p> <p>5. Priznata su rezerviranja u iznosu od 500.000 KM po osnovu spora pokrenutog od dobavljača, prema kojem su sve obveze po glavnom dugu izmirene, izuzev troškova kamata i sudskog spora u iznosu od 216.194 KM. Također, nisu izvršena rezerviranja po osnovu radnih sporova u iznosu od 47.930 KM. To nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 –</p>

	<p>Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina. Efekte na finansijska izvješća nije moguće procijeniti.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vrijednost osnovnog kapitala nije usuglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u finansijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 179.965 KM, dok u sudskom registru nije upisan kapital. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Godišnje izvješće o radu sa finansijskim poslovanjem za 2022. godinu, uz obvezno detaljno obrazloženje izvora i utroška sredstava, nije sačinjeno i dostavljeno Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo. To nije u skladu sa člankom 54. Pravila Studentskog centra. Upravni odbor je 27. 2. 2023. godine donio odluke o pokriću gubitka za 2020. i 2021. godinu na teret osnovnog kapitala, u ukupnom iznosu od 742.866 KM, što nije u skladu s člankom 44. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Osim toga, nije prezentirana suglasnost osnivača – Skupštine Kantona Sarajevo za smanjenje osnovnog kapitala. Nisu provedene redovne mjere upravljanja rizikom likvidnosti shodno Zakonu o finansijskom poslovanju, što je dovelo do nepravovremenog izvršavanja novčanih obveza. Na 31. 12. 2022. godine obveze prema dobavljačima iznosile su 2.432.824 KM, od čega se na dospjele obveze odnosi 1.763.988 KM. Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2022. godine iznosio je 0,20, što ukazuje na to da Studentski centar tekućim sredstvima nije u mogućnosti izmiriti tekuće obveze. Nije proveden sveobuhvatan popis jer njime nisu obuhvaćene sve obveze prema Poreznoj upravi FBiH, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Nabava usluga u ukupnoj vrijednosti od 130.754 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama, čime nije osigurana transparentnost u poslovanju i najefikasnije korištenje javnih sredstava. Također, izvršeno je dijeljenje predmeta nabave prilikom nabave ulja koja je realizirana putem izravnog sporazuma i otvorenog postupka. To nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadzorni odbor nije sačinjavao i podnosio Upravnom odboru izvješća o provedenom nadzoru i kontroli, što nije u skladu sa člankom 33. Pravila Studentskog centra. Upravni odbor nije podnio osnivaču Godišnje izvješće o poslovanju Studentskog centra za 2022, niti je pravovremeno podnio Izvješće o svom radu za 2022. godinu Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo. To nije u skladu sa člankom 27. Zakona o ustanovama i člankom 29. Pravila Studentskog centra. Kapacitet Studentskog centra iznosi cca 1.600 mjesta. Za akademsku godinu 2022/2023 prosječna popunjenost iznosila je 980 studenata mjesečno, što iznosi svega 61% definiranog kapaciteta. Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, bez informacija o prekidu rada i korištenju pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost. Nije zaključen ugovor između osnivača – Skupštine Kantona Sarajevo – i Studentskog centra, kojim bi se regulirala međusobna prava i obveze, koja nisu regulirana Odlukom o preuzimanju prava osnivača Javne ustanove Studentski centar Sarajevo u dijelu kojim se osigurava životni standard studenata. To nije u skladu sa Pravilima Studentskog centra.
--	---

Financijsko-informatička agencija	Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme pet zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH Vlade FBiH, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja.Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod zaposlenika raspoređenih u poslovne jedinice i ispostave iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze u tijeku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.Odlukama Vlade FBiH Agenciji je dodijeljeno 65 poslovnih prostora ukupne površine 9.987,98 m², od čega koristi njih 48 (ukupne površine 8.982,04 m²), a 17 je neaktivnih (ukupne površine 1.005,94 m²). Također, od tih 48 poslovnih prostora koje Agencija koristi, u 30 čija kvadratura se kreće u rasponu od 28,00 do 244,61 m² smješten je po jedan zaposlenik. Navedeno ukazuje na to da se prostori ne koriste racionalno.Odlukom Upravnog odbora pozajmljena su sredstva u iznosu od 694.939 KM s namjenskih depozitnih, neaktivnih i blokiranih računa pravnih lica koji su preostali gašenjem Zavoda za platni promet FBiH, u cilju održavanja tekuće likvidnosti i ostvarivanja gotovinskih tijekova potrebnih za očuvanje poslovnih sposobnosti Agencije.
Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Priznata su rezerviranja za sudski spor u iznosu od 1.334.108 KM, koja nisu izvršena u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina. Efekte na financijska izvješća nismo u mogućnosti procijeniti.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none">Podaci o popunjenosti dinamičkih kvota na internet-stranici nisu redovito ažurirani, što je obveza propisana odredbama Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Zbog raskidanja ugovora sa privilegiranim proizvođačima u 2022. godini došlo je do značajnog smanjenja popunjenosti dinamičkih kvota.Nije utvrđena metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače, kao ni udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za poticaj, što je obveza propisana Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.Tijekom 2022. godine nisu rješavani zahtjevi za stjecanje statusa privilegiranog proizvođača, na osnovu prethodno zaključenih predugovora o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora, što nije u skladu sa Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Zakonom o upravnom postupku.Ne možemo potvrditi ispravnost obavljenog popisa sredstava i obveza s obzirom na to da popisne liste ne sadrže iskazan pregled pojedinačnih stalnih sredstava sa pripadajućim inventurnim brojem, te da je izvršenim popisom utvrđen manjak stalnih sredstava za koje su tijekom 2022. godine poduzete aktivnosti povrata, a da nije konstatirano kada je nastao, niti ko je za njega odgovoran. Za ova stalna sredstva Operator za OIEIEK nije izdao reverse. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.Plan javnih nabava ne sadrži sve propisane elemente utvrđene Pravilnikom o javnim nabavama Operatora za OIEIEK i ne sačinjava se na osnovu realnih potreba. Nabava motornog vozila ugovorene vrijednosti 81.900 KM nije predviđena Planom javnih nabava, niti je donesena posebna odluka o pokretanju postupka. Nije objavljeno Godišnje obavještenje o provedenim nabavama putem Aneksa II dio B, okvirni sporazumi u postupku javne nabave usluga oglašavanja nisu zaključeni u skladu s tenderskom dokumentacijom. Nije provedena nabava usluga platnog prometa. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none">U vezi izvršene revizije ugovora sa mikroproizvođačima Vlada FBiH je Zaključkom od 8. 9. 2022. godine zadužila Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije da u suradnji sa Federalnim ministarstvom pravde predloži odgovarajuće rješenje čiju će realizaciju provesti Operator za OIEIEK. Do okončanja revizije nije prezentirano da su započete aktivnosti po ovom Zaključku.Novi akcijski plan za korištenje obnovljivih izvora energije u FBiH do okončanja revizije nije donesen, što nije u skladu sa člankom 5. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, kojim je definirano da akcijski plan, pripremljen u suradnji sa

	<p>Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i nadležnim kantonalnim ministarstvima, na prijedlog nadležnog Ministarstva, donosi Vlada FBiH.</p> <ul style="list-style-type: none">• Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazan identičan početak i kraj radnog dana, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
--	---

3.8 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu

U izvještajnom razdoblju obavljena je revizija 18 poduzeća u većinskom državnom vlasništvu,¹⁶ i to: osam poduzeća u kojima Federacija BiH ima većinsko sudjelovanje u kapitalu, šest komunalnih poduzeća i četiri ostala javna poduzeća. Kod 13 subjekata revizija je obavljena prvi put.

Planirana revizija finansijskih izvješća „Union banke“ d.d. Sarajevo za 2022. godinu nije obavljena jer Uredu za reviziju nije omogućen slobodan pristup za obavljanje revizije niti dokumentacija, zbog čega je donesen Zaključak o privremenoj obustavi ove revizije, do stjecanja uvjeta za njen nastavak.

U nastavku je pregled ostvarenih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2022. godinu kod revidiranih subjekata:

Tabela 19. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih poduzeća

Redni broj	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Neto dobit/gubitak
1	2	3	4	5
1.	Javno poduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	123.590.820	113.697.595	9.893.225
2.	Javno poduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.306.901.251	1.296.197.544	10.703.707
3.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	421.310.700	502.385.723	(81.075.023)
4.	Privredno društvo „Igman“ d.d. Konjic	125.393.871	121.486.923	3.906.948
5.	„Iskraemeco Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	10.582.278	10.172.529	409.749
6.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude	2.194.368	2.176.953	17.415
7.	Javno poduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo	5.224.097	5.203.558	20.539
8.	Javno poduzeće Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	66.511.615	51.446.833	15.064.782
9.	Javno poduzeće za gradski prijevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar	3.401.838	3.948.410	(546.572)
10.	Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać	1.731.174	1.368.400	362.774
11.	„Operator – Terminali Federacije BiH“ d.o.o. Sarajevo – konsolidirano izvješće	3.775.155	3.640.865	134.290
12.	Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići	165.254.640	173.186.474	(7.931.834)
13.	„Zrak“ d.d. Sarajevo	1.341.657	3.194.433	(1.852.776)
14.	Javno poduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik	2.293.418	2.213.386	80.032
15.	Javno komunalno poduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg	1.390.063	1.228.851	161.212
16.	Kantonalno javno komunalno poduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	11.325.589	10.902.416	423.173
17.	Javno komunalno poduzeće „Pannonica“ d.o.o. Tuzla	3.373.085	3.334.578	38.507
18.	Javno komunalno poduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko	4.666.332	4.219.955	446.377
	UKUPNO	2.260.261.951	2.310.005.426	(49.743.475)

¹⁶ Nadležnost Ureda za reviziju obuhvaća i poduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više (Zakon o reviziji institucija u FBiH, članak 11. stav 3).

U nastavku je pregled danih mišljenja o financijskim izvješćima i usklađenosti sa zakonskim propisima revidiranih poduzeća, kao i broj danih preporuka za 2022. godinu:

Tabela 20. Pregled danih mišljenja i broja preporuka poduzećima

Red. br.	Revidirani subjekti	Dano mišljenje		Broj danih preporuka
		o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Javno poduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	S rezervom	Negativno	17
2.	Javno poduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	10
3.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	S rezervom	S rezervom	19
4.	Privredno društvo „Igman“ d.d. Konjic	Pozitivno	S rezervom	8
5.	„Iskraemeco Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	7
6.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude	S rezervom	S rezervom	19
7.	Javno poduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo	Pozitivno	S rezervom	15
8.	Javno poduzeće Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	Pozitivno	S rezervom	10
9.	Javno poduzeće za gradski prijevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar	S rezervom	S rezervom	20
10.	Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać	Pozitivno	S rezervom	12
11.	„Operator – Terminali Federacije BiH“ d.o.o. Sarajevo – konsolidirano izvješće	Negativno	Negativno	28
12.	Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići	Negativno	Negativno	18
13.	„Zrak“ d.d. Sarajevo	Negativno	Negativno	29
14.	Javno poduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik	S rezervom	S rezervom	27
15.	Javno komunalno poduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg	S rezervom	S rezervom	13
16.	Kantonalno javno komunalno poduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	11
17.	Javno komunalno poduzeće „Pannonica“ d.o.o. Tuzla	Pozitivno	S rezervom	17
18.	Javno komunalno poduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko	S rezervom	S rezervom	14

U 18 izvješća o financijskoj reviziji poduzeća u većinskom državnom vlasništvu za 2022. godinu dano je ukupno 294 preporuke s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sustava unutarnjih kontrola. U odnosu na prethodnu godinu, kada je dano 377 preporuka u 21 izvješću, došlo je do pada danih preporuka, s obzirom na to da su manje urađene tri revizije i da planirana revizija financijskih izvješća „Union banke“ d.d. Sarajevo za 2022. godinu nije obavljena.

Napominjemo da je u osam izvješća, uz dana mišljenja o financijskim izvješćima, skrenuta pažnja na određena pitanja. Skrenuta je pažnja u dva izvješća u kojima je dano pozitivno mišljenje, četiri izvješća u kojima je dano mišljenje s rezervom i u dva u kojima je dano negativno mišljenje.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 11 subjekata, od kojih je osam uz mišljenje s rezervom i tri uz negativno mišljenje.

3.8.1 Najvažniji nalazi i preporuke

U nastavku je pregled najvažnijih nalaza koji su utvrđeni prilikom obavljanja revizija poduzeća, te danih preporuka:

- Određeni broj poduzeća nije, u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, uspostavio funkcionalan sustav unutarnjih kontrola po COSO modelu. Veliki broj unutarnjih akata nije usklađen sa zakonskim propisima ili nisu nikako doneseni, te se ne vrši procjena rizika.

Uspostaviti sustav unutarnjih kontrola u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

- Nije se uspostavilo i osiguralo funkcioniranje odjela unutarnje revizije kao ključnog elementa unutarnjeg nadzora kojim se osigurava sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Uspostaviti i osigurati funkcioniranje odjela unutarnje revizije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Trogodišnji plan poslovanja nije donesen shodno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kako bi predstavljao osnovu za izvršenje poslovnih aktivnosti za razdoblje na koje se odnosi.

Izraditi trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH.

- Kod određenih poduzeća prijem zaposlenika u radni odnos nije vršen u skladu sa Zakonom o radu, koji nalaže obvezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja. Međutim, ni primjena izuzeća shodno Uredbi nije ispoštovana s obzirom na to da su društva zaključivala nove ugovore sa istim osobama i nakon isteka roka koji je dozvoljen Uredbom.

Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos.

- Ugovori o djelu zaključivani su za sistematizirana radna mjesta.

Ugovore o djelu zaključivati za poslove koji ne predstavljaju redovne poslove i ne predstavljaju sistematizirana radna mjesta.

- Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (MSFI) prilikom sastavljanja financijskih izvješća, što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obveze, prihodi, rashodi, financijski rezultat, a samim tim ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije financijskih izvješća obvezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (MSFI), kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Najčešći propusti u primjeni MRS-a i MSFI-ja:

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i financijski rezultat precijenjeni.

Za potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Financijski instrumenti, radi fer i točnog iskazivanja imovine (potraživanja) i financijskog rezultata.

- Na datum bilance nije vršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje imovine, koje nalažu da se na kraju svakog izvještajnog razdoblja procijeni postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, što za posljedicu ima da se vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Potrebno je istaći da određena poduzeća ulaganja u investicije u tijeku vode dulje razdoblje, a da nije izvršena procjena nadoknadivih ulaganja.

Na datum bilance vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u bilanci stanja, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja.

- Kod određenog broja poduzeća nije se mogla potvrditi vrijednost zaliha jer Društva ne prate ročnu strukturu zaliha, niti su vršila vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu s MRS-om 2 – Zalihe, prema kojem se zalihe vrednuju po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža.

Vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha materijala vršiti u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja njihove vrijednosti.

- Određeni broj poduzeća nema uspostavljeno materijalno knjigovodstvo, te nema adekvatnu evidenciju o kretanju zaliha, niti su zalihe vrednovane u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, a samim tim nije realno iskazana imovina ni financijski rezultat.

Uspostaviti materijalno knjigovodstvo u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Rezerviranja po osnovu izvjesnih sudskih sporova nisu vršena u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada poduzeća imaju sadašnju obvezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerojatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obveza i kada se iznos obveza može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja po osnovu izvjesnih sudskih sporova vršiti u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi financijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno financijski položaj i rezultat poslovanja.

- Bilješke uz financijska izvješća za dio poduzeća nisu sastavljane u skladu s točkom 25 MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća, niti je menadžment pri sastavljanju financijskih izvješća procijenio i objavio sposobnost poduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

Bilješke uz financijska izvješća sastavljati u skladu s MRS-om 1 – Presentacija financijskih izvješća.

- Kod pojedinih poduzeća uplaćena sredstva Vlade FBiH po osnovu Zakona o financijskoj konsolidaciji nisu evidentirana kao povećanje sudjelovanja državnog kapitala u skladu sa Odlukama Vlade FBiH o pokretanju postupka povećanja državnog kapitala.

Skupština Društva treba da razmotri Odluku o povećanju kapitala u korist Federacije BiH u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji i Zakonom o privrednim društvima.

- Popis imovine i obveza nije obavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, niti je provedeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Popis imovine i obveza provoditi u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i unutarnjim aktima.

- Kod pojedinih poduzeća konstatirano je da je koeficijent tekuće likvidnosti nezadovoljavajući, odnosno da poduzeća tekućim sredstvima nisu u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospelje obveze. Navedeno nije ni u skladu sa člancima 4, 6. i 7. Zakona o finansijskom poslovanju kojim je definirano da je uprava dužna u vođenju poslova poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala njegova likvidnost, kao i da je dužna upravljati imovinom i obvezama društva tako da je ono sposobno izvršavati sve svoje dospelje obveze.

Uprava poduzeća mora poduzimati aktivnosti na upravljanju rizicima, naročito rizikom likvidnosti, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju.

- Za isplaćene plaće nisu pravovremeno uplaćene obveze po osnovu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa i Zakonom o javnim poduzećima.

Obveze za poreze i doprinose na isplaćene plaće izmirivati pravovremeno, uz isplatu plaće, u skladu Zakonom o doprinosima i Zakonom o javnim poduzećima.

- Značajan dio revidiranih poduzeća ne raspolaže dokazima o statusu vlasništva nad nekretninama u posjedu.

Okončati aktivnosti vezane za osiguranje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.

- Popis imovine i obveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim poduzećima, s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, s ciljem da se utvrdi stvarno stanje, te u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani pravovremeno, tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju, izbor postupaka nije adekvatan, produžavanje rokova realizacije u suprotnosti sa potpisanim ugovorom, nabave su vršene bez primijenjene odredbi Zakona o javnim nabavama i odredbi unutarnjih pravilnika o javnim nabavama, procijenjena vrijednost nabava je znatno manja od vrijednosti zaključenih ugovora, dijeljenje postupka nabave, s ciljem izbjegavanja odgovarajućeg postupka),

Nabave u potpunosti vršiti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima vezanim za javne nabave.

Tabela 21. Informacije o postupanju po preporukama poduzeća

Red. br.	Skupine subjekata revizije	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama				
		Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Javno poduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	6	1	7	-	14
	<i>postotak</i>	42,9%	7,1%	50%	%	100%
2.	Javno poduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	4	7	1	2	14
	<i>postotak</i>	28,57%	50%	7,14%	14,29%	100%
3.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	4	2	5	2	13
	<i>postotak</i>	30,77%	15,38%	38,46%	15,38%	100%
4.	Privredno društvo „Igman“ d.d. Konjic	Revizija vršena prvi put				
5.	„Iskraemeco Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	Revizija vršena prvi put				
6.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude	Revizija vršena prvi put				
7.	Javno poduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo <i>postotak</i>	Revizija vršena prvi put				
8.	Javno poduzeće Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	2	2	-	-	4
	<i>postotak</i>	50%	50%	0%	0%	100%
9.	Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići	8	1	11		20
	<i>postotak</i>	40%	5%	55%		100%
10.	Javno poduzeće za gradski prijevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar	Revizija vršena prvi put				
11.	Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać	Revizija vršena prvi put				
12.	„Operator – Terminali Federacije BiH“ d.o.o. Sarajevo – konsolidirano izvješće	Revizija vršena prvi put				
13.	„Zrak“ d.d. Sarajevo	Revizija vršena prvi put				
14.	Javno poduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik	Revizija vršena prvi put				
15.	Javno komunalno poduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg	Revizija vršena prvi put				
16.	Kantonalno javno komunalno poduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	Nije vršena ocjena zbog protoka vremena				
17.	Javno komunalno poduzeće „Pannonica“ d.o.o. Tuzla	Revizija vršena prvi put				
18.	Javno komunalno poduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko	Revizija vršena prvi put				
UKUPNO		24	13	24	4	65
postotak		36,90%	20%	36,90%	6,20%	100%

Od 18 revizija, kod pet je izvršena ocjena postupanja po preporukama, kod 12 nije ocijenjeno postupanje jer se revizija vršila prvi put i kod jedne nije izvršena ocjena zbog protoka vremena (više od deset godina).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2022. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Javno poduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Nisu aktivirana sredstva u pripremi za dionicu Tunel Ivan (286.248.226 KM) i poddionicu Tunel Zenica – Donja Gračanica (122.474.575 KM), koje su stavljene u funkciju 2022. godine i ranije, i od kojih se ostvaruju ekonomske koristi sukladno zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Osim toga, za poddionicu Tunel Zenica – Donja Gračanica nije izvršen obračun amortizacije, što za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen, a čiji efekt ne možemo kvantificirati.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promjenom Pravilnika o računovodstvenim politikama, u dijelu priznavanja, mjerenja, prezentiranja i evidentiranja prihoda od akciza na gorivo, prihodi od akciza priznaju se u bilanci uspjeha na sustavnom osnovu tijekom razdoblja, na način da Društvo povezano troškove za čije pokrivanje je akciza namijenjena priznaje kao rashode, sukladno MSFI-ju 15 – Prihodi od ugovora s kupcima. Ovakav pristup priznavanja prihoda za posljedicu ima da rashodi tekuće godine predstavljaju 92% ostvarenih prihoda, a taj odnos u 2021. godini iznosio je 86%, dok je u 2020. godini iznosio 34%, na što smo ukazali u Izvješću o finansijskoj reviziji Društva za 2020. godinu; • I dalje se vodi tužba u upravnom sporu koju je Društvo pokrenulo 2019. godine protiv Federalnog ministarstva financija na konačni upravni akt, kojim je odbijena žalba na Rješenje Porezne uprave FBiH po temelju poreza na dobit i zateznih kamata za razdoblje 2011. – 2015. godine u iznosu od 45.414.618 KM. Kantonalni sud u Sarajevu odložio je izvršenje Rješenja do okončanja upravnog spora. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Ugovori za izgradnju i nadzor dionica autoputa su addendumima više puta mijenjani u dijelu povećanja vrijednosti investicija i prolongiranja rokova izgradnje, što je za posljedicu imalo da je samo na šest dionica ukupno povećanje iznosilo 64.490.564 EUR. Navedeno nije sukladno Zakonu o privrednim društvima, koji nalaže da nadležne osobe poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu, kako bi Društvo zaštitilo od negativnih ekonomskih posljedica;</p> <p>2. S obzirom na to da kreditna sredstva nisu realizirana sukladno dinamici izgradnje predviđene Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2022. godinu, Društvo je obračunata taksa za nepovučena sredstva u iznosu od 898.859 KM za dva ugovora koja su potpisana sa EBRD-om;</p> <p>3. Nabava usluga održavanja hardverskog sustava naplate i softverskog sustava nadzora, usluga redovitog i zimskog održavanja dionice Svilaj – Odžak, u iznosu od 805.503 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama. Također, nabava vozila u iznosu od 229.633 KM izvršena je na način da nije omogućen dovoljan stupanj aktivne konkurencije i nije osigurana transparentnost, a time ni efikasno trošenje javnih sredstava, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama;</p> <p>4. Za dio zaključenih ugovora po međunarodnim procedurama ugovoreni iznosi su veći za najmanje 121.745.039 EUR od planirane procijenjene vrijednosti nabave, kao i odobrenih sredstava financijera, što nije sukladno Planu aktivnosti na izgradnji autoceste i brze ceste. Također, nije poštovana „Procedura za nabavu financiranu od međunarodnih finansijskih institucija“ u dijelu odgovornosti i ovlaštenja sudionika i davanja suglasnosti odgovornih osoba u postupku nabave.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prilikom zapošljavanja Društvo je, kao i u ranijim razdobljima, nastavilo primjenjivati izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, bez provođenja procedure javnog oglašavanja shodno Zakonu o radu. Od 59 ukupno novozaposlenih u 2022. godini, 18 je primljeno na poslovima blagajnika naplate cestarine (na određeno i neodređeno vrijeme). S obzirom na to da je planirana dužina koridora Vc 285 km, za koju je sistematizirano ukupno 250 izvršitelja (blagajnika i vođa smjene), na

	izgrađenih 121,4 km zaposleno je 169 izvršitelja, što je popunjenost od 67%, a izgrađeno je 43% koridora.
Javno poduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Osnova za mišljenje 1. Na datum bilance nije izvršena ocjena pokazatelja umanjenja vrijednosti ostalih nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi koja su iskazana u iznosu od najmanje 31.824.737 KM, na kojima nije bilo promjena u 2022. godini što nije u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine; 2. Iako je Društvo je vršilo procjenu vrijednosti u dijelu ulaganja u zavisna društva iskazanih u neto iznosu od 362.863.701 KM (bruto 418.022.283 KM i ispravka vrijednosti 55.158.582 KM), nije angažiran nezavisni procjenitelj te ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih ulaganja niti adekvatnost ispravke vrijednosti zbog činjenice da zavisna društva ostvaruju značajne gubitke u poslovanju. Navedeno može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos ulaganja manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su imovina i finansijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Društvo je na 31. 12. 2022. godine izvršilo rezerviranja za sudske sporove u ukupnom iznosu od 37.785.485 KM, od kojih se 27.372.244 KM odnosi na dodatna rezerviranja tijekom 2022. godine, iako vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Društva 205.855.908 KM. Najznačajniji sporovi protiv Društva su tužbe koje su pokrenuli: Jadran Kapital d.d. Split, Hrvatska i ostali (vrijednost spora 125.000.000 KM), i po kojem je Općinski sud u Sarajevu donio presudu 10. 2. 2023. godine kojom se odbija tužbeni zahtjev, konzorcij Strabag AG Austria i Končar d.d. Zagreb na realizaciji projekta HE Vranduk (vrijednost spora 20.076.947 EUR-a) i Elektrobosna d.d. Jajce (vrijednost spora 3.500.000 USD); Dugoročne pozajmice na 31. 12. 2022. godine iznose 123.859.585 KM koje je Društvo na osnovu zaključenih ugovora isplaćivalo zavisnim društvima za financiranje poticajnih mjera sporazumnog prestanka ugovora o radu, financiranje zaostalih obveza za doprinose, financiranje troškova prekvalifikacije radnika i ostalih troškova poslovanja iz prethodnih razdoblja. Prve otplate dospijevaju u 2023. godini, a Društvo je izvršilo umanjenje vrijednosti potraživanja po osnovu navedenih pozajmica u iznosu od 10.934.753 KM.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje 1. Društvo dulje razdoblje nije realiziralo nabave autohtone riblje mlađi/ribe za poribljavanje ribolovnih zona voda sliva rijeke Neretve, što je za posljedicu imalo da nije osigurano nesmetano poribljavanje kako nalaže Zakon o slatkovodnom ribarstvu. Društvo je uslijed nerealizacije ovih nabava u tijeku 2022. godine izvršilo isplatu na ime sudskog izvršenja u iznosu od 2.236.590 KM koja se odnosi na razdoblje od 2011. do 2015. godine; 2. Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama jer su prilikom nabava uglja prihvaćane ponude i zaključeni ugovori čija je vrijednost za 25.790.000 KM veća od njihovih procijenjenih vrijednosti. Također, vršene su izmjene uvjeta postavljenih tenderskom dokumentacijom kod nabava usluga štampanja, koveriranja i dostave računa za električnu energiju (12.866.799 KM) i nabave isporuke i ugradnje parovoda u podružnici TE Tuzla (1.390.889 KM). Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Na poziciji investicija u tijeku iskazana su ulaganja u iznosu od 94.530.543 KM za izgradnju Bloka 7 Termoelektrane Tuzla, na osnovu Odluke Vlade FBiH od 8. 3. 2010. godine. Realizacija predmetnog Ugovora obustavljena je uslijed obavještenja Izvođača o odustajanju podizvođača za isporuku turbine, kotla i generatora. S obzirom na to da Društvo i organi upravljanja ne pristaju na alternativna rješenja, da je do sada izvršeno ulaganje u iznosu od 94.530.543 KM, da je plaćen avans u iznosu od 211.917.603 KM i da se Društvo kreditno zadužilo kod stranih i domaćih banaka u ukupnom iznosu od 1.342.144.929 KM, te da su upućene tri opomene pred raskid ugovora, skrećemo pažnju na potrebu hitnog rješavanja statusa ove investicije u skladu sa zaključenim ugovorom, čije odgađanje može prouzrokovati štetu i dodatne troškove za Društvo kao nosioca aktivnosti.
	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar

	<p>prethodnih godina. Za ova sredstva nije vršena procjena nadoknadive vrijednosti shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i financijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosječna nabavna cijena električne energije u tekućoj godini iznosila je 343,98 KM/MWh, dok je prosječna prodajna cijena bila 340,72 KM/MWh, što ukazuje na činjenicu da je nabavna cijena električne energije bila veća od prodajne cijene. Navedeno je utjecalo na manje ostvareni prihod u odnosu na planirani; • Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2022. godine ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima (106.769.279 KM) nije u mogućnosti izmiriti tekuće obveze (109.606.160 KM). Za osiguranje tekuće likvidnosti u 2022. godini Društvo se zadužilo kratkoročnim kreditima u iznosu od 34.000.000 KM (overdraft i revolving krediti). Tijekom 2022. godine ostvaren je značajan pad prihoda od ugovora sa kupcima, što je rezultiralo gubitkom od 81.075.023 KM, dok su samo troškovi plaća i ostalih ličnih primanja veći u odnosu na prethodnu godinu za 7.415.139 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sredstva za reklame i sponzorstva iskazana su u iznosu od 2.248.931 KM, i veća su od planiranih za 293.931 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o sponzorstvu Društva. Sredstva nisu realizirana u skladu sa potpisanim ugovorima i u cilju postizanja najboljih efekata za Društvo; 2. Kod provođenja postupaka javnih nabava roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 3.665.594 KM tenderska dokumentacija nije sačinjavana na način da omogući aktivnu i pravičnu konkurenciju, nije primjenjivan odgovarajući postupak, te nije osigurana realizacija prema potpisanim ugovorima, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijem 37 zaposlenika u radni odnos izvršen je putem Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH na određeno vrijeme do šest mjeseci, bez provođenja postupka javnog oglašavanja; • Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenima koje se odnose na topli obrok, regres i jubilarne naknade isplaćene su za najmanje 7.255.229 KM više od porezno dopustivih iznosa propisanih Zakonom o porezu na dohodak, što smatramo neprimjerenim s obzirom na iskazani gubitak; • Na osnovu Odluke Uprave Društva u 2021. godini sklopljen je ugovor sa Sveučilištem u Mostaru o kupovini dijela nekretnine ukupne cijene 1.200.000 KM i isplaćen je avans u iznosu od 600.000 KM. Prema potpisanim Ugovorom, Prodavac je bio u obvezi da izvrši rekonstrukciju nekretnine do 30. 11. 2022. godine, što nije ispoštovano. Rok je prolongiran do 30. 6. 2023. godine, ali ugovorna obveza nije ispoštovana do okončanja revizije. Uvidom u dokumentaciju, nismo se uvjerali da je Uprava poduzela aktivnosti i iskoristila sve mjere u skladu sa potpisanim ugovorom u cilju realizacije ugovora i efikasnog korištenja javnih sredstava.
Privredno društvo „Ilgman“ d.d. Konjic	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije uspostavilo odjel unutarnje revizije kao ključni element unutarnjeg nadzora kojim se osigurava sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, što nije u skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH; 2. Donacije za humanitarne, kulturne i sportske ciljeve dodijeljene su u iznosu od 1.741.446 KM i iskazane kao rashod tekućeg razdoblja, a ne izdvajanjem iz dobiti. Također, donacije su dodjeljivane bez odobrenja Nadzornog odbora i Skupštine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o donacijama poduzeća u javnom vlasništvu ili pod javnom kontrolom u FBiH; 3. Postupak uvrštavanja potencijalnih dobavljača na „Listu odabranih dobavljača“ nije proveden transparentno niti je Lista revidirana na početku kalendarske godine što je obveza u skladu sa Procedurom za izbor i ocjenu dobavljača. Postupci nabava vršeni su od dobavljača koji su uvršteni na Listu po ponuđenim uvjetima bez provođenja pregovora o mogućim povoljnijim uvjetima i cijenama. Najznačajnije nabave Društvo je ostvarilo od povezanog lica sa sačinjene Liste, sa kojim je u 2022. godini ostvaren promet od 54.648.140 KM. <p>Isticanje pitanja</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme 152 zaposlenika po osnovu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH Vlade FBiH, kojom je omogućen prijem u radni odnos na određeno radno vrijeme bez javnog oglašavanja; Troškovi posredničkih provizija koji su iskazani u iznosu od 2.380.814 KM odnose se na usluge posredovanja u izvozu koje Društvo plaća na osnovu zaključenih ugovora o posredovanju. Utvrđeno je da je Društvo tek u srpnju 2023. godine donijelo unutarnji akt kojim bi se regulirale procedure angažiranja posrednika, što je imalo za posljedicu da u revidiranoj godini u posredničkim ugovorima nisu jasno definirane obveze posrednika, da su se neki ugovori zaključivali znatno kasnije od ugovora sklopljenih sa krajnjim kupcima i da je Društvo imalo različit pristup ugovaranju, odnosno različite iznose provizija za posredničke usluge, koje su se u revidiranoj godini kretale između 1% i 30% po zaključenom ugovoru.
„Iskraemeco Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 2.272.249 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete mjere za osiguranje transparentnosti i racionalnog trošenja sredstava u procesu nabava, budući da u Pravilniku o nabavama nije navedena obveza donošenja plana nabava, te da je veći broj ugovora zaključen u prethodnim razdobljima na neodređeno vrijeme bez izvršenih pregovora sa dobavljačima. Kod provođenja nabava nije nam prezentirano da je za sve nabave postupljeno u skladu s Pravilnikom o nabavama koji za nabave u iznosu od 10.000 KM do 50.000 KM zahtijeva provođenje pozivnog postupka. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, a vrijeme korištenja pauze u tijeku rada nije navedeno, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost.
Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je na datum bilance vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 1.490.471 KM, odnosno da su sredstva precijenjena, što je imalo utjecaja na iskazani finansijski rezultat; Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 734.917 KM, za koja ne postoji izvjesnost naplate, Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka na datum bilance sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnov za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazanu količinu zahvaćene vode, s obzirom na to da Društvo nije stavilo u funkciju mjerač zahvata vode, a drugi koji je u funkciji nije baždaren. Navedeno ima za posljedicu da se obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda ne vrši sukladno Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada; Prijem u radni odnos za tri zaposlenika izvršen je bez provođenja procedure javnog oglašavanja, što nije sukladno Zakonu o radu; Nabava vodomjera i mehanizama za vodomjere, usluge računovodstvenog servisa i uniformirane odjeće, u iznosu od najmanje 39.892 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama, a nabava rezervnih dijelova i klora u iznosu od najmanje 50.451 KM bez primjene odgovarajućeg postupka javne nabave. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Odbor za reviziju nije obavljao poslove utvrđene Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statutom, a redovito je primao naknadu

	<p>tijekom cijele godine. Zakonom o javnim poduzećima u FBiH propisano je da se u poduzećima koja zapošljavaju manje od 100 radnika formira odbor za reviziju i angažira nezavisni revizor koji podnosi godišnje izvješće o izvršenoj reviziji javnog poduzeća na internet-stranici javnog poduzeća, odnosno njegovog većinskog vlasnika, kako bi se osiguralo da unutarnje kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno.</p>
Javno poduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno -
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljen odjel unutarnje revizije kao ključni element unutarnjeg nadzora kojim se osigurava sustavan pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH; 2. Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama članka 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH; 3. Društvo nije pravovremeno poduzimalo mjere naplate potraživanja niti je unutarnjim aktima propisalo postupak njihove naplate. Od ukupno iskazanih potraživanja od kupaca koja su starija od 365 dana za koje je urađena ispravka vrijednosti (126.958 KM), pokrenute su tužbe samo u iznosu od 59.303 KM ili 46,71%, što može imati za posljedicu da neutužena potraživanja mogu zastarjeti zbog nepokretanja postupaka naplate kako je propisano Zakonom o obligacijskim odnosima; 4. Nisu provedene redovne mjere upravljanja rizikom likvidnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, što je imalo za posljedicu da su dospjele a neizmirene obveze na 31. 12. 2022. godine iznosile 421.800 KM; 5. Društvo je izvršilo prebijanje dugova kada je javno poduzeće istovremeno i povjeritelj i dužnik bez prethodnog pisanog ovlaštenja Nadzornog odbora, što nije u skladu sa člankom 42. Zakona o javnim poduzećima u FBiH; 6. Nije proveden postupak javne nabave za nabavu materijala za redovito poslovanje u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama, kao ni odredbama članka 34. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, prema kojima su Uprava i Nadzorni odbor dužni provoditi odredbe važećih propisa o nabavci.
Javno poduzeće Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> • Izvršena je procjena tržišne vrijednosti nekretnina u 2022. godini angažiranjem ovlaštenog procjenitelja, što je rezultiralo povećanjem vrijednosti u iznosu od 40.144.704 KM, od čega se na povećanje vrijednosti zemljišta odnosi 25.521.264 KM, a na povećanje građevinskih objekata 14.623.440 KM.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Na osnovu mišljenja Konkurencijskog Vijeća BiH, od 18. 7. 2022. godine Društvo ne primjenjuje Zakon o javnim nabavama BiH te je nakon izuzeća od primjene Zakona provelo 242 postupka i zaključilo ugovore ukupne vrijednosti od 5.150.955 KM. Međutim, s obzirom na to da obavlja djelatnost u oblasti prometa, shodno članku 5. i 82, Društvo je sektorski ugovorni organ koji je obvezan primjenjivati ovaj Zakon; 2. Ugovori za izgradnju administrativno-poslovnog objekta i modernizaciju i dogradnju Terminala „B“, koji su zaključeni u 2018. godini, više su puta mijenjani aneksima ugovora u dijelu rokova za izvođenje ugovorenih radova i uvjeta postavljenih tenderskom dokumentacijom. Navedeno je imalo za posljedicu da su ugovoreni rokovi za izgradnju administrativno-poslovnog objekta prolongirani za 24 mjeseca, a za modernizaciju i dogradnju Terminala „B“ za 35 mjeseci, zbog izmijenjenih uvjeta postavljenih tenderskom dokumentacijom, što nije u skladu sa člankom 72. stavak 5. Zakona o javnim nabavama BiH.
Javno poduzeće za gradski prijevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Osnova za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Izvršena ulaganja u stalna sredstva (popravke autobusa) u ranijim razdobljima u iznosu od 94.716 KM priznata su na poziciji ostale imovine i potraživanja, što nije sukladno MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Na datum bilance ta ulaganja Društvo nije priznalo na teret rashoda prethodne godine ili kroz ispravku početnog stanja imovine i kapitala, shodno odredbama MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, već je određeni iznos priznalo na teret rashoda razdoblja, što je utjecalo na povećanje iskazanog gubitka tekuće godine. Navedeno ima za posljedicu pogrešna prikazivanja imovine i kapitala u finansijskim izvješćima tekuće, a i ranijih godina;

	<p>2. Nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, niti je u Bilješkama uz financijska izvješća Društvo objavilo učinke očekivanih kreditnih gubitaka za iznos iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja od 24.649 KM. To za posljedicu može imati da su rashodi i financijski rezultat (gubitak) podcijenjeni, a potraživanja precijenjena za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja;</p> <p>3. Prilikom sastavljanja financijskih izvješća nije izvršena procjena sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju sukladno točki 25. MRS-a 1 – Prezentacija financijskih izvješća, niti su poduzete aktivnosti u svrhu ostvarenja adekvatnosti kapitala sukladno Zakonu o financijskom poslovanju. Akumulirani gubitak na 31. 12. 2022. godine iznosi 799.922 KM i iznad je visine osnovnog kapitala Društva za 146.864 KM. Koeficijent tekuće likvidnosti je 0,36, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati tekuće obveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u financijskim izvješćima sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Odbor za reviziju nije formiran sukladno odredbama Statuta, Zakona o javnim poduzećima u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Pored toga, nije formiran ni odjel za unutarnju reviziju sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obveza Društva kao subjekta od javnog interesa; Prijem u radni odnos na određeno vrijeme vršen je bez provođenja javnog oglašavanja, što nije sukladno Zakonu o radu; Zemljište (5252 m²) i građevinski objekti (544 m²) koji su kupljeni 2002. godine po cijeni od 383.777 KM prodani su u 2022. godini za 307.500 KM bez suglasnosti Nadzornog odbora na zaključeni ugovor, što nije sukladno Statutu prema kojem pojedinačni član uprave nema ovlaštenja zaključiti ugovor čija je stvarna ili procijenjena vrijednost veća od 10.000 KM; Nabava vozila u vrijednosti od 360.000 KM nije provedena sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH u dijelu zaključivanja ugovora na veću vrijednost od procijenjene, niti je zahtijevano jamstvo za provedbu ugovora, s ciljem djelovanja u najboljem interesu Društva, kako nalaže Zakon o gospodarskim društvima. Također, u prosincu 2022. godine zaključen je ugovor za nabavu goriva za bazu sjever u iznosu od 534.974 KM, iako je navedena baza prodana u lipnju 2022. godine. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadzorni odbor nije izvršio imenovanje Uprave sukladno Zakonu o javnim poduzećima i Statutu. Sa ravnateljem je zaključeno više ugovora za vršioca dužnosti ravnatelja (2021. i 2022. godina), a izvršni ravnatelj nije imenovan.
<p>Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prijem u radni odnos za najmanje deset zaposlenika na određeno vrijeme izvršen je bez provođenja procedure javnog oglašavanja u kontinuitetu sa istim osobama, a za različito radno mjesto, što nije sukladno Zakonu o radu. Također, pojedini zaposlenici su nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme angažirani po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima; Nabava usluga izvođenja radova na popravci cesta na području Nacionalnog parka u iznosu od 65.639 KM nije provedena primjenom odgovarajućeg postupka, već je vršeno dijeljenje s ciljem izbjegavanja odgovarajućeg postupka. Također, za nabave usluga organiziranja kulturnih događaja i reklamiranja i sponzorstva u ukupnom iznosu od 91.653 KM obuhvaćenih Aneksom II dio A i B Zakona nisu provedeni postupci javnih nabava. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i Statutu Društva. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Uprava Društva nije imenovana s obzirom na to da procedura po natječaju od 5. 3. 2021. godine nije okončana, jer Vlada FBiH nije dala suglasnost na odluku Nadzornog odbora za izbor ravnatelja. Po ovom natječaju 26. 12. 2022. zaprimljeno je Rješenje Općinskog suda u Bihaću, na osnovu uložene tužbe jedinog kandidata. Rješenjem je zabranjeno provođenje novog javnog natječaja za izbor i imenovanja ravnatelja dok se ne okonča postupak izbora po započetom natječaju. S ravnateljem je zaključeno više ugovora za vršitelja dužnosti (2020. i 2021. godina), a izvršni ravnatelji nisu nikad imenovani.
<p>„Operator – Terminali Federacije BiH“ d.o.o.</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

<p>Sarajevo – konsolidirano izvješće</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 33.458.451 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni;2. Matično društvo je za obračun amortizacije primijenilo funkcionalnu metodu na sva stalna sredstva u upotrebi, iako se ukupna iskorištenost kapaciteta rezervoara nafte ne može povezati sa trošenjem stalnih sredstava koja nisu izravno vezana uz skladištenje nafte i naftnih derivata. To može imati za posljedicu da su troškovi amortizacije primjenom funkcionalne metode za sva sredstva u 2022. godini manje iskazani za 96,15%;3. Revalorizacijske rezerve u konsolidiranim finansijskim izvješćima Skupine iskazane su u negativnom iznosu od 441.624 KM i odnose se na kursne razlike nastale po osnovu neto ulaganja Matičnog društva u Zavisno društvo. Ove rezerve nisu utvrđene u skladu sa odredbama MRS-a 21 – Efekti promjene kursa stranih valuta, prema kojem se kursne razlike proizašle iz monetarne stavke koja čini dio neto ulaganja izvještajnog subjekta u inozemno poslovanje trebaju priznati u dobit ili gubitak u odvojenim finansijskim izvješćima izvještajnog subjekta ili pojedinačnim finansijskim izvješćima inozemnog poslovanja;4. Skupina nije izvršila rezerviranja za pokrenute sudske sporove koji se vode protiv društva Naftni terminalni Federacije d.o.o. Ploče u iznosu od najmanje od 851.620 KM, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. To može imati za posljedicu da su rashodi i obveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">• Vlada FBiH je putem Matičnog društva do 31. 12. 2022. godine izvršila dokapitalizaciju Zavisnog društva u ukupnom iznosu od 28.938.468 KM za rekonstrukciju i dogradnju terminala koji služi za obavljanje njegove osnovne djelatnosti. Navedeno predstavlja značajan rizik, uzimajući u obzir da se nismo uvjerali u transparentan utrošak dodijeljenih sredstava za sanaciju terminala u prethodnom razdoblju.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nije izvršeno kontinuirano identificiranje i ocjena rizika, a kontrolne aktivnosti nisu u svim slučajevima dosljedno primijenjene, niti je vršen potpun nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, posebno vezano za rad Zavisnog društva Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;2. Zavisno društvo primjenjuje vlastite računovodstvene politike koje nisu usuglašene sa politikama Matičnog društva, te ono nema suštinsku kontrolu nad određivanjem finansijskih i poslovnih politika. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definirano da pri izradi konsolidiranih finansijskih izvješća skupine pravnih lica Matično društvo ima vladajući utjecaj (kontrolu) na određivanje finansijskih i poslovnih politika;3. Prijem u radni odnos za 15 zaposlenika na određeno vrijeme u Matičnom društvu vršen je bez provođenja javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH;4. Postupci javnih nabava roba, usluga i radova Matičnog društva u iznosu od najmanje 23.065.984 KM nisu provedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavama, jer su zaključivani ugovori sa vrijednošću većom od procijenjene, u suprotnosti sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije, provedeni su različiti postupci za nabavu istovrsne robe, te odredbe zaključenih ugovora nisu ispoštovane. Također, planom nisu predviđeni svi provedeni postupci javnih nabava, i to je imalo za posljedicu da su provedene nabave u iznosu većem od 10.309.549 KM u odnosu na Plan, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.
<p>Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none">1. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 148.175.951 KM, odnosno da su sredstva precijenjena, što je imalo utjecaja na iskazani finansijski rezultat;2. Zalihe sirovina i materijala u iznosu od 40.865.455 KM nisu iskazane sukladno zahtjevima paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe. Društvo ne prati ročnu strukturu zaliha, niti utvrđuje neto nadoknadivu vrijednost na datum bilance radi pravilnog mjerenja vrijednosti zaliha sukladno zahtjevima standarda. Efekte na finansijska izvješća nismo mogli kvantificirati;

	<p>3. Za potraživanja u iznosu od najmanje 16.863.850 KM koja datiraju iz ranijeg razdoblja nije izvršena ispravka vrijednosti na teret rashoda, iako je nastupila apsolutna zastara i za njih ne postoji izvjesnost naplate. Navedeno nije sukladno odredbama MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, koji nalaže da utvrđenu pogrešku Društvo treba priznati na teret rashoda prethodne godine ili kroz ispravku početnog stanja imovine i kapitala. To za posljedicu ima pogrešna prikazivanja imovine i kapitala u financijskim izvješćima tekuće, a i ranijih godina;</p> <p>4. Uplaćena sredstva Vlade FBiH po osnovu Zakona o financijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH nisu evidentirana kao povećanje sudjelovanja državnog kapitala, sukladno Odluci Vlade FBiH o pokretanju postupka povećanja državnog kapitala iz 2016. godine. To za posljedicu ima da su dugoročna razgraničenja precijenjena, a iskazani kapital u financijskim izvješćima na 31. 12. 2022. godine podcijenjen za 17.358.396 KM;</p> <p>5. Nije izvršena procjena obveza za pokrenute sudske sporove u iznosu od najmanje 438.721 KM, niti je izvršeno rezerviranje sukladno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, zbog čega su obveze i troškovi podcijenjeni, što je imalo utjecaja na iskazani financijski rezultat.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prema Rješenju Uprave za neizravno oporezivanje od 4. 1. 2023. godine utvrđena je obveza u iznosu od 754.724 KM, po osnovu izlaznog PDV-a, za izvršeni promet uglja povezanom pravnom licu JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo po cijeni koja je ispod cijene koštanja nastale u proizvodnji, iako Društvo ne utječe na formiranje cijene uglja, već na prijedlog Javnog poduzeća „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo suglasnost na cijenu daje Vlada FBiH. Utvrđenu poreznu obvezu sa pripadajućom kamatom (129.606 KM) Društvo je izmirilo 13. 2. 2023. godine. Uložena je žalba na Rješenje ravnatelju Uprave za neizravno oporezivanje 3. 3. 2023. godine. Do okončanja revizije postupak je u tijeku. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prijem u radni odnos za najmanje deset zaposlenika na određeno vrijeme vršen je bez provođenja procedure javnog oglašavanja, u kontinuitetu sa istim osobama, za isto radno mjesto, što nije sukladno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, Pravilniku o radu i Zakonu o radu; 2. Nisu uspostavljene unutarnje kontrole kod isporuke 39.382 tona suho odsijanog uglja u iznosu od 7. 992.112 KM sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, kako bi bile usmjerene na prevenciju i otkrivanje mogućih zlouporaba, budući da ne postoje kamionske vage na novom mobilnom drobilničnom postrojenju, niti laboratorija, s kojih je isporučen ovaj uglj, a kopovi su dislocirani u odnosu na Separaciju. Također, utvrđena cijena ovog uglja nije određena sukladno Pravilniku o načinu formiranja cijena, niti je njegova prodaja predviđena Planom poslovanja za 2022. godinu; 3. Tenderska dokumentacija za nabavu eksploziva, goriva, masti i ostalih sredstava nije sačinjena sukladno Zakonu o javnim nabavama u BiH, što je za posljedicu imalo stalno poništavanje postupaka i dugotrajnu proceduru nabave. Zbog toga je Društvo provodilo pregovaračke postupke bez objave obavještenja o nabavi i zaključilo ugovore za nabavu ovih roba u ukupnom iznosu od 17.903.917 KM. Na ovaj način nije omogućen dovoljan stupanj aktivne konkurencije, nije osigurana transparentnost, niti efikasno trošenje javnih sredstava. Također, Planom nisu predviđeni svi provedeni postupci javnih nabava, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijekom revidirane godine isplaćeni su: regres u iznosu od 1.397.522 KM, jednokratna pomoć uslijed rasta potrošačkih cijena u iznosu od 2.065.500 KM, naknade po osnovu raznih povjerenstava u iznosu od 115.868 KM, kao i ostale naknade. Navedeno je imalo za posljedicu povećanje na poziciji bruto plaća u odnosu na 2021. godinu u iznosu od 9.826.619 KM, iako je iskazan gubitak u visini od 7.931.834 KM.
<p>„Zrak“ d.d. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadi vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 20.518.263 KM, odnosno da su sredstva i financijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni; 2. Društvo ne vrši evidentiranje zaliha gotovih proizvoda u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku u iznosu od 727.072 KM, kao i zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 2.735.408 KM jer se ne vrši obračun

	<p>proizvodnje na osnovu odgovarajućih knjigovodstvenih dokumenata, zbog čega nismo mogli utvrditi efekte razlike između prodajne cijene i cijene koštanja. Također, Društvo nije u tekućoj, a ni u prethodnim godinama na datum bilance vršilo procjenu njihovog nadoknadivog iznosa u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe;</p> <p>3. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 1.023.417 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i financijski rezultat precijenjeni za očekivane kreditne gubitke;</p> <p>4. Državni kapital nije povećan za dio izmirenih obveza u iznosu od 6.088.460 KM po Odluci Vlade FBiH o dodjeli novčanih sredstava iz pasivne podbilance, jer Skupština Društva nije donijela odluku u vezi s povećanjem sudjelovanja državnog kapitala, u skladu s člankom 3. Zakona o financijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH i Odlukom Vlade FBiH o financijskoj konsolidaciji privrednog društva „Zrak“ d.d. Sarajevo;</p> <p>5. Prilikom sastavljanja godišnjih financijskih izvješća Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju su skladu s točkom 25. MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća. Akumulirani gubitak na 31. 12. 2022. godine iznosi 6.800.758 KM i viši je od trećine osnovnog kapitala. Koeficijent tekuće likvidnosti je 0,27, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati tekuće obveze. Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u financijskim izvješćima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U Društvu nije formiran odbor za reviziju u skladu s odredbama Statuta i Zakona o privrednim društvima FBiH. Pored toga, nije formiran ni odjel za unutarnju reviziju u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obveza Društva kao subjekta od javnog interesa; 2. Prijem u radni odnos pet zaposlenika na određeno vrijeme vršen je bez provođenja javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnosu u javnom sektoru u FBiH; 3. Društvo je tijekom godine vršilo obračun plaća za zaposlenike, iako nije uspostavljena evidencija o radnom vremenu koja je osnov za obračun plaća u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu; 4. Društvo nije provodilo redovne mjere upravljanja rizikom i mjere za osiguranje adekvatnosti kapitala u skladu sa Zakonom o financijskom poslovanju s obzirom na to da posluje u uvjetima potpune nelikvidnosti i insolventnosti i ima uvjetnu blokadu računa, te da je akumulirani gubitak veći od zbira trećine osnovnog kapitala i fonda rezervi; 5. Društvo nije izmirivalo obveze po osnovu plaća, poreza i doprinosa na plaće za 2022. godinu u iznosu od 2.068.412 KM, što sa obvezama iz prethodnog razdoblja iznosi 12.740.577 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak; 6. Društvo nije izvršilo godišnji popis imovine i obveza kako bi se u poslovnim knjigama izvršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organi upravljanja (Uprava, Nadzorni odbor, Skupština) nisu obavljali zadatke propisane Zakonom o privrednim društvima, što je imalo velikog utjecaja na normalno funkcioniranje i rješavanje nagomilanih problema u Društvu, zbog čega je 11. 4. 2023. godine otvoren stečajni postupak.
<p>Javno poduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik</p>	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 1.165.022 KM, odnosno da su sredstva i financijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni, a efekte na sredstva i financijski rezultat nismo mogli kvantificirati; 2. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 84.856 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9- Financijski instrumenti. To za posljedicu ima da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i financijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Za sistematizirana radna mjesta zaključivani su ugovori o privremenim i povremenim poslovima u iznosu od 61.895 KM s fizičkim licima za obavljanje poslova zimskog održavanja puteva na razdoblje dulje od 60 dana, što nije u skladu sa Zakonom o radu; 2. Pravilnikom o radu nisu utvrđeni jasni i mjerljivi kriteriji na osnovu kojih bi se odredile stimulacije zaposlenicima koje su isplaćene u iznosu od 32.299 KM. Isplate su izvršene bez donošenja pojedinačnih rješenja o isplati stimulacija, nije utvrđen način dodjele stimulacije, niti su dana obrazloženja na osnovu kojih se uvećava osnovna plaća radniku; 3. Ne izmiruju se obveze prema Gradu Srebreniku po osnovu ostvarenih prihoda od pruženih usluga upravljanja i korištenja parking aparata u rokovima koji su propisani Odlukom Općinskog vijeća. Navedeno ima za posljedicu da obveze prema Gradu Srebreniku na datum bilance iznose 158.344 KM. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Po nalogu Ministarstva unutarnjih poslova Tuzlanskog kantona – Sektora kriminalističke policije – Financijska policija izvršila je nadzor finansijskog poslovanja Društva za razdoblje od 1. 1. 2017. do 31. 12. 2021. godine, s posebnim osvrtom na ostvarene i raspoređene prihode dobivene naplatom vršenja usluga upravljanja i korištenja parking aparata. Zapisnikom Financijske policije utvrđeno je da je Društvo iskazalo manje obveza prema Gradu Srebreniku po ovom osnovu u iznosu od 59.344 KM. Do okončanja revizije Financijska policija nije donijela rješenje, zbog čega navedene obveze nisu knjigovodstveno evidentirane.
Javno komunalno poduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za potraživanja starija od godinu dana nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, niti pravilno knjigovodstveno evidentiranje preko ispravke vrijednosti na teret rashoda razdoblja. To za posljedicu ima da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) precijenjena, što je imalo utjecaja na iskazani finansijski rezultat. Učinke usklađivanja za revidiranu godinu ne možemo kvantificirati, s obzirom na to da Društvo ne posjeduje ročnu strukturu potraživanja. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije sačinjen trogodišnji plan poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Statutu Društva; 2. Nije formiran odbor za reviziju, što je obveza sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH, Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statutu Društva. Pored toga, nije uspostavljen ni odjel za unutarnju reviziju, što je obveza Društva kao subjekta od javnog interesa sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH; 3. Nabava roba i usluga u iznosu od najmanje 28.917 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama BiH, čime se nije uvela transparentnost, omogućio veći stupanj stvarne konkurencije i osigurala veća efikasnost trošenja javnih sredstava. Također, za određene postupke planirani iznosi ne odražavaju stvarne potrebe, niti je Društvo izvještivalo Agenciju za javne nabave o provedenim postupcima i dodjeli ugovora javne nabave, sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH.
Kantonalno javno komunalno poduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji umanjenja vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi, iskazanih u iznosu od najmanje 1.631.444 KM, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost materijalnih sredstava u pripremi može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i MRS-a 36; 2. Na poziciji rezervi iskazan je osnovni kapital u iznosu od najmanje 3.376.817 KM, iako je osnovni kapital u sudskom registru u 100% vlasništvu Kantona Sarajevo i iznosi 10.000 KM. Iskazivanje vlasničkog kapitala na rezervama nije u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvješćivanje, a pravo na ovaj kapital nije utvrđeno. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Društvo nije u potpunosti riješilo imovinskopravne odnose, odnosno nije upisano kao vlasnik ili posjednik većeg dijela zemljišta koje koristi i od kojeg ostvaruje ekonomske koristi. Veći dio zemljišta kojim Društvo upravlja i gazduje i od kojeg ostvaruje ekonomske koristi nije iskazan u evidencijama Društva jer se vlasništvo vodi na drugim pravnim subjektima <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>

	<p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Kod provođenja postupaka javnih nabava roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 1.129.152 KM tenderska dokumentacija nije sačinjavana na način da osigura aktivnu i pravičnu konkurenciju, produžavani su rokovi za izvođenje radova bez obračuna pripadajućih penala i nije vršeno istraživanje tržišta kako bi se utvrdila konkurentnost na tržištu, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH.</p>
Javno komunalno poduzeće „Pannonica“ d.o.o. Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none">Društvo za dio nekretnina koje iskazuje u knjigovodstvenim evidencijama u iznosu od najmanje 119.502 KM nabavne vrijednosti ne raspolaže dokazima o vlasništvu ili posjedu (ljetna bašta i ulazna kućica, natkriveni šank, objekt magacinski prostor, zidani toalet, solarno stablo, betonska platforma i drugi).
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Prijem u radni odnos 69 sezonskih radnika nije vršen u skladu sa procedurama zapošljavanja propisanim Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu jer nije prezentirana dokumentacija povjerenstva o provedenoj proceduri izbora kandidata (rangiranje i kriteriji za izbor sezonskih radnika, vrednovanje kandidata, lista uspješnih kandidata s ocjenama, izvješće o provedenom postupku);</p> <p>2. Pravilnikom o plaćama Društva nisu utvrđeni jasni i mjerljivi kriteriji na osnovu kojih bi se odredio iznos stimulativnog dijela plaće za radnike. Isplaćena je stimulacija na plaće u neto iznosu od 63.320 KM, na osnovu spiskova koji ne sadrže osnove za isplatu;</p> <p>3. Godišnjim popisom imovine i obveza nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim na datum popisa, niti je izvršena analiza statusa materijalnih sredstava u pripremi i vlasništva nad imovinom, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
Javno komunalno poduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takvu imovinu shodno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 7.979.487 KM (od kojih se na materijalnu imovinu u pripremi za koju nije bilo aktivnosti na realizaciji ulaganja tijekom 2022. godine odnosi 2.996.840 KM), a efekte na sredstva i finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati;</p> <p>2. Zalihe materijala i rezervnih dijelova iskazane su u iznosu od 234.480 KM i za njih Društvo ne prati ročnu strukturu niti vrši vrednovanje, odnosno usklađivanje neto nadoknadive vrijednosti shodno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama i MRS-u 2 – Zalihe. Efekte usklađivanja zaliha na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati;</p> <p>3. Za potraživanja koja su starija od godinu dana u iznosu od najmanje 75.772 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu ima da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Osnova za mišljenje</p> <p>1. Nije uspostavljen odjel unutarnje revizije kao ključni element unutarnjeg nadzora kojim se osigurava sustavan pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, kontrolama i procesima upravljanja, što nije u skladu sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>2. Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama članka 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH;</p> <p>3. Za nabave roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 130.271 KM nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama i Pravilnika o javnim nabavama Društva, kako bi se osigurala transparentnost i omogućio veći stupanj stvarne konkurencije, te efikasnije trošenje javnih sredstava. Također, niti za jedan ugovor iznad 10.000 KM Uprava nije tražila suglasnost Nadzornog odbora, niti ga je obavještavala o zaključenim ugovorima nakon provedenih javnih nabava, kako nalažu odredbe Statuta.</p>

3.9 Praćenje postupanja po preporukama iz ranije provedenih finansijskih revizija

Vrhovne revizijske institucije imaju važnu ulogu u praćenju poduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

U provedenim praćenjima daje se ocjena i zaključak o postupanju po danim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri poduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identificirani u revizorskom izvješću.

Analizom dostavljene dokumentacije, odgovora na Upitnik i informacija dobivenih na osnovu provedenih intervjua vrši se ocjena postupanja po preporukama, koja je klasificirana prema sljedećim kategorijama:

- realizirana preporuka
- djelomično realizirana preporuka
- nerealizirana preporuka
- preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

Na ovaj način Ured za reviziju doprinosi većem stupnju implementacije preporuka, te osigurava svoju prisutnost kod subjekata koji se ne revidiraju svake godine, uzimajući u obzir da je u njegovoj nadležnosti oko 2.500 subjekata u Federaciji BiH. Kriteriji koji služe za odabir subjekata uključuju: kada je posljednja revizija izvršena, koje mišljenje je dano, broj danih preporuka, prirodu utvrđenih nepravilnosti, informacije iz okruženja i dr.

Ured za reviziju je u 2023. godini proveo 12 praćenja postupanja po preporukama iz ranijih finansijskih revizija.

Izvršen je uvid u aktivnosti koje su subjekti poduzeli na implementaciji danih preporuka od objave konačnog izvješća do 30. 6. 2023. godine, te su doneseni zaključci o postupanju po preporukama. U određenim slučajevima dane su dodatne preporuke revidiranim subjektima ili zakonodavnim organima kako bi se razmatralo izvješće i donio odgovarajući plan postupanja po preporukama.

Ova izvješća dostavljena su revidiranim subjektima i nadležnim institucijama, te objavljena na internet-stranici Ureda.

Tabela 22. Pregled postupanja po preporukama iz izvješća finansijske revizije o praćenju postupanja po preporukama

Red. br.	Subjekti revizije	Godina za koju je vršena finansijska revizija	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama			
				Realizirano	Djelomično	Nerealizirano	Nije vršena ocjena
1.	Univerzitet u Sarajevu	2017.	25	8	5	4	8
			100%	32%	20%	16%	32%
2.	Sveučilište u Mostaru	2017.	23	12	5	3	3

Red. br.	Subjekti revizije	Godina za koju je vršena financijska revizija	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama			
				Realizirano	Djelomično	Nerealizirano	Nije vršena ocjena
			100%	52%	22%	13%	13%
3.	Kantonalno javno poduzeće „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo – Ilidža	2018.	28	9	9	10	0
			100%	32%	32%	36%	0%
4.	Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo	2018.	19	13	4	2	0
			100%	68%	21%	11%	0%
5.	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik – Bila	2018.	34	11	12	10	1
			100%	32%	35%	29%	3%
6.	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	2018.	24	2	3	19	0
			100%	8,33%	12,50%	79,17%	0%
7.	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj	2018.	34	11	12	11	0
			100%	32,40%	35,20%	32,40%	0%
8.	Hotelsko turističko društva „Zenit-Bro“ d.o.o. Neum	2019.	13	4	3	6	0
			100%	31%	23%	46%	0%
9.	„Vodovod“, društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar	2019.	35	5	4	26	0
			100%	14%	12%	74%	0%

Red. br.	Subjekti revizije	Godina za koju je vršena financijska revizija	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama			
				Realizirano	Djelomično	Nerealizirano	Nije vršena ocjena
10.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	2020.	12	6	4	2	0
			100%	50%	33,33%	16,67%	0%
11.	Javno komunalno poduzeće „Vitkom“ d.o.o. Vitez	2020.	29	8	6	14	1
			100%	27,59%	20,69%	48,27%	3%
12.	„Centralno grijanje“ d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	2020.	22	16	5	1	0
			100%	73%	23%	4%	0%
UKUPNO			298	105	72	108	13

Na osnovu praćenja postupanja po preporukama utvrđeno je da je, od ukupno 298 danih preporuka:

- 105 realiziranih preporuka (35%);
- 72 djelomično realizirane preporuke (24%);
- 108 nerealiziranih preporuka (36%) i
- 13 preporuka (5%) za koje nije izvršena ocjena postupanja.

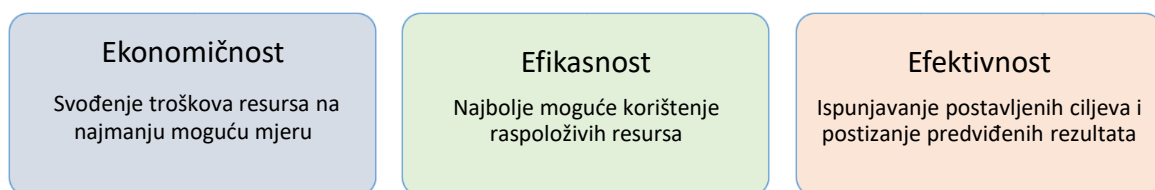
Od 12 revidiranih subjekata, **njih sedam nije donijelo program mjera i obavijestilo o poduzetim radnjama radi premašivanja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću, što je obveza u skladu sa člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH.** Međutim, i kod pet subjekata koji su dostavili odgovore uočeno je da određeni odgovori nisu sadržavali dovoljno jasne i konkretne aktivnosti koje se planiraju poduzeti, rokove izvršenja i slično.

Provedenim praćenjem konstatirano je da je **veći broj preporuka ostao nerealiziran ili samo djelomično realiziran**, odnosno da nisu poduzete dovoljne aktivnosti na realizaciji danih preporuka. U izvješćima o praćenju dane su preporuke za donošenje adekvatnog programa mjera i intenziviranje aktivnosti na realizaciji preostalih djelomično realiziranih i nerealiziranih preporuka, u cilju jačanja sustava unutarnjih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, a dane su i preporuke za skupštine.

4. REVIZIJA UČINKA

Shodno članku 14. Zakona o reviziji, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti s kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvješćuje javnost.

Revizija učinka predstavlja nezavisno, objektivno i pouzdano ispitivanje kojim se utvrđuje da li državna poduzeća, sustavi, projekti, programi, aktivnosti ili organizacije posluju, rade, odnosno provode se u skladu s principima ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti, te da li ima prostora za poboljšanja.¹⁷

Izvor: ISSAI 300

Revizija učinka se provodi u skladu s INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava, te međunarodnom praksom iz ove oblasti. Njome se ukazuje na značajne probleme u društvu, ali i na bolje prakse, čime se pruža konstruktivan poticaj za promjene u životima građana.

Revizija učinka treba doprinijeti boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stupnju transparentnosti i javne odgovornosti. Okrenuta je prema aktualnim temama značajnim za život građana. Ova vrsta revizije omogućava VRI u BiH da daju praktičan doprinos poboljšanju rada javne uprave.

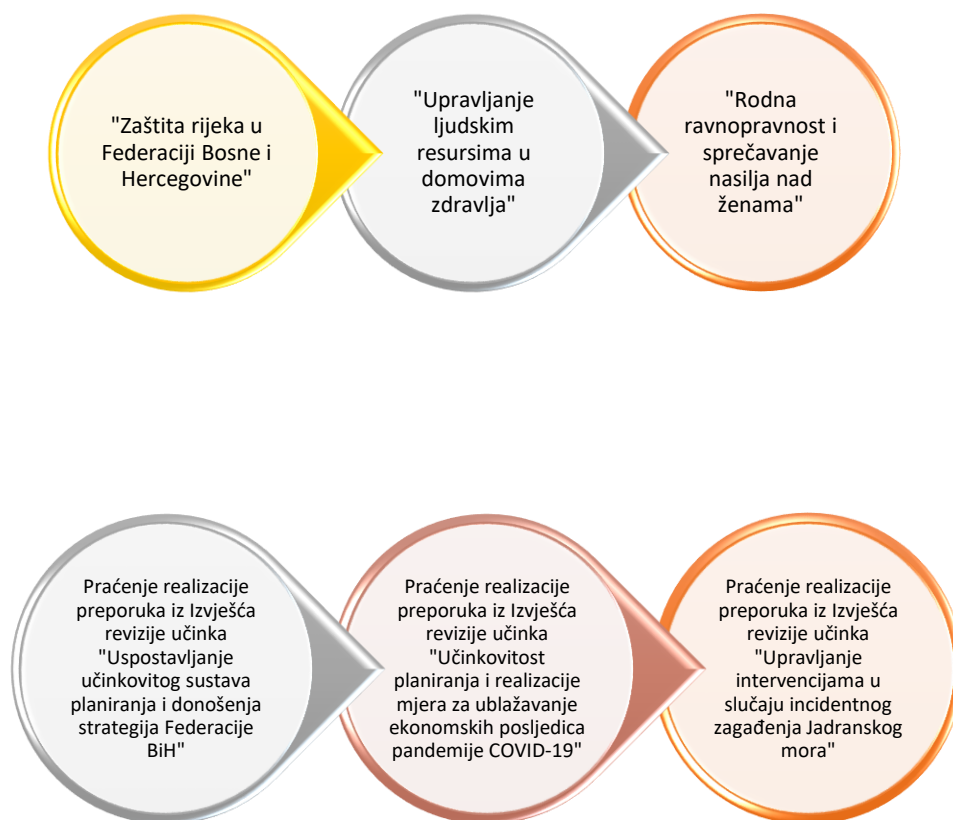
S obzirom na nadležnost Ureda za reviziju, izuzetno je širok dijapazon tema kojima se bavi revizija učinka, te se njome obuhvaćaju aktivnosti subjekata javnog sektora na svim razinama vlasti u FBiH.

U posljednjim godinama posebna pažnja posvećena je aktualnim krizama koje potresaju našu zemlju i svijet, kao i ispunjenju Ciljeva održivog razvitka UN-a.

U 2023. godini objavljena su tri izvješća revizije učinka i tri izvješća o izvršenom praćenju realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća. U dvije realizirane revizije Ured je sudjelovao u regionalnim projektima paralelne revizije učinka.

¹⁷ ISSAI 300.9 – Principi revizije učinka

Prva tri izvješća odnose se na provedene revizije učinka u oblastima u kojima ona ranije nije vršena, te su u ovim izvješćima, osim nalaza i zaključaka, dane preporuke. Preostala tri izvješća odnose se na praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća revizije učinka, u kojima su predstavljene nalazi i zaključci o implementaciji preporuka.

U dvije provedene revizije „Zaštita rijeka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ i „Rodna ravnopravnost i sprečavanje nasilja nad ženama“ Ured je sudjelovao u regionalnim projektima paralelne revizije učinka.

4.1 Izvješća o provedenim revizijama učinka

Provedene revizije učinka obuhvatile su 61 subjekta, te su dane 44 preporuke. Kako bi se otklonili ustanovljeni nedostaci, preporuke su pored revidiranih subjekata, dane i nadležnim organima zakonodavne i izvršne vlasti, tako da su upućene na ukupno 72 subjekta.

Tabela 23. Podaci o provedenim revizijama učinka

R. br.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su dane preporuke	Broj danih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zaštita rijeka u Federaciji Bosne i Hercegovine	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federalno ministarstvo okoliša i turizma Agencija za vodno područje rijeke Save i Jadranskog mora Fond za zaštitu okoliša FBiH Kantonalna ministarstva nadležna za vode i kantonalni inspeksijski organi ¹⁸ Federalna uprava za inspeksijske poslove JLS ¹⁹	18	18	18	2016-2021
2.	Upravljanje ljudskim resursima u domovima zdravlja	Federalno ministarstvo zdravstva Domovi zdravlja ²⁰	10	10	12	2019-2022
3.	Rodna ravnopravnost i sprečavanje nasilja nad ženama	Gender centar Federacije BiH, 11 povjerenstava za ravnopravnost spolova u Federaciji BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, deset kantonalnih ministarstava nadležnih za socijalnu politiku i deset centara za socijalni rad ²¹	33	44	14	2019-2022
UKUPNO			61	72	44	

4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća revizije učinka „Zaštita rijeka u Federaciji Bosne i Hercegovine“

- **Nisu izrađivani godišnji operativni planovi za realizaciju mjera** iz planova upravljanja vodama, niti je određena institucija koja je nositelj implementacije, iako se u većini slučajeva radi o kompleksnim mjerama koje se donose za šestogodišnje razdoblje i za cijelo vodno područje. Ovo je rezultiralo nekoordiniranim i nesinergijskim djelovanjem institucija, a u konačnici veliki broj značajnih mjera nije ni realiziran, ili je realiziran djelomično.
- Većina institucija odgovornih za realizaciju **nije uvrštavala mjere iz planova upravljanja vodama u svoje godišnje programe rada**. U takvim okolnostima, mjere utvrđene u planovima upravljanja vodama nisu na odgovarajući način „spuštene“ na operativnu razinu kako bi se osigurale pretpostavke za njihovu plansku i kontinuiranu realizaciju.

¹⁸ Aktivnosti kantonalnih ministarstava nadležnih za vode i kantonalnih inspeksijskih organa ispitane su u četiri kantona: KS, ZDK, TK (vodno područje rijeke Save) i HNK (vodno područje Jadranskog mora).

¹⁹ Revizija je obuhvatila i pet JLS u okviru ovih kantona (gradovi Zenica, Tuzla, Mostar, te općine Stari Grad Sarajevo i Novi Grad Sarajevo).

²⁰ Detaljno ispitivanje o upravljanju ljudskim resursima u domovima zdravlja provedeno je na uzorku od devet domova zdravlja: Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo, Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla, Dom zdravlja Mostar, Dom zdravlja Neum, Dom zdravlja Bihać, Dom zdravlja Cazin, Dom zdravlja Livno, Dom zdravlja Drvar i Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde

²¹ Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike USK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike PK, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite ZHK, Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne zaštite i prognanih HBŽ, Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo i centri za socijalni rad iz sljedećih gradova: Bihać, Orašje, Tuzla, Zenica, Goražde, Travnik, Mostar, Ljubuški i Livno

- Provedenom revizijom utvrđeno je da **nije uspostavljen adekvatan sustav izvješćivanja** o realizaciji planova upravljanja vodama koji osigurava sveobuhvatne i pouzdane podatke o njihovoj provedbi. Konstatirano je da ZOV-om i drugim aktima **nije detaljno propisana obveza dostavljanja podataka o realizaciji mjera** nadležnim agencijama za vodna područja.
- Utvrđivanje broja ekvivalentnih stanovnika (EBS), na osnovu kojeg se utvrđuje iznos posebne vodne naknade, za potrebe zagađivača vrše **ovlaštene laboratorije, a da pri tome nije osigurana kontrola rada ovih laboratorija**. Naime, Zakonom o vodama iz 2006. godine propisano je da je za verifikaciju rezultata rada ovlaštene laboratorije nadležna referentna laboratorija. Međutim, **referentna laboratorija na državnoj razini nikad nije osnovana**. Pored toga, **ZOV ne definira ni odgovornosti ovlaštenih laboratorija u slučaju neadekvatnog i netočnog utvrđivanja tereta zagađenja**.
- Zakonom o vodama nije detaljnije propisano financiranje realizacije planova upravljanja vodama, niti je precizirano sudjelovanje pojedinačnih izvora financiranja. Imajući u vidu da je zaštita voda u nadležnosti federalnog, kantonalnog i lokalnog razina, nedovoljno jasne zakonske odredbe o financiranju mjera zaštite voda dovele su do neadekvatnog i nekoordiniranog planiranja finansijskih sredstava za ove namjene.
- Nadležne institucije, usprkos značajnom nedostatku sredstava za zaštitu rijeka, nisu poduzimale aktivnosti kako bi se načelo „zagađivač plaća“ više integriralo u regulativu o vodama. **Ovo načelo definirano je Zakonom o zaštiti okoliša, ali ZOV-om nije detaljnije propisana njegova primjena u oblasti voda**.
- Utvrđeno je da ni ZOV-om niti nekim drugim propisom nije decidno regulirano da se u postupku preispitivanja uvjeta iz vodnih dozvola zahtijeva da zagađivač dostavi dokaz o plaćenim vodnim naknadama. Ovakve okolnosti za posljedicu imaju da se i dalje veliki broj vodnih dozvola izdaje privrednim subjektima, i u slučaju kada nisu platili sve vodne naknade koje su bili obvezni.
- Nadležne institucije koje su korisnice sredstava vodnih naknada **informacije o utrošku sredstava vodnih naknada u većini slučajeva inkorporiraju u izvješća o izvršenju proračuna, odnosno finansijskog plana, bez detaljnijeg pregleda utroška po pojedinačnim segmentima upravljanja vodama (zaštita voda, korištenje voda, zaštita od štetnog djelovanja voda, uređenje vodotoka i drugih voda)**. Također, **nije propisana obveza da se podaci o prikupljenim i utrošenim sredstvima vodnih naknada objedinjavaju na razini FBiH niti da se sačinjavaju integralna izvješća o njihovom utrošku**. Ovakve okolnosti onemogućavaju sveobuhvatno praćenje i evaluaciju efekata sredstava od vodnih naknada koje su uložene u financiranje planova upravljanja vodama.
- **Inspeksijski nadzor nad pojedinim izvorima zagađenja rijeka**, poput zagađenja koje dolazi od poljoprivrede, šumarstva, ribolovstva, **nije adekvatno propisan, niti je vršen u razdoblju revizije**. U slučaju kada vodni inspektori utvrde prekoračenje graničnih vrijednosti ne mogu poduzeti adekvatne mjere jer ZOV ne propisuje kaznene odredbe za slučaj prekoračivanja graničnih vrijednosti, niti za propuštanje ispitivanja kvalitete i kvantitete otpadnih voda – monitoringa. Postojeći broj prekršaja predviđen ZOV-om i visina novčanih kazni značajno su manji u poređenju s regulativom zemalja iz okruženja koje su već uskladile svoj regulatorni okvir sa zakonodavstvom EU. Izmjenama i dopunama ZOV-a predviđeno je dodatno smanjenje novčanih kazni.

Preporuke za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: Poduzeti aktivnosti na izradi izmjena i dopuna Zakona o vodama kako bi se:

- ✓ utvrdila obveza izrade operativnih planova za realizaciju mjera iz planova upravljanja vodama;
 - ✓ propisale obveze i odgovornosti institucija da realiziraju mjere iz planova upravljanja vodama i da o tome izvješćuju nadležne agencije za vode;
 - ✓ propisala kontrola rada nad ovlaštenim laboratorijama i postupanje u slučaju neadekvatnog i netočnog utvrđivanja tereta zagađenja;
 - ✓ jasno propisalo financiranje realizacije mjera zaštite voda i sudjelovanje pojedinačnih izvora u financiranju;
 - ✓ detaljnije propisala primjena načela „zagađivač plaća“ u oblasti voda;
 - ✓ jasno propisala obveza da se u postupku ponovnog izdavanja vodne dozvole od zagađivača zahtijeva dokaz o plaćenim vodnim naknadama;
 - ✓ propisala obveza izvješćivanja o utrošku sredstava vodnih naknada u cilju osiguranja transparentnih i cjelovitih podataka o korištenju vodnih naknada na području Federacije BiH;
 - ✓ propisale odgovarajuće kaznene odredbe za slučaj nepoštovanja obveze redovitog ispitivanja kvalitete i kvantitete otpadnih voda – monitoringa i nepoštovanja graničnih vrijednosti za ispuštanje otpadnih voda;
 - ✓ regulirao odgovarajući inspekcijski nadzor nad svim izvorima zagađenja, uključujući poljoprivredu, šumarstvo i ribolovstvo;
 - ✓ povećali iznosi novčanih kazni u cilju osiguranja efektivne kaznene politike i motiviranja zagađivača na poštovanje propisa.
- Visina vodne naknade za zaštitu voda u FBiH (koja je znatno niža u odnosu na zemlje u okruženju i EU) i način obračuna nije se revidirao ni mijenjao još od 2007. godine kada je donesena Odluka o visini posebnih vodnih naknada. Poseban problem predstavlja zastarjela metodologija utvrđivanja tereta zagađenja otpadnih voda zagađivača. Nadležne institucije nisu predlagale mjere kako bi se utvrđivanjem viših vrijednosti vodnih naknada za prekoračenje graničnih vrijednosti motivirali zagađivači na brže usklađivanje s graničnim vrijednostima, te kako bi se u konačnici osigurala veća financijska nadoknada za zagađenje voda preko graničnih vrijednosti.

Preporuke za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: Inicirati izmjene i dopune Odluke o visini posebnih vodnih naknada kako bi se:

- ✓ adekvatno propisala metodologija za utvrđivanje visine posebnih vodnih naknada u skladu s praksama EU;
 - ✓ u razdoblju usklađivanja s graničnim vrijednostima obračunavala viša posebna vodna naknada za ispuštanje otpadnih voda koje prekoračuju propisane granične vrijednosti s praksama EU.
- FMPVŠ nikada nije organizirao vodočuvarsku službu niti je donio propise potrebne za rad ove službe, što je, shodno Zakonu o vodama, bilo predviđeno. Neposredni nadzor nad vodama koje vrše vodočuvarske službe uobičajen je mehanizam zaštite rijeka, organiziran u zemljama u okruženju.

Preporuka za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: Donijeti propis o ovlaštenjima i zadacima vodočuvarskih službi kako bi se propisala i organizirala njihova uspostava shodno Zakonu o vodama.

- Planirani broj kontrolnih ispitivanja koje provodi AVP Sava kontinuirano se smanjuje, iako, prema podacima agencija, postoji preko 200 velikih zagađivača. Pored toga, utvrđeno je i da se kontrolna ispitivanja nisu realizirala u planiranom obujmu. Razlog navedenog su visoki troškovi kontrolnih ispitivanja s jedne strane, i ograničeni resursi s druge strane. Imajući u vidu da se rezultati kontrolnih ispitivanja koriste za izračunavanje posebne vodne naknade, zbog njihovog nedovoljnog broja nije osigurano da svi industrijski zagađivači plaćaju vodnu naknadu shodno stvarnom teretu zagađenja.

Preporuka za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: U suradnji s Agencijom za vodno područje rijeke Save izraditi prijedlog za reguliranje načina financiranja kontrolnih ispitivanja tereta zagađenja otpadnih voda. Razmotriti mogućnost da se propiše obveza zagađivačima da snose trošak kontrolnih ispitivanja.

- Od 2018. godine Uredbom je propisano da industrijski zagađivači imaju obvezu izraditi detaljan dinamički plan aktivnosti i mjera kako bi se do propisanog roka uskladili s utvrđenim graničnim vrijednostima. Dinamički planovi se izrađuju tek u postupku preispitivanja uvjeta iz vodne dozvole, što se vrši svakih pet godina. Navedeno se odražava na neefikasnost u izradi i realizaciji planova.

U slučaju kada su dinamički planovi izrađeni oni se veoma često u praksi ne provode dosljedno. Pojedini privredni subjekti, poput rudnika mrkog uglja, termoelektrana, fabrika za proizvodnju čelika i sode redovito prekoračuju utvrđene granične vrijednosti za ispuštanje otpadnih voda, te je evidentno da se neće moći uskladiti s propisanim graničnim vrijednostima zbog tehnologija koje koriste. Usprkos ovoj činjenici, takvim privrednim subjektima se i dalje izdaju vodne dozvole i omogućava obavljanje djelatnosti bez obzira na prekomjerno zagađenje površinskih voda koje uzrokuju. Ustanovljeno je da ZOV ne propisuje kaznene odredbe za slučaj prekoračivanja graničnih vrijednosti, zbog čega je upitno u kojoj mjeri će se granične vrijednosti poštovati nakon isteka roka za usklađivanje.

Preporuke za Federalno ministarstvo okoliša i turizma: Izraditi izmjene i dopune Uredbe o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sustave javne kanalizacije kako bi se propisale:

- ✓ obveze svim industrijskim zagađivačima da odmah pristupe izradi i realizaciji dinamičkih planova za usuglašavanje s propisanim graničnim vrijednostima za tehnološke otpadne vode, bez obzira na važenje vodne dozvole;
 - ✓ obveze izvješćivanja o realizaciji dinamičkih planova za usuglašavanje s propisanim graničnim vrijednostima;
 - ✓ kaznene odredbe za slučaj nepoštovanja obveza izrade i realiziranja dinamičkih planova za usklađivanje s propisanim graničnim vrijednostima za ispuštanje otpadnih voda.
- Federalno ministarstvo okoliša i turizma još uvijek nije izradio podzakonski akt i akcijski plan o upravljanju kanalizacijskim muljem sa uređaja za prečišćavanje, što je bilo predviđeno PUV-om Sava 2016-2021. godine. Zbog nedefiniranih pravila kanalizacijski mulj koji nastaje kao produkt pročišćavanja otpadnih voda neadekvatno se odlaže u okoliš i time ga dodatno zagađuje.

Preporuke za Federalno ministarstvo okoliša i turizma: U suradnji s Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva izraditi pravilnik i akcijski plan o upravljanju kanalizacijskim muljem sa uređaja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda.

- Konstatirana su kašnjenja s pripremom prvih radnih planova u AVP Sava i AVPJM. Kašnjenje u izradi prijedloga i donošenju planova upravljanja vodama negativno se odrazilo na njihovu implementaciju. Konstatirano je da se praksa kašnjenja nastavila i kada su u pitanju planovi upravljanja vodama za razdoblje 2022. – 2027. godine.

Preporuke za Agenciju za vodno područje rijeke Save i Agenciju za vodno područje Jadranskog mora: Izrađivati radni plan za pripremu planova upravljanja vodama i javno ga objavljivati najmanje tri godine prije početka razdoblja na koji se odnosi, shodno odredbama Zakona o vodama.

- Konstatirana je niska realizacija mjera iz planova upravljanja vodama, te većina institucija koje su bile odgovorne za realizaciju mjera u svojim godišnjim planovima nije ni predvidjela provođenje mjera iz planova upravljanja vodama. U okolnostima kada je za realizaciju pojedinačnih mjera potrebno uključiti veliki broj institucija od posebnog je značaja da se utvrde prioriteta, nositelji aktivnosti koji trebaju koordinirati realizaciju mjera, ali i jasne obveze svih ostalih institucija odgovornih za provedbu. U planovima upravljanja vodama nisu definirani ciljevi pojedinačnih mjera ni indikatori učinka kako bi se osigurali preduvjeti za evaluaciju ostvarenih efekata i jasno utvrđivanje rezultata kako pojedinačnih mjera, tako i planova upravljanja vodama u cjelini.

Preporuke za Agenciju za vodno područje rijeke Save i Agenciju za vodno područje Jadranskog mora: Prilikom planiranja mjera upravljanja vodama jasno utvrditi:

- ✓ nosioca aktivnosti i obveze pojedinačnih institucija odgovornih za realizaciju mjera;
 - ✓ rokove za realizaciju mjera kako bi se osigurala njihova provedba shodno prioritetima;
 - ✓ jasne i mjerljive ciljeve pojedinačnih mjera i indikatore učinka.
- Prema podacima agencija za vode, u momentu donošenja prvih planova 2018. godine u funkciji je bilo ukupno deset postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, dok je na kraju planskog razdoblja (2021. godina) u funkciji bilo ukupno njih 14. Međutim, postojeća postrojenja uglavnom rade u znatno manjem kapacitetu od mogućeg.²² Razlozi za to vezuju se za nedovoljno izgrađenu adekvatnu komunalnu infrastrukturu neophodnu za prikupljanje otpadnih voda i odvodnju do postrojenja za prečišćavanje.

Preporuke za Agenciju za vodno područje rijeke Save i Agenciju za vodno područje Jadranskog mora: U cilju smanjenja zagađenja rijeka iz komunalnih otpadnih voda, u suradnji s nadležnim institucijama federacije, kantona i općina/gradova utvrditi:

- ✓ broj postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda koje je potrebno izgraditi u FBiH;
 - ✓ prioritetna postrojenja koja se trebaju izgraditi/nadograditi u narednim planskim razdobljima.
- Realizacija mjera za zaštitu voda bila je posebno neefikasna na nižim razinama vlasti, tj. u kantonima i općinama/gradovima. Nijedan od kantona i JLS iz promatranog uzorka nije donio plan prioriteta za dostizanje dobrog stanja voda, što je jedna od prvih mjera predviđenih planovima upravljanja vodama, koja se trebala realizirati u suradnji sa ZZO FBiH.

²² Postrojenja za prečišćavanje Sarajevo, Trnovo, Gradačac, Srebrenik, Bihać, Odžak, Živinice, Mostar, Čitluk itd.

Većina ministarstava nadležnih za vode iz promatranih kantona ne raspolaže podacima o izvorima zagađenja rijeka na području kantona, a nisu ni poduzimala aktivnosti na utvrđivanju ovih izvora (ZDK, TK i HNK). Također, nijedan od četiri promatrana kantona nije odredio granice vodnih dobara za sve površinske vode II kategorije na području kantona, niti su donesene odluke o zaštiti svih izvorišta na području kantona shodno Zakonu o vodama.

- Nijedna od pet promatranih JLS nije osigurala ažurirane podatke u postojećem katastru komunalnih uređaja koji bi omogućio identifikaciju nelegalnih ispusta otpadnih voda u rijeke, dok je samo u jednoj JLS (Grad Mostar) od ukupno pet promatranih donesena odluka o odvodnji otpadnih voda. Utvrđeno je da nijedna od JLS iz uzorka revizije nije osigurala ažurirane podatke o faktičkom stanju podzemnih kanalizacijskih instalacija i ostale komunalne infrastrukture na osnovu kojih bi se mogao utvrditi vlasnik/korisnik nelegalnog ispusta.

Preporuke za kantonalna ministarstva nadležna za vode: U suradnji s općinama i gradovima izraditi plan prioriteta za dostizanje dobrog stanja rijeka II kategorije na području kantona.

Preporuke za općine/gradove: Organizirati izradu elaborata o zaštiti izvorišta i uputiti odluke o zaštiti svih izvorišta na području kantona/općine/grada na donošenje nadležnim organima, shodno članku 68. Zakona o vodama.

Osigurati da katastri komunalnih uređaja sadrže podatke o stvarnom stanju komunalnih instalacija.

- Pored velikog broja divljih deponija, značajan problem zaštite rijeka u FBiH predstavlja i to što kod većine legalnih i uređenih deponija ne postoje adekvatni sustavi za pročišćavanje procjednih voda (koje nastaju kao produkt razgradnje otpada i uslijed procjeđivanja oborina kroz odložene slojeve otpada). Zbog toga vrlo često dolazi do prekoračenja graničnih vrijednosti otpadnih voda koje su propisane za deponije. Iako su procjedne vode deponija veoma zagađene otpadne vode (kancerogene, teratogene, mutagene) koje izravno ugrožavaju površinske i podzemne vode i koje predstavljaju opasnost po ljudsko zdravlje i okoliš, konstatirano je da planovi upravljanja vodama nisu definirali konkretne mjere s ciljem rješavanja ovog problema. Izostale su konkretnije mjere usmjerene na procjedne vode iz deponija za koje je poznato da izravno ugrožavaju rijeke i zdravlje ljudi.

Preporuke za kantonalna ministarstva nadležna za vode i općine/gradove: Utvrditi konkretne mjere kako bi se, u suradnji s kantonalnim ministarstvima nadležnim za okoliš, osiguralo pročišćavanje procjednih voda sa deponija na području općine/grada.

- Nadležne institucije u proteklom razdoblju nisu uklonile divlje deponije iz zona koje imaju neposredan utjecaj na kvalitetu površinskih i podzemnih voda, što je ključna mjera za smanjenje zagađenja rijeka iz ovog izvora. Imajući u vidu veliki broj divljih deponija, kao i činjenicu da nisu određeni prioriteti i dinamika realizacije ove mjere, neizvjesno je kada će se osigurati značajnije smanjenje zagađenja rijeka iz ovog izvora.

Preporuke za općine/gradove: Izraditi akcijski plan za uklanjanje divljih i sanaciju postojećih deponija i pristupiti realizaciji, uz prioritarno uklanjanje deponija iz zona sanitarne zaštite izvorišta na području općine/grada.

- Postojeći informacijski sustavi za vode sadrže samo podatke o vodnim dozvolama koje izdaju agencije za vode, dok se vodne dozvole koje izdaju drugi nadležni organi ne evidentiraju u ove sustave.

Također, uočeno je da se rješenja o izdanim vodnim aktima najčešće ne objavljuju na internet-stranicama institucija koje ih izdaju, iako bi ih, shodno važećoj regulativi, trebale objavljivati.

Preporuke za Agenciju za vodno područje rijeke Save i Agenciju za vodno područje Jadranskog mora: U informacionom sustavu voda evidentirati podatke o svim vodnim aktima koje izdaju nadležni organi shodno odredbama Zakon o vodama i podzakonskim aktima.

- Nije osiguran sveobuhvatan inspekcijski nadzor nad izvorima zagađenja rijeka. Postoje subjekti/zagađivači kod kojih nikad nije vršen inspekcijski nadzor, ali se ne može sa sigurnošću utvrditi broj takvih subjekata. Većina uprava za inspekcijske poslove iz uzorka u mjesečnim planovima inspekcijskih nadzora ne obrazlaže kriterije korištene za sačinjavanje planova, niti se navode subjekti kod kojih se planira obaviti inspekcijski nadzor. Ni iz izvješća o realizaciji mjesečnih planova ne može se utvrditi kod kojih subjekata je izvršen inspekcijski nadzor, već se navodi samo broj obavljenih nadzora.

Preporuka za Federalnu i kantonalne uprave za inspekcijske poslove: Inspekcijske nadzore planirati i provoditi na temelju precizno utvrđenih kriterija i prioriteta u cilju osiguranja što većeg broja nadzora.

4.1.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje ljudskim resursima u domovima zdravlja“

Preporuke za domove zdravlja:

- Većina domova zdravlja obuhvaćenih revizijom nema definirane politike upravljanja ljudskim resursima, iako je njihovo utvrđivanje predviđeno strateškim dokumentima u oblasti zdravstva. Sedam DZ²³ od ukupno devet iz uzorka, nema utvrđene politike upravljanja ljudskim resursima. Utvrđeno je da planiranje ljudskih resursa u DZ karakterizira odsustvo dugoročne vizije, te da se ono uglavnom definira kroz godišnje programe rada i financijske planove, što nije dovoljna osnova za adekvatno upravljanje ljudskim resursima u DZ i pravovremeno pružanje zdravstvenih usluga u potrebnom obujmu i kvaliteti.

Donijeti politike upravljanja ljudskim resursima zasnovane na detaljno urađenim analizama raspoloživih ljudskih resursa i potrebom za efikasnim funkcioniranjem doma zdravlja.

- Gotovo svi domovi zdravlja imaju značajne razlike između broja i strukture radnih mjesta u odnosu na važeće Standarde i normative, kao i razlike u broju sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta. Prilikom donošenja pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, rukovodstvo DZ nije primjenjivalo Standarde i normative ZZ FBiH, tako da struktura i broj sistematiziranih radnih mjesta nije usklađena s propisom,²⁴ koji bi se trebao primjenjivati na teritoriji cijele FBiH. U pojedinim službama konstatiran je višak liječnika određenih specijalnosti, niska radna opterećenost i neadekvatna iskorištenost postojećih raspoloživih resursa. Istovremeno, u drugim službama evidentan je manjak liječnika i drugih zdravstvenih radnika, što je dovelo do neefikasne primarne zdravstvene zaštite i nezadovoljstva pacijenata.

Donijeti adekvatne sistematizacije radnih mjesta, te vršiti popunjavanje radnih mjesta u skladu sa propisima i stvarnim potrebama.

²³ DZ KS, Mostar, Bihać, Cazin, Goražde, Neum, Drvar.

²⁴ Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine „Službene novine FBiH“, broj 82/14, 107/14, i 58/18

- Revizijom je konstatirana neujednačenost u broju osiguranika po jednom liječniku u promatranim DZ, zbog čega stanovništvo ima različite uvjete kada je u pitanju pristup zdravstvenoj zaštiti.

Izvršiti raspored postojećeg kadra po organizacijskim jedinicama domova zdravlja, proporcionalno broju osiguranih lica na području kojeg pokrivaju.

- U unutarnjim aktima DZ nisu definirani mjerljivi pokazatelji učinka na osnovu kojih bi se mogla pratiti opterećenost i učinkovitost kadra, te poduzimati korektivne mjere. Normativi vremena nisu propisani ni važećim Standardima i normativima ZZ FBiH. Broj pacijenata značajno se razlikuje između DZ i postoje značajne razlike između organizacijskih jedinica unutar jednog DZ. Navedeno rezultira prevelikim opterećenjem pojedinih organizacijskih jedinica. Stimulacije zdravstvenih radnika u DZ, nisu bile utemeljene na evidenciji o radu i opterećenosti svakog pojedinog zdravstvenog radnika i u skladu s definiranim normativom radnog učinka za svako radno mjesto. Stimulacije se realiziraju u sporadičnim slučajevima, po procjenama šefova službi i ravnatelja DZ.

Unutarnjim aktima definirati mjerljive pokazatelje učinka na osnovu kojih će se pratiti opterećenost i učinkovitost kadra i donositi odluke o stimulacijama i destimulacijama.

- Domovi zdravlja nisu redovito izrađivali godišnje planove specijalizacija liječnika medicine i stomatologije, niti su ih zasnivali na stvarnim potrebama. Usvojeni planovi specijalizacija nisu se realizirali pravovremeno i u predviđenom obujmu, najčešće zbog nedostatka financijskih sredstava i nezainteresiranosti liječnika za specijalizacijama iz određenih grana medicine. Postojeći propisi ne predviđaju da se DZ posebno odobravaju sredstva za edukacije iz doprinosa. Analizirajući izrađene planove specijalizacija konstatirano je da nisu bili zasnovani na odgovarajućim analizama potreba, zbog čega deficitarne specijalizacije nisu u dovoljnoj mjeri planirane u prethodnim godinama.

Pravovremeno planirati i dodjeljivati specijalizacije, dajući prioritet deficitarnim specijalizacijama.

- Utvrđene su različite prakse DZ kada je u pitanju prijem u radni odnos na određeno vrijeme. U većini DZ, shodno unutarnjim aktima, nije utvrđena obveza javnog oglašavanja prilikom zapošljavanja kadra na određeno vrijeme. Određeni DZ već duži niz godina angažiraju izvanjske suradnike na osnovu ugovora o djelu. Na ovakav način angažira se medicinsko, ali i nemedicinsko osoblje, i to za obavljanje redovnih i sistematiziranih poslova, iako to nije u skladu sa Zakonom o obligacijskim odnosima koji uređuju oblast ugovora o djelu. Analizom unutarnjih akata konstatirano je da dodatno angažiranje kadra u izvanrednim okolnostima poput pandemije, migrantske krize, odnosno u turističkoj sezoni nije decidno regulirano u većini DZ.

Unutarnjim aktima detaljnije urediti postupak zapošljavanja kako bi se osiguralo transparentno zapošljavanje shodno odredbama Zakona o radu, te propisati uvjete i način angažiranja dodatnog kadra u izvanrednim okolnostima.

- Revizijom je utvrđeno da su zdravstvene ustanove dužne voditi evidencije iz oblasti zdravstvenog osiguranja i dostavljati ih nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja u skladu sa zakonskim propisima. Utvrđeno je da DZ nisu dostavljali sve propisane izvještajne obrasce za monitoring, evaluaciju i kontrolu izvršenja PZZ kantonalnim ZZO, što nije u skladu sa Jedinstvenom metodologijom. Na osnovu uvida u potpisane ugovore o financiranju zdravstvenih usluga između ZZO i DZ utvrđeno je da su na različite načine definirani modeli izvješćivanja na mjesečnom, kvartalnom i godišnjoj razini, u zavisnosti od kantona do kantona.

Dostavljati nadležnim institucijama sveobuhvatne i pouzdane podatke o stanju ljudskih resursa kako bi se stvorile pretpostavke za otklanjanje ustanovljenih problema i efikasnije upravljanje ljudskim resursima u domovima zdravlja.

Dostavljati sve propisane izvještajne obrasce za monitoring, evaluaciju i kontrolu izvršenja zdravstvenih usluga u skladu sa Jedinstvenom metodologijom.

- Domovi zdravlja nisu uspostavili adekvatan sustav ulaganja i procesuiranja žalbi pacijenata. U pojedinim DZ nisu osigurane transparentne informacije o mogućnostima i načinu podnošenja žalbi, niti su formulari za ulaganje žalbi lako dostupni. Određeni DZ nisu formirali ni povjerenstva za razmatranje žalbi pacijenata, što su shodno važećoj regulativi trebali učiniti.

Omogućiti pacijentima jednostavno podnošenje žalbi i poduzimati korektivne radnje na osnovu pritužbi pacijenata.

Preporuke za Federalno ministarstvo zdravstva:

- Federalno ministarstvo zdravstva nije nikada donijelo srednjoročni plan ljudskih resursa za zdravstveni sustav FBiH, što je shodno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti trebalo donijeti prije više od deset godina. Utvrđeno je da ni na razini kantona ne postoje srednjoročni niti godišnji planovi upravljanja ljudskim resursima. Nedostatak strateškog pristupa i smjernica za upravljanje ljudskim resursima u zdravstvu rezultiralo je nezadovoljavajućim stanjem u oblasti zdravstva u FBiH, nezadovoljstvom pacijenata i medicinskih radnika.

U suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo FBiH inicirati izradu i donijeti srednjoročni plan ljudskih resursa za zdravstveni sustav FBiH, shodno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

- FMZ nije izradio prijedlog strateškog plana razvitka zdravstva u FBiH, iako je prethodni plan istekao 2020. godine. Nedostatak strateškog pristupa i smjernica za upravljanje ljudskim resursima u zdravstvu rezultiralo je nezadovoljavajućim stanjem u oblasti zdravstva u FBiH, nezadovoljstvom pacijenata i medicinskih radnika.

Izraditi prijedlog strateškog plana razvitka zdravstva u FBiH i uputiti ga Vladi FBiH na donošenje, shodno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

- Federalno ministarstvo zdravstva već godinama nije izvršilo obveznu reviziju Standarda i normativa, a ni svi kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja prilikom obračunavanja sredstava za financiranje domova zdravlja ne primjenjuju važeće standarde i normative.

Vršiti godišnju reviziju Standarda i normativa zdravstvene zaštite FBiH shodno obvezama propisanim u Naredbi o standardima i normativima FBiH. Osigurati da se u procesu revizije posebna pažnja posveti preciznom propisivanju financiranja specijalizacija i ostalih edukacija zdravstvenih radnika.

4.1.3 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća revizije učinka „Rodna ravnopravnost i sprečavanje nasilja nad ženama“

- Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, kao ni kantonalna povjerenstva/odbori, nisu poduzimali dovoljne aktivnosti vezane za postizanje rodne ravnopravnosti. Četiri kantonalna povjerenstva (PK, HNK, ZHK i HBŽ) nisu imala nikakvih aktivnosti, niti su u promatranom razdoblju održavala sjednice.

Preporuka za Parlament FBiH i kantonalne skupštine: Uspostaviti funkcionalna povjerenstva/odbore za ravnopravnost spolova i osigurati njihov proaktivan rad u cilju provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova i međunarodnih standarda iz oblasti rodne ravnopravnosti.

- Postojećim Krivičnim zakonom FBiH, kao ni Nacrtom novog zakona, femicid nije definiran kao posebno krivično djelo koje predstavlja teži oblik ubojstva. Međutim, Krivični zakon definira zločin iz mržnje što uključuje i mržnju na osnovu spola. Također, člankom 222. Zakona predviđeno je teže kažnjavanje u slučaju ubojstva člana obitelji koji je prethodno zlostavljan. Usprkos navedenim zakonskim mogućnostima, dostupni podaci ukazuju na to da kod slučajeva ubojstava žena od strane njihovih partnera kaznena politika nije bila odgovarajuća, s obzirom na to da su se izricale neprimjereno male kazne.

Preporuka za Vladu FBiH: Zadužiti Federalno ministarstvo pravde da u suradnji s ostalim nadležnim institucijama izradi izmjene i dopune Krivičnog zakona FBiH, kako bi se Zakon uskladio s Istanbulsom konvencijom. Razmotriti potrebu pooštavanja kazni za krivična djela nasilja u obitelji i definiranja femicida kao posebnog krivičnog djela.

- Proceduralna obveza federalnih i kantonalnih institucija da u proces izrade akata uključuju principe rodne ravnopravnosti nije precizno propisana. Obveza federalnih organa da vrše procjenu prednacrtu i nacrtu zakona u odnosu na „postizanje socijalnih ciljeva vezano za ravnopravnost spolova“, koja je predviđena Uredbom o procjeni utjecaja propisa, nije detaljnije razrađena kroz obrasce za procjenu utjecaja propisa kako bi institucije već prilikom izrade propisa na odgovarajući način uključile principe rodne ravnopravnosti u zakone i druge akte.

Preporuka za Gender centar FBiH: Dostaviti prijedlog Vladi FBiH da se u cilju usklađivanja akata sa Zakonom o ravnopravnosti spolova: izvrše izmjene i dopune Uredbe o procjeni utjecaja propisa i obrazaca koji su dio ove Uredbe, kako bi se detaljno propisao postupak procjene prednacrtu i nacrtu zakona u odnosu na principe ravnopravnosti spolova; proceduralno uredi obveza dostavljanja zakona i drugih akata Gender centru radi njihovog usuglašavanja sa Zakonom o ravnopravnosti spolova.

- U devet kantona nisu izrađene procedure procjene utjecaja propisa, tako da institucije nemaju jasno propisanu obvezu da u akte uključuju principe rodne ravnopravnosti.

Preporuka za Gender centar FBiH: Uputiti inicijativu kantonalnim vladama da detaljno propišu obvezu institucijama da prilikom izrade prednacrtu i nacrtu zakona vrše procjene utjecaja propisa u odnosu na principe ravnopravnosti spolova.

- Nadležne institucije u FBiH nemaju sveobuhvatne podatke o broju i vrsti akata koji nisu usuglašeni sa ZORS-om, te koje su konkretne posljedice neusklađivanja.

Preporuka za Gender centar FBiH: Utvrditi listu propisa koji nisu usuglašeni sa Zakonom o ravnopravnosti spolova, te poduzeti aktivnosti na njihovom usuglašavanju.

- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji nije u potpunosti usklađen s Istanbulsom konvencijom, iako je BiH ratificirala ovu Konvenciju još 2013. godine. Navedeno je rezultiralo time da: pojedini značajni pojmovi poput nasilja u obitelji, rodno zasnovanog nasilja i koncepta obitelji nisu usklađeni s definicijama iz Istanbulske konvencije; Zakonom niti odgovarajućim podzakonskim aktom nisu uređena pitanja standardizacije, financiranja i registra sigurnih kuća, te na taj način nije adekvatno uređeno zbrinjavanje žrtava nasilja, i dr.

Preporuka za Gender centar FBiH: U suradnji s Federalnim ministarstvom pravde i ostalim institucijama nadležnim za pitanja nasilja u obitelji inicirati da se u Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji adekvatno inkorporiraju odredbe Istanbulske konvencije, prije svega u dijelu: definiranja hitnih, preciznih i djelotvornih mjera za zaštitu žrtava nasilja; utvrđivanja standarda za osnivanje, rad i financiranje sigurnih kuća, kako bi se osigurali potrebni kapaciteti za zbrinjavanje žrtava nasilja i omogućio institucionalni nadzor nad radom sigurnih kuća.

- Zakonodavstvo iz oblasti socijalne politike ne prepoznaje žrtve nasilja kao kategoriju korisnika socijalne zaštite u svim kantonima, što je poseban problem, s obzirom na to da je ekonomska ovisnost žrtava o nasilniku jedan od osnovnih uzroka neadekvatnog reagovanja žrtava na slučajeve zlostavljanja. U šest od deset kantonalnih zakona o osnovama socijalne zaštite (HNK, HBŽ, USK, BPK, PK i SBK) žrtve nasilja u obitelji nisu prepoznate kao kategorija korisnika socijalne zaštite, tako da nemaju prava na određena socijalna primanja.

Preporuka za kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu politiku: Izvršiti analizu propisa koji uređuju pitanja socijalne zaštite i kantonalnim vladama uputiti prijedloge za unapređenje propisa kako bi se žrtve nasilja u obitelji adekvatno definirale kao korisnici socijalne zaštite.

- Nemaju svi kantoni formirana koordinacijska tijela za praćenje implementacije GAP-ova. Također, nisu redovito izrađivana izvješća o realizaciji GAP-ova. Od šest kantona koji imaju izrađene GAP-ove, samo su u tri (KS, SBK i USK) izrađivana izvješća o realizaciji aktivnosti predviđenih GAP-ovima.

Preporuka za kantonalne vlade: Osigurati da koordinacijska tijela prate implementaciju gender akcijskih planova, te izrađivati godišnja i završna izvješća o realizaciji planova, s informacijama o stupnju realizacije pojedinačnih mjera.

- U razdoblju 2019-2022. godine dva kantona (USK i ZHK) nisu imala izrađen i donesen nijedan dvogodišnji program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u obitelji. U pet kantona donesen je samo po jedan program.

Preporuka za kantonalne vlade: Osigurati redovnu izradu i donošenje dvogodišnjih programa mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u obitelji, shodno obvezi propisanoj Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji.

- U četiri kantona nisu izrađeni gender akcijski planovi (PK, HNK, ZHK i HBŽ), tako da u ovim kantonima ne postoje osnovni strateški dokumenti za postizanje rodne ravnopravnosti. Analizom GAP-a BiH ustanovljeno je da u ovom dokumentu nisu precizno definirane pojedinačne mjere, kao ni institucije zadužene za njihovu realizaciju.

Preporuka za Gender centar FBiH i kantonalne vlade: Osigurati pravovremenu izradu i donošenje gender akcijskih planova, kako bi se definirali programski ciljevi za ostvarivanje ravnopravnosti spolova. Osigurati da gender akcijskim planovima budu precizno definirane pojedinačne mjere, indikatori učinka, institucije zadužene za realizaciju mjera i rokovi za realizaciju mjera.

- Mjere predviđene Gender akcijskim planom BiH i izrađenim kantonalnim planovima nisu u potpunosti realizirane. Također, izvješćivanje o realiziranim mjerama nije odgovarajuće, s obzirom na to da se izvješćuje opisno, bez preciznog navođenja statusa realizacije pojedinačnih mjera.

Preporuka za Gender centar FBiH i kantonalne vlade: Osigurati pravovremenu provedbu mjera, shodno rokovima predviđenim gender akcijskim planovima.

- Nadležne institucije ne vode evidencije o ženama žrtvama nasilja kako je to predviđeno Istanbulskom konvencijom. Prikupljaju se podaci samo o nasilju u obitelji, ali ne o svim oblicima nasilja nad ženama. Kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu politiku podatke ne dostavljaju pravovremeno FMRSF-u, tako da se značajno kasni u objedinjavanju podataka.

Preporuka za Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kantonalna ministarstva i centre za socijalni rad: U cilju uspostave odgovarajućih evidencija o žrtvama nasilja, shodno odredbama Istanbulske konvencije, potrebno je: osigurati pravovremeno objedinjavanje podataka o žrtvama nasilja i ažuriranje evidencija; postojeće evidencije dopuniti podacima o žrtvama rodno zasnovanog nasilja počinjenog izvan obitelji.

- Centri za socijalni rad ne raspolažu dovoljnim i odgovarajućim kapacitetima stručnog osoblja, prije svega socijalnih radnika i psihologa koji bi mogli adekvatno odgovoriti svim potrebama žrtava nasilja i drugih kategorija za koje su centri nadležni.

Preporuka za centre za socijalni rad: Izvršiti analizu raspoloživog stručnog kadra u centrima za socijalni rad i uputiti prijedlog osnivačima za osiguranje odgovarajućeg kadra shodno Pravilniku o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u FBiH.

- Sigurnim kućama upravljaju nevladine organizacije, a federalno i kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu politiku ne vrše odgovarajući i redovan nadzor nad njihovim radom. Nevladine organizacije koje upravljaju sigurnim kućama neujednačeno izvješćuju o utrošku dodijeljenih sredstava iz federalnog i kantonalnih proračuna.

Preporuka za Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu politiku na čijem području su osnovane sigurne kuće: Osigurati adekvatan i redovan nadzor nad radom sigurnih kuća i utroškom dodijeljenih sredstava za njihov rad.

4.2 Izvješća o praćenju realizacije preporuka revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o završnoj fazi u revizijskom ciklusu koja se provodi s ciljem osiguranja povratnih informacija za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o mjerama poduzetim na temelju izvješća revizije učinka. U izvješćima o praćenju dani su nalazi i zaključci.

U okviru praćenja koja su provedena u 2023. godini obuhvaćeno je 29 subjekata revizije i realizacija ukupno 28 preporuka.

Tabela 24. Izvješća o praćenju realizacije preporuka revizije učinka

R. br.	Izvješće o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Godina kada je provedena revizija	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1	2	3	4	5
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“	2021.	19	9
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	2021.	3	10

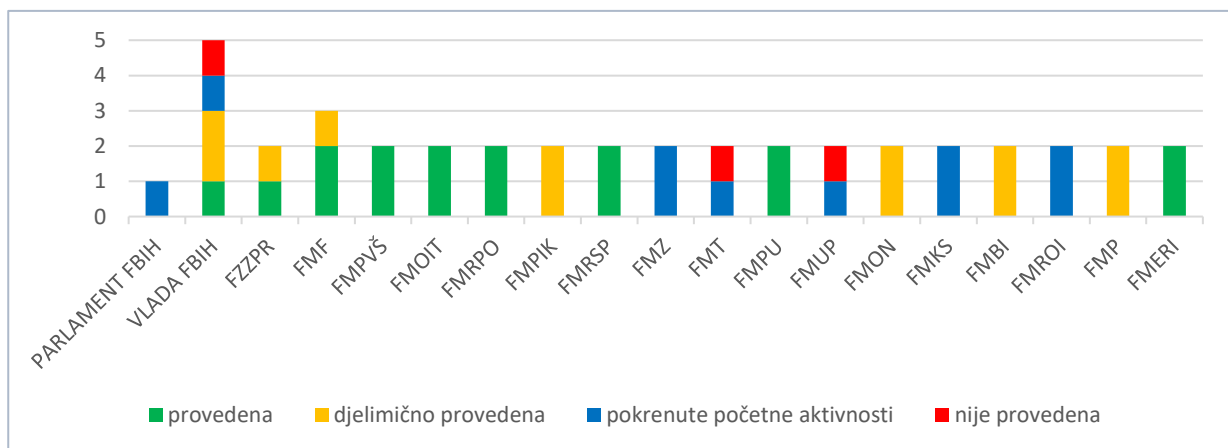
R. br.	Izvešće o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Godina kada je provedena revizija	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“	2020.	7	9
UKUPNO			29	28

4.2.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvešća o praćenju „Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“

U izvješću „Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“ dano je ukupno devet preporuka, od čega je jedna upućena Parlamentu FBiH, pet Vladi FBiH, jedna Federalnom ministarstvu financija, i po dvije preporuke Federalnom zavodu za programiranje razvitka i ostalim federalnim ministarstvima nadležnim za izradu sektorskih strategija.

Rezultati praćenja pokazali su da dane preporuke nisu u potpunosti realizirane. Od njih devet, jedna je u potpunosti realizirana, dok se status realizacije ostalih preporuka razlikovao između subjekata odgovornih za njihovu provedbu. U pogledu realizacije po pojedinačnim subjektima, od ukupno 19 subjekata, šest je realiziralo sve preporuke za koje su bili nadležni, dok je kod ostalih realizacija u najvećem broju bila djelomična.

Grafikon 9. Realizacija preporuka prema subjektima

- Donošenjem Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvitkom u Federaciji BiH i podzakonskih akata uspostavljene su osnovne pretpostavke za sustav planiranja i upravljanja razvitkom u Federaciji BiH. S obzirom na to da se Uredba o izradi strateških dokumenata u FBiH, Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvješćivanju u FBiH i Uredba o evaluaciji strateških dokumenata u FBiH počela primjenjivati tek 2022. godine, njihove efekte moguće je očekivati tek u narednim godinama.
- Ni nakon pet godina od donošenja Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvitkom nije uspostavljen rad Vijeća Federacije, koje je trebalo imati savjetodavnu ulogu u procesima strateškog planiranja.
- Nakon dugogodišnje izrade i usvajanja, u 2022. godini donesena je Strategija razvitka FBiH 2021–2027. godine koja predstavlja temeljni strateški dokument FBiH.

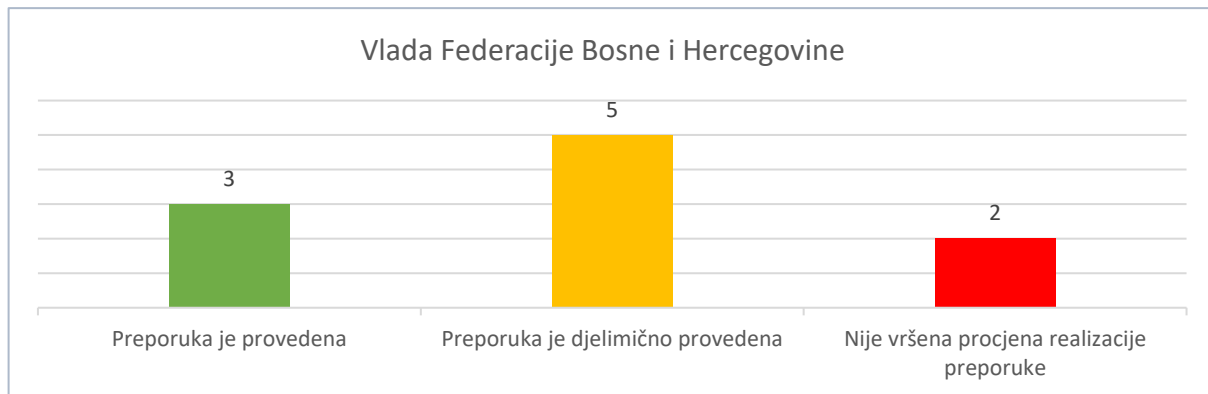
- Federalni Zavod za programiranje razvitka (u daljem tekstu: Zavod) je pružao potporu institucijama prilikom izrade strategija ponajprije sudjelovanjem u samom procesu izrade strateških dokumenata. Pored toga, izrađen je Priručnik za izradu strateških dokumenata, koji predstavlja kvalitetan mehanizam za unapređenje planiranja i izrade strateških dokumenata. U suradnji sa drugim institucijama, Zavod je kontinuirano osiguravao obuku i pružao potporu institucijama u procesima izrade strategija. Međutim, iako je Vladi FBiH dan prijedlog da se dopuni i revidira Uredba o izradi strategija u Federaciji BiH, nije bilo daljnjih aktivnosti kako bi se jasnije definirala institucionalna potpora u planiranju i izradi strateških dokumenata Federacije BiH.
- Federalno ministarstvo financija izradilo je Nacrt uredbe o metodologiji za povezivanje razvojnog, financijskog i investicijskog planiranja u Federaciji. Završene su pripreme za uspostavljanje softverske aplikacije za sve izravne proračunske korisnike, te se u drugoj polovini 2023. godine očekuje nabava i instalacija softvera, što će nakon donošenja uredbe omogućiti njenu primjenu.
- Zavod je unaprijedio registar strategija u koji se unose podaci o strategijama u fazi izrade, kao i onima koje su u proceduri donošenja. Također, sadrži izvješća o razvitku Federacije BiH za svaku godinu, od 2011. do 2022. godine, te izvješća o razvitku kantona. Međutim, evidencije ne sadrže cjelovite podatke o svim sektorskim strategijama i izvješća o njihovoj implementaciji.
- Vlada FBiH i druge nadležne institucije nemaju pouzdane podatke o tome koje sektorske strategije Federacije BiH su trebale biti izrađene nakon donošenja Strategije razvitka Federacije BiH za razdoblje 2021. – 2027. godine.
- Nije jasno uređen nadzor nad izradom sektorskih strategija i Vlada FBiH nedovoljno prati da li se poštuju rokovi koje je svojim odlukama odredila za njihovu izradu.
- Utvrđeno je da većina ministarstava nije bila dovoljno efikasna u izradi i donošenju strategija, prema rokovima koje je odredila Vlada FBiH prilikom odobravanja i donošenja odluka o njihovoj izradi.
- Vlada FBiH usvojila je veliki broj strateških dokumenata, koji su dalje upućivani u parlamentarnu proceduru. Oba doma Parlamenta FBiH izrađivala su obavijesti u kojima su navodila da su razmatrala i primila na znanje dostavljene strateške dokumente. Međutim, nisu dostupni transparentni i objedinjeni podaci o tome koji je status njihovog usvajanja.

4.2.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvješća o praćenju „Efikasnost planiranja i realizacija mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

U izvješću „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ dano je ukupno deset preporuka Vladi FBiH, čijim provođenjem je trebalo unaprijediti planiranje i realizaciju novih mjera za smanjenje negativnih posljedica izazvanih pandemijom. Praćenjem su ispitane aktivnosti Vlade FBiH, te dva federalna ministarstva (FMERI i FMRPO) koja su bila nadležna za realizaciju mjera.

Prema rezultatima praćenja, dane preporuke i dalje nisu u potpunosti implementirane. Od deset preporuka, realizirane su tri i djelomično pet preporuka. Za dvije preporuke, koje su se odnosile na korištenje Garancijskog fonda, nije vršena procjena realizacije s obzirom na to da nakon 31. 5. 2021. godine garancije Garancijskog fonda nisu izdavane s ciljem ublažavanja negativnih posljedica pandemije.

Grafikon 10. Realizacija preporuka danih Vladi FBiH

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Realizacija finansijske pomoći u sektoru prerađivačke industrije definirana je Programom utroška sredstava utvrđenih u razdjelu 17. Proračuna FBiH za 2021. godinu (u daljnjem tekstu Program) i Uredbom o mjerama finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH u cilju ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19 (u daljnjem tekstu: Uredba). Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je bilo nadležno za realizaciju mjera iz Programa za subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima sektora prerađivačke industrije iz svoje nadležnosti, dok je Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta bilo nadležno za realizaciju mjera finansijske pomoći obrtima i ostalim samostalnim djelatnostima u FBiH.
- Provedene su analize stanja određenih sektora privrede, ali Vlada FBiH nije osigurala da se na osnovu detaljnih i sveobuhvatnih analiza stanja i potreba svih privrednih subjekata, te provedenih konzultacija sa socioekonomskim akterima, planiraju pojedinačne mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.
- Ciljevi mjera potpore bili su općeniti, te nisu utvrđeni jasni indikatori učinka realiziranih mjera, što u konačnici otežava praćenje ostvarenih rezultata.
- Vlada FBiH je prilikom utvrđivanja novih mjera finansijske potpore jasnije propisala obveze i odgovornosti pojedinačnih institucija, te obvezu redovitog i pravovremenog praćenja i izvješćivanja o njihovoj realizaciji.
- Nije konstatirano kašnjenje u donošenju provedbenih akata za realizaciju dodjele finansijske pomoći. Praćenje je pokazalo da nije bilo kašnjenja u realizaciji mjera, te da je monitoring vršen u skladu s utvrđenom dinamikom i planiranim sredstvima prema aktima koji uređuju provođenje Vladinih mjera finansijske pomoći.
- Osnovne informacije o realizaciji dodijeljenih sredstava finansijske pomoći objavljivane su na internet-stranicama ministarstava. Izvješća o realizaciji mjera, utrošenim sredstvima i ostvarenim efektima dodijeljene finansijske pomoći nisu javno objavljivana, već je Vlada FBiH davala kratka saopćenja, čime nije u potpunosti osigurana transparentnost podataka o dodijeljenoj finansijskoj pomoći.

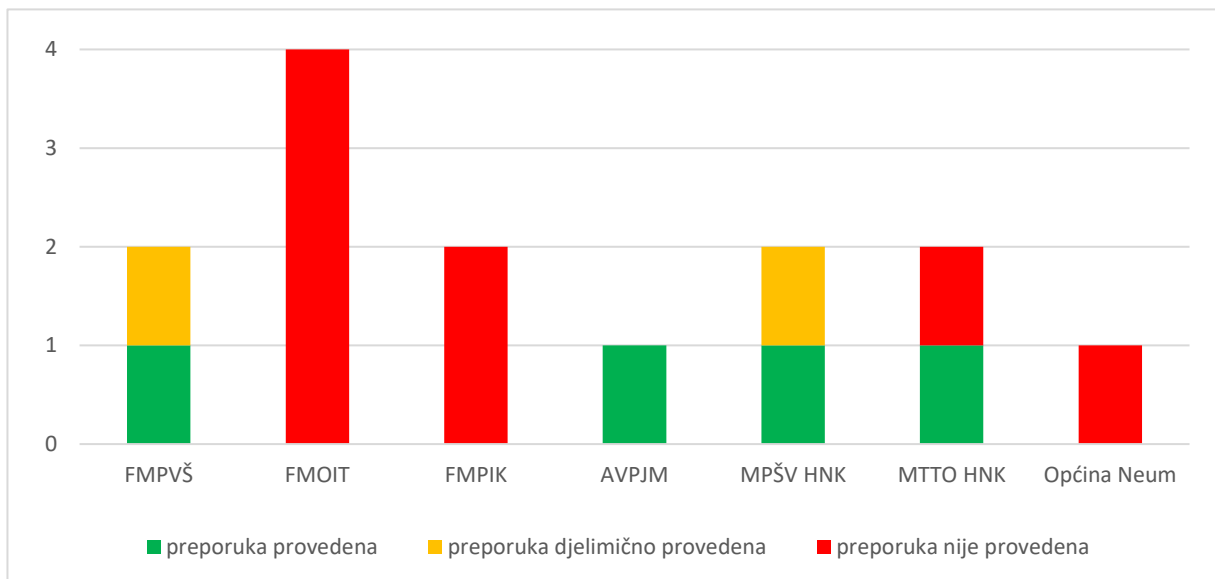
- Za preporuke koje su se odnosile na korištenje Garancijskog fonda nije vršena procjena realizacije, s obzirom na to da nakon objave matičnog Izvješća garancije fonda nisu izdavane u cilju premašivanja negativnih posljedica pandemije.

4.2.3 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“

U izvješću „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“, dano je ukupno devet preporuka FMPVŠ-u, FMOIT-u, FMPIK-u, AVPJM-u, MPŠV-u HNK i MTTO-u HNK i Općini Neum, čijim provođenjem je trebalo unaprijediti interventno djelovanje u slučaju incidentnog zagađenja mora, te generalno osigurati bolju zaštitu mora i ostalih voda u FBiH.

Praćenje je pokazalo nizak stupanj realizacije preporuka. Od devet preporuka u potpunosti su provedene dvije. Za jednu preporuku koja je dana većem broju subjekata djelomično su poduzimane aktivnosti, dok za šest preporuka nisu poduzimane potrebne aktivnosti. U pogledu realizacije preporuka po pojedinačnim subjektima, od ukupno sedam subjekata, samo je jedan u potpunosti realizirao preporuku koja mu je bila upućena, tri subjekta su po jednu preporuku realizirala, a za drugu preporuku su imali različitu realizaciju, dok tri subjekta nisu realizirala ni jednu od preporuka koje su im bile upućene.

Grafikon 11. Realizacija preporuka prema subjektima

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- FMPVŠ je izradio Informaciju o identificiranim potrebama za regulatorno i institucionalno uređenje upravljanja i zaštite Jadranskog mora i prijedlog zaključaka, koje je prihvatila Vlada FBiH i uputila Vijeću ministara BiH kao inicijativu za regulatorno i institucionalno uređenje i zaštitu Jadranskog mora u granicama BiH.
- FMOIT do sada nije poduzimao aktivnosti da se u Pravilniku o postupcima i mjerama u slučajevima akcidenata na vodama i obalnom vodnom zemljištu jasno propiše sadržaj operativnih planova za incidentna zagađenja voda koje izrađuju i donose nadležne institucije za vode i okoliš u FBiH, kao i pravna lica čija djelatnost može izazvati incidentno zagađenje voda.
- FMPIK nije izvršio analiza stanja u oblasti pomorskog saobraćaja, kako bi se uputio prijedlog Vladi FBiH da se adekvatnije uredi plovidba na unutarnjim i pomorskim plovnim putevima, jasnije propisale obveze donošenja plana obrane od iznenadnih zagađenja s broda i priobalnog pojasa unutarnjih voda, te osiguralo njegovo donošenje.
- Iako su institucije nadležne za zaštitu okoliša i upravljanje vodama u FBiH isticale nedostatak kadrovskih resursa, rezultati praćenja pokazali su da nisu izvršile analizu institucionalnih pretpostavki za zaštitu voda u FBiH, niti uputile prijedlog Vladi FBiH i Vladi HNK za uspostavu odgovarajućih organizacijskih i kadrovskih kapaciteta za provođenje propisa i politika zaštite voda.
- Usprkos činjenici da je Općina Neum potpisala Sporazum za CAMP projekt BiH, te da je Studija izvodljivosti CAMP projekta istakla ograničene kapacitete Općine u pogledu ljudskih i tehničkih resursa, finansijskih sredstava, znanja i praktičnih iskustava, nisu poduzete konkretne mjere na uspostavi potrebnih kapaciteta.
- Praćenje je pokazalo da FMOIT nije poduzimao aktivnosti da u suradnji sa FMPVŠ-om izradi procjenu rizika za incidentna zagađenja voda, uključujući i vode mora kako bi se utvrdili mogući načini nastanka i vrsta incidentnog zagađenja.
- Nisu poduzete aktivnosti da se unaprijedi Federalni operativni plan za incidentna zagađenja voda III stupnja ugroženosti, tako da i dalje ne sadrži sve propisane i potrebne elemente. Ove aktivnosti nisu planirane ni za 2023. godinu.
- MPŠV HNK i AVPJM su poduzeli potrebne aktivnosti i izradili Kantonalni operativni plan mjera u slučaju incidentnog zagađenja voda i obalnog vodnog zemljišta na području HNK/Ž, koji je nakon razmatranja usvojio MTTO HNK.

5. ZAKLJUČAK

U Godišnjem revizorskom izvješću prikupljeni su najvažniji nalazi i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka, čime je Ured za reviziju ispunio svoju zakonsku obvezu obavještanja o revizijama.

Pored toga, prezentirani su određeni statistički podaci i analize prema vrstama subjekata kako bi korisnici ovog Izvješća imali pristup svim važnim informacijama.

Izvješće će biti dostavljeno u vidu publikacije Parlamentu FBiH, objavljeno na internet-stranici Ureda, te distribuirano i drugim interesnim stranama, kako bi pomoglo u pokretanju promjena u životima građana i povećanju efekata revizorskog rada.

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić – generalni revizor
Dragan Kolobarić – zamjenik generalnog revizora

Rukovoditeljica Sektora za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom

Mia Buljubašić

Rukovoditeljice sektora za finansijsku reviziju

Amela Mulahalilović

Belma Mušinović

Kimeta Bihorac

Marijana Milićević

Rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka

Aida Đozić

Lektura

Šejla Hukara

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71 000 Sarajevo
Ul. Ložionička br. 3
Bosna i Hercegovina

Tel.

+387 (0) 33 723 550

Fax

+387 (0) 33 716 400

E-mail

vrifbih@vrifbih.ba

Web

www.vrifbih.ba